

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-03/25-09/20

URBROJ: 65-25-2

Zagreb, 1. travnja 2025.

Hs**NP*021-03/25-09/20*65-25-2**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Izvješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti Korištenje sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u Republici Hrvatskoj*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 16. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju ("Narodne novine", broj 25/19), dostavio Državni ured za reviziju, aktom od 31. ožujka 2025. godine.

U radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela u ime Državnog ureda za reviziju, sudjelovat će mr. Ivan Klešić, dipl. oec., glavni državni revizor.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 026-02/25-05/4
URBROJ: 613-01-01-25-4

Zagreb, 31. ožujka 2025.

Hs**NP*021-03/25-09/20*613-25-1**Hs

HRVATSKI SABOR
n/p Gordan Jandroković, predsjednik

Predmet: Izvješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti Korištenje sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u Republici Hrvatskoj
– dostavlja se

Poštovani,

u skladu s odredbom članka 16. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), u prilogu se dostavlja Izvješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti Korištenje sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u Republici Hrvatskoj.

U radu Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela, u ime Državnog ureda za reviziju, sudjelovat će mr. Ivan Klešić, dipl. oec., glavni državni revizor.

S poštovanjem

Prilog: kao u dopisu

GLAVNI DRŽAVNI REVIZOR

mr. Ivan Klešić, dipl. oec.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/24-10/15
URBROJ: 613-01-17-25-113
Zagreb, 20. siječnja 2025.

Izvješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti

**Korištenje sredstava
raspoloživih iz
Mehanizma za oporavak i
otpornost
u Republici Hrvatskoj**

SADRŽAJ

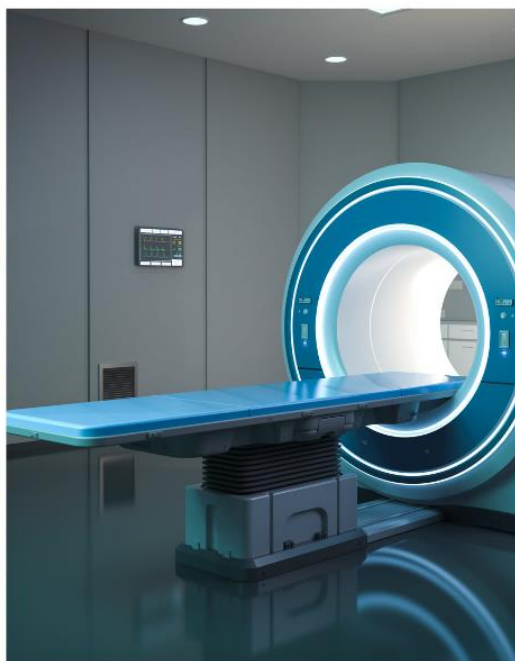
REVIZIJA UČINKOVITOSTI – INFOGRAFIKA

SAŽETAK	i
UVOD	2
PREDMET, CILJEVI I SUBJEKTI REVIZIJE	7
METODE REVIZIJE	9
STRATEŠKI I PRAVNI OKVIR ZA PROVEDBU NACIONALNOG PLANA OPORAVKA I OTPORNOSTI HRVATSKE ZA RAZDOBLJE 2021. – 2026.	16
INSTITUCIONALNI OKVIR REPUBLIKE HRVATSKE ZA KORIŠTENJE SREDSTAVA RASPOLOŽIVIH IZ MEHANIZMA ZA OPORAVAK I OTPORNOST	23
Upravljački odbor i Odbor za provedbu	25
Tijelo nadležno za koordinaciju praćenja provedbe NPOO-a	28
Tijelo nadležno za slanje zahtjeva za plaćanje Europskoj komisiji	30
Tijela državne uprave nadležna za komponentu/podkomponentu i provedbena tijela	30
Tijelo nadležno za reviziju	31
PROVEDBA ULAGANJA C7.1. I3 POVEĆANJE KAPACITETA LNG TERMINALA NA OTOKU KRKU TE JAČANJE PLINSKE INFRASTRUKTURE	36
Tijela koja sudjeluju u provedbi ulaganja C7.1. I3 Povećanje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku te jačanje plinske infrastrukture	37
<i>Nadležno tijelo – Ministarstvo gospodarstva</i>	37
<i>Provedbeno tijelo – Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost</i>	38
<i>Korisnici – LNG Hrvatska i Plinacro</i>	40
Ulaganje C7.1. I3 Povećanje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku te jačanje plinske infrastrukture	41
<i>Strateška važnost ulaganja</i>	42
<i>Proširenje LNG terminala kroz REPowerEU u NPOO-u – ulaganje iz uzorka</i>	
<i>Državnog ureda za reviziju</i>	43
<i>Postupci dodjele bespovratnih sredstava</i>	45
PROVEDBA ULAGANJA C5.1. R2-I1 NABAVA OPREME ZA PREVENCIJU, DIJAGNOSTIKU I LIJEČENJE OSOBA OBOLJELIH OD RAKA	54
Tijela koja sudjeluju u provedbi ulaganja C5.1. R2-I1 Nabava opreme za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka	55
<i>Nadležno tijelo – Ministarstvo zdravstva</i>	55
<i>Provedbeno tijelo – Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije</i>	57
Ulaganje C5.1.R2-I1 Nabava opreme za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka	58

PROVEDBA ULAGANJA C3.1. R1-I2 (C3.1. R1-I4 U DODATKU NPOO-A)	
IZGRADNJA, DOGRADNJA, REKONSTRUKCIJA I OPREMANJE OSNOVNIH ŠKOLA	
ZA POTREBE JEDNOSMJENSKOG RADA I CJELODNEVNE NASTAVE	66
Tijela koja sudjeluju u provedbi ulaganja C3.1. R1-I2 (C3.1. R1-I4 u Dodatku NPOO-a)	
Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe	
jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave	67
<i>Nadležno tijelo – Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih</i>	67
<i>Provedbeno tijelo – Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata</i>	
<i>Europske unije</i>	68
Ulaganje C3.1. R1-I2 (C3.1. R1-I4 u Dodatku NPOO-a) – Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i	
opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave	70
<i>Planiranje opsega ulaganja</i>	70
<i>Priprema poziva za dodjelu bespovratnih sredstava</i>	73
<i>Stanje provedbe predmetnog ulaganja</i>	76
FINANCIJSKI PODACI	83
OCJENA UČINKOVITOSTI	90
OČITOVANJE SUBJEKATA REVIZIJE	94
POPIS KRATICA	96

Korištenje sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u Republici Hrvatskoj

Revizija učinkovitosti – infografika

Predmet revizije

Aktivnosti u vezi s korištenjem sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u RH za ostvarenje ciljeva NPOO-a. Revizijom se obuhvatilo ostvarenje ključnih etapa i ciljnih vrijednosti do konca listopada 2024. koji su definirani u NPOO-u, korištenje sredstava isplaćenih na temelju odobrenih zahtjeva za plaćanje te provedba ulaganja odabranih za revizijski uzorak.

Cilj revizije

Ocijeniti učinkovitost korištenja sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u RH u provedbi reformi i ulaganja iz NPOO-a.

Metodologija

Revizija se provodila prema **metodologiji za reviziju učinkovitosti, primjenjujući agilni pristup**, koji predviđa **izrađivanje kraćih međuizvješća** tijekom provedbe revizije te **izradu konačnog izvješća** na završetku revizije.

Tijekom provedbe revizije, izrađena su **dva međuizvješća (srpanj i studeni 2024.)** koja su obuhvaćala različita revizijska područja, u skladu s revizijskim pitanjima i potpitanjima. Međuizvješća su dostavljena subjektima revizije **s ciljem ažurne provedbe naloga i/ili preporuka**.

Ministarstvo financija

Tijelo nadležno za koordinaciju
praćenja provedbe NPOO-a

Tijelo nadležno za slanje zahtjeva za
plaćanje Europskoj komisiji

Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije

Provedbeno tijelo za
odabrani uzorak

Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost

Provedbeno tijelo za
odabrani uzorak

Ministarstvo gospodarstva

Tijelo državne uprave nadležno za
komponentu C1 Gospodarstvo/
podkomponentu C1.2. Energetska
tranzicija za održivo gospodarstvo

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih

Tijelo državne uprave nadležno za
komponentu C3 Obrazovanje, znanost i
istraživanje /podkomponentu C3.1.
Reforma obrazovnog sustava

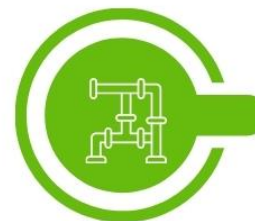

SUBJEKTI REVIZIJE

LNG Hrvatska d.o.o.

Nositelj provedbe ulaganja
iz uzorka

Plinacro d.o.o.

Nositelj provedbe ulaganja iz
uzorka

Ministarstvo zdravstva

Tijelo državne uprave nadležno za
komponentu C5
Zdravstvo/podkomponentu C5.1. Jačanje
otpornosti zdravstvenog sustava i
korisnik

Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije

Tijelo nadležno za reviziju

STRATEŠKI I PRAVNI OKVIR NPOO-a

NPOO i Dodatak NPOO-u

Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. – 2026., **srpanj 2021.**

Dodatak Nacionalnom planu oporavka i otpornosti 2021. – 2026., **studeni 2023.**

Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća

UREDBA (EU) 2021/241 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od **12. veljače 2021.** o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost

UREDBA (EU) 2023/435 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od **27. veljače 2023.** o izmjeni Uredbe (EU) 2021/241

Provedbene odluke Vijeća i prilozi

Provedbena odluka Vijeća od **28. srpnja 2021.** o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Hrvatske i **izmjena Provedbene odluke Vijeća** iz **prosinca 2023.**

Prilozi Provedbenim odlukama Vijeća iz **srpnja 2021. i prosinca 2023.**

Ugovor o financiranju i Sporazum o zajmu između EK-a i RH

Ugovor o financiranju iz rujna 2021. i Dodatak Ugovoru iz **prosinca 2023.**

Sporazum o zajmu iz **prosinca 2023.**

Operativni sporazum i izmjena Operativnog sporazuma između EK-a i RH

Operativni sporazum između Europske komisije i Republike Hrvatske, **veljača 2022.**

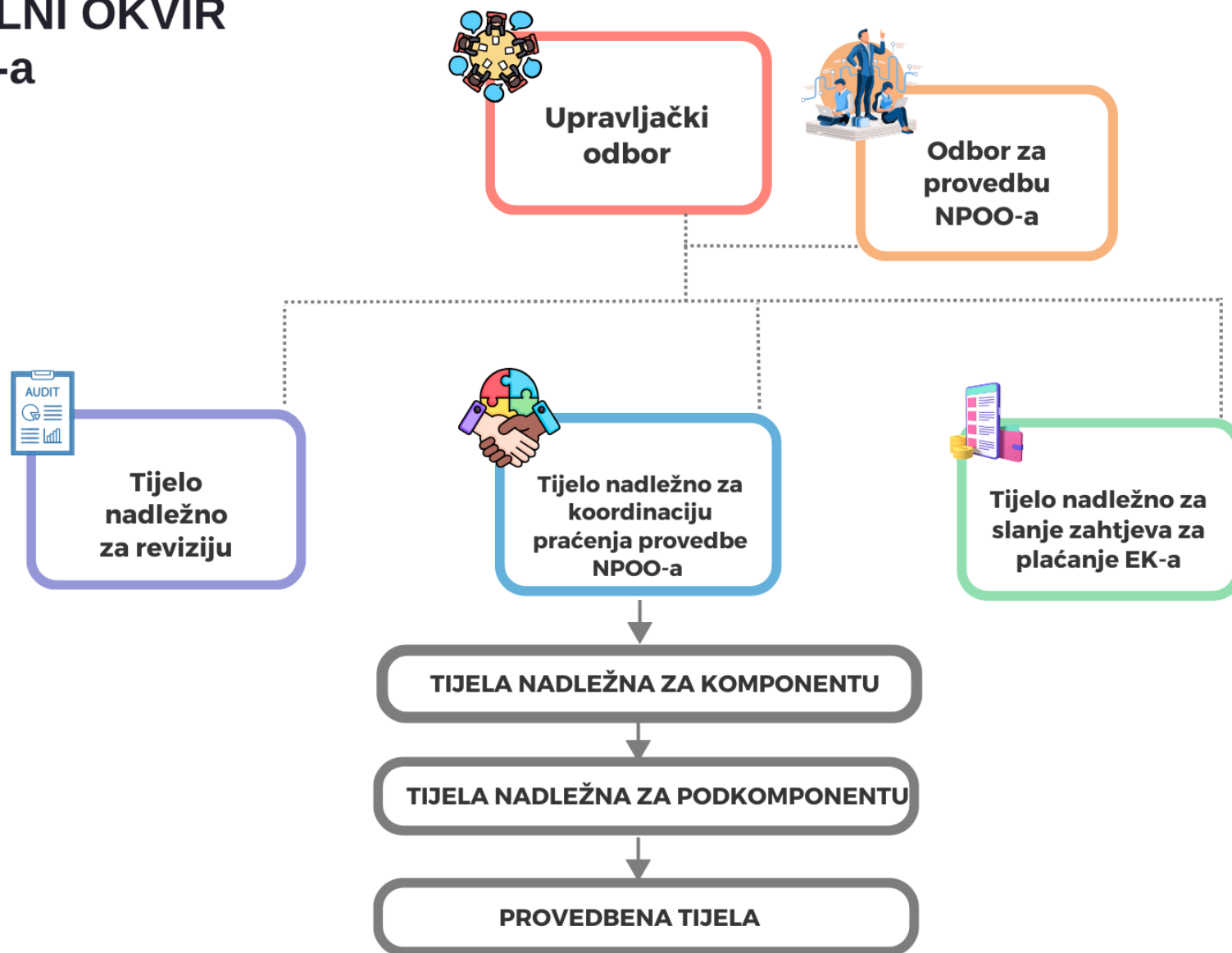
Prva izmjena Operativnog sporazuma između Europske komisije i Republike Hrvatske, **travanj 2024.**

Odluka o sustavu upravljanja i praćenja i ZNP

Odluka o sustavu upravljanja i praćenja provedbe aktivnosti u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026., srpanj 2021.

Zajednička nacionalna pravila (ZNP) verzija 2.0., **travanj 2022.**

INSTITUCIONALNI OKVIR NPOO-a

Ulaganje C7.1. I3 Povećanje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku te jačanje plinske infrastrukture

Komponenta/Podkomponenta

C1 Gospodarstvo
C1.2. Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo

Tijelo nadležno za komponentu/podkomponentu

Ministarstvo gospodarstva

Provedbeno tijelo

Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost

Nositelji ulaganja/korisnici

LNG Hrvatska d.o.o. i
Plinacro d.o.o.

Ciljna skupina

korisnici u susjednim zemljama te svi građani RH

Procijenjeni trošak

559.000.000,00 eura

Razdoblje provedbe

veljača 2022. – kolovoz 2026.

Povezane ključne etape i ciljne vrijednosti

4 ključne etape i 4 ciljne vrijednosti

Vrsta financiranja

zajam

Ulaganje obuhvaća sljedeće projektne aktivnosti financirane iz Mehanizma za oporavak i otpornost:

Ulaganje C7.1. I3 Povećanje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku te jačanje plinske infrastrukture

srpanj 2015.

Odluka o proglašenju projekta LNG terminala strateškim investicijskim projektom

Zakon o terminalu za ukapljeni prirodni plin

veljača 2018.

Odluka o izmjeni Odluke o proglašenju projekta LNG terminala strateškim investicijskim projektom RH

siječanj 2019.

Odluka o financiranju prve faze plutajućeg terminala za ukapljen prirodni plin na otoku Krku

travanj 2022.

Sporazum o delegiranim poslovima između MINGO-a i FZOEU-a

kolovoz 2022.

Odluka o povećanju sigurnosti opskrbe plinom izgradnjom plinovoda Zlobin – Bosiljevo i povećanjem kapaciteta LNG terminala na 6,1 milijardu kubičnih metara plina godišnje

studeni 2023.

Navedeno ulaganje uvršteno je u Dodatak NPOO-a

listopad 2023.

Sporazum o mosnom financiranju za Ulaganje C1.2 R1-I6 povećanje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku te jačanje plinske infrastrukture

travanj 2024.

Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava potpisali su MINGO, FZOEU i Plinacro

srpanj 2024.

Sporazum o suradnji za obavljanje poslova između MINGO-a i MZOZT-a

ožujak 2024.

Odluku o financiranju projekta donio je MINGO

Status provedbe ulaganja

Ključne etape i ciljne vrijednosti

Četiri ključne etape:

- potpisan ugovor za izgradnju plinovoda Zlobin – Bosiljevo do kraja Q3/2023
- potpisan ugovor za opremu za povećanje kapaciteta LNG terminala na Krku do kraja Q4/2023
- raspisan natječaj za nabavu cijevi za plinovodni sustav Bosiljevo – Sisak – Kozarac do kraja Q1/2024
- raspisan natječaj za nabavu cijevi za plinovod Lučko – Zabok do kraja Q1/2024.

Četiri ciljne vrijednosti:

- povećan kapacitet LNG terminala za 250.000 m³/h (s 450.000 m³/h na 700.000 m³/h) do kraja Q2/2026
- izgrađen Plinovod Zlobin – Bosiljevo duljine 58 km do kraja Q2/2025
- izgrađen Plinovod Bosiljevo – Sisak – Kozarac duljine 122 km do kraja Q2/2026
- izgrađen Plinovod Lučko – Zabok duljine 36 km do kraja Q2/2026.

Do vremena obavljanja revizije **ispunjene su sve četiri ključne etape**, a **ciljne vrijednosti tek trebaju biti ispunjene do drugog kvartala 2025. za plinovod Zlobin – Bosiljevo, odnosno do drugog kvartala 2026. za ostale plinovode.**

Poziv na dostavu projektnih prijedloga

U okviru predmetnog ulaganja MINGO je trebao provesti **dva postupka za dodjelu bespovratnih sredstava**, odnosno trebaju biti raspisana **dva poziva na dostavu projektnih prijedloga** (jedan za LNG Hrvatska i drugi za Plinacro).

MINGO je, 26. veljače 2024., objavio **poziv na dostavu projektnog prijedloga „Jačanje plinske infrastrukture“**. Poziv je predviđen kao **izravna dodjela** s obzirom na to da je Plinacro jedini potencijalni prihvatljivi prijavitelj projekta. **Ukupna vrijednost projekta iznosi 541.050.000,00 eura**, od čega ukupni **prihvatljivi izdaci iznose 533.082.023,78 eura**. **Potraživanja korisnika** za provedbu navedenog ulaganja do vremena obavljanja revizije iznose **210.059.188,89 eura**, dok je do vremena obavljanja revizije **Plinacro zaprimio 172.449.929,50 eura**.

MINGO je, 19 prosinca 2024., objavio **poziv na dostavu projektnog prijedloga „Povećanje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku“**, međutim do vremena obavljanja revizije, ugovor o bespovratnim sredstvima s LNG Hrvatska još nije bio potpisan.

Postupci javne nabave

U sklopu projekta povećanja kapaciteta terminala za UPP na otoku Krku, **LNG Hrvatska je planirao provesti šest postupaka javne nabave**. Od planiranih šest postupaka javne nabave, **do vremena obavljanja revizije, provedena su četiri postupka (potpisani ugovori), jedan postupak je u tijeku, a jedan još nije započeo.**

Projektom **Jačanje plinske infrastrukture predviđeno je provođenje 67 postupaka javne nabave**. Do vremena obavljanja revizije **sklopljeno je ukupno 38 ugovora za četiri dionice plinovoda**.

Uzorak DUR-a

DUR je kao **uzorak** za detaljnu provjeru odabrao **dva postupka javne nabave, koje je proveo LNG Hrvatska**, ukupne procijenjene vrijednosti **23.330.000,00 eura**:

- Nabava dodatnog modula za uplinjavanje maksimalnog kapaciteta 250.000 Sm³/h (**23.000.000,00 eura**)
- Nabava filtera morske vode za potrebe rada modula za uplinjavanja FSRU broda LNG Croatia (**330.000,00 eura**).

DUR je kao **uzorak za detaljnu provjeru odabrao četiri postupka javne nabave** koje je proveo **Plinacro**, ukupne procijenjene vrijednosti **177.952.752,74 eura**:

- Izgradnja magistralnog plinovoda Zlobin – Bosiljevo po sistemu „ključ u ruke“ (**79.381.945,72 eura**)
- Nabava čeličnih plinovodnih cijevi za magistralne plinovode Bosiljevo – Sisak DN 800/100 i Kozarac – Sisak DN 800/100 (**98.230.000,00 eura**)
- Savjetodavne usluge u procesu javne nabave za izgradnju magistralnih plinovoda Bosiljevo – Sisak DN 800/100, Kozarac – Sisak DN 800/100 i Zabok – Lučko DN 700/75 (**9.000,00 eura**)
- Prilagodba glavnih projekata magistralnog plinovoda Bosiljevo – Sisak DN 800/100 i Kozarac – Sisak DN 800/100 novoj zakonskoj regulativi (**331.807,02 eura**).

Ulaganje C5.1. R2-I1 Nabava opreme za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka

Komponenta/Podkomponenta	Ciljna skupina
C5 Zdravstvo/ C5.1. Jačanje otpornosti zdravstvenog sustava	onkološki pacijenti
Tijelo nadležno za komponentu/podkomponentu	Procijenjeni trošak
Ministarstvo zdravstva	84.942.597,39 eura
Provedbeno tijelo	Razdoblje provedbe
Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije	siječanj 2021. – prosinac 2025.
Nositelji ulaganja/korisnici	Povezane ključne etape i ciljne vrijednosti
Ministarstvo zdravstva	1 ciljna vrijednost
	Vrsta financiranja
	bespovratna sredstva

Ulaganje obuhvaća opremanje šest bolnica:

- KBC Zagreb
- KBC Sestre milosrdnice
- KBC Split
- KB Dubrava
- KBC Rijeka
- OB Zadar

Urediti/izgraditi
prostorije/bunkere
(osam) za smještaj
radioterapijske
opreme

Nabava radioterapijske
opreme: linearni akceleratori
VMAT (17 kom), SBRT
akceleratori (četiri kom) i
simulatori CT-a (devet kom),
HDR brahiterapija (četiri
kom), dozimetrijska oprema
(devet kom) i fiksacijska
oprema (27 komada)

Ulaganje C5.1. R2-I1 Nabava opreme za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka

prosinac 2020.

Nacionalni strateški okvir protiv raka do 2030.

prosinac 2021.

Odluka o donošenju Nacionalnog plana razvoja zdravstva za razdoblje 2021. – 2027. Akcijski plan razvoja zdravstva za razdoblje od 2021. do 2025.

prosinac 2021.

Odluka o osnivanju povjerenstva za analizu stanja radioterapijske opreme u bolničkim zdravstvenim ustanovama u svrhu zanavljanja/nabave putem bespovratnih sredstava EU-a

ožujak 2022.

Odluka o sustavu upravljanja i praćenju provedbe aktivnosti u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. MIZ-a (izmjene u siječnju i svibnju 2023.)

svibanj 2022.

Izrađena je procjena potreba za nabavu radioterapijske opreme u RH na temelju Zaključka Povjerenstva

lipanj 2022.

Sporazum o zajedničkoj provedbi određenih postupaka nabave (doneseni dodatak I. u ožujku te dodatak II. u studenom 2023.)

listopad 2022.

Objavljen je javni poziv na sudjelovanje u pripremi postupaka javne nabave (opreme) i održane su konzultacije sa zainteresiranim gospodarskim subjektima za nabavu opreme

ožujak 2023.

Odluka o konačnim potrebama radioterapijske opreme za početak postupka nabave radioterapijske opreme u RH (izmjena iz svibnja 2023.)

srpanj 2023.

Odluka o definiranju proračuna projekta, razdoblja provedbe te ciljne vrijednosti i ključne etape projekta

kolovoz 2023.

MIZ je pisanim putem zatražio potvrdu o osiguranju dovoljnog broja osposobljenog stručnog osoblja za rad na novoj medicinskoj opremi koja će biti instalirana 2025. u šest zdravstvenih ustanova

siječanj i lipanj 2024.

Zaključeni su ugovori o nabavi linearnih akceleratora i CT simulatora

lipanj 2024.

Odluka o pribavljanju imovine MIZ-a nabavom opreme za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka (za CT simulatore)

Status provedbe ulaganja

Ciljna vrijednost

Izgradnja osam bunkera te nabava sljedeće radioterapijske opreme:

- linearni akceleratori VMAT (17 kom)
- SBRT akceleratori (4 kom)
- HDR brahiterapija (4 kom)
- CT simulatori (9 kom)
- dozimetrijska oprema (9 kom)
- fiksacijska oprema (27 kom)

Do vremena obavljanja revizije izvršena je **količinska primopredaja četiri linearna akceleratora** (OB Zadar – 1, KBC Split – 2 i KBC Rijeka – 1), **od kojih je samo jedan pušten u punu funkciju**. Obavljena je i **količinska primopredaja jednog CT simulatora** te je on pušten u punu funkciju (OB Zadar). Za četiri zdravstvene ustanove **planirano je nabaviti četiri uređaja za HDR brahiterapiju**. Do vremena obavljanja revizije izvršena je **količinska primopredaja dva uređaja za HDR brahiterapiju** (KBC Osijek i KBC Zagreb) te su **oba puštena u punu funkciju**.

Odluka o definiranju proračuna projekta

Prema navedenoj Odluci **proračun projekta iznosi 95.036.371,00 euro**, od čega će se **84.942.598,00 eura financirati iz Mehanizma za oporavak i otpornost**, dok **10.093.773,00 eura** predstavlja nedostatna sredstva koja je **potrebno osigurati u Državnom proračunu**.

Od iznosa bespovratnih sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost (84.942.598,00 eura) **za trošak uređenja/izgradnje prostorija/bunkera za smještaj radioterapijske opreme u zdravstvenim ustanovama (osam bunkera) izdvojit će se 14.864.956,54 eura**, a preostali iznos predviđen je za nabavu potrebne opreme.

Do vremena obavljanja revizije **iskorištena su sredstva u iznosu od 6.913.463,86 eura** (3.848.208,75 eura za opremu i 3.065.255,11 eura za izgradnju/uređenje prostorija/bunkera za prihvrat opreme).

Postupci javne nabave

Za nabavu opreme je utvrđena potreba provedbe **tri otvorena postupka javne nabave, i to:**

- postupak javne nabave linearnih akceleratora i CT simulatora
- postupak javne nabave HDR brahiterapije
- postupak javne nabave dozimetrijske i fiksacijske opreme.

Uzorak DUR-a

Državni ured za reviziju je **kao uzorak za detaljnu provjeru odabrao postupak javne nabave opreme za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka – linearni akceleratori i CT simulatori**, ukupne procijenjene vrijednosti **54.509.461,28 eura (bez PDV-a)**.

Ulaganje C3.1. R1-I2 (C3.1. R1-I4 u Dodatku NPOO-a) Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave

Komponenta/Podkomponenta

C3 Obrazovanje, znanost i istraživanje/C3.1. Reforma obrazovnog sustava

Tijelo nadležno za komponentu/podkomponentu

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih

Provedbeno tijelo

Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije

Nositelj provedbe

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih

Ciljna skupina

osnivači odgojno-obrazovnih ustanova, odgojno-obrazovne ustanove, učenici i roditelji te odgojno-obrazovni djelatnici

Procijenjeni trošak

1.302.608.000,00 eura
(302.608.000,00 eura bespovratna sredstva + 1.000.000.000,00 eura zajam)

Razdoblje provedbe

srpanj 2021. – kolovoz 2026.

Povezane ključne etape i ciljne vrijednosti

dvije ciljne vrijednosti (70,0 % učenika u jednosmjenskoj nastavi, odnosno 100,0 % učenika u jednosmjenskoj nastavi)

Vrsta financiranja

bespovratna sredstva i zajam

Ulaganje obuhvaća sljedeće aktivnosti:

Poduprijeti prelazak na cjelodnevnu nastavu u osnovnim školama u RH što uključuje izgradnju novih osnovnih škola i nadogradnju postojećih te izgradnju školskih sportskih dvorana, kako bi svi učenici osnovnih škola mogli pohađati cjelodnevnu nastavu

Ulaganje C3.1. R1-I2 (C3.1. R1-I4 u Dodatku NPOO-a) Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave

Status provedbe ulaganja

Ciljna vrijednost

Za navedeno ulaganje definirane su **dvije ciljne vrijednosti**:

- po ostvarenju ciljne vrijednosti od **70,0 %** učenika u jednosmjenskoj nastavi RH može potraživati predviđena bespovratna sredstva u iznosu 302.608.003,00 eura,
- preostalih 1.000.000.000,00 eura u obliku zajma RH će moći potraživati po ostvarenju ciljne vrijednosti od **100,0 %** učenika u jednosmjenskoj nastavi.

Do vremena obavljanja revizije MZOM je od potencijalnih korisnika (osnivača osnovnih škola) **zaprimio 357 zahtjeva za suglasnost na dostavljeno idejno rješenje**, od čega je **220 zahtjeva odobreno (61,6 %)** te su se, po odobrenju zahtjeva za suglasnost, na poziv na dostavu projektnih prijedloga **prijavila 52 prijavitelja**, na temelju čega je **doneseno deset odluka o financiranju za izgradnju/dogradnju 29 osnovnih škola/sportskih dvorana od 619 osnovnih škola u RH koje rade u više smjena, odnosno 411 škola koje nemaju sportsku dvoranu.**

Do vremena obavljanja revizije **potpisano je 16 ugovora o bespovratnim sredstvima** (jedan ugovor je raskinut) pa **vrijednost 15 potpisanih ugovora o bespovratnim sredstvima iznosi 103.704.831,83 eura (34,3 % raspoloživih bespovratnih sredstava), odnosno 8,0 % ukupno raspoloživih sredstava (1.302.608.000,00 eura).**

Poziv za dodjelu bespovratnih sredstava

Nakon prvog poziva za dodjelu bespovratnih sredstava u **srpnju 2023.**, MZOM je objavio tri izmjene poziva koje nisu bile suštinske prirode, dok je **29. svibnja 2024. objavljena četvrta izmjena poziva (predmet poziva je proširen i odnosi se na ulaganje u izgradnju, rekonstrukciju i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne škole te izgradnju i opremanje školskih sportskih dvorana za potrebe cjelodnevne škole).** Svrha poziva ostala je osigurati infrastrukturne i materijalne kapacitete za prelazak osnovnih škola u jednu smjenu i provođenje cjelodnevne škole.

Poziv je podijeljen u **dvije grupe**:

- GRUPA 1: ukupan raspoloživ iznos bespovratnih sredstava je 871.730.404,00 eura
- GRUPA 2: ukupan raspoloživ iznos bespovratnih sredstava je 430.877.596,00 eura.

Poziv se i dalje provodi kao **otvoreni postupak** u modalitetu trajnog poziva s novim **krajnjim rokom podnošenja projektnih prijava do 31. ožujka 2025. u 23.59** ili do iskorištenja raspoloživih sredstava, ovisno što nastupi ranije.

Proces od izrade idejnog rješenja do provedbe projekta od strane korisnika

Projektni prijavitelji (osnivači) izrađuju idejno rješenje uz koje MZOM-u podnose **zahtjev za suglasnost o usklađenosti s Normativima** dimenzioniranja prostora osnovnih škola u RH. Zaposlenici unutar službe za financije MZOM-a **analiziraju navedene zahtjeve zajedno s predloženim idejnim rješenjima** te ih uspoređuju sa zadanim normativima i u slučaju zadovoljavanja svih kriterija, **daju Suglasnost.**

Navedeni postupak uređen je **Smjernicama za izradu dokumentacije u svrhu izdavanja suglasnosti na idejno rješenje/projekt ili glavni projekt zahvata** u prostoru za izdavanje suglasnosti, popis potrebne dokumentacije te metodologija izračuna prihvatljivih troškova za potrebe poziva.

Nakon što je izdana Suglasnost, **osnivač izrađuje glavni projekt i troškovnik te se prijavljuje na Poziv za dodjelu bespovratnih sredstava.**

Ako osnivač udovoljava uvjetima iz navedenog Poziva, **MZOM donosi Odluku o financiranju te se sklapa ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava** između MZOM-a, korisnika (osnivača škola) i SAFU-a.

**Sredstva koja je RH primila iz Mehanizma za oporavak i otpornost
kroz dva pretfinanciranja i pet zahtjeva za plaćanje**

4,5 mlrd. eura
(od ukupno raspoloživih 10,04 mlrd. eura)

1. pretfinanciranje

818,4 mil. eura

2. pretfinanciranje

585,1 mil. eura

**1.
ZZP**

700 mil. eura

33 ključne etape i
jedna ciljna vrijednost

**2.
ZZP**

700 mil. eura

21 ključna etapa i
četiri ciljne vrijednosti

**3.
ZZP**

700 mil. eura

32 ključne etape i
13 ciljnih vrijednosti

**4.
ZZP**

162,5 mil. eura

devet ključnih etapa i
sedam ciljnih vrijednosti

**5.
ZZP**

822 mil. eura

25 ključnih etapa i
12 ciljnih vrijednosti

OSTVARENJE POKAZATELJA NPOO-A

do konca listopada 2024.

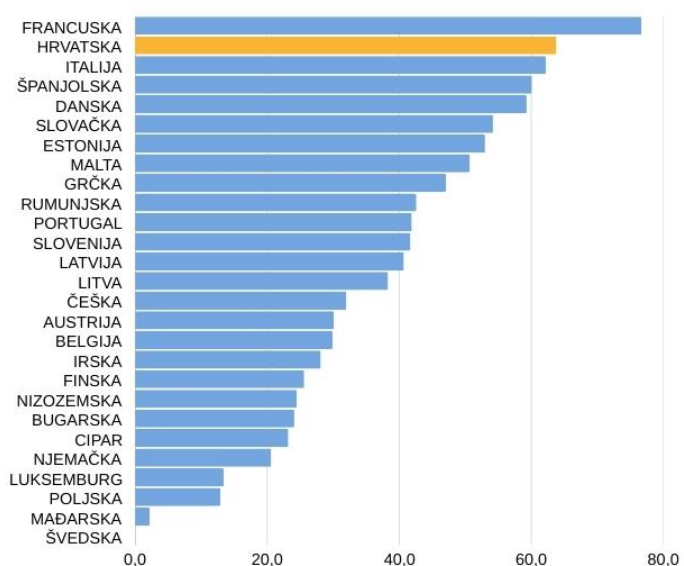

RH je za provedbu aktivnosti iz NPOO-a definirala ukupno **436 pokazatelja (170 reformskih i 266 investicijskih)**

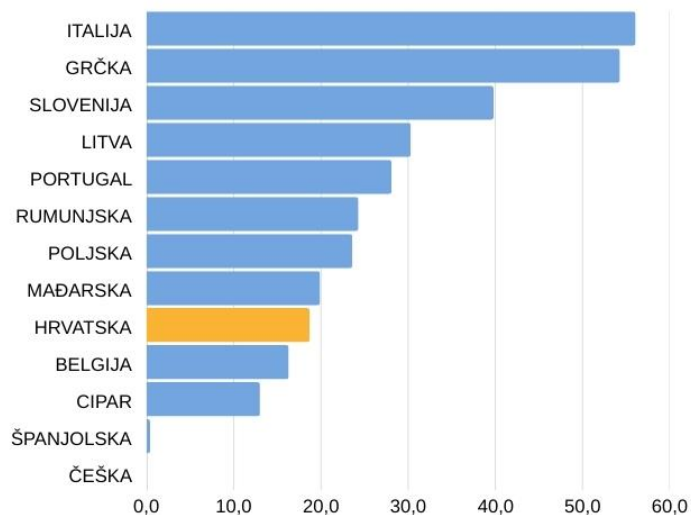

U okviru pet podnesenih zahtjeva za plaćanje koji su do 31. listopada 2024. odobreni i isplaćeni **ostvareno je svih 157 predviđenih reformskih i investicijskih pokazatelja** (96 reformskih i 61 investicijski pokazatelj).

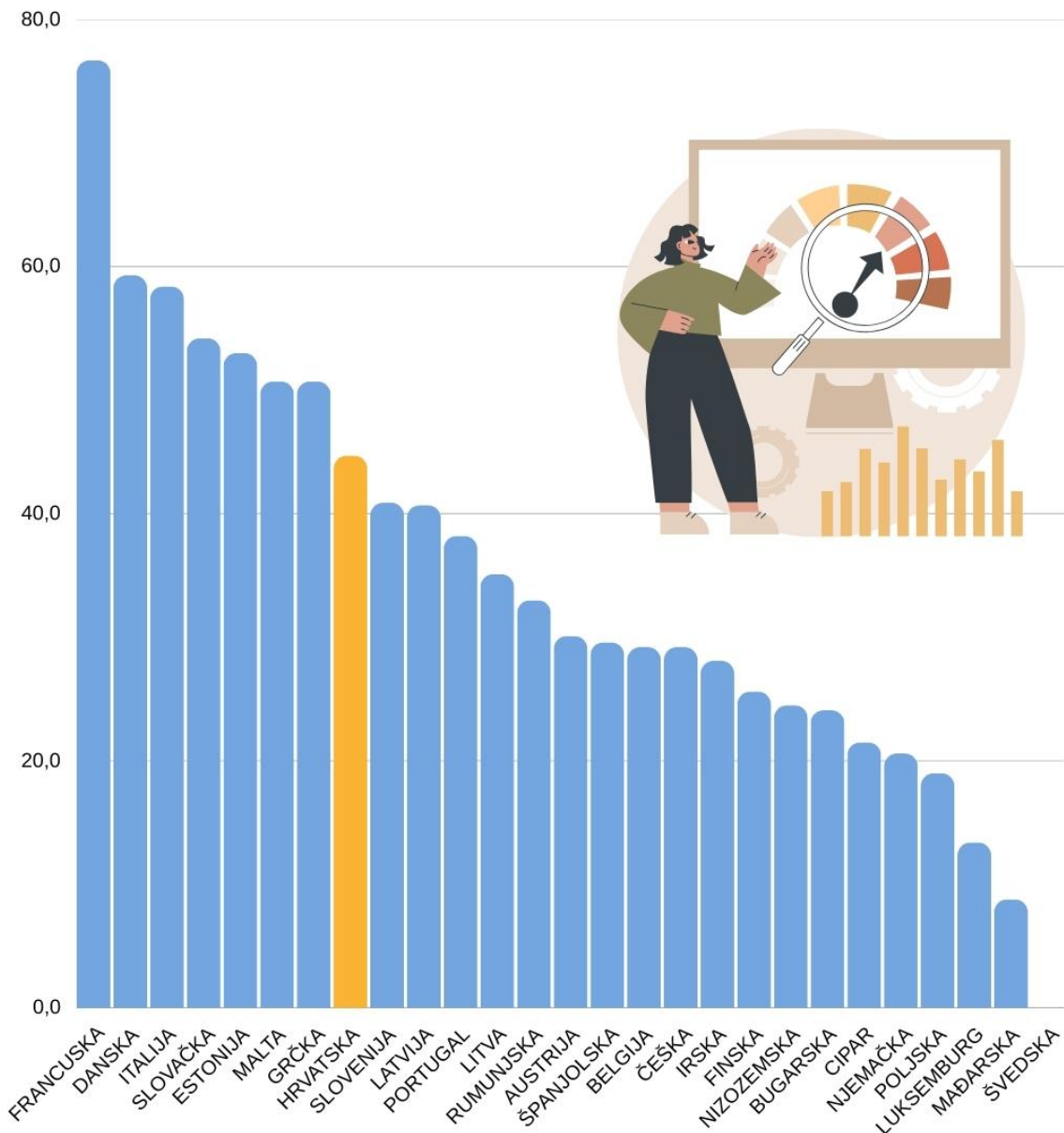
Iskorištenost raspoloživih bespovratnih sredstava po državi članici (u %)

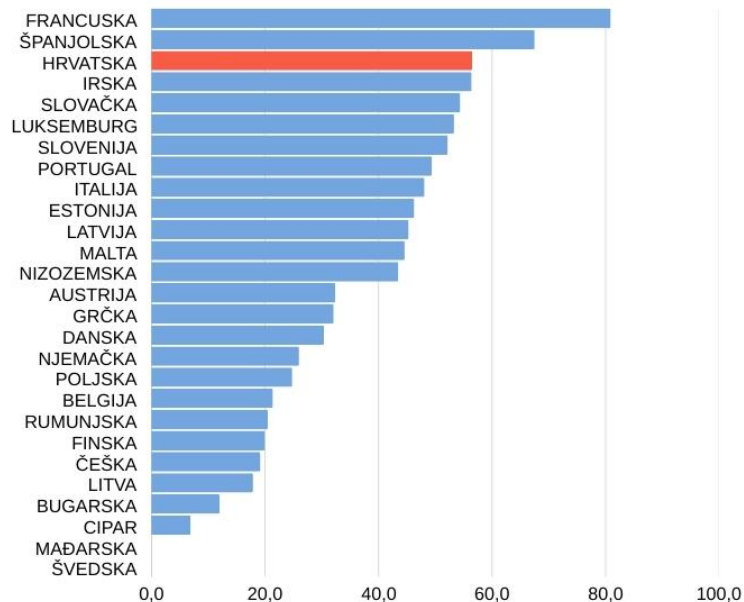
Iskorištenost raspoloživosti zajma po državi članici (u %)

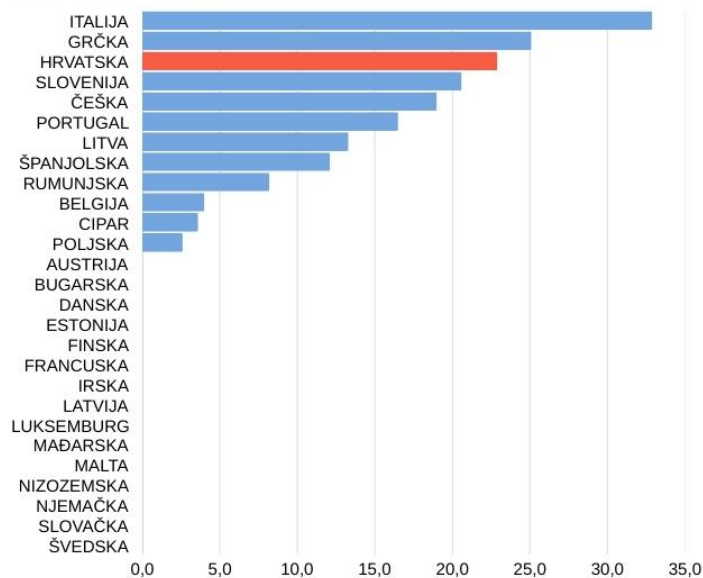
Iskorištenost ukupno raspoloživih sredstava po državi članici (u %)

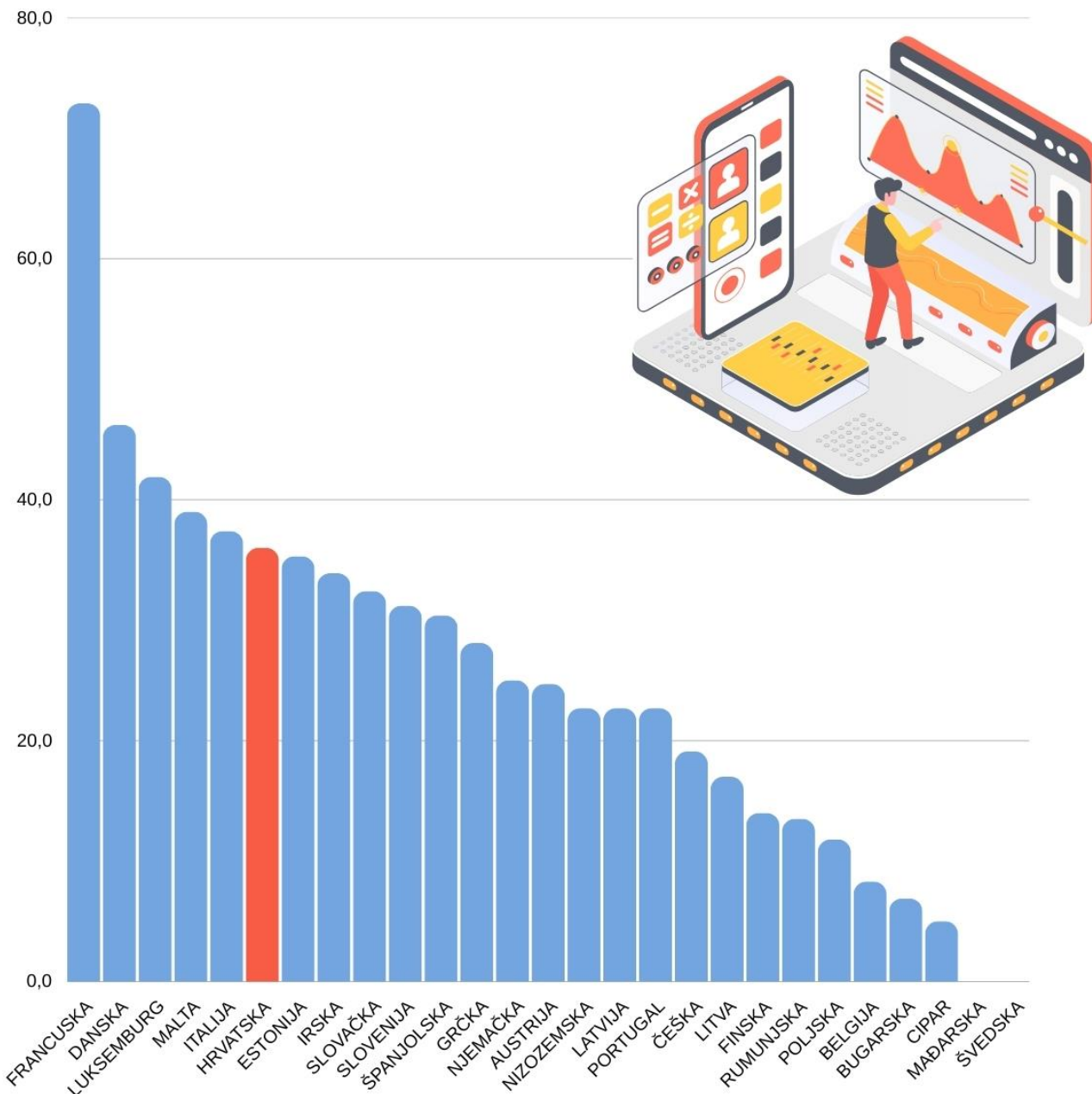
Ostvarenje reformskih pokazatelja po državi članici (u %)

Ostvarenje investicijskih pokazatelja po državi članici (u %)

Ostvarenje reformskih i investicijskih pokazatelja po državi članici (u %)

Izvor: revizorski tim prema podacima EK-a (https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/milestones_and_targets.html?lang=en), podaci na 31. listopada 2024.

Detaljnije opisano na stranicama 83 – 89 Izvješća

Državni ured za reviziju je ocijenio da je provedba aktivnosti u vezi s korištenjem sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u RH, za ostvarenje ciljeva NPOO-a, **učinkovita pri čemu su potrebna određena poboljšanja.**

USPOSTAVA PRAVNOG I INSTITUCIONALNOG OKVIRA

Uspostavljeni su strateški, pravni i institucionalni okviri, odnosno određene su institucije i tijela RH za provedbu aktivnosti iz NPOO-a, međutim **utvrđene su manje slabosti i propusti kod uspostave pravnog i institucionalnog okvira koje bitno ne utječu na ostvarenje utvrđenih reformi i ulaganja.**

OSTVARENJE POKAZATELJA I FINANCIJSKI PODACI

RH je uspješna u ostvarenju definiranih reformskih i investicijskih pokazatelja pa time i u povlačenju sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost (iznad prosjeka EU-a).

POSTUPANJE TIJELA U SUSTAVU, SPECIFIČNA ZNANJA I ADMINISTRATIVNI KAPACITETI

Određena tijela (subjekti revizije) ne postupaju u potpunosti u skladu s pojedinim zadanim ulogama i odgovornostima (npr. utvrđen je nedostatak specifičnih znanja i iskustava potrebnih za provođenje određenih funkcija navedenih tijela te nedostatak administrativnih kapaciteta za obavljanje pojedinih propisanih funkcija i zadaća), **međutim to bitno ne utječe na ostvarenje utvrđenih reformi i ulaganja.**

PROVEDBA MJERA IZ NPOO-a

Mjere iz NPOO-a provode se u skladu s planiranom dinamikom, ali su utvrđeni problemi u provedbi određenih aktivnosti na temelju kojih je utvrđen rizik da određene mjere definirane NPOO-om neće biti **ostvarene u predviđenom roku** (odnosi se na ulaganje iz uzorka Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave).

REVIZIJA UČINKOVITOSTI – AGILNI PRISTUP

1. MEĐUIZVJEŠĆE

- ✓ 4 SUBJEKTA REVIZIJE
- ✓ 4 PREPORUKE

2. MEĐUIZVJEŠĆE

- ✓ 6 SUBJEKATA REVIZIJE
- ✓ 6 PREPORUKA

PREPORUKE PROVEDENE U TIJEKU REVIZIJE

KONAČNO IZVJEŠĆE

Konačno izvješće objedinjuje podatke iz dva međuizvješća.
Ostalo za provesti **5 preporuka** i **2 djelomično**.

**IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI**

**KORIŠTENJE SREDSTAVA RASPOLOŽIVIH IZ MEHANIZMA ZA OPORAVAK I OTPORNOST
U REPUBLICI HRVATSKOJ**

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je revizija učinkovitosti Korištenje sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u Republici Hrvatskoj.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 66/23) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 1. ožujka 2024. do 10. siječnja 2025.

SAŽETAK

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti **Korištenje sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u Republici Hrvatskoj.**

Predmet revizije bile su aktivnosti u vezi s korištenjem sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u RH za ostvarenje ciljeva Nacionalnog plana oporavka i otpornosti. Revizijom se obuhvatilo ostvarenje ključnih etapa i ciljnih vrijednosti do konca listopada 2024. koji su definirani u Nacionalnom planu oporavka i otpornosti, korištenje sredstava isplaćenih na temelju odobrenih zahtjeva za plaćanje te provedba ulaganja odabranih za revizijski uzorak.

Od pet komponenti i jedne inicijative iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, Državni ured za reviziju je odabrao tri komponente (**Gospodarstvo, Obrazovanje, znanost i istraživanje te Zdravstvo**)¹, koje čine 72,9 % ukupnih sredstava Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, a u kojima je obavio detaljnu provjeru aktivnosti koje su do izrade predmetnog izvješća provedene za **tri projekta od iznimne važnosti za Republiku Hrvatsku, koja su ujedno i vrijednosno najznačajnija ulaganja unutar navedenih komponenti:**

- **Povećanje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku te jačanje plinske infrastrukture**, koje se provodi u okviru komponente Gospodarstvo (procijenjena sredstva u Nacionalnom planu oporavka i otpornosti iznose 559.000.000,00 eura — zajam)
- **Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave**, koja se provodi u okviru komponente Obrazovanje, znanost i istraživanje (procijenjena sredstva u Nacionalnom planu oporavka i otpornosti iznose 1.302.608.000,00 eura — kombinacija bespovratnih sredstava i zajma)
- **Nabava opreme za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka**, koja se provodi u okviru komponente Zdravstvo (procijenjena sredstva u Nacionalnom planu oporavka i otpornosti iznose 84.942.597,39 eura — bespovratna sredstva).

Provedba, financiranje i ostvarenje povezanih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti navedenih projekata/ulaganja bio je predmet revizijskih postupaka. Nadalje, obavljanjem predmetne revizije, između ostalog, ocijenila se uspješnost prilagodbe sustava upravljanja i kontrole u provedbi mjera, odnosno reformi i ulaganja u sklopu Mehanizma za oporavak i otpornost kao i dodjela i korištenje sredstava iz navedenog Mehanizma do konca listopada 2024.

Osnovni cilj revizije bio je ocijeniti učinkovitost korištenja sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u RH u provedbi reformi i ulaganja iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti na temelju uvida u primjenu strateškog, pravnog i institucionalnog okvira, analize podataka o statusu ostvarenja ključnih etapa i ciljnih vrijednosti iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti te na temelju analize dokumentacije o provedbi ulaganja izabranih za revizijski uzorak, provjere relevantnih financijskih podataka o korištenju sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost te načina izvještavanja.

¹ Komponenta Javna uprava, pravosuđe i državna imovina nije odabrana za uzorak jer je u tijeku druga revizija u tijelu nadležnom za provedbu komponente; komponenta Tržište rada i socijalna zaštita nije odabrana za uzorak jer se na nju odnosi najmanji iznos raspoloživih sredstava, dok inicijativa Obnova zgrada nije odabrana za uzorak jer je Državni ured za reviziju jedan od korisnika sredstava za obnovu zgrada

Pojedinačni ciljevi revizije bili su:

- provjeriti i analizirati propise/dokumente koji definiraju strateški, pravni i institucionalni okvir
- provjeriti funkcioniranje tijela u sustavu upravljanja i praćenja provedbe Nacionalnog plana oporavka i otpornosti i raspodjelu poslova u nadležnim tijelima (subjektima revizije) te ocijeniti obavljaju li poslove određene strateškim, pravnim i institucionalnim okvirom
- provjeriti djelotvornost i pravovremenost napretka u provedbi reformi i ulaganja predviđenih Nacionalnim planom oporavka i otpornosti, odnosno provjeriti ostvarenje ključnih etapa i ciljnih vrijednosti definiranih Nacionalnim planom oporavka i otpornosti
- ocijeniti efikasnost tijela nadležnih za provedbu ulaganja (projekata) iz uzorka
- ocijeniti efikasnost nadležnih tijela u korištenju sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost
- provjeriti način na koji nadležna tijela prate provedbu Nacionalnog plana oporavka i otpornosti i izvještavaju o tome.

Subjekti revizije bila su tijela nadležna za upravljanje i praćenje provedbe aktivnosti u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti te tijela nadležna za provedbu ulaganja iz odabranog revizijskog uzorka:

- *Tijelo nadležno za koordinaciju praćenja provedbe Nacionalnog plana oporavka i otpornosti*: Ministarstvo financija — Sektor za koordinaciju praćenja provedbe Nacionalnog plana oporavka i otpornosti u Upravi za makroekonomske analize, Europsku uniju i međunarodne financijske odnose
- *Tijelo nadležno za slanje zahtjeva za plaćanje Europskoj komisiji*: Ministarstvo financija — Sektor za poslove Nacionalnog fonda u Državnoj riznici
- *Tijelo državne uprave nadležno za komponentu C1 Gospodarstvo/podkomponentu C1.2. Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo*: Ministarstvo gospodarstva
- *Tijelo državne uprave nadležno za komponentu C3 Obrazovanje, znanost i istraživanje /podkomponentu C3.1. Reforma obrazovnog sustava*: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih
- *Tijelo državne uprave nadležno za komponentu C5 Zdravstvo/podkomponentu C5.1. Jačanje otpornosti zdravstvenog sustava (i korisnik)*: Ministarstvo zdravstva
- *Provedbena tijela za odabrani uzorak*: Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti i Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije
- *Nositelji provedbe ulaganja iz uzorka*: LNG Hrvatska d.o.o. i Plinacro d.o.o.
- *Tijelo nadležno za reviziju* – Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije.

Revizija se provodila prema metodologiji za reviziju učinkovitosti, primjenjujući agilni pristup, koji predviđa izrađivanje kraćih međuizvješća tijekom provedbe revizije te izradu konačnog izvješća na završetku revizije.

Slijedom navedenog, tijekom provedbe revizije, **izrađena su dva međuzvješća (srpanj i studeni 2024.)** koja su obuhvaćala različita revizijska područja, u skladu s revizijskim pitanjima i potpitanjima. **Međuzvješća su dostavljena subjektima revizije s ciljem ažurne provedbe naloga i/ili preporuka koje je Državni ured za reviziju dao subjektima revizije, u skladu s utvrđenim revizijskim nalazima.** Takav revizijski pristup temeljio se na kontinuiranoj suradnji članova tima s predstavnicima subjekata revizije te je bio usmjeren na područja koja predstavljaju najveće rizike s ciljem brze isporuke rezultata revizije, uz istodobno osiguranje kvalitete.

Revizijom je, između ostalog, utvrđeno sljedeće:

- Uspostavljeni su strateški, pravni i institucionalni okviri, odnosno određene su institucije i tijela Republike Hrvatske za provedbu aktivnosti iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti.
- Pravnim/institucionalnim okvirom nije predviđena obveza izvješćivanja Hrvatskog sabora o ostvarenju pokazatelja Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, odnosno o tijeku provedbe predviđenih reformi i investicija, nego se u sklopu Izvješća o korištenju ESI fondova i pretpristupnih programa pomoći EU (za polugodišnje razdoblje) samo navode financijski podaci o primljenim sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost. Također, mrežna stranica Vlade RH <https://planoporavka.gov.hr/>, koja je određena kao referentna za dijeljenje informacija o provedbi Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, nije bila redovito ažurirana, što nije u skladu s točkom XVIII. Odluke o sustavu upravljanja Nacionalnim planom oporavka i otpornosti, kojom je propisano polugodišnje objavljivanje informacija o napretku u provedbi Nacionalnog plana oporavka i otpornosti. Iako je na navedenoj mrežnoj stranici stavljena poveznica na <https://fondovieu.gov.hr/> gdje je dostupno više informacija o samoj provedbi Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, za uvid u cjelovite podatke o provedbi Nacionalnog plana oporavka i otpornosti u Republici Hrvatskoj potrebno je koristiti više različitih izvora (npr. različitih mrežnih stranica, kako nacionalnih, tako i onih koje osigurava Europska komisija) što znači da nije u potpunosti ostvarena svrha navedene mrežne stranice kao jedinstvenog mjesta za komuniciranje informacija u vezi s provedbom Nacionalnog plana oporavka i otpornosti u Republici Hrvatskoj. Tijekom provedbe revizije, a nastavno na preporuku Državnog ureda za reviziju, Ministarstvo financija je ažuriralo podatke o provedbi Nacionalnog plana oporavka i otpornosti na navedenoj mrežnoj stranici.
- Edukacija o korištenju alata ARACHNE (kao jednog od važnijih alata za otkrivanje mogućih rizika od prijevara, sukoba interesa i drugih nepravilnosti u sklopu EU projekata) nije dostatna, odnosno postoji potreba za osposobljavanjem većeg broja djelatnika u tijelima u sustavu upravljanja i praćenja provedbe Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, kao i potreba za daljnjim usavršavanjem onih djelatnika koji su osnovne edukacije već prošli. Tijekom provedbe revizije, a nastavno na preporuku Državnog ureda za reviziju, Ministarstvo financija je izradilo i dostavilo svim tijelima u sustavu upravljanja i praćenja provedbe Nacionalnog plana oporavka i otpornosti upitnik na temelju čijih će rezultata, i prema potrebi, organizirati dodatne odgovarajuće edukacije u vezi s korištenjem ARACHNE-a.

- Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije je, za provjeru pojedinih pokazatelja, imala na raspolaganju prekratko razdoblje od ispunjenja određenog pokazatelja do trenutka završetka Sažetka revizija, odnosno nije na vrijeme imala na raspolaganju svu potrebnu dokumentaciju. Također, Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije nije imala pristup IT sustavu Europske komisije (FENIX) u koji Ministarstvo financija unosi podatke o ostvarenju pokazatelja, već je svoje provjere obavljala na temelju dokumentacije učitane u nacionalni IT sustav eNPOO. Tijekom provedbe revizije, a nastavno na preporuku Državnog ureda za reviziju, Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije je ažurirala /izmijenila interni akt (Revizijsku strategiju) u kojem je navedeno vrijeme potrebno za obavljanje revizijskih aktivnosti (minimalno tri tjedna) te je opisano postupanje Tijela za reviziju ako se revizijske aktivnosti u vezi s određenim pokazateljem ne završe prije podnošenja Sažetka revizija uz Zahtjev za plaćanje. Također, tijekom provedbe revizije, a nastavno na preporuku Državnog ureda za reviziju, Ministarstvo financija je Agenciji za reviziju sustava provedbe programa Europske unije osiguralo pristup IT sustavu FENIX.

- Sporazumom o suradnji za obavljanje poslova između Ministarstva gospodarstva i Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije uspostavljena je privremena suradnja u vezi planiranih aktivnosti provedbe Nacionalnog plana oporavka i otpornosti do konca 2024., međutim provedba ostatka aktivnosti u vezi s ugovaranjem projekata u sklopu Nacionalnog plana oporavka i otpornosti ostala je neriješena. Također, utvrđena je značajna razlika između popunjenih radnih mjesta dviju nadležnih službi koje se bave provedbom aktivnosti iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, u odnosu na broj sistematiziranih radnih mjesta predviđenih novom Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva gospodarstva. Slijedom navedenog, postoji rizik da trenutačni administrativni kapaciteti u Ministarstvu gospodarstva neće biti dostatni za obavljanje poslova u vezi s provedbom projekata/aktivnosti financiranih iz Mehanizma za oporavak i otpornost te postoji potreba za dodatnim jačanjem specijaliziranih znanja djelatnika zaposlenih u navedenim službama.

- U Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost ne postoji posebna ustrojstvena jedinica koja je nadležna samo za provedbu aktivnosti u vezi s mjerama iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti te se radno opterećenje ustrojenih odjela unutar Posredničkog tijela – Samostalne službe razlikuje ovisno o fazi provedbe aktivnosti (priprema poziva, provedba ugovora – razne verifikacije nabava, zahtjeva za nadoknadom sredstava itd.). Slijedom navedenog, u određenim fazama provedbe aktivnosti broj zaposlenika pojedinačnog odjela nije uvijek dostatan pa se nedostatak kapaciteta nadoknađuje uključivanjem zaposlenika iz drugih odjela. Također, analiza radne opterećenosti za 2024. i 2025. utvrđen je manjak djelatnika na razini cijelog Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Slijedom navedenog, postoji rizik da trenutačni administrativni kapaciteti u Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost neće biti dostatni za obavljanje poslova u vezi s provedbom projekata/aktivnosti predviđenih Nacionalnim planom oporavka i otpornosti s obzirom na to da se u narednom razdoblju (2025. i 2026.) tek očekuje provedba najvećeg broja aktivnosti za koje je zadužen Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

- Iako se aktivnosti u vezi s proširenjem kapaciteta LNG terminala provode, jer su Sporazumom o mosnom financiranju (potpisanom između Ministarstva gospodarstva i LNG Hrvatska d.o.o. u listopadu 2023.) osigurana sredstva u iznosu od 15.000.000,00 eura, do prosinca 2024. nije još bio raspisan poziv na dostavu projektnog prijedloga pa tako niti potpisan ugovor o bespovratnim sredstvima s LNG Hrvatska d.o.o. Tijekom provedbe revizije, a nastavno na preporuku Državnog ureda za reviziju, Ministarstvo gospodarstva je 19. prosinca 2024. objavilo Javni poziv „Povećanje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku“, međutim do izrade konačnog izvješća nije zaključen ugovor o bespovratnim sredstvima s LNG Hrvatska d.o.o. u vezi s proširenjem kapaciteta LNG terminala.
- Iako je Zajedničkim nacionalnim pravilima propisana procedura koju nadležna tijela kada su ujedno i korisnici bespovratnih sredstava trebaju poštivati (unošenje podataka o provedbi projekta u eNPOO i izvještavanje o troškovima i provedbi), Ministarstvo zdravstva nije bilo u mogućnosti navedene podatke unijeti u eNPOO zbog toga što navedeno nije bilo omogućeno u IT sustavu sve do konca listopada 2024.
- S obzirom na to da se realizacija većine aktivnosti iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (pa tako i ulaganja *Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave*, gdje Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije, na temelju Sporazuma o delegiranim poslovima potpisanim s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i mladih, ima ulogu Provedbenog tijela) očekuje tijekom 2025. i 2026., u predstojećem razdoblju značajno će se povećati opseg aktivnosti Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije kao Provedbenog tijela za mjere iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti. Slijedom navedenog, utvrđen je rizik da za obavljanje svih trenutno definiranih aktivnosti Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (na temelju važeće verzije Zajedničkih nacionalnih pravila), a nakon povećanja obujma poslova u vezi s provedbom mjera iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, postojeći administrativni kapaciteti Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije neće biti dostatni.
- Tijekom revizije je utvrđeno da administrativni kapaciteti Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih (kao nadležnog tijela za ulaganje *Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave*) nisu dostatni za dovoljno brzo izdavanje suglasnosti potencijalnim korisnicima kako bi oni, do konca ožujka 2025., pravovremeno podnijeli projektne prijave te nakon toga uspješno proveli projekte (proveli postupak ugovaranja, postupak nabave i izgradnju/rekonstrukciju/ opremanje škola). Osim nedovoljnih administrativnih kapaciteta u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih, koji se odnose na izdavanje suglasnosti, tijekom revizije utvrđen je i manjak kapaciteta u Službi za programe i projekte EU koja, osim rada na poslovima u vezi s provedbom mjera iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, u okviru komponente 3. Obrazovanje, znanost i istraživanje, obavlja i poslove u vezi s provedbom aktivnosti iz ESI fondova za razdoblje 2021. – 2027. te postoji rizik da će zbog velikog broja očekivanih projektnih prijava na ovaj Poziv i pozive u vezi s drugim EU programima radna opterećenost nadilaziti postojeće administrativne kapacitete. Tijekom provedbe revizije, a nastavno na preporuku Državnog ureda za reviziju, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih je, u suradnji s Upravom Arhitektonskog fakulteta u Zagrebu, dogovorilo suradnju s nekoliko mladih zaposlenika Fakulteta (asistenata) koji sudjeluju u pregledu i obradi dostavljenih idejnih rješenja/projekata i/ili glavnih projekata škola čime se ubrzala procedura izdavanja potrebnih suglasnosti.

Iako je Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih, postupanjem po preporuci Državnog ureda za reviziju, uspjelo ubrzati proces odobravanja suglasnosti, Državni ured za reviziju je mišljenja da i dalje postoji opravdani rizik da zainteresirani prijavitelji neće stići dostaviti sve projektne prijedloge do definiranog roka za podnošenje projektnih prijedloga (31. ožujka 2025.) i/ili da se neće stići provesti planirani projekti pa time ni iskoristiti ukupno raspoloživa sredstva (bespovratna sredstva + zajam) do sredine 2026. (kada završava provedba Nacionalnog plana oporavka i otpornosti), s obzirom na to da je, do 31. listopada 2024., ugovoreno tek 8,0 % ukupno raspoloživih sredstava (34,3 % raspoloživih bespovratnih sredstava) za izgradnju/dogradnju 29 osnovnih škola/sportskih dvorana od 619 osnovnih škola u Republici Hrvatskoj koje rade u više smjena, odnosno 411 škola koje nemaju sportsku dvoranu.

- Republika Hrvatska je uspješna u ostvarenju definiranih reformskih i investicijskih pokazatelja pa time i u povlačenju sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost (iznad prosjeka Europske unije).

Slijedom navedenog, provedba aktivnosti u vezi s korištenjem sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u RH, za ostvarenje ciljeva Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, **ocjenjuje se kao učinkovita pri čemu su potrebna određena poboljšanja.**

Državni ured za reviziju je tijekom provedbe revizije subjektima dao ukupno deset preporuka (u dva pripremljena međuizvješća) te su subjekti revizije, do pripreme ovog izvješća, uspješno proveli tri preporuke, dvije su djelomično provedene, dok je pet preporuka još preostalo za provesti u cijelosti.

Slijedom navedenog, subjekti revizije trebaju, prema nalazima Državnog ureda za reviziju, provesti još sljedeće preporuke:

- U što kraćem roku pojednostaviti određene procedure u Zajedničkim nacionalnim pravilima iz nadležnosti provedbenih tijela, u svrhu ubrzavanja provedbe mjera iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, a zadržavajući pritom kvalitetu obavljenih provjera. (*Ministarstvo financija u suradnji s provedbenim tijelima*)
- Osigurati dostatne administrativne kapacitete, odnosno zaposliti nove djelatnike s iskustvom u provedbi EU projekata te osnažiti postojeće kroz edukaciju i/ili, uz suglasnost Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije, produžiti trajanje Sporazuma o suradnji za obavljanje poslova između Ministarstva gospodarstva i Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije kojim je uspostavljena privremena suradnja do konca 2024., a sve u cilju pravovremene i kvalitetne provedbe aktivnosti planiranih Nacionalnim planom oporavka i otpornosti. (*Ministarstvo gospodarstva*)
- Nastavno na rezultate provedenih analiza radne opterećenosti za 2024. i 2025. u kojima je utvrđen manjak djelatnika na razini cijelog Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, poduzeti aktivnosti za osiguranje dostatnih kapaciteta za provedbu potrebnih aktivnosti u vezi s provedbom Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, s obzirom na to da se u narednom razdoblju očekuje znatno veći broj aktivnosti koje će se morati obavljati tijekom 2025. i posebno 2026. kao posljednje godine provedbe Nacionalnog plana oporavka i otpornosti. (*Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost*)

- Iako su državnim proračunom Republike Hrvatske za 2023. osigurana sredstva za provedbu početnih aktivnosti u vezi s proširenjem kapaciteta LNG terminala i, u prosincu 2024., objavljen je poziv na dostavu projektnog prijedloga, potrebno je, u što kraćem roku, potpisati ugovor o bespovratnim sredstvima kako bi korisniku bila osigurana dostatna sredstva za provedbu preostalih planiranih aktivnosti u predviđenom roku. (*Ministarstvo gospodarstva*)
- Hitno provesti edukaciju nadležnih tijela koja su ujedno i korisnici bespovratnih sredstava u vezi s unosom potrebnih podataka u eNPOO kako bi se moglo pratiti izvršenje financijskih sredstava i provedbu samih projektnih aktivnosti. (*Ministarstvo financija*)
- S obzirom na to da bi prema Zajedničkim nacionalnim pravilima, zahtjevi za nadoknadam sredstava po projektima trebali biti dio redovnih provjera Nacionalnog fonda i Tijela nadležnog za reviziju te bi se, ako se utvrdi da sredstva nisu pravilno utrošena, trebala primjenjivati sva pravila o povratima kao i za ostale korisnike, nakon provedene edukacije Ministarstva financija o načinu unošenja podataka u eNPOO, što prije unijeti podatke o provedbi navedenog ulaganja kako bi nadležna tijela mogla izvršiti potrebne kontrole. (*Ministarstvo zdravstva*)
- Prema rezultatima analize potreba za tijela u sustavu u vezi s korištenjem ARACHNE alata, planirati održavanje edukacija, npr. češće održavanje edukacija, veći broj polaznika, naprednije razine korištenja alata itd. (*Ministarstvo financija*)

Državni ured za reviziju mišljenja je da je provedba preporuka tijekom revizije već pridonijela otklanjanju određenih nedostataka i propusta u sustavu upravljanja i praćenja provedbe aktivnosti u okviru NPOO-a te da će se, uz provedbu preostalih preporuka, povećati učinkovitost korištenja sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u RH.

UVOD

Europska komisija (dalje u tekstu: EK) je 27. svibnja 2020. predložila plan oporavka za Europsku uniju (dalje u tekstu: EU) kako bi pomogla državama članicama u otklanjanju gospodarskih i društvenih posljedica nastalih zbog pandemije COVID-19 te doprinijela pokretanju gospodarskog oporavka i jačanju otpornosti gospodarstva na razini EU-a. Čelnici država članica EU-a su, 21. srpnja 2020., postigli dogovor o planu oporavka pod nazivom „EU sljedeće generacije“ (engl. *NextGenerationEU*) kao i o višegodišnjem financijskom okviru (dalje u tekstu: VFO) za razdoblje 2021. – 2027. Posljednjom izmjenom VFO-a 2021. – 2027. i plana „EU sljedeće generacije“ državama članicama je omogućeno korištenje 2.017,8 milijardi eura za oporavak i jačanje otpornosti europskog gospodarstva, i to: 1.210,9 milijardi eura iz VFO-a te **806,9 milijardi eura iz plana „EU sljedeće generacije“**, što je vidljivo u tablici broj 1.

Tablica broj 1

**Ukupna dodijeljena sredstva po proračunskom naslovu iz VFO-a 2021. – 2027.
i instrumentu „EU sljedeće generacije“ (*NextGenerationEU*)**

u mlrd. eura

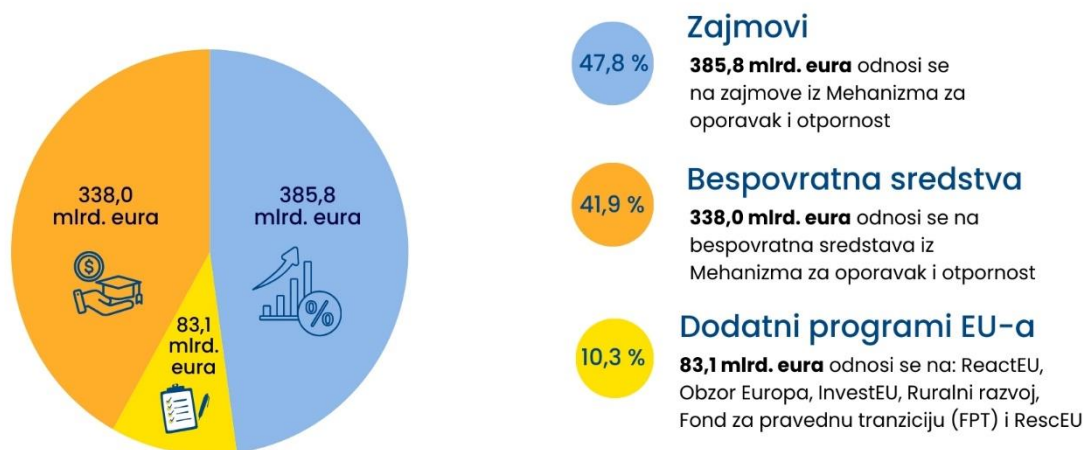
Proračunski naslov	VFO 2021. – 2027.	EU sljedeće generacije (<i>NextGenerationEU</i>)
Jedinstveno tržište i inovacije	149,5	11,5
Kohezija, otpornost i vrijednosti	426,7	776,5
Prirodni resursi i okoliš	401,0	18,9
Migracije i upravljanje granicama	25,7	
Sigurnost i obrana	14,9	
Susjedstvo i svijet	110,6	
Europska javna uprava	82,5	
UKUPNO	1.210,9	806,9

Izvor: EK; https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/recovery-plan-europe_hr

„EU sljedeće generacije“ je EU-ov privremeni plan za oporavak vrijedan **806,9 milijardi eura** za podršku gospodarskom oporavku od pandemije koronavirusa i izgradnju zelenije, digitalnije i otpornije budućnosti. **Mehanizam za oporavak i otpornost privremeni je instrument i najvažniji element plana „EU sljedeće generacije“ za financiranje reformi i povezanih investicija** država članica, kojima se ubrzava oporavak te povećava otpornost gospodarstva. Kroz Mehanizam za oporavak i otpornost EK prikuplja sredstva zaduživanjem na tržištima kapitala (izdavanjem obveznica u ime EU-a). Navedenim instrumentom državama članicama se, za potporu reformama i ulaganjima, na raspolaganje daje **723,8 milijardi eura**, od čega se **338,0 milijardi eura** odnosi na **bespovratna sredstva**, a **385,8 milijardi eura** na **zajmove**. Razlika u iznosu od 83,1 milijardu eura odnosi se na raspoloživa sredstva iz drugih programa EU-a: ReactEU, Obzor Europa, InvestEU, Ruralni razvoj, Fond za pravednu tranziciju i RescEU, kako je vidljivo u grafičkom prikazu broj 1.

Sredstva raspoloživa za plan „EU sljedeće generacije“ (NextGenerationEU) i izvori financiranja

EU-ov privremeni plan za oporavak vrijedan **806,9 mlrd. eura**

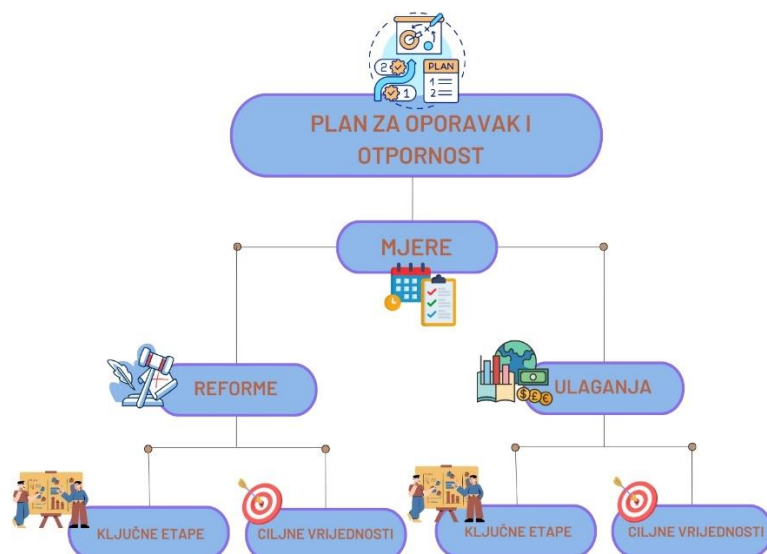
Izvor: EK; https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/recovery-plan-europe_hr

Uredba (EU) 2021/241 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (dalje u tekstu: Uredba (EU) 2021/241) stupila je na snagu **19. veljače 2021.** te je njome definirano da se iz Mehanizma za oporavak i otpornost mogu, **do konca 2026.**, financirati **reforme i ulaganja** koje države članice **provode od početka pandemije (veljača 2020.) do konca kolovoza 2026.**

Kako bi iskoristile potporu u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost, vlade država članica trebale su EK-u dostaviti **nacionalne planove za oporavak i otpornost** u kojima su navele reforme i ulaganja koje će provesti **do 31. kolovoza 2026.**, s **jasnim ključnim etapama i ciljnim vrijednostima dok su plaćanja moguća do 31. prosinca 2026.**² U grafičkom prikazu broj 2 daje se struktura planova za oporavak i otpornost.

² UREDBA (EU) 2021/241 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost – članci 18. i 24.

Struktura planova za oporavak i otpornost

Izvor: izradio revizorski tim prema podacima EK-a

U planovima se najmanje **37,0 % proračuna treba odnositi na mjere u vezi s jačanjem otpornosti na klimatske promjene, a 20,0 % na mjere digitalizacije**. Korištenje raspoloživih sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost **temelji se na uspješnosti**, odnosno na **ostvarenju definiranih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti**. Po ostvarenju **definiranih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti**, vlade država članica **dostavljaju EK-u zahtjeve za plaćanje (dalje u tekstu: ZZP) do dva puta godišnje**. EK navedene zahtjeve **ocjenjuje** kako bi provjerio jesu li ostvarene ključne etape i ciljne vrijednosti te, u slučaju pozitivne ocjene, državama članicama **isplaćuje unaprijed utvrđene iznose**³. Prema Uredbi (EU) 2021/241 Mehanizam za oporavak i otpornost uključuje područja politika svrstana u **šest stupova**, kako je vidljivo u grafičkom prikazu broj 3.

Šest stupova Mehanizma za oporavak i otpornost

Izvor: izradio revizorski tim prema podacima EK-a

³ U skladu s Provedbenim odlukama Vijeća Europske unije i Operativnim sporazumima potpisanim između država članica i EK-a

Ukupno su EK, države članice i Europski parlament, u Delegiranoj uredbi (EU) 2021/2106, identificirali **14 zajedničkih pokazatelja**⁴ Mehanizma za oporavak i otpornost u svih šest stupova politike, koji su dani u grafičkom prikazu broj 4.

Grafički prikaz broj 4

14 zajedničkih pokazatelja Mehanizma za oporavak i otpornost

Uštede u godišnjoj potrošnji primarne energije	Istraživači koji rade u podržanim istraživačkim ustanovama
Dodatni radni kapacitet instaliran za obnovljivu energiju	Podržana poduzeća (od kojih: mala – uključujući mikro, srednja, velika)
Infrastruktura alternativnih goriva (točke za punjenje goriva)	Broj polaznika obrazovanja ili osposobljavanja
Stanovništvo koje koristi mjere zaštite od poplava, šumskih požara i drugih prirodnih katastrofa	Broj ljudi koji su zaposleni ili uključeni u aktivnosti traženja posla
Dodatni stanovi s pristupom internetu putem mreža vrlo velikog kapaciteta	Kapacitet novih ili moderniziranih zdravstvenih ustanova
Poduzeća koja imaju potporu za razvoj digitalnih proizvoda, usluga i procesa	Kapacitet učionica novih ili moderniziranih ustanova za brigu o djeci i obrazovanje
Korisnici novih i nadograđenih javnih digitalnih usluga, proizvoda i procesa	Broj mladih u dobi od 15 do 29 godina koji primaju potporu

Izvor: izradio revizorski tim prema podacima EK-a

Zajednički pokazatelji odražavaju napredak u ostvarivanju ciljeva Mehanizma za oporavak i otpornost u okviru reformi i ulaganja iz planova za oporavak i otpornost. Doprinos jedne mjere može se odraziti u nekoliko zajedničkih pokazatelja. **Države članice prikupljaju podatke o zajedničkim pokazateljima i izvješćuju EK o njihovim ostvarenjima dva puta godišnje**, do kraja veljače i do kraja kolovoza.

Kako bi iskoristile sredstva osigurana Mehanizmom za oporavak i otpornost, **države članice** trebale su pripremiti **vlastite planove za oporavak i otpornost**, koji predstavljaju **akcijske planove mjera koje uključuju reforme i ulaganja**. Za provedbu navedenih planova određeni su **rokovi, ključne etape i ciljne vrijednosti**⁵ koji odražavaju napredak u provedbi **reformi i ulaganja**, a **na temelju kojeg** će se isplaćivati raspoloživa sredstva. Kako bi pomogla u pripremi nacionalnih planova oporavka i otpornosti, **EK je, u rujnu 2020., državama članicama dao tehničke smjernice**⁶. Prema članku 18. Uredbe (EU) 2021/241, **države članice mogle su predstaviti svoje nacрте planova oporavka i otpornosti EK-u od 15. listopada 2020. do 30. travnja 2021.** EK je u roku od dva mjeseca od primitka nacрта planova ocijenio **relevantnost, djelotvornost, učinkovitost i koherentnost planova za oporavak i otpornost**⁷ država članica te je, nakon ocjene EK-a, Vijeće EU-a imalo četiri tjedna za razmatranje navedene ocjene i usvajanje provedbene odluke o odobrenju ocjene plana.

⁴ Zajednički pokazatelji prikazuju napredak Mehanizma za oporavak i otpornost prema ostvarenju njegovog cilja, s naglaskom na šest stupova Mehanizma za oporavak i otpornost. Zajednički pokazatelji prikazuju napredak provedbe planova za oporavak i otpornost prema ostvarenju zajedničkih ciljeva. Pokazatelji nisu osmišljeni da obuhvate sve aspekte planova, jer se nacionalni planovi uvelike razlikuju među državama članicama.

⁵ Ključne etape su kvalitativna ostvarenja, a ciljne vrijednosti kvantitativna ostvarenja.

⁶ Smjernice ažurirane u siječnju 2021. (Brussels, 22. 1. 2021. SWD (2021) 12 final PART 1/2 Commission Staff Working Document Guidance to Member States Recovery and Resilience Plans Part 1 and 2)

⁷ Članak 19. UREDBE (EU) 2021/241 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost

EK provodi Mehanizam oporavka i otpornosti u okviru **izravnog upravljanja**⁸, odnosno zbog iznimne prirode Mehanizma za oporavak i otpornost on se provodi u skladu s posebnim postupcima na način da se sredstva isplaćuju izravno državama članicama na temelju napretka u provedbi nacionalnih planova za oporavak i otpornost. U skladu s člankom 19., stavkom 3., točkom (h) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.8. iz Priloga V. navedenoj Uredbi, **države članice trebaju osigurati djelotvoran sustav za praćenje i provedbu planova za oporavak i otpornost** te, u skladu s točkom (j) i kriterijem 2.10, **osigurati zaštitu financijskih interesa EU-a**.

Države članice u kontekstu Europskog semestra⁹ dvaput godišnje izvješćuju o napretku postignutom u ostvarivanju vlastitih planova za oporavak i otpornost, a **EK dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću EU-a godišnje izvješće o provedbi Mehanizma za oporavak otpornost**.¹⁰ Navedeno godišnje izvješće sadržava informacije o napretku ostvarenom u pogledu planova za oporavak i otpornost država članica u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost, uključujući informacije o statusu provedbe ključnih etapa i ciljnih vrijednosti te statusu i/ili obustavi plaćanja.

Uz ciljeve koji se žele ostvariti provedbom Mehanizma za oporavak i otpornost, a kao odgovor EU-a na globalnu energetska krizu, čelnici EU-a su, u okviru Europskog vijeća, u ožujku 2022., pozvali EK da brzo predstavi detaljan plan o postupnom ukidanju ovisnosti EU-a o uvozu ruske energije. Slijedom navedenog, **EK je donio plan REPowerEU**¹¹ čiji je cilj što prije smanjiti ovisnost EU-a o ruskim fosilnim gorivima ubrzanjem prelaska na čistu energiju i udruživanjem snaga kako bi se postigao otporniji energetska sustav i istinska energetska unija.

Izmjenom Uredbe (EU) 2021/241 predviđeno je da se u planove za oporavak i otpornost država članica dodaju mjere koje će doprinijeti ostvarenju ciljeva plana REPowerEU¹². Za provedbu plana REPowerEU potrebne su značajne reforme i ulaganja te je, na razini EU-a, **državama članicama ukupno raspoloživo 297 milijardi eura**, od čega se oko 72 milijarde eura odnose na bespovratna sredstva, a oko 225 milijardi eura na zajmove. **Mehanizam za oporavak i otpornost temelj je financiranja plana REPowerEU**¹³.

Uzimajući u obzir planove EU-a i glavne ciljeve Mehanizma za oporavak i otpornost, Vlada Republike Hrvatske pripremila je Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (dalje u tekstu: NPOO) čiji je cilj pridonijeti postizanju pametnog, održivog i uključivog rasta, uz povećanje broja radnih mjesta, produktivnosti i konkurentnosti gospodarstva, kao i jačanju gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije Republike Hrvatske (dalje u tekstu: RH).

⁸ U skladu s relevantnim pravilima donesenim na temelju članka 322. Uredbe o funkcioniranju EU-a, posebno Financijske uredbe i Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća

⁹ Europski semestar godišnji je postupak koordinacije gospodarskih, fiskalnih i socijalnih politika te politika zapošljavanja država članica EU-a

¹⁰ U skladu s člancima 27. i 31. Uredbe (EU) 2021/241

¹¹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija — Plan REPowerEU, iz svibnja 2022.

¹² UREDBA EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni Uredbe (EU) 2021/241 u vezi s poglavljima REPowerEU u planovima oporavka i otpornosti i o izmjeni Uredba (EU) br. 1303/2013, (EU) 2021/1060 i (EU) 2021/1755 i Direktiva 2003/87/EZ, iz veljače 2023.

¹³ Ostali izvori financiranja: Fondovi kohezijske politike, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj, Instrument za povezivanje Europe, Inovacijski fond, nacionalna sredstva i sredstva EU-a za potporu ciljevima plana REPowerEU, nacionalne fiskalne mjere, privatna ulaganja, Europska investicijska banka.

PREDMET, CILJEVI I SUBJEKTI REVIZIJE

Predmet revizije bile su aktivnosti u vezi s korištenjem sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u RH za ostvarenje ciljeva NPOO-a. Revizijom se obuhvatilo ostvarenje ključnih etapa i ciljnih vrijednosti do konca listopada 2024. koji su definirani u NPOO-u, korištenje sredstava isplaćenih na temelju odobrenih zahtjeva za plaćanje te provedba ulaganja odabranih za revizijski uzorak.

Od pet komponenti i jedne inicijative iz NPOO-a, Državni ured za reviziju je odabrao tri komponente (**Gospodarstvo, Obrazovanje, znanost i istraživanje te Zdravstvo**)¹⁴, koje čine 72,9 % ukupnih sredstava NPOO-a, a u kojima je obavio detaljnu provjeru aktivnosti koje su do izrade predmetnog izvješća provedene za **tri projekta od iznimne važnosti za RH koji su ujedno i vrijednosno najznačajnija ulaganja unutar navedenih komponenti**:

- **Povećanje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku te jačanje plinske infrastrukture** koje se provodi u okviru komponente Gospodarstvo (procijenjena sredstva u NPOO-u iznose 559.000.000,00 eura — zajam)
- **Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave**, koja se provodi u okviru komponente Obrazovanje, znanost i istraživanje (procijenjena sredstva u NPOO-u iznose 1.302.608.000,00 eura — kombinacija bespovratnih sredstava i zajma)
- **Nabava opreme za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka** koja se provodi u okviru komponente Zdravstvo (procijenjena sredstva u NPOO-u iznose 84.942.597,39 eura — bespovratna sredstva).

Provedba, financiranje i ostvarenje povezanih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti navedenih projekata/ulaganja bio je predmet revizijskih postupaka. Nadalje, obavljanjem predmetne revizije, između ostalog, ocijenila se uspješnost prilagodbe sustava upravljanja i kontrole u provedbi mjera, odnosno reformi i ulaganja u sklopu Mehanizma za oporavak i otpornost kao i dodjela i korištenje sredstava iz navedenog Mehanizma do konca listopada 2024.

Osnovni cilj revizije bio je ocijeniti učinkovitost korištenja sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u RH u provedbi reformi i ulaganja iz NPOO-a na temelju uvida u primjenu strateškog, pravnog i institucionalnog okvira, analize podataka o statusu ostvarenja ključnih etapa i ciljnih vrijednosti iz NPOO-a te na temelju analize dokumentacije o provedbi ulaganja izabranih za revizijski uzorak, provjere relevantnih financijskih podataka o korištenju sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost te načina izvještavanja.

¹⁴ Komponenta Javna uprava, pravosuđe i državna imovina nije odabrana za uzorak jer je u tijeku druga revizija u tijelu nadležnom za provedbu komponente; komponenta Tržište rada i socijalna zaštita nije odabrana za uzorak jer se na nju odnosi najmanji iznos raspoloživih sredstava, dok inicijativa Obnova zgrada nije odabrana za uzorak jer je Državni ured za reviziju jedan od korisnika sredstava za obnovu zgrada

Pojedinačni ciljevi revizije bili su:

- provjeriti i analizirati propise/dokumente koji definiraju strateški, pravni i institucionalni okvir
- provjeriti funkcioniranje tijela u sustavu upravljanja i praćenja provedbe NPOO-a i raspodjelu poslova u nadležnim tijelima (subjektima revizije) te ocijeniti obavljaju li poslove određene strateškim, pravnim i institucionalnim okvirom
- provjeriti djelotvornost i pravovremenost napretka u provedbi reformi i ulaganja predviđenih NPOO-om, odnosno provjeriti ostvarenje ključnih etapa i ciljnih vrijednosti definiranih NPOO-om
- ocijeniti efikasnost tijela nadležnih za provedbu ulaganja (projekata) iz uzorka
- ocijeniti efikasnost nadležnih tijela u korištenju sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost
- provjeriti način na koji nadležna tijela prate provedbu NPOO-a i izvještavaju o tome.

Subjekti revizije bila su tijela nadležna za upravljanje i praćenje provedbe aktivnosti u okviru NPOO-a te tijela nadležna za provedbu ulaganja iz odabranog revizijskog uzorka:

- *Tijelo nadležno za koordinaciju praćenja provedbe NPOO-a (dalje u tekstu: KT):* Ministarstvo financija (dalje u tekstu: MFIN) — Sektor za koordinaciju praćenja provedbe NPOO-a u Upravi za makroekonomske analize, Europsku uniju i međunarodne financijske odnose
- *Tijelo nadležno za slanje zahtjeva za plaćanje Europskoj komisiji:* MFIN — Sektor za poslove Nacionalnog fonda u Državnoj riznici (dalje u tekstu: NF)
- *Tijelo državne uprave nadležno za komponentu C1 Gospodarstvo/podkomponentu C1.2. Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo:* Ministarstvo gospodarstva (dalje u tekstu: MINGO)
- *Tijelo državne uprave nadležno za komponentu C3 Obrazovanje, znanost i istraživanje /podkomponentu C3.1. Reforma obrazovnog sustava:* Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih (dalje u tekstu: MZOM)
- *Tijelo državne uprave nadležno za komponentu C5 Zdravstvo/podkomponentu C5.1. Jačanje otpornosti zdravstvenog sustava (i korisnik):* Ministarstvo zdravstva (dalje u tekstu: MIZ)
- *Provedbena tijela za odabrani uzorak:* Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu: FZOEU) i Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (dalje u tekstu: SAFU)
- *Nositelji provedbe ulaganja iz uzorka:* LNG Hrvatska d.o.o. i Plinacro d.o.o.
- *Tijelo nadležno za reviziju – Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije* (dalje u tekstu: ARPA).

METODE REVIZIJE

Revizija se provodila prema metodologiji za reviziju učinkovitosti, primjenjujući agilni pristup, koji predviđa izrađivanje kraćih međuisvješća tijekom provedbe revizije te izradu konačnog izvješća na završetku revizije. Slijedom navedenog, **tijekom provedbe revizije, izrađena su dva međuisvješća (srpanj i studeni 2024.) koja su obuhvaćala različita revizijska područja, u skladu s revizijskim pitanjima i potpitanjima.** Međuisvješća su dostavljena subjektima revizije s ciljem ažurne provedbe naloga i/ili preporuka koje je Državni ured za reviziju dao subjektima revizije, u skladu s utvrđenim revizijskim nalazima. Takav revizijski pristup temeljio se na kontinuiranoj suradnji članova tima s predstavnicima subjekata revizije te je bio usmjeren na područja koja predstavljaju najveće rizike s ciljem brze isporuke rezultata revizije, uz istodobno osiguranje kvalitete.

Metode koje su korištene za prikupljanje dokaza i donošenje revizijskih zaključaka:

- sastanci/intervjui s nadležnim predstavnicima subjekata revizije
- analiza strateškog i pravnog okvira (zakonodavstvo Europske unije i nacionalno zakonodavstvo, strateški i planski dokumenti, interni akti, procedure i drugo)
- uvid u rad tijela u sustavu upravljanja i praćenja provedbe NPOO-a radi provjere usklađenosti s propisima i učinkovitosti provedbe aktivnosti u vezi s korištenjem sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost (institucionalni okvir)
- detaljan uvid u provedbu ulaganja (projekata) iz uzorka
- provedba dva različita upitnika na razini osnivača škola (napredak u izgradnji/dogradnji škola/dvorana) te nadležnih i provedbenih tijela (korištenje ARACHNE alata)
- komparativna analiza podataka o korištenju sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u RH i drugim državama članicama EU-a.

PODRUČJA REVIZIJE, REVIZIJSKA PITANJA, KRITERIJI I OCJENA

Učinkovitost korištenja sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u RH ocijenila se prema utvrđenim **područjima revizije**: strateški i pravni okvir, institucionalni okvir, provedba mjera iz NPOO-a i financijski podaci. **Okosnicu revizije činila su pitanja (glavno pitanje i potpitanja)** koja su dana u grafičkom prikazu broj 5.

Grafički prikaz broj 5

Za potrebe revizije, u svakom od navedenih područja revizije, **utvrđeni su kriteriji za ocjenu učinkovitosti korištenja sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost**, a koji su povezani s revizijskim pitanjima (glavno pitanje i potpitanja). Kriteriji za ocjenu učinkovitosti dani su u tablici broj 2.

Tablica broj 2

**Kriteriji za ocjenu učinkovitosti korištenja sredstava
iz Mehanizma za oporavak i otpornost u RH**

Područja revizije		Kriteriji
1		2
STRATEŠKI I PRAVNI OKVIR	<i>UREDBA (EU) 2021/241 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost</i> <i>UREDBA (EU) 2023/435 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 27. veljače 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2021/241 u pogledu poglavlja o planu REPowerEU u planovima za oporavak i otpornost i o izmjeni uredaba (EU) br. 1303/2013, (EU) 2021/1060 i (EU) 2021/1755 te Direktive 2003/87/EZ</i>	• određeno je područje primjene, u skladu s politikama od europske važnosti, koje je strukturirano u šest stupova: - zelena tranzicija - digitalna transformacija - pametan, održiv i uključiv rast - socijalna i teritorijalna kohezija i zdravlje - gospodarska, socijalna i institucionalna otpornost - politike za sljedeću generaciju, djecu i mlade, obrazovanje i vještine • određeni su opći i specifičan cilj Mehanizma za oporavak i otpornost (pružanje financijske potpore s ciljem postizanja ključnih etapa i ciljnih vrijednosti reformi i ulaganja) • određen je način izračuna financijskog doprinosa, postupak dodjele sredstava (pretfinanciranje i daljnje redovno financiranje kroz bespovratna sredstva i zajmove te su definirani rokovi) i način na koji EK provjerava provedbu Mehanizma za oporavak i otpornost • određeni su kriteriji prema kojima EK ocjenjuje prihvatljivost nacionalnih planova za oporavak i otpornost • određene su obveze država članica, pri provedbi Mehanizma za oporavak i otpornost, u vezi sa zaštitom financijskih interesa EU-a, izvješćivanjem i evaluacijom • određena je procedura na temelju koje države članice mogu raditi izmjene planova • definirane su odredbe koje se odnose na ostvarenje ciljeva iz plana REPowerEU
	<i>Nacionalni plan za oporavak i otpornost, srpanj 2021.</i> <i>Dodatak Nacionalom planu za oporavak i otpornost, studeni 2023.</i>	• donesen je prijedlog NPOO-a koji je EK pozitivno ocijenio i Vijeće EU-a usvojilo • definirane su komponente/podkomponente, odnosno područja intervencija iz kojih proizlaze glavne reforme koje se trebaju provesti • određene su i jasno opisane mjere koje uključuju reforme i ulaganja, izazovi, ciljevi, način provedbe, nositelji provedbe, ciljne skupine, razdoblje provedbe te procijenjene vrijednosti ulaganja • za definirane reforme i ulaganja određene su ključne etape i ciljne vrijednosti • jasno su određeni načini financiranja (bespovratna sredstva i/ili zajmovi) • ciljevi NPOO-a povezani su s ciljevima Nacionalne razvojne strategije i Nacionalnog programa reformi • pripremljen je Dodatak NPOO-u koji uključuje poglavlje o REPowerEU-u te ga je pozitivno ocijenio EK i usvojilo Vijeće EU-a

STRATEŠKI I PRAVNI OKVIR	<i>PROVEDBENA ODLUKA VIJEĆA od 28. srpnja 2021. o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Hrvatske</i> <i>PRILOG Provedbenoj odluci Vijeća o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Hrvatske (srpanj 2021.)</i> <i>PROVEDBENA ODLUKA VIJEĆA o izmjeni Provedbene odluke od 28. srpnja 2021. o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Hrvatske (prosinac 2023.)</i> <i>Revidirani PRILOG PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA o izmjeni Provedbene odluke od 28. srpnja 2021. o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Hrvatske (prosinac 2023.)</i>	• NPOO je u usklađen s kriterijima za ocjenjivanje utvrđenim u Uredbi (EU) 2021/241 • Dodatak NPOO-u je usklađen s kriterijima za ocjenjivanje utvrđenim u Uredbi (EU) 2021/241, kao i odredbama Uredbe (EU) 2023/435 • potvrđene su reforme i ulaganja predviđene NPOO-om za koje su definirane ključne etape i ciljne vrijednosti (izmjenom Provedbene odluke, uz određene izmjene mjera iz NPOO-a, potvrđene su mjere u vezi s REPowerEU-om) • utvrđeni su iznosi koji su na raspolaganju za provedbu reformi i ulaganja (izmjenom Provedbene odluke, uz određene izmjene mjera iz NPOO-a, potvrđene su mjere u vezi s REPowerEU-om te je predviđeno korištenje zajmova)
	<i>Ugovor o financiranju između Republike Hrvatske i Europske komisije, rujn 2021. i Dodatak Ugovoru, prosinac 2023.</i>	• utvrđena su prava i obveze ugovornih strana te uvjeti koji se primjenjuju na definirani financijski doprinosi raspoloživ RH s ciljem zadovoljavajućeg ispunjavanja ciljeva reformi i ulaganja • utvrđen je financijski doprinos koji EK daje RH na raspolaganje za provedbu reformi i ulaganja • definirana je odgovornost RH u provedbi NPOO-a i zaštiti financijskih interesa EU-a • utvrđen je iznos i način pretfinanciranja i podnošenja zahtjeva za plaćanje prema EK-u • utvrđena su dodatna sredstva raspoloživa za RH u vezi s provedbom ciljeva REPower EU plana kao i način te iznos pretfinanciranja
	<i>Operativni sporazum između Europske Komisije i Republike Hrvatske, veljača 2022.</i> <i>Prva izmjena Operativnog sporazuma između Europske Komisije i Republike Hrvatske, travanj 2024.</i>	• potvrđen je financijski doprinos koji RH ima na raspolaganju iz Mehanizma za oporavak i otpornost za provedbu NPOO-a • utvrđen je broj i vremenski raspored isplata iz proračuna EU-a povezanih s ostvarenjem mjera iz NPOO-a za koje su definirane ključne etape i ciljne vrijednosti • utvrđeni su uvjeti koji osiguravaju razmjenu podataka između RH i EK, odnosno RH osigurava EK-u pristup dokumentaciji u vezi sa zahtjevima za isplatu
	<i>Sporazum o zajmu između Europske komisije i Republike Hrvatske, prosinac 2023.</i>	• utvrđena su prava i obveze ugovornih strana i uvjeti primjenjivi na kredit s ciljem zadovoljavanja ispunjavanja ciljeva reformi i ulaganja • utvrđen je iznos koji EK daje RH na raspolaganje u obliku zajma • utvrđen je rok za korištenje zajma (dostupnost potpore u obliku zajma) • utvrđen je rok/dospijeće otplate za predviđene isplate te je utvrđen početak do početka otplate • definirana je odgovornost RH u provedbi NPOO-a i zaštiti financijskih interesa EU-a • utvrđen je iznos i način pretfinanciranja i podnošenja zahtjeva za plaćanje prema EK-u

	<i>Odluka o sustavu upravljanja i praćenju provedbe aktivnosti u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (Narodne novine 78/21)</i>	donesen je propis kojim je uspostavljen institucionalni okvir za provedbu NPOO-a na način da su definirana tijela nadležna za upravljanje i praćenje provedbe aktivnosti iz NPOO-a, jasno su propisane njihove funkcije i odgovornosti te su određene institucije koje obavljaju navedene funkcije
	ZAJEDNIČKA NACIONALNA PRAVILA, verzija 2.0 iz travnja 2022.	- donesene su jasne procedure za postupanje tijela u sustavu upravljanja i praćenja aktivnosti u okviru NPOO-a kao i za korisnike kojima se dodjeljuju bespovratna sredstava iz NPOO-a - tijela u sustavu upravljanja i praćenja provedbe aktivnosti iz NPOO-a postupaju u skladu sa Zajedničkim nacionalnim pravilima - navedene procedure pridonose učinkovitosti tijela u sustavu upravljanja i praćenja aktivnosti iz NPOO-a
INSTITUCIONALNI OKVIR	Upravljački odbor i Odbor za provedbu	odbori obavljaju funkcije u skladu s Odlukom o sustavu upravljanja i praćenju provedbe aktivnosti u okviru NPOO-a
	KT: Ministarstvo financija — Sektor za koordinaciju praćenja provedbe NPOO-a u Upravi za makroekonomske analize, Europsku uniju i međunarodne financijske odnose	- definirana je nadležnost unutarnje ustrojstvene jedinice za obavljanje funkcije KT-a - KT obavlja funkcije u skladu s Odlukom o sustavu upravljanja i praćenju provedbe aktivnosti u okviru NPOO-a
	Tijelo nadležno za slanje zahtjeva za plaćanje EK-u: Ministarstvo financija — Sektor za poslove Nacionalnog fonda u Državnoj riznici	- definirana je nadležnost unutarnje ustrojstvene jedinice za obavljanje funkcije Tijela nadležnog za slanje zahtjeva za plaćanje EK-u - Tijelo nadležno za slanje zahtjeva za plaćanje EK-u obavlja funkcije u skladu s Odlukom o sustavu upravljanja i praćenju provedbe aktivnosti u okviru NPOO-a
	Tijelo državne uprave nadležno za komponentu C1 Gospodarstvo/podkomponentu C1.2. Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo: Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja Tijelo državne uprave nadležno za komponentu C3 Obrazovanje, znanost i istraživanje /podkomponentu C3.1. Reforma obrazovnog sustava: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih Tijelo državne uprave nadležno za komponentu C5 Zdravstvo/podkomponentu C5.1. Jačanje otpornosti zdravstvenog sustava: Ministarstvo zdravstva	- Tijelo državne uprave nadležno za komponentu/podkomponentu obavlja funkcije u skladu s Odlukom o sustavu upravljanja i praćenju provedbe aktivnosti u okviru NPOO-a te Zajedničkim nacionalnim pravilima - Tijelo državne uprave nadležno za komponentu/podkomponentu sklopilo je Sporazum o delegiranim poslovima s provedbenim tijelom - osigurani su dostatni administrativni kapaciteti za obavljanje definiranih funkcija
	Provedbena tijela za odabrani uzorak: Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti i Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije	- Provedbeno tijelo obavlja funkcije u skladu s Odlukom o sustavu upravljanja i praćenju provedbe aktivnosti u okviru NPOO-a te Zajedničkim nacionalnim pravilima - Provedbeno tijelo obavlja poslove prema odredbama Sporazuma o delegiranim poslovima potpisanog između tijela državne uprave nadležnog za komponentu/podkomponentu i provedbenog tijela, ako je primjenjivo - osigurani su dostatni administrativni kapaciteti za obavljanje definiranih funkcija

	Nositelji provedbe ulaganja iz uzorka: LNG Hrvatska d.o.o. i Plinacro d.o.o., MZOM, MIZ, MINGO	- definirana su zaduženja nositelja provedbe za provedbu ulaganja iz uzorka - nositelji provedbe izvršavaju projektne aktivnosti u skladu s planom - osigurani su dostatni administrativni kapaciteti za obavljanje definiranih funkcija
	Tijelo nadležno za reviziju Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije — ARPA	- Tijelo nadležno za reviziju obavlja funkcije u skladu s Odlukom o sustavu upravljanja i praćenju provedbe aktivnosti u okviru NPOO-a te Zajedničkim nacionalnim pravilima - osigurani su dostatni administrativni kapaciteti za obavljanje definiranih funkcija
PROVEDBA MJERA IZ NPOO-a	<i>Provedba reformi i ulaganja te ostvarivanje ključnih etapa i ciljnih vrijednosti iz NPOO-a</i>	provode se reforme i ulaganja iz NPOO-a te se ostvaruju reformski i investicijski pokazatelji te povezane ključne etape i ciljne vrijednosti, u skladu s planiranim
	PROVEDBA ULAGANJA IZ UZORKA: <i>C7.1.I3 Povećanje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku te jačanje plinske infrastrukture</i> <i>C3.1 R1-I2 i C3.1 R1-I2 Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave</i> <i>C5.1 R2-I1 Nabava opreme za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka</i>	- ulaganja iz uzorka povezana su s relevantnim strateškim dokumentima: - Strategija energetskega razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. (Narodne novine 25/20) - Strategija niskouglijasnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. (Narodne novine 63/21) - Strateški okvir za uvođenje cjelodnevne nastave u osnovne škole (lipanj 2020.) - Nacionalni strateški okvir protiv raka do 2030. (Narodne novine 141/20) - jasno su određene ključne etape i ciljne vrijednosti za provedbu ulaganja, realno je planirana vrijednost te rokovi za provedbu ulaganja - postupci u vezi s provedbom ulaganja (poziv, postupak dodjele sredstava prema kriterijima za dodjelu, prihvatljivost aktivnosti, prihvatljivost prijavitelja/korisnika/partnera, ugovaranje i provedba ugovora) izvršavaju se u skladu s propisima i procedurama - ostvaruju se ključne etape i ciljne vrijednosti te se izvršavaju isplate u skladu s planiranim rokovima i iznosima - poduzimaju se potrebne aktivnosti u vezi s provedbom kontrola na licu mjesta, administrativne provjere te se upravlja nepravilnostima i rizicima
FINANCIJSKI PODACI	<i>Dinamika korištenja sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost</i>	- sredstva iz Mehanizma za oporavak i otpornost koriste se prema utvrđenom planu (financijskom i terminskom) - zahtjevi za plaćanje i prateće izjave o upravljanju te sažeci provedenih revizija podneseni su u skladu s propisima - financijski podaci između nadležnih tijela su međusobno usklađeni - financijski podaci subjekata revizije su transparentni - RH je uspješna u korištenju sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost te provedbi mjera iz NPOO-a, u usporedbi s drugim državama članicama

Provedba aktivnosti u vezi s korištenjem sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u RH, za ostvarenje ciljeva NPOO-a, **ocjenjuje se kao učinkovita** ako su uspostavljeni odgovarajući strateški, pravni i institucionalni okviri koji osiguravaju da nadležna tijela (subjekti revizije) u cijelosti obavljaju sve funkcije utvrđene propisima i postupaju u skladu sa zadanim ulogama i odgovornostima; ako se aktivnosti u vezi s korištenjem sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost u RH u cijelosti provode u skladu s ciljevima utvrđenim strateškim/planskim dokumentima, odnosno u potpunosti se ostvaruju ključne etape i ciljne vrijednosti definirane NPOO-om; ako se ulaganja iz uzorka uspješno provode (u skladu s planiranom dinamikom); ako se transparentno izvještava o rezultatima provedbe; ako se financijska sredstva koriste u skladu s planom te je RH uspješna u povlačenju sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost (iznad prosjeka EU-a).

Provedba aktivnosti u vezi s korištenjem sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u RH, za ostvarenje ciljeva NPOO-a, **ocjenjuje se kao učinkovita pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, ako su utvrđene manje slabosti i propusti kod uspostave strateškog, pravnog i institucionalnog okvira koje bitno ne utječu na ostvarenje utvrđenih reformi i ulaganja u vezi s korištenjem sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost; ako nadležna tijela (subjekti revizije) ne obavljaju pojedine funkcije utvrđene propisima i ne postupaju u skladu s pojedinim zadanim ulogama i odgovornostima; ako provedba mjera iz NPOO-a odstupa od planirane dinamike, ali su ključne etape i ciljne vrijednosti definirane NPOO-om ostvarene u većoj mjeri (odnosi se i na ulaganja iz uzorka); ako su utvrđena manja odstupanja u izvještavanju o rezultatima provedbe te ako dinamika korištenja financijskih sredstava nije u potpunosti u skladu s planom, ali je RH i dalje uspješna u povlačenju sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost (iznad prosjeka EU-a).

Provedba aktivnosti u vezi s korištenjem sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u RH, za ostvarenje ciljeva NPOO-a, **ocjenjuje se kao djelomično učinkovita** ako su utvrđene nepravilnosti i propusti kod uspostave i/ili primjene strateškog, pravnog i institucionalnog okvira koji u većoj mjeri utječu na ostvarenje utvrđenih reformi i ulaganja u vezi s korištenjem sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost, odnosno ako su utvrđena preklapanja funkcija nadležnih tijela i/ili značajnija odstupanja od zadanih uloga i odgovornosti; ako se kasni s provedbom mjera iz NPOO-a, odnosno značajniji broj ključnih etapa i ciljnih vrijednosti nije dostignut (odnosi se i na ulaganja iz uzorka); ako su utvrđeni veći nedostaci u izvještavanju o rezultatima provedbe te ako dinamika korištenja financijskih sredstava značajnije odstupa od plana te je RH na razini prosjeka EU-a u povlačenju sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost.

Provedba aktivnosti u vezi s korištenjem sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u RH, za ostvarenje ciljeva NPOO-a, **ocjenjuje se kao neučinkovita** ako nije uspostavljen ili se ne primjenjuje strateški, pravni i/ili institucionalni okvir ili su utvrđeni značajni nedostaci u njihovoj uspostavi i primjeni, odnosno ako nadležna tijela (subjekti revizije) ne ispunjavaju predviđene funkcije, odnosno ne postupaju prema definiranim ulogama i odgovornostima; ako se ne provode reforme i ulaganja definirane NPOO-om (odnosi se i na ulaganja iz uzorka); ako se ne izvještava o provedbi mjera iz NPOO-a te ako dinamika korištenja financijskih sredstava značajno odstupa od plana te je RH ispod prosjeka EU-a u povlačenju sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost.

STRATEŠKI I PRAVNI OKVIR ZA PROVEDBU NACIONALNOG PLANA OPORAVKA I OTPORNOSTI HRVATSKE ZA RAZDOBLJE 2021. – 2026.

Uzimajući u obzir planove EU-a i glavne ciljeve Mehanizma za oporavak i otpornost, Vlada RH je pripremila NPOO, u kojem je posebna pozornost pridana reformama i ulaganjima koje se odnose na **zelenu i digitalnu tranziciju i transformaciju**. RH je, 15. svibnja 2021., EK-u službeno podnijela svoj NPOO u kojem se 40,3 % ukupnog iznosa odnosi na ispunjavanje ciljeva zelene tranzicije, a 20,4 % na digitalnu transformaciju. NPOO je strukturiran u **komponente** ili **područja intervencija**, unutar kojih su definirane **podkomponente**, odnosno **glavne reforme** koje se trebaju provesti. Za svaku reformu utvrđene su **mjere** kroz koje će se reforma provesti. Opisom mjere obuhvaćeni su **izazovi, ciljevi, način provedbe, odnosno reformske aktivnosti** koje mjera podrazumijeva, **ciljna skupina, razdoblje provedbe te procijenjena vrijednost ulaganja**, odnosno **ulaganja** koja pomažu provedbi određene reformske mjere, kao i reforme u cjelini. Sva ulaganja koja su obuhvaćena NPOO-om u izravnoj su vezi s reformom bez koje ostvarenje ciljeva NPOO-a nije moguće. **Krajnji rok za provedbu reformi i ulaganja je 31. kolovoza 2026.**, a **isplate sredstava** iz Mehanizma za oporavak i otpornost moguće su **kroz isplatu predujma** i na temelju **polugodišnjih zahtjeva za plaćanje do konca 2026**. Odobrenje zahtjeva za plaćanje ovisi o ostvarenju relevantnih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti.

Cilj NPOO-a je pridonijeti postizanju pametnog, održivog i uključivog rasta, uz povećanje broja radnih mjesta, produktivnosti i konkurentnosti gospodarstva, kao i jačanju gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije RH. Također, NPOO bi trebao doprinijeti ispunjenju obveza koje proizlaze iz posebnih preporuka (engl. *Country specific recommendations – CSR*) koje je Vijeće EU-a uputilo RH u okviru Europskog semestra za 2019. i 2020. O napretku u provedbi NPOO-a izvještava se u okviru Europskog semestra.

NPOO se temelji na sljedećim strateškim dokumentima, programima, preporukama i obvezama:

- Programu Vlade Republike Hrvatske 2020. – 2024.
- Nacionalnom programu reformi 2020.
- Posebnim preporukama Vijeća EU-a
- Akcijskom planu za sudjelovanje Republike Hrvatske u tečajnom mehanizmu (ERM II)
- Nacionalnoj razvojnoj strategiji Republike Hrvatske do 2030.

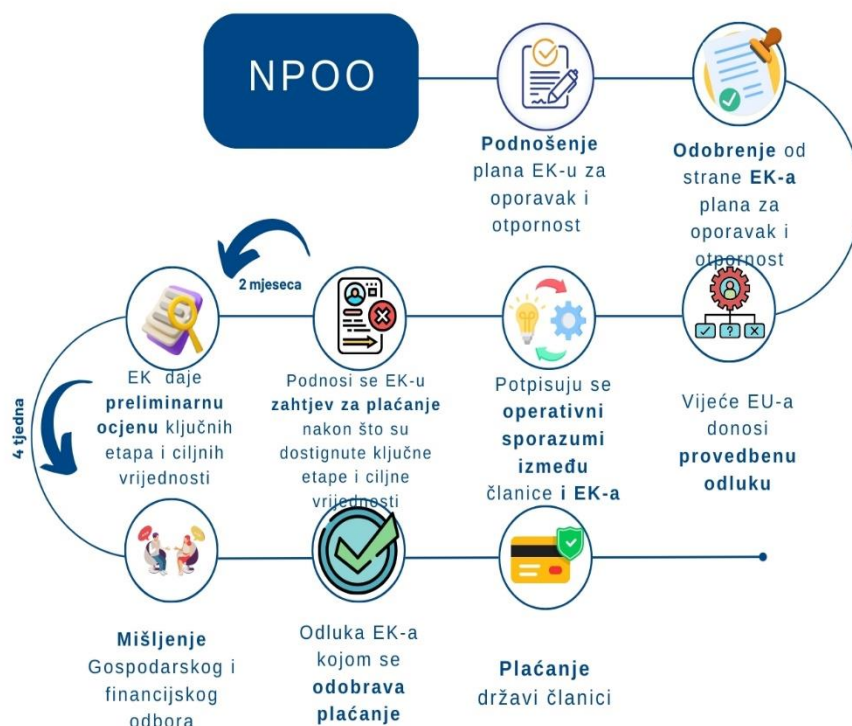
NPOO je strukturiran tako da obuhvaća pet komponenti i jednu inicijativu¹⁵:

- Gospodarstvo
- Javna uprava, pravosuđe i državna imovina
- Obrazovanje, znanost i istraživanje
- Tržište rada i socijalna zaštita
- Zdravstvo
- Inicijativa: Obnova zgrada.

U grafičkom prikazu broj 6 daje se proces od podnošenja NPOO-a na odobrenje do plaćanja na temelju odluke EK-a.

¹⁵ Unutar svake komponente utvrđena je jedna ili više podkomponenti.

Proces od podnošenja NPOO-a na odobrenje do plaćanja na temelju odluke EK-a

Izvor: izradio revizorski tim prema podacima iz UREDBE (EU) 2021/241 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost

RH je u prvotnoj verziji NPOO-a (iz 2021.) procijenila da joj je za provedbu reformi i ulaganja potreban iznos od **6.393.794.220,00 eura bespovratnih sredstava** te **nije predvidjela korištenje zajmova**. Navedenim NPOO-om bilo je predviđeno **166 ključnih etapa i 206 ciljnih vrijednosti** koje se trebaju ostvariti provedbom **146 ulaganja i 76 reformi** pretočenih u pet komponenti i jednu inicijativu. Navedeni plan je, u srpnju 2021., EK pozitivno ocijenio te je Vijeće EU-a Provedbenom odlukom o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Hrvatske (Vijeće EU-a, 10687/21) (dalje u tekstu: Provedbena odluka Vijeća)¹⁶ RH stavilo na raspolaganje ukupno **9.818.406.049,00 eura**, od čega se **6.295.431.146,00 eura** odnosi na bespovratna sredstva, a **3.522.974.903,00 eura** na mogućnost korištenja zajmova. Iz prethodno navedenog je vidljivo da je prvotnom verzijom NPOO-a premašen maksimalni financijski doprinos dostupan RH u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost za otprilike 100 milijuna eura, a ta se razlika planirala financirati nacionalnim sredstvima.

Prilogom Provedbenoj odluci o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Hrvatske (iz srpnja 2021.) određeno je da RH, do konca 2026., iz proračuna EU-a zaprimi ukupno deset uplata, ovisno o ispunjenju ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, kako je navedeno u tablici broj 3 u nastavku.

¹⁶ Provedbena odluka Vijeća o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Hrvatske (Vijeće EU-a, 10687/21) od 20. srpnja 2021.

Tablica broj 3

**Raspored i iznos sredstava koji će EK isplatiti RH
po ostvarenju ključnih etapa i ciljnih vrijednosti**

u eurima

BROJ ISPLATA	BESPOVRATNA SREDSTVA	PREDVIĐENI ROK ZA ISPLATU (Q=kvartal)
1. isplata	804.597.701,00	Q1 2022.
2. isplata	804.597.701,00	Q3 2022.
3. isplata	804.597.701,00	Q1 2023.
4. isplata	402.298.851,00	Q3 2023.
5. isplata	804.597.701,00	Q1 2024.
6. isplata	402.298.851,00	Q3 2024.
7. isplata	804.597.701,00	Q1 2025.
8. isplata	402.298.851,00	Q3 2025.
9. isplata	517.241.379,00	Q1 2026.
10. isplata	548.304.709,00	Q3 2026.
UKUPNO	6.295.431.146,00	-

Izvor: podaci preuzeti iz Priloga Provedbenoj odluci Vijeća o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Hrvatske (srpanj 2021.) te iz Operativnog sporazuma potpisanog između RH i EK-a (veljača 2022.)

Nadalje, u skladu s navedenom Provedbenom odlukom Vijeća za **pretfinanciranje** reformi i ulaganja predviđenih NPOO-om, EK je RH stavila na raspolaganje **818.406.049,00 eura** što predstavlja **13,0 % odobrenih bespovratnih sredstava** (6.295.431.146,00 x 13,0 %). EK je, u rujnu 2021., na zahtjev RH, izvršio plaćanje sveukupnog iznosa pretfinanciranja te je ranije predviđene uplate umanjila za isti postotak.

RH je, u veljači 2022., s EK-om potpisala Operativni sporazum kojim je potvrđen ukupan iznos predviđenih bespovratnih sredstava za financiranje reformi i ulaganja iz NPOO-a te je definiran terminski plan isplata, u skladu s gore navedenom Provedbenom odlukom Vijeća. Slijedom navedenog, nakon provedbe 34 ključne etape i ciljne vrijednosti¹⁷ (33 ključne etape i jedna ciljna vrijednost) RH je, u ožujku 2022., **podnijela EK-u zahtjev za prvu isplatu u iznosu od 700 milijuna eura bespovratnih sredstava**¹⁸ koji je isplaćen u lipnju iste godine. Nadalje, u rujnu 2022., nakon ispunjenja novih 25 ključnih etapa i ciljnih vrijednosti (21 ključna etapa i četiri ciljne vrijednosti), **RH je EK-u podnijela zahtjev za drugu isplatu u iznosu od 700 milijuna eura bespovratnih sredstava** te je traženi iznos isplaćen u prosincu iste godine. U srpnju 2023., nakon ispunjenja novih 45 ključnih etapa i ciljnih vrijednosti (32 ključne etape i 13 ciljnih vrijednosti), **RH je EK-u podnijela zahtjev za treću isplatu** u iznosu od 700 milijuna eura bespovratnih sredstava.

Kako je već navedeno, kao odgovor EU-a na globalnu energetska krizu, EK je donio Plan REPowerEU u okviru kojeg će, kroz Mehanizam za oporavak i otpornost, podržati države članice u pokretanju ključnih reformi i ulaganja za ukidanje ovisnosti EU-a o ruskim fosilnim gorivima i poticanje izvora energije bez ugljika i energetske otpornosti.

¹⁷ Odnose se na do tada ispunjene reforme i ulaganja iz pet komponenti i jedne inicijative

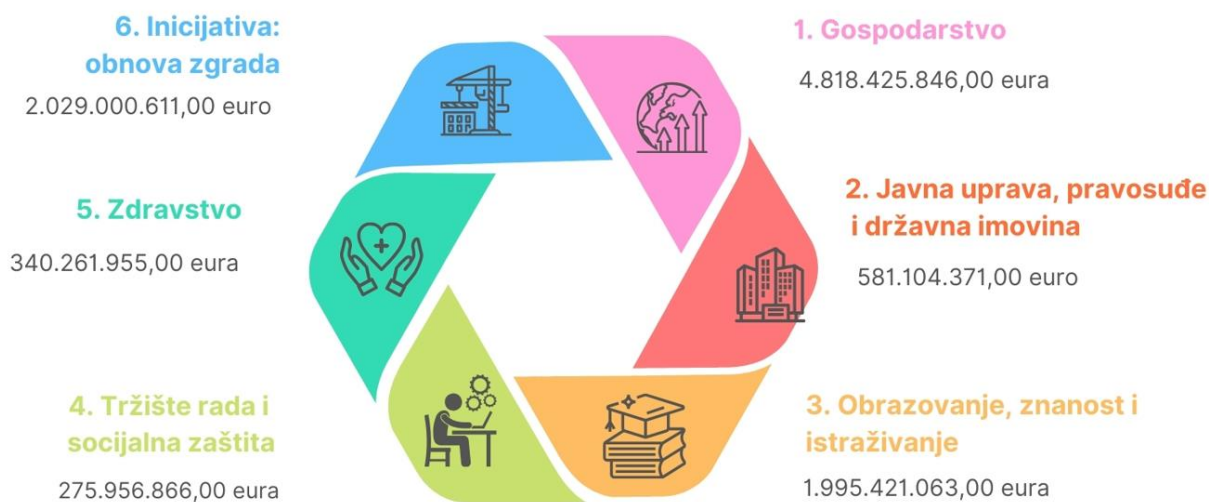
¹⁸ Prvotno planiran iznos umanjen za 13,0 % (804.597.701,00 euro x 0,87 = 700.000.000,00 eura)

Prema uredbi koja uključuje poglavlje o REPowerEU-u¹⁹, **države članice koje žele iskoristiti povećanu financijsku omotnicu** Mehanizma za oporavak i otpornost morale su **izmijeniti svoj plan oporavka i otpornosti kako bi u njega uključile poglavlje REPowerEU**, u kojem su trebale navesti reforme i ulaganja koji će dovesti do ispunjenja ciljeva plana REPowerEU. Slijedom navedenog, RH je 31. kolovoza 2023., EK-u dostavila Dodatak NPOO-u koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU. EK je, u studenome 2023., ocijenio izmjenu plana za oporavak i otpornost pozitivnom te je, u istom mjesecu, RH zaprimila i treću uplatu u iznosu od 700 milijuna eura. Vijeće EU-a je, u prosincu 2023., odobrilo ocjenu izmijenjenog plana oporavka i otpornosti RH te je, u skladu s navedenim, izmijenjena i dopunjena Provedbena odluka Vijeća.

Nakon odobrenja izmjene/Dodatka, NPOO-om je definirano **ukupno 196 ključnih etapa i 239 ciljnih vrijednosti (podijeljenih na bespovratna sredstva i zajmove)** te će RH iz Mehanizma za oporavak i otpornost, ukupno kroz NPOO, financirati **157 ulaganja i 78 reformi** koje su i dalje pretočene **u pet komponenti i jednu inicijativu**. Raspoloživa sredstva prema komponentama dana su u grafičkom prikazu broj 7.

Grafički prikaz broj 7

Raspoloživa sredstva NPOO-a prema komponentama

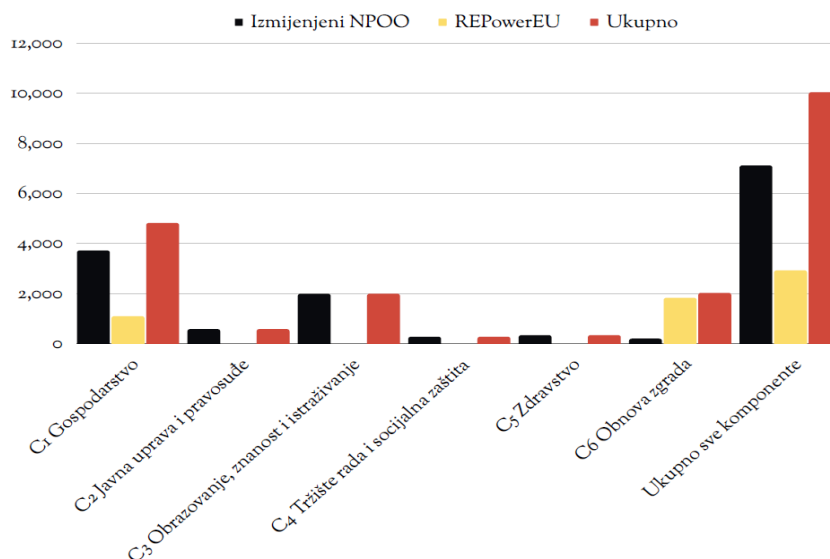
Izvor: izradio revizorski tim prema podacima iz NPOO-a

Iz grafičkog prikaza broj 7 vidljivo je da, nakon dodatka, **ukupni procijenjeni trošak NPOO-a iznosi 10.040.701.600,00 eura**, a najveći iznos sredstava predviđen je za reforme i ulaganja s ciljem unapređenja gospodarstva (48,0 %), obnove zgrada (20,2 %) te unapređenja obrazovanja, znanosti i istraživanja (19,9 %). U grafičkom prikazu broj 8 daje se pregled raspoloživih sredstava koja se odnose na ostvarenje ciljeva NPOO-a te sredstava raspoloživih za ostvarenje ciljeva REPowerEU-a, prema komponentama.

¹⁹ Uredba kojom se mijenja Uredba (EU) 2021/241 u pogledu REPowerEU poglavlja u planovima oporavka i otpornosti koja je stupila na snagu u ožujku 2023.

Grafički prikaz broj 8

Sredstva raspoloživa za ostvarenje ciljeva NPOO-a i ciljeva REPowerEU-a, prema komponentama, u milijunima eura

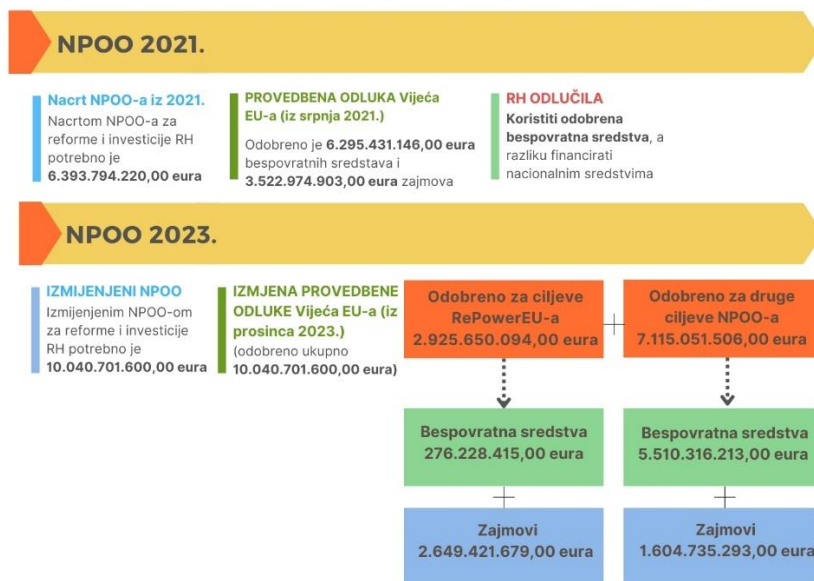

Izvor: Dodatak Nacionalnom planu oporavak i otpornosti 2021. — 2026., studeni 2023.

Iz grafičkog prikaza broj 8 vidljivo je da su mjere (reforme i/ili ulaganja) koje trebaju pridonijeti ostvarenju ciljeva REPowerEU-a predviđene komponentom koja se odnosi na unapređenje gospodarstva i inicijativom koja se odnosi na obnovu zgrada. U grafičkom prikazu broj 9 daje se usporedba raspoloživih sredstava koje je RH dobila za financiranje reformi i ulaganja u prvotnoj verziji NPOO-a (2021.) i sredstava koje ima na raspolaganju nakon izmjene NPOO-a (iz 2023.).

Grafički prikaz broj 9

Usporedba raspoloživih sredstava koje je RH imala za financiranje reformi i ulaganja u prvotnoj verziji NPOO-a i raspoloživih sredstava koje ima nakon izmjene NPOO-a

Izvor: izradio revizorski tim prema podacima iz provedbenih odluka Vijeća EU-a i NPOO-a

Iz grafičkog prikaza broj 9 vidljivo je da je prvotnom verzijom NPOO-a iz 2021. RH za ostvarenje ciljeva NPOO-a predviđjela iznos od 6.393.794.220,00 eura. Iako je **Vijeće EU-a u Provedbenoj odluci, iz srpnja 2021., RH na raspolaganje stavilo bespovratna sredstva u iznosu od 6.295.431.146,00 eura i zajam u iznosu od 3.522.974.903,00 eura, RH je ostvarenje reformi i ulaganja predviđenih NPOO-om odlučila financirati samo bespovratnim sredstvima bez korištenja zajma** (a razliku od 98.363.074,00 eura financirati nacionalnim sredstvima).

U skladu s člankom 11., stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/241, maksimalni financijski doprinos za bespovratnu financijsku potporu za svaku državu članicu trebalo je ažurirati do 30. lipnja 2022. te je EK, 30. lipnja 2022., Europskom parlamentu i Vijeću predstavio rezultate tog ažuriranja²⁰ na temelju kojeg je **maksimalni financijski doprinos za RH smanjen sa 6.295.431.146,00 eura na 5.510.316.213,00 eura**²¹. RH je EK obavijestila da, zbog smanjenja maksimalnog financijskog doprinosa, više ne može financirati sve mjere izvornog NPOO-a te da bi određene mjere trebalo ukinuti i izmijeniti zbog smanjenja dodijeljenih sredstava.

Slijedom navedenog, RH je, 31. kolovoza 2023., EK-u dostavila izmijenjeni NPOO u kojem su revidirane 43 mjere te je uključeno poglavlje o planu REPowerEU, u skladu s člankom 21.c Uredbe (EU) 2021/241. Iz grafičkog prikaza broj 8 vidljivo je da je RH za ostvarenje ciljeva izmijenjenog NPOO-a (bez ciljeva iz REPowerEU-a) na raspolaganju ukupno 7.115.051.506,00 eura, od čega se 5.510.316.213,00 eura odnosi na bespovratna sredstva, a 1.604.735.293,00 eura na zajam. Nadalje, uključivanjem poglavlja o REPowerEU-u u NPOO, RH je dobila na raspolaganje **dodatna sredstva u iznosu od 2.925.650.094,00 eura, od čega se 276.228.415,00 eura**²² odnosi na bespovratna sredstva, a 2.649.421.679,00 eura na zajam.

Prema odredbi članka 21. d Uredbe (EU) 2023/435, RH ima mogućnost zatražiti plaćanje pretfinanciranja u ukupnom iznosu od 20,0 % dodatnih bespovratnih sredstava (55.245.683,00 eura²³) za financiranje reformi i ulaganja u okviru REPowerEU-a. EK navedeni iznos pretfinanciranja može isplatiti u dva obroka.

Prema izmjeni Provedbene odluke Vijeća, EU je RH stavio na raspolaganje zajam u maksimalnom iznosu od 4.254.156.972,00 eura. EK potporu u obliku zajma RH stavlja na raspolaganje u obrocima, u skladu s Prilogom Odluci Vijeća. RH ima pravo zatražiti pretfinanciranje za zajam u iznosu od 529.884.336,00 eura²⁴, u skladu s člankom 21.d Uredbe (EU) 2023/435, za pretfinanciranje reformi i ulaganja za provedbu ciljeva REPowerEU-a. EK navedeni iznos pretfinanciranja može isplatiti u dva obroka.

²⁰ Ažuriranja na temelju članka 18. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241

²¹ Iznos odgovara iznosu financijskih sredstava dodijeljenih RH nakon odbitka iz Uredbe (EU) 2021/241, izračunanom u skladu s metodom iz članka 11. navedene Uredbe. Za svaku državu članicu maksimalni financijski doprinos izračunava se na sljedeći način: (a) za 70,0 % iznosa iz članka 6., stavka 1., točke (a), preračunatog u tekuće cijene, na temelju broja stanovnika, obrnuto proporcionalnog BDP-a po stanovniku i relativne stope nezaposlenosti svake države članice, kako je utvrđeno u metodi iz Priloga II.; (b) za 30,0 % iznosa iz članka 6., stavka 1., točke (a), preračunatog u tekuće cijene, na temelju broja stanovnika, obrnuto proporcionalnog BDP-a po stanovniku i, u jednakom omjeru, promjene realnog BDP-a u 2020. i ukupne promjene realnog BDP-a u razdoblju 2020. – 2021., kako je utvrđeno u metodi iz Priloga III. Promjena realnog BDP-a u 2020. i ukupna promjena realnog BDP-a u razdoblju 2020. – 2021. temelje se na jesenskoj prognozi EK-a iz 2020. Izračun maksimalnog financijskog doprinosa na temelju stavka 1., točke (b) ažurira se do 30. lipnja 2022. za svaku državu članicu tako što se podaci iz jesenske prognoze EK-a iz 2020. zamjenjuju stvarnim rezultatima u vezi s promjenom realnog BDP-a u 2020. i ukupnom promjenom realnog BDP-a u razdoblju 2020. – 2021.

²² Uključuje 7,2 milijuna eura iz Rezerve za prilagodbu Brexitu, koje je RH preusmjerila za potrebe ulaganja povezanih s ciljevima REPowerEU-a.

²³ 276.228.415,00 eura x 20,0 % = 55.245.683,00 eura

²⁴ 2.649.421.679,00 eura x 20,0 % = 529.884.336,00 eura

Izmjenom Provedbene odluke o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Hrvatske, iz prosinca 2023., određeno je da RH, do konca 2026., iz proračuna EU-a zaprimi ukupno deset uplata bespovratnih sredstava te šest uplata zajma, ovisno o ispunjenju ključnih pokazatelja rezultata, kako je navedeno u tablici broj 4.

Tablica broj 4

**Raspored i iznos sredstava koji će EK isplatiti RH
po ostvarenju ključnih etapa i ciljnih vrijednosti**

u eurima

BROJ ISPLATA	BESPOVRATNA SREDSTVA	ZAJAM
1. isplata	804.597.701,00	-
2. isplata	804.597.701,00	-
3. isplata	804.597.701,00	-
4. isplata	306.166.382,00	-
5. isplata	642.949.403,00	303.868.355,00
6. isplata	505.174.531,00	455.802.533,00
7. isplata	607.246.171,00	531.769.622,00
8. isplata	204.095.476,00	911.605.065,00
9. isplata	450.000.000,00	551.111.397,00
10. isplata	657.119.562,00	1.500.000.000,00
UKUPNO	5.786.544.628,00	4.254.156.972,00

Izvor: podaci preuzeti iz Revidiranog Priloga Provedbenoj odluci Vijeća o izmjeni Provedbe odluke od 28. srpnja 2021. o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Hrvatske

RH je, u prosincu 2023., podnijela EK-u četvrti zahtjev za isplatu u iznosu od **162,5 milijuna eura**, a u siječnju 2024. RH je od EK-a zaprimila **ново pretfinanciranje** u iznosu od **585,1 milijun eura**²⁵ za provedbu mjera u vezi s postizanjem ciljeva **REPowerEU-a**. Navedeni iznos pretfinanciranja odnosi se na bespovratna sredstva i zajmove predviđene NPOO-om, a čini 20,0 % iznosa pretfinanciranja na koje RH ima pravo, prema odredbi članka 21.d Uredbe (EU) 2023/435, kako je već u tekstu navedeno. **U travnju 2024. EK je RH uplatio iznos potraživan u četvrtom zahtjevu za plaćanje (162,5 milijuna eura)** te je, u istom mjesecu RH podnijela EK-u peti zahtjev za isplatu u iznosu od **822 milijuna eura** koji je EK isplatio u srpnju 2024. Time je ukupni iznos sredstava koje je RH zaprimila od EK-a, za provedbu mjera iz NPOO-a, dosegnuo **4,5 milijardi eura**.

²⁵ 55.245.683,00 eura (pretfinanciranje za bespovratna sredstva odobrena za REPowerEU) + 529.884.336,00 eura (pretfinanciranje za zajmove odobrene za REPowerEU)

INSTITUCIONALNI OKVIR REPUBLIKE HRVATSKE ZA KORIŠTENJE SREDSTAVA RASPOLOŽIVIH IZ MEHANIZMA ZA OPORAVAK I OTPORNOST

Kao jedan od obveznih elemenata plana oporavka i otpornosti, Uredba (EU) 2021/241 navodi da su **države članice dužne osigurati djelotvorno praćenje i provedbu plana za oporavak i otpornost**, uključujući predviđeni vremenski raspored, ključne etape i ciljne vrijednosti te povezane pokazatelje. U podnesenim planovima za oporavak i otpornost država članica, EK je ocjenjivao jesu li jasno određeni sustavi upravljanja i praćenja provedbe aktivnosti u okviru NPOO-a, uključujući: provedbu i praćenje napretka predloženih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, izvješćivanje te učinkovitost sustava za sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje korupcije, prijevara i sukoba interesa pri korištenju sredstava stavljenih na raspolaganje u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost te izbjegavanje dvostrukog financiranja. Uredbom (EU) 2021/241 propisano je da se države članice, pri tome, mogu osloniti na svoje redovne nacionalne sustave upravljanja proračunom.

Uz navedene elemente u vezi s praćenjem i provedbom plana za oporavak i otpornost, jasno je određeno da **država članica, uz zahtjeve za plaćanja, podnosi:**

- **izjavu o upravljanju**, koja potvrđuje da su sredstva iskorištena za predviđenu namjenu, da su podneseni podaci potpuni, točni i pouzdani te uspostavljeni sustavi kontrole pružaju potrebna jamstva da se sredstvima upravljalo u skladu sa svim primjenjivim pravilima i
- **sažetak provedenih revizija**, uključujući utvrđene nedostatke i sva poduzeta korektivna djelovanja.

Također, propisano je da država članica, u kontekstu Europskog semestra, dvaput godišnje izvješćuje o napretku postignutom u ostvarivanju svojeg plana za oporavak i otpornost.

Slijedom navedenog, **Uredbom (EU) 2021/241 propisane su mjere koje država članica mora poduzeti pri upravljanju, koordinaciji i praćenju provedbe NPOO-a, ali nisu propisani svi obvezni elementi sustava, već ih država članica samostalno uređuje nacionalnim propisima**. Slijedeći odredbe Uredbe (EU) 2021/241, kao i pripremljene Smjernice za pripremu plana za oporavak i otpornost, RH je u NPOO-u definirala sustav upravljanja i praćenja provedbe aktivnosti u okviru NPOO-a.

Vlada RH je, 8. srpnja 2021., donijela **Odluku o sustavu upravljanja i praćenju provedbe aktivnosti u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026.** (dalje u tekstu: Odluka o sustavu upravljanja NPOO-om) kojom je utvrđen institucionalni okvir i postupci povezani s koordinacijom u vezi s provedbom aktivnosti iz NPOO-a unutar okvira za gospodarsko upravljanje EU-a – Mehanizma za oporavak i otpornost na razini Vlade RH. Odluka o sustavu upravljanja NPOO-om utvrđuje sve opisane funkcije i nadležna tijela, kako su predviđeni u poglavlju 4. Provedba u samom tekstu NPOO-a te odobreni u Provedbenoj odluci o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Hrvatske, iz srpnja 2021., u kojoj je EK ocijenio opisani sustav kao odgovarajući, koherentan, s ustanovljenim pouzdanim procesima i strukturama te posebno jasnim ulogama i odgovornostima subjekata u kontrolama i revizijama.

Odlukom o sustavu upravljanja NPOO-om utvrđene su institucije koje upravljaju aktivnostima iz NPOO-a te koordiniraju i prate provedbu aktivnosti iz NPOO-a kao i njihove funkcije i odgovornosti. Slijedom navedenog, u grafičkom prikazu broj 10 vidljiv je institucionalni okvir utvrđen za provedbu mjera iz NPOO-a koje se planiraju financirati iz Mehanizma za oporavak i otpornost.

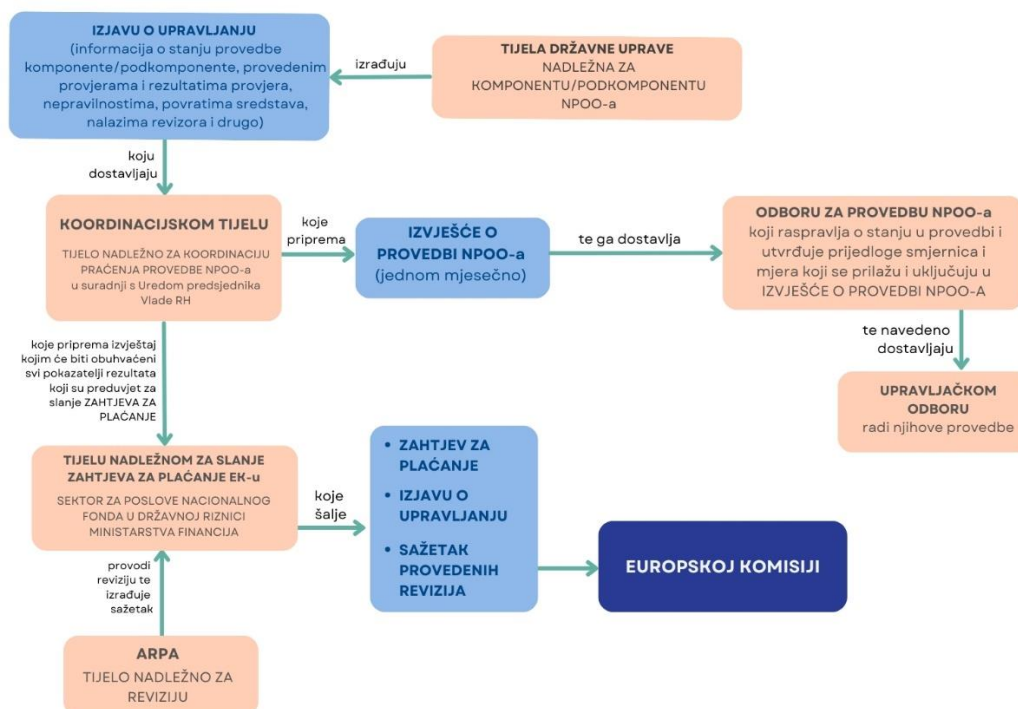
Institucionalni okvir za provedbu NPOO-a

Izvor: izradio revizorski tim prema podacima iz NPOO-a i Odluke o sustavu upravljanja NPOO-om

U grafičkom prikazu broj 11 navedene su osnovne funkcije i odgovornosti tijela u sustavu upravljanja i praćenja provedbe NPOO-a koje su detaljnije opisane u nastavku teksta.

Osnovne funkcije i odgovornosti tijela u sustavu upravljanja i praćenja provedbe NPOO-a

Izvor: izradio revizorski tim prema odredbama Odluke o sustavu upravljanja i praćenju provedbe aktivnosti u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026.

Upravljački odbor i Odbor za provedbu

Upravljački odbor, u skladu s odredbama točke IV. Odluke o sustavu upravljanja NPOO-om, zadužen je za sveukupno upravljanje i praćenje provedbe svih aktivnosti utvrđenih u NPOO-u. Članovi Upravljačkog odbora su predsjednik Vlade RH²⁶ koji je ujedno i predsjednik Upravljačkog odbora, ministar nadležan za financije, zamjenik predsjednika Upravljačkog odbora te drugi nadležni čelnici tijela državne uprave za određenu komponentu/podkomponentu. Upravljački odbor se sastaje najmanje jednom mjesečno te, na temelju prijedloga Odbora za provedbu i Izvješća o provedbi, raspravlja o provedbi NPOO-a i donosi izvršne odluke koje se odnose na sustav upravljanja i praćenje provedbe NPOO-a.

Odbor za provedbu, u skladu s odredbama točke V. Odluke o sustavu upravljanja NPOO-om, **zadužen je za operativno praćenje provedbe NPOO-a**. Članovi Odbora za provedbu su predstavnik Ureda predsjednika Vlade RH, koji je ujedno i predsjednik Odbora za provedbu, predstavnik Tijela nadležnog za koordinaciju praćenja provedbe NPOO-a, predstavnici tijela državne uprave nadležnih za komponentu/podkomponentu NPOO-a, predstavnici Tijela nadležnog za slanje zahtjeva za plaćanje EK-u, predstavnici Tijela nadležnog za reviziju i predstavnici tijela državne uprave nadležnog za poslove regionalnoga razvoja i provedbu europskih strukturnih i investicijskih fondova u RH. Također je navedenom Odlukom Vlade predviđeno da se Odbor za provedbu sastaje **najmanje jednom mjesečno**, nakon što mu Tijelo nadležno za koordinaciju praćenja provedbe NPOO-a, u suradnji s Uredom predsjednika Vlade RH, dostavi Izvješće o provedbi NPOO-a. Također, predviđeno je da Odbor **raspravlja i donosi prijedloge** o svim aspektima provedbe NPOO-a, područjima poboljšanja provedbe, koordinaciji aktivnosti koje se financiraju iz NPOO-a, nacionalnih sredstava i fondova EU-a, nepravilnostima i revizorskim nalazima. Nadalje, na temelju rasprave i Izvješća o provedbi NPOO-a predviđeno je da Odbor **utvrđuje prijedloge mjera koje je potrebno poduzeti** i dostavlja ih Upravljačkom odboru radi njihove provedbe. Predsjednik Odbora za provedbu može, po potrebi, u rad Odbora za provedbu uključiti predstavnike drugih tijela državne uprave i drugih institucija, kao i druge vanjske stručnjake koji mogu dati doprinosu radu Odbora. **Odbor za provedbu polugodišnje podnosi pisano izvješće Vladi RH o napretku u provedbi NPOO-a**. Prvi sastanak Odbora za provedbu NPOO-a održan je 31. ožujka 2022. u virtualnom obliku na kojem su sudjelovali svi predstavnici Odbora za provedbu NPOO-a te je o tome sastavljen Zapisnik. Prema pisanom obrazloženju predstavnika MFIN-a, nakon prvog održanog sastanka, Odbor za provedbu NPOO-a nastavio je s djelovanjem u bilateralnim oblicima komunikacije, odnosno svakodnevno je imao kontakte. Međutim, iako se komunikacija i koordinacija u vezi s NPOO-om na svim razinama s nadležnim institucijama provodila svakodnevno (vidljivo iz elektroničke prepiske), formalni zapisnici s održanih sastanaka (u fizičkom i/ili virtualnom obliku) Odbora za provedbu nisu više bili izrađivani, a zaključci su se odmah ugrađivali u relevantne dokumente za potrebe KT-a ili EK-a.

Komunikacija je važna sastavnica bilo koje uspješne provedbe akta strateškog planiranja te je upravo donošenjem NPOO-a u 2021. bilo predviđeno donošenje i **Komunikacijske strategije** kao alata djelotvorne komunikacije s dionicima sa svrhom informiranja javnosti o nacionalnim ciljevima i načinima korištenja sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost. Upravo na taj način se htjelo informirati građane o tome kako RH koristi prednosti članstva u EU-u i koji su reformski procesi obuhvaćeni NPOO-om.

²⁶ U skladu s Odlukom o koordinaciji aktivnosti unutar okvira za gospodarsko upravljanje Europske unije (Narodne novine 13/17, 51/17, 97/17, 50/18, 74/19, 16/20, 89/20, 37/22, 55/22, 85/22, 10/23, 157/23 i 7/24) definirana je i uloga Ureda predsjednika Vlade Republike Hrvatske.

U sklopu NPOO-a iz 2021. definirana su tri strateška komunikacijska cilja koja se odnose na upoznavanje opće javnosti sa sadržajem NPOO-a kako bi se potencijalni korisnici koji namjeravaju koristiti sredstva predviđena ovim planom na vrijeme mogli informirati i pripremiti; jačanje povjerenja javnosti u institucije i procese upravljanja sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost kroz aktivnu komunikaciju i transparentan pristup te osvještavanje o korisnosti članstva u EU-u kroz mogućnosti koje pruža Mehanizam za oporavak i otpornost. Predviđene komunikacijske aktivnosti su se odnosile na pokretanje mrežne stranice Vlade RH o napretku u provedbi NPOO-a te informativnu kampanju na društvenim mrežama Vlade RH (Facebook, Twitter, Instagram i Youtube). Slijedom navedenog, Vlada RH je kao središnje mjesto za pružanje informacija o napretku u provedbi NPOO-a uspostavila mrežnu stranicu Vlade RH <https://planoporavka.gov.hr/>. Navedena mrežna stranica sadrži opće informacije o Mehanizmu za oporavak i otpornost, vijesti, dokumente te važne poveznice među kojima je poveznica na mrežnu stranicu <https://fondovieu.gov.hr/> gdje se moguće prijaviti na Sustav elektroničke prijave projekata (eNPOO), odnosno informacijski sustav namijenjen zabilježbi, pohrani i obradi podataka nužnih za financijsko praćenje i praćenje projekata iz NPOO-a.

Na temelju odredbi članka 34. Uredbe (EU) 2021/241 država članica dužna je osigurati vidljivost korištenja sredstava EU-a, a ono uključuje aktivnosti informiranja, komunikacije i promidžbe. U svrhu pružanja informacija o Mehanizmu za oporavak i otpornost, i EK je uspostavio mrežnu stranicu na kojoj su, između ostalog, dostupni nacionalni planovi država članica, ocjene planova, odluke i izmjene odluka Vijeća EU-a, poveznice na novinske članke o Mehanizmu za oporavak i otpornost i podaci o financiranju te su na njoj dostupne redovito ažurirane informacije o napretku u provedbi nacionalnih planova svih država članica EU-a. Slijedom navedenog, u skladu s točkom XVIII. Odluke o sustavu upravljanja NPOO-om iz srpnja 2021. i s politikama transparentnosti i pozitivnim propisima RH u pogledu pristupa dokumentima i informacijama, **na službenoj mrežnoj stranici Vlade RH o napretku u provedbi NPOO-a trebale bi polugodišnje biti objavljene informacije o napretku u provedbi NPOO-a.**

Na razini EU-a, s ciljem boljeg informiranja javnosti o korištenju sredstava i primateljima sredstava iz proračuna EU-a, **Financijskom uredbom EU-a iz 2018. te izmjenama Financijske uredbe iz 2022.**²⁷ daje se naglasak na povećanju transparentnosti proračuna EU-a putem poboljšanja javne baze podataka koja bi obuhvaćala sve načine izvršenja proračuna te se ujedno obvezuje institucije EU-a da objavljuju račune, proračune i izvješća EU-a. Također, **razni medijski članci, pa tako i briefing Europskog parlamenta**²⁸ ističu važnost transparentnosti provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost na EU i nacionalnoj razini upravljanja kao i važnost komunikacije EK-a i Europskog Parlamenta. Na razini EU-a, EK sudjeluje u dijalogu o oporavku i otpornosti s Europskim parlamentom; objavljuje izvješća o provedbi i ažurira Tablicu pokazatelja provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost (engl. *RRF Scoreboard*)²⁹ s informacijama o dovršenim etapama i ciljnim vrijednostima postavljenim u pojedinačnim nacionalnim planovima oporavka i otpornosti, kao i o isplati sredstava državama članicama.

²⁷ Financijska uredba glavna je referentna točka za načela i postupke kojima se uređuje donošenje, izvršenje i kontrola proračuna EU-a; revidira se po potrebi ili najmanje svake dvije godine prije završetka višegodišnjeg financijskog okvira. EK je 16. svibnja 2022. predložio prilagodbu Uredbe kojima bi se postojeća pravila uskladila s trenutnim proračunom za razdoblje 2021. – 2027. i dodatno ojačala kako bi bio transparentniji i prilagodljiviji

²⁸ BRIEFING Next Generation EU (NGEU) delivery – Governance - [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI\(2023\)751471](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI(2023)751471)

²⁹ Tablica pokazatelja provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost (engl. *RRF Scoreboard*) prije svega je alat za transparentan prikaz informacija o provedbi Mehanizma za oporavak i otpornost namijenjena građanima EU-a. Tablica pokazatelja poslužit će i kao osnova za pripremu godišnjih izvješća EK-a o provedbi Mehanizma za oporavak i otpornost i izvješća o preispitivanju za Europski parlament i Vijeće, kao i za dijalog o oporavku i otpornosti između Parlamenta i EK-a. Tablica pokazatelja sadržava dvije vrste informacija: podatke koje je EK prikupio praćenjem provedbe planova za oporavak i otpornost i podatke koje su prikupile države članice o 14 zajedničkih pokazatelja izvješćivanja kako su definirani u Delegiranom aktu o Mehanizmu za oporavak i otpornost od 2. prosinca 2021.; https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/index.html

Nadalje, naglašava se da je uključivanje Europskog parlamenta, kao predstavničkog tijela EU-a, ključno za osiguranje transparentnosti i demokratskog nadzora procesa provedbe **Mehanizma za oporavak i otpornost**. U kombinaciji s pravodobnim objavljivanjem informacija na razini EU-a, jača se dodana vrijednost Mehanizma za oporavak i otpornost. Budući da države članice imaju primarnu ulogu u zaštiti financijskih interesa EU-a, pravovremeno i sveobuhvatno izvješćivanje s njihove strane ključno je jer ima potencijal pridonijeti višim standardima odgovornosti i transparentnosti. Također, **studija koju je proveo Transparency International³⁰ sadrži istraživanje u vezi s transparentnosti povezanom sa sredstvima Mehanizma za oporavak i otpornost u jedanaest država članica** (Bugarska, Hrvatska, Češka, Estonija, Mađarska, Latvija, Litva, Poljska, Rumunjska, Slovačka i Slovenija), a u njoj je utvrđeno da države članice objavljuju nešto manje od 60,0 % preporučenih informacija o provedbi Mehanizma za oporavak i otpornost. **RH prema navedenoj studiji objavljuje 63,0 % preporučenih informacija o provedbi NPOO-a.**

Prema Euractiv-u³¹, po opsegu i kvaliteti objave podataka, prednjače Bugarska, Estonija i Litva koje objavljuju informacije u vezi s provedbom nacionalnih planova zahvaljujući središnjim portalima koje su izradili. Oni im omogućuju da prate sve informacije povezane s nacionalnim planovima kao što su proces planiranja, izvršenje ugovora, sudjelovanje korisnika i financijski podaci. Euractiv također naglašava da bi adekvatno prikupljanje podataka trebalo biti postavljeno kao minimalni zahtjev te bi svaki građanin EU-a trebao biti u mogućnosti pronaći podatke na jednom javnom internetskom mjestu u vezi sa svim reformama i ulaganjima koje se provode kroz Mehanizam za oporavak i otpornost, posebno u svjetlu značajnog opsega zajedničkog zaduživanja EU-a kojim se financira.

Potrebno je naglasiti da Vlada RH u sklopu Izvješća o korištenju ESI fondova i pretpristupnih programa pomoći EU-a (za polugodišnje razdoblje)³² uključuje podatke o primljenim sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost za provedbu NPOO-a, međutim navedeno Izvješće ne sadrži podatke o ostvarenju ključnih etapa (reformi) i ciljnih vrijednosti (investicija), predviđenih NPOO-om.

Državni ured za reviziju je prvim međuizvješćem utvrdio da pravnim/institucionalnim okvirom nije predviđena obveza izvješćivanja Hrvatskog sabora o ostvarenju pokazatelja NPOO-a, odnosno o tijeku provedbe predviđenih reformi i investicija, nego se u sklopu Izvješća o korištenju ESI fondova i pretpristupnih programa pomoći EU (za polugodišnje razdoblje) samo navode financijski podaci o primljenim sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost.

Također, Državni ured za reviziju je u prvom međuizvješću utvrdio da mrežna stranica Vlade RH <https://planoporavka.gov.hr/>, koja je određena kao referentna za dijeljenje informacija o provedbi NPOO-a, nije bila redovito ažurirana, što nije u skladu s točkom XVIII. Odluke o sustavu upravljanja NPOO-om, kojom je propisano polugodišnje objavljivanje informacija o napretku u provedbi NPOO-a. Iako je na navedenoj mrežnoj stranici stavljena poveznica na <https://fondovieu.gov.hr/> gdje je dostupno više informacija o samoj provedbi NPOO-a, Državni ured za reviziju je utvrdio da je za uvid u cjelovite podatke o provedbi NPOO-a u RH potrebno koristiti više različitih izvora (npr. različitih mrežnih stranica, kako nacionalnih, tako i onih koje osigurava EK) što znači da nije u potpunosti ostvarena svrha navedene mrežne stranice kao jedinstvenog mjesta za komuniciranje informacija u vezi s provedbom NPOO-a u RH.

³⁰ <https://transparency.lt/rrf/>

³¹ Euractiv je europska mrežna stranica s vijestima usmjerena na politike EU-a, osnovana 1999. <https://www.euractiv.com/section/economy-jobs/opinion/more-transparency-needed-to-ensure-eu-recovery-funds-are-well-spent/>

³² Posljednje dostupno Izvješće je Vlada RH dostavila Hrvatskom saboru u prosincu 2023.

Tijekom provedbe revizije, a nakon izrade prvog međuizvješća u kojem je navedena problematika prezentirana KT-u, kao jednom od subjekata revizije, KT je ažurirao podatke o provedbi NPOO-a na navedenoj mrežnoj stranici.

Državni ured za reviziju je mišljenja da je, u skladu s Financijskom uredbom EU-a, ciljevima Komunikacijske strategije, Odlukom o sustavu upravljanja NPOO-om, kao i dobrom praksom drugih država članica, i dalje potrebno na jednom mjestu osiguravati ažurirane i lako dostupne podatke o provedbi NPOO-a u RH za što je potrebno u punom potencijalu koristiti već predviđenu referentnu mrežnu stranicu Vlade RH <https://planoporavka.gov.hr/>.

Također, Državni ured za reviziju ostaje pri mišljenju da bi redovito izvještavanje Hrvatskog sabora o provedbi NPOO-a, iako ono nije propisano kao obveza, pridonijelo višim standardima odgovornosti, transparentnosti i nadzoru provedbe NPOO-a.

Tijelo nadležno za koordinaciju praćenja provedbe NPOO-a

KT, u skladu s odredbama točke VI. Odluke o sustavu upravljanja NPOO-om, je ustrojstvena jedinica razine sektora unutar MFIN-a (Sektor za koordinaciju praćenja provedbe NPOO-a u Upravi za makroekonomske analize, Europsku uniju i međunarodne financijske odnose). KT koordinira praćenje provedbe NPOO-a (uz praćenje ispunjenja ključnih etapa i ciljnih vrijednosti) te priprema izmjenu i dopunu NPOO-a, u suradnji s tijelima državne uprave nadležnim za komponentu/podkomponentu. Nadalje, KT potiče pravovremene provedbe reformi i ulaganja, pruža podršku tijelima nadležnim za provedbu u otklanjanju prepreka i ubrzavanju procesa provedbe, objedinjuje i obrađuje prikupljene podatke, priprema izvješća o provedbi NPOO-a te izvješća u vezi s postizanjem ključnih etapa i ciljnih vrijednosti. Također, KT ima ovlasti, u suradnji s Tijelom nadležnim za slanje zahtjeva za plaćanje EK-u i tijelima državne uprave nadležnim za komponentu/podkomponentu provoditi provjere na temelju kojih potvrđuje jesu li ključne etape i ciljne vrijednosti, definirane u NPOO-u, ispunjene.

Također, priprema objedinjeni izvještaj kojim će biti obuhvaćeni svi pokazatelji rezultata koji su preduvjet za slanje zahtjeva za plaćanje. Predlaže smjernice i mjere Upravljačkom odboru i Odboru za provedbu, u svrhu pojednostavljenja i ubrzanja procesa provedbe NPOO-a i rješavanja problema nastalih tijekom provedbe. Nadalje, utvrđuje Uputu o upravljanju nepravilnostima prilikom korištenja sredstava u okviru NPOO-a te Uputu o provedbi mjera za sprječavanje sukoba interesa i daje stručnu podršku predstavniku Gospodarskog i financijskog odbora (dalje u tekstu: GFO) s ciljem periodičnih usvajanja pozitivnog mišljenja GFO-a na prijedloge povlačenja sredstava. Također, KT donosi **Zajednička nacionalna pravila**³³ (dalje u tekstu: ZNP) koja predstavljaju okvir postupanja za tijela u sustavu koja provode reforme i ulaganja u okviru NPOO-a, kao i prijavitelje za dodjelu bespovratnih sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost te korisnike tih sredstava. ZNP propisuje da se, u onim slučajevima koji nisu opisani procedurama iz ZNP-a, tijela nadležna za komponentu/podkomponentu i provedbena tijela pridržavaju nacionalnih procedura koje su uspostavljene za korištenje sredstava državnog proračuna.

³³ ZNP je donio MFIN kao KT – verzija 2.0. usvojena je u travnju 2022.

Člankom 325. Ugovora o funkcioniranju Europske unije propisano je da su EK i države članice dužne raditi na suzbijanju prijevare i svih drugih nezakonitih djelovanja koja su usmjerena protiv financijskih interesa EU-a. Iz navedenog razloga je, kao jedan od alata za procjenu rizika, EK razvio ARACHNE. **ARACHNE je integrirani informatički alat za dubinsku analizu i objedinjavanje podataka koji služi kao jedan od alata za otkrivanje prijevara, sukoba interesa i drugih nepravilnosti.** Osmišljen je kao potpora tijelima/agencijama i posredničkim/provedbenim tijelima pri provedbi administrativnih kontrola i upravljačkih provjera u području programa financiranja EU-a te sadrži podatke o poduzećima i s njima povezanim osobama iz više izvora³⁴. Pomoću ARACHNE-a nastoji se uspostaviti sveobuhvatna i potpuna baza podataka o EU financiranim projektima te unaprijediti podatke javno dostupnim informacijama kako bi se na temelju niza pokazatelja rizika utvrdili projekti, korisnici, ugovori i izvođači koji bi mogli biti podložni rizicima od prijevare, sukoba interesa i drugih nepravilnosti.

Na zahtjev nacionalnih tijela, EK osigurava osposobljavanje za djelatnike koji se trebaju služiti ARACHNE-om na način da im savjetuje na koji način integrirati navedeni alat u svakodnevni rad i u svoje sustave upravljanja i kontrole. Sva tijela uključena u provedbu NPOO-a obvezna su provoditi mjere za sprječavanje sukoba interesa na razini svakog tijela te na razini korisnika bespovratnih sredstava (u skladu s točkom XIV. Odluke o sustavu upravljanja NPOO-om). Slijedom navedenog, **MFIN je, kao Koordinacijsko tijelo, u ZNP-u³⁵ propisao osnovne smjernice o procesu upravljanja nepravilnostima koje uključuju aktivnosti koje se odnose na prevenciju, otkrivanje, postupanje, izvještavanje o nepravilnostima te praćenje postupanja po utvrđenim nepravilnostima i sumnjama na prijevaru, s ciljem zaštite financijskih interesa EU-a. U ozbiljne nepravilnosti spadaju prijevara, sukob interesa, korupcija i dvostruko financiranje.** Tako je u Pravilu 1 (Zajedničko poglavlje ZNP-a) propisano da se kao alati za provjeru ozbiljnih nepravilnosti koriste ARACHNE, Registar stvarnih vlasnika, Poslovna Hrvatska (poslovna.hr), sudski registar i druge baze relevantnih komora i stručnih tijela te drugi izvori, ovisno od slučaja do slučaja, o čemu je potrebno osigurati odgovarajući revizijski trag. **U skladu s odredbama ZNP-a, čelnici Nadležnog tijela i Provedbenog tijela dužni su osigurati pristup alatima za provjeru ozbiljnih nepravilnosti te svi djelatnici, uključeni u provođenje, upravljanje i praćenje NPOO-a na razini pojedine institucije, trebaju biti upoznati sa svim alatima za koje je pristup omogućen.**

Prema očitovanju nadležne osobe MFIN-a, MFIN je organizirao radionice o korištenju ARACHNE-a, u suradnji s EK-om, tijekom 2022. i 2023., a nastavno na održane edukacije, KT je, u ožujku 2024., izdao *Tehničku uputu za korištenje dostupnih baza podataka prilikom provođenja provjera dvostrukog financiranja i sukoba interesa* u svrhu ujednačenog postupanja svih tijela u sustavu provedbe NPOO-a te kao pojašnjenje i dopuna postojećim procedurama nadležnih i provedbenih tijela. U uputi se pojašnjava i upotreba ARACHNE alata. Za potrebe NPOO-a održane su dvije edukacije za ARACHNE, a posljednja edukacija održana je u svibnju 2023.

Državni ured za reviziju izradio je Upitnik u vezi s korištenjem ARACHNE-a u radu tijela koja su uključena u provedbu aktivnosti iz NPOO-a (subjekata revizije) kako bi dobio informacije o tome koliko su osposobljeni djelatnici tijela koji bi se trebali služiti ARACHNE-om, odnosno kako bi saznao postoji li potreba za daljnjim osposobljavanjem. Upitnik je poslan nadležnim i provedbenim tijelima koja su ujedno subjekti ove revizije (šest tijela). Sva tijela odgovorila su na upitnik i izrazila potrebu za većim brojem edukacija o korištenju ARACHNE-a (osnovna edukacija, napredna edukacija za djelatnike koji već koriste alat, korištenje naprednih funkcija, brzo pretraživanje alata itd.).

³⁴ Podaci za ARACHNE se prikupljaju na temelju javno dostupnih izvora i baza podataka za čije prikupljanje je odgovoran EK (financijski podaci, vlasnička struktura, vlasnički odnosi između poduzeća i povezanih osoba itd.). Isto tako sadrži podatke o projektima financiranim EU sredstvima (podaci o korisnicima, sekundarnim ugovorima, izdacima itd.) za koje je odgovorna država članica.

³⁵ ZNP v.2.0. travanj 2022.

Državni ured za reviziju je, u drugom međuizvješću (studen 2024.), utvrdio da do sada održana edukacija o korištenju ARACHNE-a (kao jednog od važnijih alata za otkrivanje mogućih rizika od prijevара, sukoba interesa i drugih nepravilnosti u sklopu EU projekata) nije dostatna, odnosno utvrđeno je da postoji potreba za osposobljavanjem većeg broja djelatnika u tijelima, kao i potreba za daljnjim usavršavanjem onih djelatnika koji su osnovne edukacije već prošli.

Slijedom navedenog, Državni ured za reviziju je u drugom međuizvješću preporučio MFIN-u, kao KT-u za NPOO, provesti analizu potreba za tijela u sustavu u vezi s korištenjem ARACHNE alata i prema rezultatima planirati održavanje edukacija (češće održavanje edukacija, veći broj polaznika, naprednije razine korištenja alata itd.).

Tijekom provedbe revizije, a nakon izrade drugog međuizvješća, u kojem je navedena problematika prezentirana KT-u, kao jednom od subjekata revizije, MFIN je izradio i dostavio svim tijelima u sustavu upitnik na temelju čijih će rezultata, i prema potrebi, organizirati dodatne odgovarajuće edukacije u vezi s korištenjem ARACHNE-a.

Tijelo nadležno za slanje zahtjeva za plaćanje Europskoj komisiji

Tijelo nadležno za slanje zahtjeva za plaćanje Europskoj komisiji, u skladu s odredbama točke VII. Odluke o sustavu upravljanja NPOO-om, je Sektor za poslove Nacionalnog fonda u Državnoj riznici Ministarstva financija (NF). EK-u se, uz ZZP, dostavljaju izjava o upravljanju i sažetak provedenih revizija. Tijelo nadležno za slanje zahtjeva za plaćanje EK-u, u suradnji s KT-om i tijelima državne uprave nadležnim za komponentu/podkomponentu NPOO-a, ima ovlasti provoditi provjere na temelju kojih potvrđuje jesu li ključne etape i ciljne vrijednosti definirane u NPOO-u ispunjene.

Tijela državne uprave nadležna za komponentu/podkomponentu i provedbena tijela

Tijelo državne uprave nadležno za komponentu/podkomponentu NPOO-a, u skladu s odredbama točaka VIII. do XIII. Odluke o sustavu upravljanja NPOO-om, nadležno je za provedbu reformi i ulaganja za svaku komponentu/podkomponentu u NPOO-u. Mjesečno dostavlja KT-u izvještaje u vezi s postizanjem ključnih etapa i ciljnih vrijednosti u kojima ukratko navodi stanje provedbe po reformama i ulaganjima, uz prateće dokaze. Tijelo državne uprave nadležno za komponentu/podkomponentu priprema izmjene i dopune zakonskog okvira, uredbi, pravilnika, donošenje ostalih propisa koji su temelj za provođenje reformi i poduzimanje svih aktivnosti kako bi se izmjene uputile na usvajanje nadležnim tijelima. Također, tijela državne uprave nadležna za komponentu/podkomponentu zadužena su za provedbu reformi i ulaganja, dodjelu bespovratnih sredstava za provedbu ulaganja, uspostavu i provedbu financijskih instrumenata, upravljanje ugovorima o dodjeli bespovratnih sredstava (praćenje provedbe projekata, kontrola troškova, kontrola javne nabave, plaćanje korisnicima projekata, povrat nepravilno utrošenih sredstava, izvještavanje o nepravilnostima i povratima, praćenje napretka i izvještavanje o ispunjavanju ciljnih vrijednosti i pokazatelja i pripremu izjave o upravljanju). Tijela državne uprave nadležna za komponentu/podkomponentu snose ukupnu odgovornost za provedbu reformi i ulaganja utvrđenih u NPOO-u.

Provedbena tijela, u skladu s odredbama točaka VII. i XII. Odluke o sustavu upravljanja NPOO-om, su tijela koja obavljaju poslove u vezi s upravljanjem ugovorima o dodjeli bespovratnih sredstava prema odredbama Sporazuma o delegiranim poslovima između tijela državne uprave nadležnih za komponentu/podkomponentu i provedbenih tijela. Također, provedbena tijela obvezna su NF-u dostavljati izvješća o sumnjama na nepravilnosti i izvješća o povratima sredstava.

S obzirom na to da je Državni ured za reviziju, kao uzorak u ovoj reviziji, odabrao tri ulaganja iz komponenti Gospodarstvo, Obrazovanje, znanost i istraživanje te Zdravstvo (*Povećanje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku te jačanje plinske infrastrukture, Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave te Nabava opreme za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka*) u poglavlju Provedba mjera iz NPOO-a daju se podaci o tijelima nadležnim za provedbu navedenih ulaganja u okviru navedenih komponenti (tijela nadležna za komponentu/podkomponentu i provedbena tijela).

Tijelo nadležno za reviziju

Na temelju članka 22. **Uredbe (EU) 2021/241** o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost propisano je da država članica ima obvezu da, uz **ZZP**, podnese **sažetak provedenih revizija**, uključujući utvrđene nedostatke i sva poduzeta korektivna djelovanja. Također, na temelju članka 6., točke 2. **Sporazuma o financiranju** između EK-a i RH propisano je da pri dostavljanju ZZP-a, zemlja članica, kako bi pružila prikladno opravdanje o zadovoljavajućem ispunjenju relevantnih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti uspostavljenih u Provedbenoj odluci Vijeća, prilaže potpisanu **Izjavu o upravljanju** pripremljenu u skladu s obrascem iz Priloga III. Sporazuma o financiranju te sažetak revizija, uključujući utvrđene slabosti/nedostatke i sve poduzete korektivne radnje. U skladu s navedenim te prema odredbama točke XV. **Odluke o sustavu upravljanja NPOO-om**, RH je, kao **Tijelo nadležno za reviziju**, odredila **ARPA-u**.

ARPA provodi revizije sustava upravljanja i praćenja provedbe reformi i ulaganja te revizije ostvarenih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti NPOO-a, u skladu s važećom odlukom Vlade RH i **Smjernicama EK-a** iz rujna 2021. upućenih zemljama članicama za pripremu sažetaka revizija u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost. U Prilogu I. navedenih Smjernica nalazi se obrazac za Sažetak revizija, koji je kao dokument ujedno dodatni element EK-u da stekne razumijevanje o sustavu kontrole kvalitete uspostavljenom u zemlji članici te da sustav funkcionira u skladu sa zadanim zahtjevima.³⁶

ARPA obavlja revizije u skladu s vlastitom **Revizijskom strategijom** koja je donesena u prosincu 2021. te ažurirana u svibnju 2022., Planom revizije te uzimajući u obzir međunarodne revizijske standarde i navedene Smjernice EK-a.

³⁶ Uz Smjernice EK-a upućene zemljama članicama za pripremu sažetaka revizija u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost od 27. rujna 2021. donesene su i Smjernice o metodama uzorkovanja za tijela za reviziju u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost od 28. siječnja 2022., Smjernice o ocjeni sustava unutarnjih kontrola uspostavljenih za provedbu Mehanizma za oporavak i otpornost u zemljama članicama od 23. siječnja 2023. te Smjernice o dvostrukom financiranju u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost od 6. veljače 2023.

ZZP-ovi se pripremaju i šalju EK-u nakon što se ostvare ključne etape i ciljne vrijednosti za određeni obrok navedeni u Provedbenoj odluci Vijeća, o čemu je potrebno dostaviti EK-u propisno obrazloženje. Za RH je predviđeno slanje deset ZZP-ova, a ukupan broj ključnih etapa i ciljnih vrijednosti koje je RH predvidjela provesti je 436. Važno je napomenuti da je za propisno obrazloženje ostvarenja ključnih etapa i ciljnih vrijednosti prema EK-u odgovoran KT koji unosi podnesene i odobrene podatke i dokumentirane dokaze o ispunjenju relevantnih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti u IT sustav EK FENIX³⁷ te istovremeno obavještava i potvrđuje NF-u da su ostvarene ključne etape i ciljne vrijednosti u skladu s procedurom definiranom Pravilom 05 ZNP-a. S obzirom na određene rokove ostvarenja ključnih etapa i ciljnih vrijednosti iz NPOO-a te provedbene odluke Vijeća EU-a, okvirno je predviđeno slanje ZZP-a dva puta godišnje, odnosno prema indikativnoj dinamici u prvom i trećem tromjesečju svake godine (okvirni raspored ZZP-a naveden je u Operativnom sporazumu između EK-a i RH). Planirano je da će RH posljednji ZZP dostaviti EK-u do 30. rujna 2026.

Do vremena obavljanja revizije, **Tijelo nadležno za slanje zahtjeva za plaćanje EK-u (NF) poslalo je pet ZZP-ova te je ARPA izradila pet popratnih Sažetaka revizija** kako je prikazano u tablici broj 5.

³⁷ Kako bi olakšao izvješćivanje država članica, EK je stvorio alat "FENIX" za prikupljanje i praćenje podataka o ključnim etapama i ciljnim vrijednostima te o zajedničkim pokazateljima, kao i za primanje dokaza i opravdanja za zahtjeve za plaćanje. EK koristi ove podatke u svrhu praćenja i kontrole te za ispunjavanje vlastitih obveza izvješćivanja prema Parlamentu, Vijeću i javnosti.

Tablica broj 5

Podaci o pet sažetaka revizija u vezi podnesenih ZZP-ova

ZZP	Obavijest o početku revizije	Datum slanja ZZP-a	Broj ključni etapa i ciljnih vrijednosti uključenih u ZZP	Uzorak ključnih etapa i ciljnih vrijednosti (revizija)	Sažetkom revizija obuhvaćeno je razdoblje od 1. veljače 2020. do niže navedenog datuma revidiranog razdoblja	Konačno revizijsko izvješće izdano
1.	16. 11. 2021.	ožujak 2022.	34 ključne etape i jedna ciljna vrijednost (ciljna vrijednost br. 46)	Provjere ispunjenja ključnih etapa i ciljnih vrijednosti provedene su za svih 35 pokazatelja . U okviru ciljne vrijednosti br. 46. u kojem je kvantitativni pokazatelj broj sklopljenih ugovora, provjera usklađenosti pokazatelja s opisom iz Provedbene odluke EK i Operativnog sporazuma testirana je na svih 75 sklopljenih ugovora, odnosno na 100,0 % pokazatelja prijavljenih EK-u.	28. veljače 2022.	12. ožujka 2022.
2.	26. 4. 2022.	rujan 2022.	21 ključna etapa i četiri ciljne vrijednosti	Provjere ispunjenja ključnih etapa i ciljnih vrijednosti provedene su za svih deset odabranih ključnih etapa i sve četiri ciljne vrijednosti . U okviru provjere ciljne vrijednosti br. 309 u kojoj je kvantitativni pokazatelj broj osposobljenih stručnjaka za socijalno mentorstvo odabran je nasumičan uzorak (engl. <i>simple random sample</i>) od 30 osposobljenih mentora. Za ostale pokazatelje ispunjenje je provjereno na 100,0 % populacije.	31. kolovoza 2022.	19. rujna 2022.
3.	17. 11. 2022.	druga polovica srpnja 2023.	32 ključne etape i 13 ciljnih vrijednosti	Provedene su provjere za svih devet odabranih ključnih etapa i svih šest ciljnih vrijednosti . U okviru provjere ispunjenja ciljne vrijednosti br. 69 u kojoj je kvantitativni pokazatelj broj mjernih uređaja ugrađenih na vodocrpilištima odabran je stratificiran nasumičan uzorak (od 33 ugrađena mjerna uređaja). U okviru provjere ispunjenja ciljne vrijednosti br. 353 odabran je nasumičan uzorak od 30 sklopljenih ugovora za energetska obnovu višestambenih zgrada. Za ostale pokazatelje ispunjenje je provjereno na 100,0 % populacije tih pokazatelja.	15. srpnja 2023.	22. srpnja 2023.
4.	28. 9. 2024.	druga polovica prosinca 2023.	devet ključnih etapa i sedam ciljnih vrijednosti	Od devet ključnih etapa analizom rizika odabrane su tri ključne etape (jedna visokog rizika, jedna profesionalnom prosudbom jer je ocijenjena blizu praga visokog rizika te jedna iz grupe srednjeg i niskog rizika nasumičnim odabirom). Od sedam ciljnih vrijednosti analizom rizika odabrane su tri ciljne vrijednosti (jedna visokog rizika i dvije iz grupe srednjeg i niskog rizika nasumičnim odabirom).	15. prosinca 2023.	20. prosinca 2023.
5.	31. 1. 2024.	sredina travnja 2024.	25 ključnih etapa (21 ključna etapa odnosi se za bespovratna sredstva, a četiri na zajam) i 12 ciljnih vrijednosti	sedam ključnih etapa (dvije visokog rizika, tri profesionalnom prosudbom jer su ocijenjene blizu praga visokog rizika te dvije iz grupe srednjeg i niskog rizika nasumičnim odabirom). Pet ciljnih vrijednosti (tri visokog rizika, jedna profesionalnom prosudbom jer je ocijenjena blizu praga visokog rizika i jedna iz grupe srednjeg i niskog rizika nasumičnim odabirom).	9. travnja 2024.	12. travnja 2024.

Izvor: revizorski tim prema podacima iz sažetaka revizija ARPA-e

Kako je vidljivo u tablici broj 5, za **prvi ZZP** koji je poslan EK-u 15. ožujka 2022., Sažetkom revizija obuhvaćeno je razdoblje provedbe NPOO-a do 28. veljače 2022., a konačno revizijsko izvješće izdano je 12. ožujka 2022. i provedene su provjere ispunjenja svih 35 pokazatelja uključenih u prvi ZZP (34 ključne etape i jedna ciljna vrijednost).

Za **drugi ZZP** koji je poslan EK-u 19. rujna 2022., Sažetkom revizija obuhvaćeno je razdoblje provedbe NPOO-a do 31. kolovoza 2022., a konačno revizijsko izvješće izdano je 19. rujna 2022. i provedene su provjere ispunjenja 14 pokazatelja odabranih za revizijski uzorak (deset ključnih etapa i četiri ciljne vrijednosti) od 25 pokazatelja (21 ključna etapa i četiri ciljne vrijednosti) uključenih u drugi ZZP.

Za **treći ZZP** koji je poslan EK-u 24. srpnja 2023., Sažetkom revizija obuhvaćeno je razdoblje provedbe NPOO-a do 15. srpnja 2023., a konačno revizijsko izvješće izdano je 22. srpnja 2023. i provedene su provjere ispunjenja 15 pokazatelja odabranih za revizijski uzorak (devet ključnih etapa i šest ciljnih vrijednosti) od 45 pokazatelja uključenih u treći ZZP (32 ključne etape i 13 ciljnih vrijednosti).

Za **četvrti ZZP** koji je poslan EK-u 21. prosinca 2023., Sažetkom revizija obuhvaćeno je razdoblje provedbe NPOO-a do 15. prosinca 2023., a konačno revizijsko izvješće izdano je 20. prosinca 2023. te su provedene provjere ispunjenja pet pokazatelja (tri ključne etape i dvije ciljne vrijednosti) od ukupno šest odabranih za revizijski uzorak (tri ključne etape i tri ciljne vrijednosti) između 16 pokazatelja uključenih u četvrti ZZP (devet ključnih etapa i sedam ciljnih vrijednosti). U vezi s jednom ciljnom vrijednošću ARPA nije bila u mogućnosti provesti revizijske aktivnosti do trenutka podnošenja četvrtog ZZP-a te se obvezala EK-u revizijske aktivnosti za predmetnu ciljnu vrijednost provesti u narednom razdoblju, u okviru pripreme petog ZZP-a.³⁸

Za **peti ZZP** koji je poslan EK-u 15. travnja 2024., Sažetkom revizija obuhvaćeno je razdoblje provedbe NPOO-a do 9. travnja 2024., a konačno revizijsko izvješće izdano je 12. travnja 2024. te su provedene provjere ispunjenja samo šest pokazatelja (četiri ključne etape i dvije ciljne vrijednosti) od ukupno 12 pokazatelja odabranih za revizijski uzorak (sedam ključnih etapa i pet ciljnih vrijednosti) između 37 pokazatelja uključenih u peti ZZP (25 ključnih etapa³⁹ i 12 ciljnih vrijednosti). S obzirom na to da do trenutka podnošenja petog ZZP-a, ARPA nije provela provjeru svih pokazatelja obuhvaćenih odabranim revizijskim uzorkom, u Sažetku revizija je navedeno da će se revizija preostalih šest pokazatelja (tri ključne etape i tri ciljne vrijednosti) provesti do konca lipnja 2024. te o tome izvijestiti KT, NF i EK. Također, u petom Sažetku revizija, ARPA je izvijestila da revizijske aktivnosti u vezi s ciljnom vrijednosti iz prethodnog, četvrtog ZZP-a još nisu bile završile, prvenstveno zbog potrebe koordinacije velikog broja subjekata, te se planiraju završiti do konca svibnja 2024. Prema očitovanju predstavnika ARPA-e navedene preostale revizijske aktivnosti (u vezi s četvrtim i petim ZZP-om) su završile u rujnu i studenome 2024.

³⁸ Na temelju provedene analize rizika u uzorak za četvrti Sažetak revizija ARPA je, između ostalog, odabrala ciljnu vrijednost br. 276 „Sredstva dodijeljena istraživačkim projektima na temelju internih poziva istraživačkih organizacija tijekom prvog dvogodišnjeg ciklusa provedbe programskih sporazuma“. Za navedenu ciljnu vrijednost, Odluke o financiranju istraživačkih projekata donesene su zaključno s 13. prosinca 2023., a cjelovita dokazna dokumentacija za provedbu ciljne vrijednosti dostavljena je Tijelu za reviziju putem sustava eNPOO 19. prosinca 2023.

³⁹ 21 ključna etapa odnosi se na bespovratna sredstva, a četiri ključne etape odnose se na zajam.

Državni ured za reviziju je, u prvom međuizvješću (srpanj 2024.), utvrdio da određene provjere u okviru četvrtog i petog Sažetka revizija nisu provedene u cijelosti, odnosno nisu dovršene sve planirane revizijske aktivnosti (od kojih su se neke odnosile na visoko rizičan pokazatelj prema ocjeni tijela za reviziju) zato što je ARPA za provjeru pojedinih pokazatelja imala na raspolaganju prekratko razdoblje od ispunjenja određenog pokazatelja do trenutka završetka Sažetka revizija, odnosno nije na vrijeme imala na raspolaganju svu dostupnu dokumentaciju. Također, Državni ured za reviziju je, u prvom međuizvješću, utvrdio da ARPA nije imala pristup IT sustavu EK-a (FENIX) u koji KT unosi podatke o ostvarenju pokazatelja već svoje provjere obavlja na temelju dokumentacije učitane u nacionalni IT sustav eNPOO.

Slijedom navedenog, Državni ured za reviziju je, u prvom međuizvješću, na temelju utvrđenih poteškoća pri provedbi revizijskih aktivnosti u vezi s pokazateljima uvrštenim u četvrti i peti ZZP, a uzimajući u obzir činjenicu da će pri podnošenju predstojećih ZZP-ova obuhvaćene ključne etape i ciljne vrijednosti biti još brojnije, provjera ostvarenja pojedinih ciljnih vrijednosti će se odnositi na financijski najznačajnija ulaganja (primjerice, imajući u vidu posljednji ZZP koji predviđa obuhvatiti 120 pokazatelja u iznosu višem od 2 milijarde eura), preporučio ARPA-i da internim aktom, u dogovoru s KT-om, utvrdi prikladno vrijeme potrebno za provedbu revizijskih aktivnosti koje ARPA treba imati na raspolaganju od ostvarenja pokazatelja i dostupnosti potpune dokumentacije do završetka konačnog revizijskog izvješća koje se kao Sažetak revizija podnosi uz ZZP. Također, Državni ured za reviziju preporučio je KT-u da ARPA-i omogući pristup IT sustavu FENIX kako bi mogla usporediti podatke unesene u sustav eNPOO i sustav FENIX.

Tijekom provedbe revizije, a nakon izrade prvog međuizvješća u kojem je navedena problematika prezentirana Tijelu za reviziju i KT-u kao subjektima revizije, ARPA je ažurirala /izmijenila interni akt (Revizijsku strategiju) u kojoj je navedeno vrijeme potrebno za obavljanje revizijskih aktivnosti (minimalno tri tjedna) te je opisano postupanje Tijela za reviziju ako se revizijske aktivnosti u vezi s određenim pokazateljem ne završe prije podnošenja Sažetka revizija uz ZZP. Nadalje, tijekom provedbe revizije sve planirane aktivnosti ARPA-e u vezi s četvrtim i petim Sažetkom su završene. Također, tijekom provedbe revizije, a nakon izrade prvog međuizvješća, KT je ARPA-i osigurao pristup IT sustavu FENIX.

PROVEDBA ULAGANJA C7.1. I3 POVEĆANJE KAPACITETA LNG TERMINALA NA OTOKU KRKU TE JAČANJE PLINSKE INFRASTRUKTURE

U tablici broj 6 dane su osnovne informacije o provedbi ulaganja C7.1. I3 Povećanje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku te jačanje plinske infrastrukture.

Tablica broj 6

Osnovne informacije o provedbi ulaganja C7.1. I3 Povećanje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku te jačanje plinske infrastrukture

Komponenta	C1 Gospodarstvo
Podkomponenta	C1.2. Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo
Tijelo nadležno za komponentu/ podkomponentu	Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
Provedbena tijela	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
Nositelji ulaganja/korisnici	LNG Hrvatska d.o.o. i Plinacro d.o.o.
Ciljna skupina	korisnici u susjednim zemljama te svi građani RH
Razdoblje provedbe	2. 2022. – 8. 2026.
Ulaganje obuhvaća sljedeće projekte/aktivnosti	• Proširenje kapaciteta LNG terminala koje će se ostvariti ugradnjom dodatne jedinice za ponovno uplinjavanje na postojeći FSRU brod (predviđeni troškovi za ovaj dio ulaganja iznose 25 milijuna eura) • Izgradnju plinovoda Zlobin – Bosiljevo duljine 58 km i povećanje kapaciteta na interkonekcijama prema Mađarskoj i Sloveniji (predviđeni troškovi za ovaj dio ulaganja iznose 134 milijuna eura) • Povećanje kapaciteta plinovoda Bosiljevo – Sisak – Kozarac duljine 122 km, koji s plinovodom Kozarac – Slobodnica čini glavni evakuacijski plinovod koji povezuje LNG terminal sa zemljama Srednje i Istočne Europe (predviđeni troškovi za ovaj dio ulaganja iznose 322 milijuna eura) • Nadogradnju plinovoda Lučko – Zabok – Rogatec izgradnjom faze 1 na dionici Lučko – Zabok duljine 36 km (predviđeni troškovi za ovaj dio ulaganja iznose 78 milijuna eura)
Povezane ključne etape i ciljne vrijednosti	4 ključne etape i 4 ciljne vrijednosti
Procijenjeni trošak	559.000.000,00 eura
Vrsta financiranja	zajam

Izvor: NPOO

U nastavku teksta daju se informacije o tijelima koja sudjeluju u provedbi predmetnog ulaganja uz napomenu da su određena tijela (nadležno tijelo i provedbeno tijelo) zadužena i za provedbu i praćenje provedbe drugih reformi i ulaganja iz NPOO-a.

Tijela koja sudjeluju u provedbi ulaganja C7.1. I3 Povećanje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku te jačanje plinske infrastrukture

Tijelo državne uprave nadležno za ulaganje C7.1. I3 *Povećanje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku te jačanje plinske infrastrukture* je MINGO, dok su nositelji predmetnog ulaganja LNG Hrvatska i Plinacro. Poslove Provedbenog tijela za navedeno ulaganje obavlja FZOEU.

Nadležno tijelo – Ministarstvo gospodarstva

Tijelo državne uprave nadležno za komponentu C1 Gospodarstvo/podkomponentu C1.2. Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo je MINGO. MINGO u okviru NPOO-a ima nadležnost u mjerama C1.1. Gospodarstvo, C1.2. Energetika, C2.9. Javna uprava, C1.3. Vode te C1.3. Otpad. Kroz navedene mjere, MINGO je nadležan za ukupno 87 ciljnih vrijednosti i 41 ključnu etapu. **MINGO je ujedno i Nadležno tijelo za ulaganje C7.1. I3 Povećanje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku te jačanje plinske infrastrukture.** Na temelju odredbi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (Narodne novine 57/24), nadležnosti Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja (nekadašnji MINGOR) su, u svibnju 2024., podijeljene između MINGO-a i Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije (dalje u tekstu: MZOZT). U lipnju 2024. Vlada RH donijela je novu **Uredbu o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva gospodarstva** (Narodne novine 71/24) na temelju koje je u nadležnost **Uprave za energetiku** uključena i provedba EU projekata i aktivnosti NPOO-a i Programa konkurentnosti i kohezije 2021. – 2027. (dalje u tekstu: PKK)⁴⁰. U nadležnosti **Sektora za energetske politiku i planiranje (dio Uprave za energetiku)**, koji je do trenutka razdvajanja tadašnjeg MINGOR-a bio zadužen za programiranje NPOO-a i dijela u vezi s energetikom u PKK-u te za praćenje indikatora u sklopu NPOO-a, ostao je dio u vezi s programiranjem EU projekata. **Uprava za EU projekte, europsku i međunarodnu suradnju** (odnosno Sektor za EU fondove unutar Uprave, koji je nakon razdvajanja ostao u sklopu MZOZT-a) provodila je sve ostale aktivnosti u vezi s EU projektima. Novom Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva gospodarstva, sistematizirano je jedanaest radnih mjesta u sklopu **Sektora za energetske politiku i planiranje**, no samo je jedna od dvije službe zadužena za programiranje i praćenje provedbe NPOO-a (**Služba za strateške poslove i programiranje projekata EU-a**), sa sistematiziranih pet radnih mjesta od kojih su popunjena samo dva. Unutar Uprave za energetiku, formiran je i novi **Sektor za energetska tržišta, infrastrukturu, sigurnost opskrbe i provedbu projekata EU-a** s pripadajućom **Službom za provedbu projekata EU-a**. U sklopu navedenog Sektora, sistematizirano je pet radnih mjesta od kojih je popunjeno samo jedno.

Sporazumom o suradnji za obavljanje poslova između Ministarstva gospodarstva i Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije, iz srpnja 2024., utvrđena je privremena suradnja Uprave za EU projekte, europsku i međunarodnu suradnju (Sektor za EU fondove u MZOZT-u) s Upravom za energetiku MINGO-a, u vezi s obavljanjem poslova Nadležnog tijela za komponentu C1 Gospodarstvo⁴¹, a do preuzimanja poslova od strane organizacijske jedinice u MINGO-u. Prema pisanom obrazloženju službene osobe iz MINGO-a, Uprava za energetiku, do izrade drugog međuzvješća (studenj 2024.), nije sudjelovala u provedbi EU projekata te nema na raspolaganju dovoljan broj djelatnika s potrebnim iskustvom.

⁴⁰ Uprava za energetiku obavlja stručne, administrativne i upravno-pravne poslove koji se odnose na pripremu, planiranje, odabir, provedbu i financiranje programskih dokumenata i projekata iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti i Programa konkurentnosti i kohezije 2021. – 2027.

⁴¹ Podkomponenta C1.2. Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo i podkomponenta C7.1 R1 – Proširena mjera: Dekarbonizacija energetskog sektora u okviru NPOO-a 2021. – 2026.

Državni ured za reviziju je, u drugom međuizvješću, utvrdio da se Sporazumom o suradnji za obavljanje poslova između MINGO-a i MZOZT-a uspostavila privremena suradnja do konca 2024., međutim provedba ostatka aktivnosti u vezi s ugovaranjem projekata u sklopu NPOO-a ostaje neriješena. Također, utvrđena je značajna razlika između trenutno popunjenih radnih mjesta dviju nadležnih službi koje se bave provedbom aktivnosti iz NPOO-a, u odnosu na broj sistematiziranih radnih mjesta predviđenih novom Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva gospodarstva. Slijedom navedenog, postoji rizik da trenutačni administrativni kapaciteti u MINGO-u neće biti dostatni za obavljanje poslova u vezi s provedbom projekata/aktivnosti financiranih iz Mehanizma za oporavak i otpornost te postoji potreba za dodatnim jačanjem specijaliziranih znanja djelatnika zaposlenih u navedenim službama.

Državni ured za reviziju je, u drugom međuizvješću, preporučio MINGO-u osigurati dostatne administrativne kapacitete s iskustvom u provedbi EU projekata te osnažiti postojeće kroz edukaciju i/ili, uz suglasnost MZOZT-a, produžiti trajanje navedenog Sporazuma o suradnji, a sve u cilju pravovremene i kvalitetne provedbe aktivnosti planiranih NPOO-om.

Do izrade konačnog izvješća preporuka još nije provedena te Državni ured za reviziju ostaje pri navedenoj preporuci.

Provedbeno tijelo – Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost

Provedbeno tijelo za ulaganje C7.1. I3 Povećanje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku te jačanje plinske infrastrukture u okviru NPOO-a je FZOEU. Kao Provedbeno tijelo, između ostalog, FZOEU prati i kontrolira projekte u okviru podkomponente C1.2. Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo.⁴² Sporazumom o delegiranim poslovima između Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja kao tijela nadležnog za komponentu/podkomponentu Nacionalnog programa oporavka i otpornosti 2021. – 2026. i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost kao provedbenog tijela, sklopljenom u travnju 2022., FZOEU-u su povjerene sljedeće funkcije u vezi s podkomponentom C1.2:

- u vezi s dodjelom bespovratnih sredstava kroz otvoreni, ograničeni poziv na dostavu projektnih prijedloga i izravnu dodjelu FZOEU sudjeluje u utvrđivanju uvjeta za postupak dodjele, provodi postupke dodjele bespovratnih sredstava (npr. imenovanje odbora za odabir i provjera prihvatljivosti izdataka) te priprema ugovore o dodjeli bespovratnih sredstava
- u vezi s izvršavanjem i upravljanjem ugovorima o dodjeli bespovratnih sredstava, FZOEU, između ostalog, priprema izmjene i dopune ugovora, provjerava prihvatljivost troškova u zaprimljenim zahtjevima za nadoknadom sredstava (dalje u tekstu: ZNS), provodi postupke utvrđivanja nepravilnosti, obavlja provjere na licu mjesta, priprema zahtjeve za povrat nepravilno utrošenih sredstava
- u vezi s horizontalnim aktivnostima, FZOEU, između ostalog, dostavlja Nadležnom tijelu podatke za pripremu mjesečnih izvješća od strane KT-a o ispunjavanju ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, dostavlja Nadležnom tijelu podatke za pripremu izvješća o provedbi NPOO-a.

⁴² Uz navedenu podkomponentu FZOEU je nadležan kao Provedbeno tijelo i za podkomponentu C1.3. Unaprjeđenje vodnog gospodarstva i gospodarenja otpadom te Inicijativu C6.1. – Obnova zgrada.

FZOEU je, kao Provedbeno tijelo, također odgovoran za sprječavanje nepravilnosti i prijevара i poduzimanje mjera za njihovo sprječavanje te za njihovo otkrivanje.⁴³

Prema pisanom obrazloženju odgovorne osobe iz FZOEU-a, za provedbu delegiranih funkcija u okviru NPOO-a, u FZOEU-u je zaduženo **Posredničko tijelo – Samostalna služba⁴⁴**. Navedena Služba je, uz aktivnosti u vezi s provedbom NPOO-a, trenutno zadužena i za druge aktivnosti u vezi s ostalim programima EU-a.⁴⁵

U drugoj polovini 2024., FZOEU je izradio Analizu radne opterećenosti za 2024.⁴⁶, koja obuhvaća sve programe EU-a u kojima su FZOEU-u delegirane funkcije. Navedenom Analizom je utvrđena potreba za 80 djelatnika, dok su trenutno u FZOEU-u zaposlena 73 djelatnika. **Analize radne opterećenosti za 2025., 2026. i 2027., do trenutka izrade nacrtа drugog međuzvješća (studenі 2024.), još nisu bile izrađene, ali je njihova izrada, prema očitovanju odgovorne osobe FZOEU-a, završila do pripreme konačnog drugog međuzvješća.** Prema pisanom obrazloženju odgovorne osobe FZOEU-a, potreba za brojem djelatnika po odjelima mijenja se s obzirom na vrstu posla. Primjerice, u sklopu Odjela za odabir projekata (Posredničko tijelo – Samostalna služba), tijekom pripreme i trajanja objavljenog poziva na dodjelu bespovratnih sredstava, često se moraju angažirati djelatnici iz drugih odjela. Kad se sklope ugovori o bespovratnim sredstvima, radno opterećenje se prebacuje na odjele koji se bave kontrolom nabava, ZNS-ova, nepravilnosti i drugog. Nadalje, navode da se pritom pazi na primjenu načela razdvajanja funkcija.

Državni ured za reviziju je, u drugom međuzvješću (studenі 2024.), utvrdio da u FZOEU-u ne postoji posebna ustrojstvena jedinica koja je nadležna samo za provedbu aktivnosti u vezi s mjerama iz NPOO-a te se radno opterećenje ustrojenih odjela unutar Posredničkog tijela – Samostalne službe razlikuje ovisno o fazi provedbe aktivnosti (priprema poziva, provedba ugovora – razne verifikacije nabava, ZNS-ova itd.). Slijedom navedenog, u određenim fazama provedbe aktivnosti trenutni broj zaposlenika pojedinačnog odjela nije uvijek dostatan pa se nedostatak kapaciteta nadoknađuje uključivanjem zaposlenika iz drugih odjela. Također, analizama radne opterećenosti za 2024. i 2025. utvrđen je manjak djelatnika na razini cijelog FZOEU-a. Slijedom navedenog, postoji rizik da trenutačni administrativni kapaciteti u FZOEU-u neće biti dostatni za obavljanje poslova u vezi s provedbom projekata/aktivnosti predviđenih NPOO-om s obzirom na to da se u narednom razdoblju (2025. i 2026.) tek očekuje provedba najvećeg broja aktivnosti za koje je zadužen FZOEU.

S obzirom na rezultate provedenih analiza radne opterećenosti za 2024. i 2025. koje su pokazale određeni manjak djelatnika u FZOEU-u, Državni ured za reviziju je, u drugom međuzvješću, preporučio FZOEU-u poduzeti aktivnosti za osiguranje dostatnih kapaciteta za provedbu potrebnih aktivnosti, s obzirom na to da se u narednom razdoblju očekuje znatno veći broj aktivnosti koje će FZOEU morati obavljati tijekom 2025. i posebno 2026. kao posljednje godine provedbe NPOO-a.

Do izrade konačnog izvješća preporuka još nije provedena te Državni ured za reviziju ostaje pri navedenoj preporuci.

⁴³ Članak 6. Sporazuma o delegiranim poslovima između Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja kao tijela nadležnog za komponentu /podkomponentu Nacionalnog programa Oporavka i otpornosti 2021. – 2026. i Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost kao Provedbenog tijela (travanj 2022.)

⁴⁴ Unutar koje su ustrojeni Odjel za odabir projekata, Odjel za kontrolu nabave, Odjel za financijsko-ekonomsku verifikaciju, Odjel za kontrolu sustava, Odjel za tehničku verifikaciju projekata zaštite okoliša i prirode, Odjel za tehničku verifikaciju projekata energetske učinkovitosti i OIE te Odjel za kontrolu sustava.

⁴⁵ Odnose se na završne aktivnosti iz OPKK-a 2014. – 2020., Fonda solidarnosti te pripremne aktivnosti iz PKK-a 2021. – 2027.

⁴⁶ Navedena analiza je izrađena na temelju podataka o broju poziva, prijavitelja, sklopljenih ugovora o bespovratnim sredstvima, broju sekundarnih ugovora o nabavi, predviđenom broju ZNS-ova, provjera na licu mjesta, prijava sumnji na nepravilnost i drugih aktivnosti Provedbenog tijela.

LNG Hrvatska je **nositelj ulaganja/investicije** projekta terminala za ukapljeni prirodni plin (engl. *Liquefied natural gas – LNG*), u skladu s odredbama Zakona o terminalu za ukapljeni prirodni plin (Narodne novine 57/18 i 83/23) te odredbama Zakona o tržištu plina (Narodne novine 18/18 i 23/20) koje propisuju da operator terminala za LNG obavlja energetska djelatnost upravljanja terminalom i odgovoran je za rad, održavanje i razvoj LNG terminala. Uprava LNG Hrvatska donijela je, u rujnu 2022., Odluku o pokretanju investicije povećanja kapaciteta terminala za ukapljeni prirodni plin na 6,1 milijardu m³ plina godišnje, kojom su Sektor tehničko operativnih poslova i druge stručne službe društva zadužene za provedbu aktivnosti potrebnih za pokretanje investicije. Nadalje, Nadzorni odbor LNG Hrvatska u rujnu 2022. donio je Odluku o davanju suglasnosti Upravi društva za pokretanje predmetne investicije, čime su započele radnje na njezinoj realizaciji. **LNG Hrvatska je, u listopadu 2023., Odlukom o imenovanju projektnog tima za projekt povećanja maksimalnog kapaciteta uplinjavanja LNG terminala, imenovao stručni tim za realizaciju projekta.** Slijedom navedenog, osnovan je projektni tim od deset zaposlenika kojeg čine stručnjaci iz raznih područja⁴⁷, a odgovorni su neposredno direktoru društva. Također, određen je i jedan vanjski član tima (konzultant)⁴⁸. Voditelj projekta zadužen je za provedbu projekta, koordinaciju provedbe aktivnosti i rada članova tima, kao i financijsko upravljanje, dok tehničke i administrativne poslove u vezi s radom i izvršenjem zadataka projektnog tima osiguravaju druge nadležne službe u LNG Hrvatska.

Plinacro je, u skladu s odredbama Zakona o tržištu plina i Zakona o energiji (Narodne novine 120/12, 14/14, 95/15, 102/15 i 68/18), jedini operator transportnog sustava u RH i kao takav upravlja plinskim transportnim sustavom na cjelokupnom području RH. Plinacro razvija plinski transportni sustav u RH na temelju desetogodišnjih planova koje odobrava Hrvatska energetska regulatorna agencija (dalje u tekstu: HERA), a važeći plan se odnosi na razdoblje 2021. – 2030. i obuhvaća realizaciju dionica plinovoda u okviru ulaganja *C7.1. I3 Povećanje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku te jačanje plinske infrastrukture* kako je definirano REPowerEU planom. Slijedom navedenog, Plinacro je **nositelj dijela ulaganja/investicije** koji se odnosi na izgradnju dionica plinovoda, odnosno nabavu opreme, cijevi i radove na izgradnji čiju provedbu kontroliraju projektni timovi. **Projektni timovi osnovani su za svaki od četiri plinovoda** koja se grade u okviru predmetnog ulaganja iz NPOO-a. U svibnju 2022. Uprava društva donijela je Odluku o imenovanju projektnog tima za dionicu Zabok – Lučko te su, u travnju 2023., donesene odluke za projektne timove za preostale tri dionice. Projektni tim za izgradnju plinovoda Zlobin – Bosiljevo ima 14 članova. Za izgradnju plinovoda Bosiljevo – Sisak, kao i za izgradnju plinovoda Zabok – Lučko svaki od projektnih timova ima po deset članova, a tim za izgradnju plinovoda Kozarac – Sisak ima devet članova. Određeni djelatnici sudjeluju u radu više timova. Za provedbu i praćenje ugovora za projektni prijedlog „Jačanje plinske infrastrukture“, u veljači 2024., imenovan je **peti projektni tim** od devet članova. Tehničke i administrativne poslove u radu projektnih timova osiguravaju nadležne službe Plinacroa. **Projektni timovi** dužni su osigurati tehničku i administrativnu provedbu i nadzor svih aktivnosti u vezi s izgradnjom plinovoda, uključujući odabir ugovaratelja putem postupaka javne nabave. Dužni su provjeravati i pratiti kvalitetu i vremensku dinamiku provedbe ugovorenih aktivnosti te voditi računa o obvezama komunikacije i vidljivosti. Sva izvješća i račune koje podnesu ugovaratelji ovjeravaju projektni timovi putem pisama o prihvaćanju.

⁴⁷ Ukjučuje voditelja projekta zaduženog za strojarski dio, zamjenika voditelja zaduženog za tehnološki dio te još osam članova podijeljenih po zaduženjima i provedbi projekta.

⁴⁸ Iz pomorsko savjetodavnog društva specijaliziranog za industriju brodarstva i logistike, s fokusom na savjetovanje i upravljanje

Ulaganje C7.1. I3 Povećanje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku te jačanje plinske infrastrukture

S ciljem osiguranja energetske neovisnosti RH te osiguranja kontinuiteta i sigurnosti opskrbe prirodnim plinom na području RH i na području drugih država članica EU-a, Vlada RH je 2015. odlučila sudjelovati u provedbi i financiranju projekta izgradnje prihvatnog terminala za ukapljeni prirodni plin na otoku Krku u Općini Omišalj (dalje u tekstu: LNG terminal). U skladu s navedenim, Vlada RH je, u srpnju 2015., donijela **Odluku o proglašenju projekta LNG terminal (izgradnja prihvatnog terminala za ukapljeni prirodni plin na otoku Krku) strateškim investicijskim projektom Republike Hrvatske** (Narodne novine 78/15) kojom je projekt LNG terminal proglašen strateškim investicijskim projektom RH. **Za nositelja investicije zadužen je LNG Hrvatska. Odlukom o izmjeni Odluke o proglašenju projekta LNG terminal (izgradnja prihvatnog terminala za ukapljeni prirodni plin na otoku Krku) strateškim investicijskim projektom Republike Hrvatske** (Narodne novine 11/18), sve faze projekta LNG terminala proglašene su strateškim investicijama. **Zakonom o terminalu za ukapljeni prirodni plin** određeno je da će nositelj investicije realizirati projekt u **dvije faze** na način da će u **prvoj fazi graditi plutajući**, a u **drugoj fazi kopneni terminal**.

LNG Hrvatska u suvlasništvu je društava Hrvatska elektroprivreda d.d. (dalje u tekstu: HEP) i Plinacro, koja su u 100-postotnom vlasništvu RH. HEP je društvo od posebnog interesa za RH i većinski je vlasnik LNG Hrvatska sa 74,99 %⁴⁹ udjela u temeljnom kapitalu društva. Plinacro je operator plinskog transportnog sustava RH zadužen za upravljanje, nadzor, održavanje, razvoj i izgradnju plinskoga transportnog sustava⁵⁰.

Odlukom o financiranju prve faze projekta plutajućeg terminala za ukapljeni prirodni plin na otoku Krku (Narodne novine 12/19) koju je donijela Vlada RH u siječnju 2019., osigurana su financijska sredstva za izgradnju LNG terminala u ukupnom iznosu od 234 milijuna eura. Od toga je 100 milijuna eura osigurano iz nacionalnih sredstava⁵¹, 101,4 milijuna eura bespovratnih sredstava osigurano je iz Instrumenta za povezivanje Europe (engl. *Connecting Europe Facility – CEF*), a 32,6 milijuna eura osigurao je LNG Hrvatska iz vlastitih sredstava. Terminal je izgrađen i u radu je od 1. siječnja 2021. Istovremeno je Plinacro, na temelju pozitivnog mišljenja Ministarstva zaštite okoliša i energetike i HERA-e, tijekom 2019. donio odluku o izgradnji dijela potrebnog plinovoda te je, 16. prosinca 2019., započeo izgradnju plinovoda Omišalj – Zlobin duljine 18 km, koji je 1. siječnja 2021., zajedno s LNG terminalom, stavljen u funkciju. Planirana vrijednost prihvatljivih troškova izgradnje plinovoda Omišalj – Zlobin u trenutku prijave za financiranje iz CEF-a (2017.) iznosila je 32.867.000,00 eura.⁵² Odobreno je 50,0 % ukupnog iznosa prihvatljivih troškova, odnosno 16.433.500,00 eura, na osnovi čega je, 5. srpnja 2018., potpisan Ugovor o bespovratnim sredstvima⁵³. Prema očitovanju službene osobe iz Plinacroa, uslijed pandemije koronavirusa i inflacije, došlo je do povećanja ukupnih troškova izgradnje plinovoda na 58.227.455,41 euro. S obzirom na to da je iz CEF-a odobreno financiranje samo prvotno predloženih 16.433.500,00 eura (znatno manje od predviđenih 50,0 % prihvatljivih troškova), razliku je Plinacro financirao kreditom i vlastitim sredstvima.⁵⁴

⁴⁹ Plinacro d.o.o. ima 25 % udjela u temeljnom kapitalu + 1 glas.

⁵⁰ Plinacro d.o.o. osnovan je kao dio INA d.d., a od 2002. je izdvojen te djeluje kao samostalno društvo u državnom vlasništvu.

⁵¹ U skladu s Odlukom Vlade RH o financiranju prve faze projekta, da bi se ona implementirala, odnosno da bi se sredstva mogla isplatiti u skladu s usvojenom Odlukom, bilo je neophodno dobiti odobrenje EK-a da je potpora u skladu s pravilima EU-a o državnim potporama. RH je obavijestila EK o izravnom financijskom doprinosu financiranju projekta u iznosu od 100 milijuna eura te je po odobrenju EK-a, iz srpnja 2019., Vlada RH osigurala dodjelu kapitalne pomoći društvu LNG Hrvatska d.o.o. u predviđenom iznosu.

⁵² Prihvatljivi troškovi za CEF nisu uključivali troškove imovinskopravnih odnosa.

⁵³ Ugovor o bespovratnim sredstvima⁵³ zaključen između Izvršne agencije za inovacije i mreže (INEA) i Plinacro d.o.o. (Plinacro)

⁵⁴ Plinacro d.o.o. je razliku financirao kreditom od 33.117.078,80 eura glavnice (250 milijuna kuna prema srednjem tečaju HNB-a na dan 29. 4. 2020.) uz suglasnost Vlade RH za zaduženje te vlastitim sredstvima u iznosu od 73,7 milijuna kuna.

Strateška važnost ulaganja

Sa strateškog i političkog gledišta, kroz realizaciju projekta LNG terminala, ostvaruje se interes RH da osigura dostizanje ciljeva određenih, kako EU strateškim dokumentima (Strategija energetske sigurnosti EU-a iz 2014. i Strategija EU-a za ukapljeni prirodni plin i skladištenje plina iz 2016.), tako i nacionalnom Strategijom energetskog razvoja RH do 2030. s pogledom na 2050. **Projekt LNG terminala i transportnih plinovoda prema Sloveniji i Mađarskoj bili su uključeni na listu EU projekata od zajedničkog interesa (engl. *Projects of Common Interest – PCI*)**⁵⁵.

Također, projekti koji se odnose na izgradnju LNG terminala i pravaca plinovoda uključeni su na listu 23 prioriteta projekata RH sastavljenu u okviru **Inicijative triju mora**. Inicijativa triju mora je neformalna politička platforma 13 država članica EU-a⁵⁶, u sklopu koje je **osnovan posebni investicijski fond**, odnosno namjenski komercijalni fond usmjeren na osnovna infrastrukturna ulaganja u regiji Inicijative triju mora. Fond može ulagati u infrastrukturu, odnosno može vršiti dugoročna ulaganja u sektorima transporta, energetike i digitalne infrastrukture te je usredotočen na projekte koji zahtijevaju značajna kapitalna ulaganja i nude povrat na uložena sredstva.⁵⁷ RH se obvezala preko Hrvatske banke za obnovu i razvitak (dalje u tekstu: HBOR) u investicijski fond Inicijative triju mora uložiti 20 milijuna eura. Iako je HBOR jedan od ulagatelja u navedeni fond, ne sudjeluje u odabiru projekata u koje će fond ulagati. Ulaganje u pojedinačni projekt ili društvo iznosi minimalno 30 milijuna eura, a fond može ulagati u manjinske i većinske udjele u odabranim projektima, provoditi ulaganja u zajedničke pothvate (engl. *joint venture*) te je u mogućnosti preuzeti rizik izgradnje infrastrukture za projekte koji imaju ishodu projektnu dokumentaciju. Iako RH (kroz HBOR) sudjeluje u fondu, do vremena obavljanja revizije, fond nije uložio sredstva u projekte na teritoriju RH.

Projekti u vezi s izgradnjom LNG terminala i pravaca plinovoda, kao javni investicijski projekti⁵⁸, koji su uvršteni na listu Inicijative triju mora su: LNG terminal na otoku Krku s priključnim plinovodom, Kompresorska stanica 1 na sustavu hrvatskog plinovoda, Proširenje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku; Plinovod Zlobin – Bosiljevo; Plinovod Bosiljevo – Sisak – Kozarac – Slobodnica te Interkonekcija Hrvatska – Slovenija (Plinovod Lučko – Zabok – Rogatec). Djelatnici LNG Hrvatska sudjelovali su kao članovi gospodarske delegacije na konferencijama u Bukureštu (rujan 2023.) i u Vilniusu (travanj 2024.).

Slijedom navedenog, **značaj izgradnje LNG terminala i popratne infrastrukture (plinovoda) prepoznat je kroz uvrštavanje navedenih projekata u strateške dokumente RH, na popis EU projekata od zajedničkog interesa, na popis projekata u okviru Inicijative triju mora te konačno i u NPOO, koji se financira iz Mehanizma za oporavak i otpornost (poglavlje REPowerEU).**

⁵⁵ EK je 2015. uvrstio projekt LNG terminala na popis projekata od zajedničkog interesa (PCI) koji je tada činilo 195 ključnih energetskih infrastrukturnih projekata u EU-u; popis se mijenja svake dvije godine.

⁵⁶ 13 država članica EU-a između Baltičkog, Crnog i Sredozemnog mora: Estonija, Latvija, Litva, Poljska, Češka, Slovačka, Mađarska, Slovenija, Austrija, Hrvatska, Rumunjska, Grčka i Bugarska. Inicijativi triju mora potporu pruža i Europska komisija te strateški partneri Sjedinjene Američke Države i Njemačka, a na posljednjem skupu 2024., kao novi strateški partner, pridružio se i Japan te također Ukrajina i Moldavija kao pridružene zemlje sudionice.

⁵⁷ Upravljanje fondom povjereno je investicijskom društvu Amber Infrastructure Group, koje ujedno odabire i projekte za ulaganje.

⁵⁸ Prema Zakonu o strateškim investicijskim projektima Republike Hrvatske (Narodne novine 29/18 i 114/18), strateški projekti RH mogu biti privatni investicijski projekti, javni investicijski projekti ili javno-privatni investicijski projekti iz raznih područja, a koje na temelju navedenog Zakona proglasi Vlada RH. Privatnim investicijskim projektom smatra se projekt koji se u cijelosti ili djelomično financira kroz ulaganja trgovca pojedinca te domaćih i stranih pravnih osoba. Javnim investicijskim projektom smatra se projekt čiji je nositelj javno poduzeće ili druga pravna osoba u vlasništvu Republike Hrvatske ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Javno-privatnim investicijskim projektom smatra se projekt u skladu s propisima kojima se uređuje javno-privatno partnerstvo. Kao strateški projekt može se prijaviti i proglasiti projekt koji je u skladu s dokumentima prostornog uređenja.

Proširenje LNG terminala kroz REPowerEU u NPOO-u – ulaganje iz uzorka Državnog ureda za reviziju

Nakon završetka prvih faza projekata, početkom 2021., LNG Hrvatska počeo je razmatrati mogućnost povećanja kapaciteta LNG terminala na otoku Krku, a Plinacro pripremati projekte za povećanje transporta plina prema potrošačima u RH i susjednim zemljama daljnjom izgradnjom plinovodnih sustava.

Vlada RH je, u kolovozu 2022., donošenjem **Odluke o povećanju sigurnosti opskrbe plinom izgradnjom plinovoda Zlobin – Bosiljevo i povećanjem kapaciteta LNG terminala na 6,1 milijardu m³ plina godišnje** (Narodne novine 96/22), potvrdila da će povećanje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku i daljnja izgradnja plinovoda Zlobin – Bosiljevo dodatno diversificirati puteve i izvore opskrbe prirodnim plinom na tržištu RH i stvoriti osnovne preduvjete za dodatnu opskrbu EU-a te da su **navedene investicije javni investicijski projekti od interesa za RH**. Navedenom Odlukom, MINGO je bio zadužen osigurati način financiranja za potrebe projekata, imajući u vidu ispunjavanje REPowerEU plana u RH. Slijedom navedenog, **državnim proračunom RH za 2023. osigurano je 75.000.000,00 eura, od čega 60.000.000,00 eura za Plinacro, a 15.000.000,00 eura za LNG Hrvatska** s kojima je MINGO, u listopadu 2023., sklopio **sporazume o mosnom financiranju za ulaganje C1.2 R1-I6 Povećanje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku te jačanje plinske infrastrukture**.

Razlog donošenja Dodatka NPOO-u u 2023. odnosio se na pripremu reformi i povezanih ulaganja s ciljem korištenja raspoloživih zajmova iz Mehanizma za oporavak i otpornost te na sredstva koja su stavljena na raspolaganje RH za ostvarenje ciljeva REPowerEU plana. Planom REPowerEU se, osim naglaska na ubrzanoj dekarbonizaciji energetskeg sektora, posebna pažnja posvećuje ubrzanoj diversifikaciji opskrbe prirodnim plinom te se kao prvi cilj navodi **poboljšanje energetske infrastrukture i objekata kako bi se zadovoljile neposredne potrebe za sigurnošću opskrbe plinom, uključujući LNG, a u svrhu diversifikacije opskrbe u interesu EU-a kao cjeline**.

Slijedom navedenog, **Dodatkom NPOO-a RH je predvidjela novo ulaganje koje uključuje i proširenje kapaciteta LNG terminala, kao i ulaganja u plinovode** kojima bi se navedeni plin mogao transportirati prema Sloveniji i Mađarskoj, čime bi se osigurao uvoz plina i jačanje sigurnosti opskrbe plinom za zemlje Srednje i Jugoistočne Europe.

Razvoj navedene infrastrukture planiran je u okviru **ulaganja C7.1. I3 Povećanje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku te jačanje plinske infrastrukture**. Navedena mjera je predviđena u okviru poglavlja REPowerEU Energetika i održivi promet, u Dodatku NPOO-a i Prilogu Provedbene odluke Vijeća o izmjeni Provedbene odluke o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Hrvatske, a **provedba mjere uključena je u komponentu NPOO-a C1. Gospodarstvo, podkomponentu C1.2. Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo**.

Povećanje kapaciteta LNG terminala te jačanje plinske infrastrukture financira se zajmom iz Mehanizma za oporavak i otpornost, a procijenjeni trošak ulaganja iznosi 559.000.000,00 eura, što čini 19,1 % ukupno procijenjenih troškova svih mjera navedenih u poglavlju REPowerEU.

Cilj ulaganja je poboljšati diversifikaciju opskrbe plinom u EU-u i povećati sigurnost opskrbe plinom država članica koje graniče s RH povećanjem kapaciteta LNG terminala i osigurati kapacitet plinovoda kojim će se navedeni plin moći transportirati prema Sloveniji i/ili Mađarskoj te preko njih i drugim zemljama Jugoistočne Europe.

U skladu s navedenim, ulaganje obuhvaća sljedeće:

- **Proširenje kapaciteta LNG terminala koje će se ostvariti ugradnjom dodatne jedinice za ponovno uplinjavanje na postojeći FSRU brod** (engl. *Floating Storage and Regasification Unit*), čime će se povećati maksimalni tehnički kapacitet ponovnog uplinjavanja sa sadašnjih 2,9 milijardi m³ plina godišnje, odnosno 450.000 m³/h na 6,1 milijardu m³ plina godišnje, odnosno 700.000 m³/h. Predviđeni troškovi za ovaj dio ulaganja iznose **25 milijuna eura** (ukupan iznos projekta koji uključuje sredstva iz vlastitog financiranja kao i sredstva koja LNG Hrvatska d.o.o. treba dobiti iz NPOO-a iznosi 46,1 milijun eura). Nadalje, za proširenje kapaciteta LNG terminala nužan je daljnji razvoj plinovoda kojima će se plin s terminala transportirati prema drugim državama.
- **Izgradnju plinovoda Zlobin – Bosiljevo duljine 58 km** koji povećava kapacitet opskrbe plinom s LNG-a te je nužan preduvjet za povećanje kapaciteta na interkonekcijama prema Mađarskoj i Sloveniji. Predviđeni troškovi za ovaj dio ulaganja iznose **134 milijuna eura**.
- **Povećanje kapaciteta plinovoda Bosiljevo – Sisak – Kozarac duljine 122 km**, koji s plinovodom Kozarac – Slobodnica čini glavni evakuacijski plinovod koji povezuje LNG terminal sa zemljama Srednje i Istočne Europe. **Time će se kapacitet plinovoda prema Mađarskoj povećati na mogućih maksimalnih 400.000 m³/h**. Predviđeni troškovi za ovaj dio ulaganja iznose **322 milijuna eura**.
- **Nadogradnju plinovoda Lučko – Zabok – Rogatec** izgradnjom faze 1 na dionici Lučko – Zabok duljine **36 km**, čime bi se postigao kapacitet prijenosa plina prema Sloveniji od oko 1,5 mlrd. m³ godišnje. Predviđeni troškovi za ovaj dio ulaganja iznose **78 milijuna eura**.

MINGO je tijelo nadležno za provedbu ulaganja, a LNG Hrvatska i Plinacro su nositelji provedbe predmetnog ulaganja. Ciljna skupina su korisnici u susjednim zemljama te svi građani RH, a razdoblje provedbe je planirano od veljače 2022. do kolovoza 2026. Provedbu navedenih aktivnosti u vezi s izgradnjom plinovoda osigurat će **Plinacro** te mu je planirano dodijeliti **veći dio sredstava od zajma iz NPOO-a (sveukupno 534 milijuna eura)**. Za aktivnosti u vezi s povećanjem kapaciteta LNG terminala zadužen je **LNG Hrvatska** te mu je planirano dodijeliti **manji dio sredstava od zajma iz NPOO-a, odnosno 25 milijuna eura**.

Ključne etape definirane pri provedbi ulaganja čine sljedeća četiri kvalitativna pokazatelja:

- potpisan ugovor za izgradnju plinovoda Zlobin – Bosiljevo do kraja Q3/2023
- potpisan ugovor za opremu za povećanje kapaciteta LNG terminala na Krku do kraja Q4/2023
- raspisan natječaj za nabavu cijevi za plinovodni sustav Bosiljevo – Sisak – Kozarac do kraja Q1/2024
- raspisan natječaj za nabavu cijevi za plinovod Lučko – Zabok do kraja Q1/2024.

Ciljne vrijednosti definirane pri provedbi ulaganja čine sljedeća četiri kvantitativna pokazatelja:

- povećan kapacitet LNG terminala za 250.000 m³/h (s 450.000 m³/h na 700.000 m³/h) do kraja Q2/2026
- izgrađen Plinovod Zlobin – Bosiljevo duljine 58 km do kraja Q2/2025
- izgrađen Plinovod Bosiljevo – Sisak – Kozarac duljine 122 km do kraja Q2/2026
- izgrađen Plinovod Lučko – Zabok duljine 36 km do kraja Q2/2026.

Raspoloživa sredstva je planirano potraživati, po ispunjenju pojedinih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti kroz zahtjeve za plaćanje u okviru pet od ukupno šest obroka (koliko ih je predviđeno u NPOO-u) za financiranje zajmom. **Do izrade drugog međuizvješća (studen 2024.) ispunjene su sve četiri ključne etape, a ciljne vrijednosti tek trebaju biti ispunjene do drugog kvartala 2025. za plinovod Zlobin – Bosiljevo, odnosno do drugog kvartala 2026. za ostale plinovode.**

Postupci dodjele bespovratnih sredstava

U okviru predmetnog ulaganja MINGO treba provesti **dva postupka** za dodjelu bespovratnih sredstava, odnosno trebaju biti raspisana dva poziva na dostavu projektnih prijedloga (jedan za LNG Hrvatska i drugi za Plinacro).

Poziv na dostavu projektnog prijedloga za LNG Hrvatska d.o.o.

Do vremena obavljanja revizije **poziv na dostavu projektnog prijedloga za LNG Hrvatska još nije objavljen**. Iako poziv još nije objavljen, LNG Hrvatska obavezan je MINGO-u podnositi kvartalna izvješća o utrošenim sredstvima mog mog financiranja sve do potpisivanja Ugovora o bespovratnim sredstvima. Prema obrazloženju nadležnih osoba MINGO-a, raspisivanje poziva na dostavu projektnog prijedloga za LNG Hrvatska očekuje se do konca 2024.

U sklopu projekta povećanja kapaciteta terminala za UPP na otoku Krku, **LNG Hrvatska je planirao provesti šest postupaka javne nabave:**

- Nabava dodatnog modula za uplinjavanje maksimalnog kapaciteta 250.000 Sm³/h
- Usluge nadzora nad proizvodnjom i ugradnjom modula za uplinjavanje na FSRU brodu LNG Croatia
- Nabava pumpe morske vode za potrebe rada modula za uplinjavanja FSRU broda LNG Croatia
- Nabava filtera morske vode za potrebe rada modula za uplinjavanja FSRU broda LNG Croatia
- Radovi na ugradnji elektroenergetske opreme za integraciju FSRU broda s novim modulom za uplinjavanje i susretnim postrojenjem
- Usluge ugradnje, implementacije i puštanja u rad modula i opreme za uplinjavanje UPP-a na FSRU brodu LNG Croatia.

Iako Ugovor o bespovratnim sredstvima za LNG Hrvatska još nije potpisan, Odjel za kontrolu nabave FZOEU-a je, u lipnju 2024., proveo *ex-ante* kontrolu dokumentacije o nabavi (dalje u tekstu: DON) za postupak nabave Usluge preinake FSRU broda LNG Croatia za potrebe povećanja kapaciteta. Također, tijekom provedbe revizije, došlo je do promjene u planu nabave te su predmeti nabave iz dva postupka (*Radovi na ugradnji elektroenergetske opreme za integraciju FSRU broda s novim modulom za uplinjavanje i susretnim postrojenjem* te *Usluge ugradnje, implementacije i puštanja u rad modula i opreme za uplinjavanje UPP-a na FSRU brodu LNG Croatia*) spojeni u jedan predmet nabave podijeljen na dvije grupe. *Nabava filtera morske vode za potrebe rada modula za uplinjavanja FSRU broda LNG Croatia* je poništena te je proveden novi postupak nabave, a na popis planiranih nabava dodan je još jedan postupak *Nabava nadogradnje upravljačkog sustava FSRU broda LNG Croatia*. Iako je došlo do izmjena u planu nabave, broj nabava koje LNG Hrvatska planira provesti u sklopu ovog projekta ostao je isti. Od planiranih šest postupaka javne nabave, do vremena obavljanja revizije, provedena su četiri postupka (potpisani ugovori), jedan postupak je u tijeku, a jedan još nije započeo.

U rujnu 2024. revizorski tim ARPA-e (Tijelo nadležno za reviziju aktivnosti iz NPOO-a) sastavio je konačno izvješće o provedbi revizije **ostvarenja ključnih etapa** koje se odnose na ugovor za izgradnju plinovoda Zlobin – Bosiljevo i ugovor za opremu za povećanje kapaciteta LNG terminala na Krku.⁵⁹ U navedenom Izvješću ARPA je potvrdila da nisu utvrđene ozbiljne nepravilnosti i da su navedene ključne etape ostvarene.

Državni ured za reviziju je kao uzorak za detaljnu provjeru odabrao dva postupka javne nabave, provedene od strane LNG Hrvatska, ukupne procijenjene vrijednosti 23.330.000,00 eura:

- Nabava dodatnog modula za uplinjavanje maksimalnog kapaciteta 250.000 Sm³/h (procijenjene vrijednosti 23.000.000,00 eura)
- Nabava filtera morske vode za potrebe rada modula za uplinjavanja FSRU broda LNG Croatia (procijenjene vrijednosti 330.000,00 eura).

Nabava dodatnog modula za uplinjavanje maksimalnog kapaciteta 250.000 Sm³/h

LNG Hrvatska proveo je pregovarački postupak nabave bez prethodne objave za nabavu dodatnog modula za uplinjavanje na temelju članka 131., stavka 1., točke 2. b (nepostojanje tržišnog natjecanja iz tehničkih razloga) i članka 360., stavka 1., točke 2. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 120/16 i 114/22) (dalje u tekstu: ZJN). Prema obrazloženju nadležnih osoba iz LNG Hrvatska proveden je pregovarački postupak nabave bez prethodne objave jer se nabavlja dodatni modul za uplinjavanje koji mora biti interoperabilan s postojećim modulom za uplinjavanje.

Poziv na dostavu inicijalne ponude u pregovaračkom postupku nabave bez prethodne objave upućen je jednom ponuditelju u Elektroničkom oglasniku javne nabave RH (dalje u tekstu: EOJN) 10. ožujka 2023., s rokom za dostavu ponude 20. ožujka 2023. Procijenjena vrijednost predmeta nabave iznosila je 23.000.000,00 eura (bez PDV-a). Kriterij za odabir ponude bila je ekonomski najpovoljnija ponuda, a relativni ponder cijene iznosio je 100,0 %.

Prema Zapisniku o otvaranju početne ponude, zaprimljena je ponuda s cijenom **23.300.000,00 eura (bez PDV-a)** koja je bila iznad procijenjene vrijednosti, zbog čega je 22. ožujka 2023. ponuditelju upućen poziv na dostavu konačne ponude, s rokom za dostavu ponude 24. ožujka 2023. Prema Zapisniku o otvaranju konačne ponude, zaprimljena je ponuda s cijenom **22.970.000,00 eura (bez PDV-a)**. Na temelju pregleda i ocjene ponude, 28. ožujka 2023., sastavljen je Zapisnik o pregledu i ocjeni ponude. Prema Zapisniku, prihvaćena je konačna ponuda ponuditelja, nakon čega je donesena Odluka o odabiru.

Ugovor o javnoj nabavi robe s odabranim ponuditeljem zaključen je 14. travnja 2023. Rok za isporuku opreme i rezervnih dijelova je 22 mjeseca od zaključenja Ugovora. Prema podacima o izvršenju Ugovora, **do 31. listopada 2024., izvršeno je 70,0 % ugovorene vrijednosti, odnosno 16.079.000,00 eura (bez PDV-a).** Prema očitovanju službene osobe iz LNG Hrvatska, radovi na proizvodnji modula i ugradnji opreme u visokoj su fazi gotovosti (90,5 %) te bi modul trebao biti završen i spreman za isporuku do konca veljače 2025.

⁵⁹ Revizijske aktivnosti ARPA-e provedene su naknadno, odnosno nakon slanja EK-u zahtjeva za plaćanje u kojem je, između ostalog, RH izvijestila o ispunjenju navedenih ključnih etapa (dostava zasebnog izvješća usuglašena s EK-om u travnju 2024.).

Nabava i puštanje u rad filtera morske vode

Poziv za nadmetanje u otvorenom postupku javne nabave objavljen je, u EOJN-u, 7. studenoga 2023., s rokom za dostavu ponuda 27. studenoga 2023. Procijenjena vrijednost predmeta nabave iznosila je 330.000,00 eura (bez PDV-a). Prema DON-u, predmet javnog nadmetanja bila je nabava filtera morske vode za potrebe rada modula za uplinjavanje FSRU broda LNG Croatia, u skladu s tehničkim specifikacijama i troškovnikom. Kriterij za odabir ponude bila je ekonomski najpovoljnija ponuda, od čega je kriterij cijena ponude nosio 80,0 %, a kriterij jamstvenog roka nosio je 20,0 % (za jamstveni rok dulji od 24 mjeseca). Javno otvaranje ponuda provedeno je 27. studenoga 2024., a prema Zapisniku o javnom otvaranju ponuda pristigle su tri ponude. Na temelju pregleda i ocjene ponuda, 29. prosinca 2023., sastavljen je Zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda. Prema Zapisniku, LNG Hrvatska utvrdio je da su dvije od tri pristigle ponude nepravilne jer su utvrđeni nedostaci ponude koji su neotklonjivi te ih je, u skladu s odredbama članka 295. ZJN-a, odbio. Nakon analize preostale ponude, odabrana je ekonomski najpovoljnija ponuda ponuditelja s cijenom 323.000,00 eura (bez PDV-a). Nakon donošenja Odluke o odabiru, 8. siječnja 2024., izjavljena je žalba Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave (dalje u tekstu: DKOM). Žalitelj je u žalbi osporavao zakonitost pregleda i ocjene svoje i odabrane ponude te je predložio poništiti Odluku o odabiru. Rješenjem DKOM-a žalba je usvojena 7. veljače 2024. te je Odluka o odabiru poništena, odnosno predmet je vraćen na ponovno postupanje. LNG Hrvatska je ponovno pregledao i ocijenio ponude te je, 2. travnja 2024., donio Odluku o poništenju postupka jer, prema Zapisniku o ponovljenom pregledu i ocjeni ponuda, nakon pregleda ponuda nije preostala niti jedna valjana ponuda pa je bilo potrebno ponoviti postupak nabave.

Slijedom navedenog, novi poziv za nadmetanje u otvorenom postupku javne nabave objavljen je, u EOJN-u, 11. travnja 2024., s rokom za dostavu ponuda 2. svibnja 2024. Procijenjena vrijednost predmeta nabave iznosila je 390.000,00 eura (bez PDV-a). Prema DON-u, predmet javnog nadmetanja bila je nabava filtera morske vode s uslugom puštanja u rad, u skladu s odredbama DON-a, tehničkom specifikacijom i troškovnikom. Prema obrazloženju nadležnih osoba iz LNG Hrvatska, predmet nabave i procijenjena vrijednost su izmijenjeni jer je zbog proteka vremena⁶⁰ u novi predmet nabave bilo nužno uključiti i isporuku filtera na terminal za UPP na otoku Krku te uslugu puštanja u rad i SAT ispitivanje⁶¹. Kriterij za odabir ponude bila je ekonomski najpovoljnija ponuda, od čega je kriterij cijena ponude nosio 80,0 %, a kriterij jamstvenog roka 20,0 % (za jamstveni rok dulji od 36 mjeseci). Javno otvaranje ponuda provedeno je 2. svibnja 2024., a prema Zapisniku o javnom otvaranju ponuda pristigla je jedna ponuda s cijenom 355.790,00 eura (bez PDV-a). Na temelju pregleda i ocjene ponuda, 28. svibnja 2024., sastavljen je Zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda. Prema Zapisniku utvrđeno je da je ponuditelj dostavio ponudu koja ispunjava uvjete i zahtjeve iz DON-a, nakon čega je donesena Odluka o odabiru.

Ugovor o javnoj nabavi i puštanju u rad filtera morske vode s odabranim ponuditeljem zaključen je 19. lipnja 2024. Prema Ugovoru, rok za primopredaju filtera je 30. lipnja 2025., a Ugovor je na snazi do 31. listopada 2025. (rok za puštanje u rad). Prema podacima o izvršenju Ugovora, do 31. listopada 2024., izvršeno je 49,1 % ugovorene vrijednosti, odnosno 174.645,00 eura (bez PDV-a). Prema očitovanju službene osobe iz LNG Hrvatska, do vremena obavljanja revizije, u tijeku je narudžba materijala za proizvodnju. Početak proizvodnje planiran je sredinom prosinca, dok je završetak planiran koncem ožujka 2025. nakon čega bi filter trebao biti isporučen.

⁶⁰ Od pokretanja postupka javne nabave do donošenja odluke o poništenju prošlo je pet mjeseci.

⁶¹ engl. *Site Acceptance Test*

Državni ured za reviziju je, u drugom međuizvješću (studenj 2024.) utvrdio da, iako se aktivnosti u vezi s proširenjem kapaciteta LNG terminala provode, jer su Sporazumom o mosnom financiranju (potpisanom između MINGO-a i LNG Hrvatska u listopadu 2023.) osigurana sredstva u iznosu od 15.000.000,00 eura, MINGO nije raspisao poziv na dostavu projektnog prijedloga pa tako nije niti potpisan ugovor o bespovratnim sredstvima s LNG Hrvatska.

Slijedom navedenog, iako su državnim proračunom RH za 2023. osigurana sredstva za provedbu početnih aktivnosti u vezi s proširenjem kapaciteta LNG terminala, Državni ured za reviziju je u drugom međuizvješću preporučio MINGO-u, u što kraćem roku, objaviti poziv na dostavu projektnog prijedloga kako bi se mogao zaključiti ugovor o bespovratnim sredstvima te time korisniku osigurala dostatna sredstva za provedbu preostalih planiranih aktivnosti u predviđenom roku.

MINGO je 19. prosinca 2024. objavio Javni poziv „Povećanje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku“, međutim do izrade konačnog izvješća nije zaključen ugovor o bespovratnim sredstvima s LNG Hrvatska u vezi proširenja kapaciteta LNG terminala pa se preporuka smatra djelomično provedenom.

Poziv na dostavu projektnog prijedloga „Jačanje plinske infrastrukture“

U okviru predmetnog ulaganja, **MINGO je 26. veljače 2024. objavio poziv na dostavu projektnog prijedloga „Jačanje plinske infrastrukture“**. Poziv je predviđen kao izravna dodjela s obzirom na to da je Plinacro jedini potencijalni prihvatljivi prijavitelj projekta.⁶² Plinacro je projektni prijedlog dostavio 29. veljače 2024.⁶³

Cilj poziva je jačanje plinske infrastrukture kroz poboljšanje i izgradnju relevantne infrastrukture plinovoda kako bi se zadovoljile nužne potrebe za sigurnošću opskrbe plinom u EU-u kao cjelini s ciljem zamjene količine plina koje su se prethodno uvozile iz Ruske Federacije. Realizacija ulaganja pridonijet će osiguranju diversifikacije izvora prirodnog plina i jačanju strateške autonomije EU-a kroz prethodno unaprijeđenje hrvatske prijenosne mreže prema krajnjim korisnicima u Sloveniji i Mađarskoj te preko njih i drugim zemljama Jugoistočne Europe. Pozivom su određena **ukupna raspoloživa sredstva u iznosu od 534.000.000,00 eura (bez PDV-a)**, a za sufinanciranje u okviru projekta **prihvatljive su sljedeće aktivnosti**: Izgradnja plinovoda Zlobin – Bosiljevo, Izgradnja plinovoda Bosiljevo – Sisak, Izgradnja plinovoda Kozarac – Sisak, Izgradnja plinovoda Zabok – Lučko. **Razdoblje provedbe projekta je od veljače 2022. do konca lipnja 2026.**, a sredstva namijenjena izgradnji plinovoda ne smatraju se državnim potporom, u skladu s odredbama članka 107. Ugovora o funkcioniranju EU-a.

Na temelju projektnog prijedloga Plinacroa, Odbor za odabir projekta MINGO-a i Odbor za provjeru prihvatljivosti izdataka FZOEU-a zaključili su da projektni prijedlog udovoljava traženim uvjetima. Slijedom navedenog, MINGO je, u ožujku 2024., donio **Odluku o financiranju projekta**⁶⁴ na temelju koje su, u travnju 2024., MINGO, FZOEU i Plinacro potpisali **Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava**. Člankom 3. Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava, određena je **ukupna vrijednost projekta u iznosu od 541.050.000,00 eura**, a **ukupni prihvatljivi izdaci iznose 533.082.023,78 eura**, što je ujedno i iznos bespovratnih sredstava koji se dodjeljuje Plinacrou (100,0 % prihvatljivih izdataka).

⁶² U skladu s člankom 4., stavkom 6. Zakona o tržištu plina i člankom 16., stavkom 1. Zakona o energiji.

⁶³ Prijava se mogla podnijeti od 27. 2. 2024. s rokom prijave 28. 3. 2024.

⁶⁴ Izmjena Odluke o financiranju u travnju 2024. zbog promjena proračunskog izvora s kojeg će se korisniku isplaćivati bespovratna sredstva.

Također, na temelju Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava **Plinacro ima pravo na predujam u iznosu najviše 20,0 % bespovratnih sredstava (106.616.404,75 eura).**

S obzirom na to da je Plinacrou, još u studenome 2023. (prije potpisivanja Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava), **uplaćeno 60.000.000,00 eura** iz državnog proračuna (prema Sporazumu o mosnom financiranju), **Plinacro je 10. travnja 2024. podnio Zahtjev za plaćanje predujma u iznosu od 46.000.000,00 eura** te su sredstva do konca travnja 2024. odobrena i plaćena. Predviđeno je da će Plinacro navedeni predujam pravdati kroz 12 utvrđenih rata prilikom podnošenja ZNS-ova⁶⁵.

Do izrade drugog međuizvješća (studen 2024.), **Plinacro je FZOEU-u podnio tri ZNS-a. Prvim ZNS-om, iz lipnja 2024.**⁶⁶, **potraživana su sredstva u iznosu od 78.017.022,55 eura**, a **odobrena su u rujnu 2024. u iznosu od 68.886.148,49 eura**. **FZOEU je privremeno izuzeo sredstva u iznosu od 9.130.874,06 eura** (troškovi u vezi s nabavom za koje su prijavljene sumnje na nepravilnost umanjani su za 25,0 %⁶⁷) do donošenja odluka o postojanju ili nepostojanju nepravilnosti.⁶⁸ Nakon završene provjere prvog ZNS-a kreiran je zahtjev za plaćanje te je iznos od 68.886.148,49 eura umanjn za dio ranije isplaćenog predujma⁶⁹. Također, prebijen je iznos od 60.000.000,00 eura koji je ranije isplaćen na temelju Sporazuma o mosnom financiranju te je isti iznos zadužen za povlačenje drugog dijela predujma koji će korisnik također pravdati u 12 unaprijed utvrđenih rata. Slijedom navedenog, **korisniku je isplaćeno 6.449.929,50 eura**⁷⁰. **Drugim ZNS-om, iz kolovoza 2024., potraživana su sredstva u iznosu od 10.225.317,61 euro** te je **16. listopada 2024. odobren puni iznos ZNS-a**. Drugi dio predujma u iznosu od 60.000.000,00 eura korisniku je uplaćen 6. studenoga 2024. Treći ZNS u iznosu od 15.816.848,73 eura korisnik je podnio koncem listopada 2024. Potraživanja korisnika za provedbu navedenog ulaganja prikazana su u tablici broj 7, dok su u tablici broj 8 prikazana sredstva koja je Plinacro zaprimio do izrade drugog međuizvješća (studen 2024.).

Tablica broj 7

Potraživanja korisnika za provedbu ulaganja

u eurima

R. B.	POTRAŽIVANJA PLINACROA	IZNOS
1.	Zahtjev za plaćanje prvog dijela predujma	46.000.000,00
2.	ZNS 1	78.017.022,55
3.	Zahtjev za plaćanje drugog dijela predujma	60.000.000,00
4.	ZNS 2	10.225.317,61
5.	ZNS 3	15.816.848,73
UKUPNO		210.059.188,89

Izvor: podaci preuzeti iz eNPOO-a i potvrđeni od strane FZOEU-a i Plinacroa

⁶⁵ Počevši od ZNS-a br. 1 prema Izjavi o poravnanju predujma od 12. travnja 2024.

⁶⁶ FZOEU pregledava 16 nabava, između ostalog: izjave o sukobu interesa, pojašnjenja o traženim kriterijima tehničke i stručne sposobnosti. Također, vrši se financijska provjera računa, dokaza o uplati i tehnička provjera svih imenovanja iz ugovora, dokazi i zapisnici o izvršenim uslugama itd.

⁶⁷ Izgradnja MP Zlobin – Bosiljevo DN 800/100 po sistemu „ključ u ruke“ i Isporuka, puštanje u rad i održavanje opreme za magistralni plinovod Zlobin – Bosiljevo)

⁶⁸ Počevši od ZNS-a br. 2 prema Izjavi o poravnavanju predujma od 7. listopada 2024.

⁶⁹ Počevši od ZNS-a br. 1 prema Izjavi o poravnanju predujma od 12. travnja 2024.

⁷⁰ 78.017.022,55 eura (iznos prvog ZNS-a) - 9.130.874,06 eura (troškovi u vezi s nabavama za koje su prijavljene sumnje na nepravilnost umanjani su za 25,0 %) - 60.000.000,00 eura (prebijanje iznosa dobivenog iz državnog proračuna prema Sporazumu o mosnom financiranju) - 2.436.218,99 eura (prva rata pravdanja predujma od 46 mil. eura) = 6.449.929,50 eura (iznos isplaćen korisniku po prvom ZNS-u)

U tablici broj 8 prikazana su sredstva koja je Plinacro primio, do izrade drugog međuzvješća (studen 2024.), od nadležnih tijela za provedbu predmetnog ulaganja.

Tablica broj 8

Sredstva koja je Plinacro primio za provedbu predmetnog ulaganja

R. B.	ISPLATE PLINACROU	IZNOS U EURIMA	NAPOMENA
1.	Isplata prema Sporazumu o mosnom financiranju	60.000.000,00	isplaćeno u cijelosti
2.	Plaćanje prvog dijela predujma	46.000.000,00	isplaćeno u cijelosti
3.	ZNS 1	6.449.929,50	78.017.022,55 eura (iznos prvog ZNS-a) - 9.130.874,06 eura (izuzeti troškovi zbog sumnji na nepravilnost) - 60.000.000,00 eura [prebijanje iznosa dobivenog prema Sporazumu o mosnom financiranju - 2.436.218,99 eura (prva rata pravdanja predujma od 46 milijuna eura)]
4.	Plaćanje drugog dijela predujma	60.000.000,00	isplaćeno u cijelosti
UKUPNO		172.449.929,50	

Izvor: revizorski tim prema podacima Plinacroa

U listopadu i studenome 2024. FZOEU donio je odluke o nepostojanju nepravilnosti te je za isplatu odobren iznos izuzetih troškova iz ZNS 1 u ukupnom iznosu od 9.130.874,06 eura. Do izrade drugog međuzvješća (studen 2024.) Plinacro još nije zaprimio odobrena sredstva iz ZNS 2 niti preostale troškove izuzete iz ZNS 1 zbog potencijalne nepravilnosti.

Projektom je predviđeno provođenje **67 postupaka javne nabave**⁷¹. Do trenutka izrade drugog međuzvješća (studen 2024.) sklopljeno je ukupno 38 ugovora za četiri dionice plinovoda.

Izabrani revizijski uzorak za provedbu predmetne revizije učinkovitosti, u okviru navedenog Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava, obuhvaća četiri predmeta javne nabave ukupne procijenjene vrijednosti 177.952.752,74 eura:

- Izgradnja magistralnog plinovoda Zlobin – Bosiljevo po sistemu „ključ u ruke“ (procijenjene vrijednosti 79.381.945,72 eura)
- Nabava čeličnih plinovodnih cijevi za magistralne plinovode Bosiljevo – Sisak DN 800/100 i Kozarac – Sisak DN 800/100 (procijenjene vrijednosti 98.230.000,00 eura)
- Savjetodavne usluge u procesu javne nabave za izgradnju magistralnih plinovoda Bosiljevo – Sisak DN 800/100, Kozarac – Sisak DN 800/100 i Zabok – Lučko DN 700/75 (procijenjene vrijednosti 9.000,00 eura)
- Prilagodba glavnih projekata magistralnog plinovoda Bosiljevo – Sisak DN 800/100 i Kozarac – Sisak DN 800/100 novoj zakonskoj regulativi (procijenjene vrijednosti 331.807,02 eura).

⁷¹ Plan nabave prihvaćen 10. lipnja 2024.

Izgradnja MP Zlobin – Bosiljevo DN 800/100 po sistemu „ključ u ruke“

Plinacro je, u skladu s odredbama ZJN-a i Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Narodne novine 101/17, 144/20 i 30/23), **u svibnju 2023., proveo prethodno savjetovanje** i, u EOJN-u, objavio DON, tehničku specifikaciju i troškovnik predmeta nabave te pozvao sve gospodarske subjekte da dostave svoje primjedbe i prijedloge. Na temelju provedenog savjetovanja, Plinacro je, **16. svibnja 2023., objavio izvješće o provedenom prethodnom savjetovanju u EOJN-u. Poziv za nadmetanje u otvorenom postupku javne nabave objavljen je u EOJN-u 18. svibnja 2023., s rokom za dostavu ponuda 28. lipnja 2023. Procijenjena vrijednost predmeta nabave iznosila je 79.381.945,72 eura (bez PDV-a).⁷² Prema DON-u, predmet javnog nadmetanja bila je izgradnja magistralnog plinovoda Zlobin – Bosiljevo, po sistemu „ključ u ruke“⁷³, što uključuje građevinske radove, strojarsko-montažne radove, zavarivačke radove, elektroinstrumentacijske radove, katodnu zaštitu, geodetske radove i usluge, isporuku i ugradnju sve opreme i materijala, u skladu s tehničkom specifikacijom, troškovnikom, građevinskom dozvolom i projektnom dokumentacijom te važećim zakonima, pravilnicima, uredbama, propisima, hrvatskim normama, pravilima struke i tehničkim rješenjima te ostalim primijenjenim zakonima RH. Kriterij za odabir ponude bila je ekonomski najpovoljnija ponuda, od čega je kriterij cijena ponude nosio 60,0 %, dok je kriterij kvalitete nosio 40,0 % i odnosio se na iskustvo angažiranih tehničkih stručnjaka.**

Javno otvaranje ponuda provedeno je 28. lipnja 2023., a prema Zapisniku o javnom otvaranju ponuda pristigle su dvije ponude. Na temelju pregleda i ocjene ponuda, **7. kolovoza 2023., sastavljen je Zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda. Prema Zapisniku, Plinacro je utvrdio da je jedna od dvije pristigle ponude nepravilna i neprihvatljiva te je, u skladu s odredbama članka 295. ZJN-a, odbio ponudu i odabrao ponudu zajednice ponuditelja koja je podnijela ekonomski najpovoljniju ponudu s cijenom 79.424,003,80 eura (bez PDV-a),⁷⁴ nakon čega je donesena Odluka o odabiru.**

Ugovor o javnoj nabavi radova s odabranom zajednicom ponuditelja zaključen je 13. listopada 2023. s rokom završetka radova 15 mjeseci od uvođenja u posao. Ugovor se u iznosu od 6,0 % daje u podugovor (u vrijednosti od 4.722.943,60 eura bez PDV-a), a odnosi se, između ostalog, na geodetske radove, NDT kontrolu zavara i radove katodne zaštite, dio radova nadzora i upravljanja te dio strojarskih radova. **U srpnju 2024. zaključen je dodatak Ugovoru** jer je osnovni Ugovor izmijenjen u dijelu koji se odnosi na podugovaranje, odnosno vodeći član zajednice ponuditelja iz osnovnog Ugovora preuzeo je strojarske radove koji su bili dani u podugovor. Također, zbog poboljšanja dinamike radova uveden je novi podugovaratelj, za dio radova koji se odnosi na zavarivanje (dio kontrole bez razaranja zavarenih spojeva).

Na temelju izrađene analize rizika **za ex post kontrolu FZOEU-a**, između ostalog, **odabran je predmetni postupak nabave** te je u vezi s tim prijavljena sumnja na nepravilnost u postupanju korisnika kod propisivanja tehničkih specifikacija i uvjeta tehničke i stručne sposobnosti. **U listopadu 2024., nakon završene detaljne provjere, FZOEU je donio Odluku o nepostojanju nepravilnosti.** Prema podacima o izvršenju ugovora **do 31. listopada 2024. izvršeno je 74,4 % ugovorene vrijednosti, odnosno 59.114.999,74 eura (bez PDV-a).** Puštanje plinovoda u rad očekuje se u drugom kvartalu 2025.

⁷² Procijenjena vrijednost predmeta nabave je utvrđena na temelju analize cijena radova koje je Plinacro ugovarao u proteklih 10 godina za potrebe izgradnje i rekonstrukcije magistralnih plinovoda i pripadajućih objekata.

⁷³ Odredba „ključ u ruke“ znači obvezu gospodarskog subjekta da izvede sve radove i za njih vezane usluge, isporuči i ugradi sve materijale i opremu (osim onih koji su u troškovnicima naznačeni da ih osigurava Plinacro) potrebne za izgradnju plinovoda kao cjelovitog objekta.

⁷⁴ Cijena najpovoljnije ponude veća je od procijenjene vrijednosti, međutim Plinacro je imao osigurana sredstva.

Nabava čeličnih plinovodnih cijevi za magistralne plinovode Bosiljevo – Sisak DN 800/100 i Kozarac – Sisak DN 800/100

Plinacro je, u skladu s odredbama ZJN-a i Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi, **u ožujku 2024., proveo prethodno savjetovanje** i, u EOJN-u, objavio DON, tehničku specifikaciju i troškovnik predmeta nabave te pozvao sve gospodarske subjekte da dostave svoje primjedbe i prijedloge. Na temelju provedenog savjetovanja, Plinacro je, **22. ožujka 2024., objavio izvješće o provedenom prethodnom savjetovanju u EOJN-u.**

Poziv za nadmetanje u otvorenom postupku javne nabave objavljen je u EOJN-u 29. ožujka 2024., s rokom za dostavu ponuda 8. svibnja 2024. Procijenjena vrijednost predmeta nabave iznosila je 98.230.000,00 eura (bez PDV-a).⁷⁵ Prema DON-u, predmet javnog nadmetanja bila je nabava čeličnih cijevi, u skladu s tehničkim specifikacijama i troškovnikom. Kriterij za odabir ponude bila je ekonomski najpovoljnija ponuda, od čega je kriterij cijena ponude nosio 75,0 %, kriterij vrijeme isporuke nosio je 20,0 % (za vrijeme isporuke četiri mjeseca ili manje ponuditelju se dodjeljuje maksimalnih 20,00 bodova) te je kriterij garantni rok za isporučene cijevi nosio 5,0 % (za četiri godine garantnog roka ponuditelju se dodjeljuje 5,00 bodova).

Datum za javno otvaranje ponuda je pomaknut zbog izmjena DON-a, s obzirom na pristigle upite gospodarskih subjekata tijekom nadmetanja za pojašnjenjem i/ili izmjenama tehničkih specifikacija te je, 28. svibnja 2024., provedeno javno otvaranje ponuda. Prema Zapisniku o javnom otvaranju ponuda, **pristigle su četiri ponude.** Na temelju pregleda i ocjene ponuda, **17. srpnja 2024., sastavljen je Zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda.** Prema Zapisniku, Plinacro je utvrdio da su dvije od četiri pristigle ponude nepravilne jer ponuditelji nisu dostavili jamstvo za ozbiljnost ponude te ih je, u skladu s odredbama članka 295. ZJN-a, odbio. Nakon rangiranja preostale dvije ponude, **odabrana je ekonomski najpovoljnija ponuda s cijenom 60.928.664,80 eura (bez PDV-a)** te je donesena Odluka o odabiru.

Ugovor o javnoj nabavi robe s odabranim ponuditeljem zaključen je 5. kolovoza 2024. s rokom isporuke 12 mjeseci od datuma sastanka prije proizvodnje za većinu robe.⁷⁶ Prema očitovanju službene osobe iz Plinacroa, Ugovaratelj je, u skladu s člankom 13. Ugovora, dostavio Plinacrou Nacrt plana proizvodnje i Nacrt plana kontrole kvalitete za proizvodnju i zaštitu cijevi.⁷⁷ Daljnje obveze po navedenom Ugovoru od kojih je najvažnija održavanje sastanka prije početka proizvodnje, a nakon odobravanja navedenih dokumenata od strane Plinacroa, izravno su povezane s izvršenjem druge usluge – usluga Nadzora nad proizvodnjom i isporukom cijevi za magistralne plinovode Bosiljevo – Sisak DN 800/100 i Kozarac – Sisak DN 800/100, a koji se nalazi u fazi provedbe postupka javne nabave. S obzirom na to da je na odabir najpovoljnijeg ponuditelja uložena žalba DKOM-u, početak proizvodnje čeličnih cijevi, odnosno održavanje sastanka prije početka proizvodnje, nije moguće održati dok se ne ugovori navedena usluga.

⁷⁵ Procijenjena vrijednost predmeta nabave je utvrđena na temelju cijene cijevi istih tehničkih karakteristika koje je Plinacro nabavljao na temelju ugovora iz rujna 2022. te analize cijene čelika (uz napomenu da prema podacima s burze cijena drastično varira), cijene transporta (koja je prema podacima s tržišta nepromijenjena) te cijene proizvodnje (u skladu s podacima s tržišta uračunat je porast cijene od 5,0 %).

⁷⁶ Iznimno, 24 000 m cijevi mora biti isporučeno najkasnije u roku od 4 mjeseca od datuma sastanka prije proizvodnje.

⁷⁷ Prema pravilima struke Nacrt plana proizvodnje i Nacrt plana kontrole kvalitete za proizvodnju i zaštitu cijevi osim Naručitelja trebaju pregledati i odobriti ovlaštene osobe zadužene za nadzor nad proizvodnjom i isporukom cijevi.

Prilagodba glavnih projekata magistralnog plinovoda Bosiljevo – Sisak DN 800/100 i Kozarac – Sisak DN 800/100 novoj zakonskoj regulativi

Plinacro je proveo **pregovarački postupak nabave bez prethodne objave** na temelju članka 131., stavka 1., točke 2. c (zbog zaštite isključivih prava, uključujući prava intelektualnog vlasništva) i članka 360., stavka 1., točke 2. ZJN-a za nabavu usluge prilagodbe glavnih projekata te izradu geodetskih elaborata zbog nove zakonske regulative. **Poziv na dostavu inicijalne ponude u pregovaračkom postupku nabave bez prethodne objave upućen je jednom ponuditelju u EOJN-u 21. rujna 2023.**, s rokom za dostavu ponude 3. listopada 2023. **Procijenjena vrijednost predmeta nabave iznosila je 331.807,02 eura (bez PDV-a).** Kriterij za odabir ponude bila je **ekonomski najpovoljnija ponuda**, a relativni ponder cijene je iznosio 100,0 %. Prema Zapisniku o otvaranju početnih ponuda, **zaprimiteljena je ponuda s cijenom 323.490,00 eura (bez PDV-a).** Na temelju pregleda i ocjene inicijalne, ujedno i konačne ponude 26. listopada 2023. sastavljeni su Zapisnik o vođenju pregovora i Zapisnik o pregledu i ocjeni inicijalnih i/ili konačnih ponuda, nakon čega je donesena Odluka o odabiru.

Ugovor o javnoj nabavi usluge s odabranim ponuditeljem zaključen je 16. studenoga 2023. Ugovor se u dijelu izrade geodetskih podloga i elaborata daje u podugovor u iznosu od **240.980,00 eura (bez PDV-a), odnosno 74,5 % cijene ugovora.** Prema obrazloženju nadležne osobe iz Plinacroa, prilagodba projekta novoj zakonskoj regulativi provodi se nad glavnim i izvedbenim projektima koje su na temelju prethodnog ugovora izradili odabrani ponuditelj i podugovaratelj. **S obzirom na to da posjeduju sve potrebne podloge za projektiranje, kao i isključivo pravo vlasništva projekta, proveden je pregovarački postupak bez prethodne objave.** Prema projektnim zadacima najveći dio prilagodbe zakonskoj regulativi odnosi se na geodetski dio u projektima (između ostalog, ovjera katastarskih podloga, izrada geodetskih situacija te geodetskih elaborata u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa). S obzirom na to da prethodno navedeno čini sastavni dio glavnog projekta u postupku ishoda građevinske dozvole, **projekte izrađuju tvrtke ovlaštene za projektiranje, što je u ovom slučaju odabrani ponuditelj.**

Rok izvršenja cjelokupne usluge je 12 mjeseci (od uvođenja u posao), od čega je rok za prilagodbu glavnih projekata novoj zakonskoj regulativi šest mjeseci od dana uvođenja u posao, dok je u preostalih šest mjeseci pružanja usluge predviđeno ishoda nepravomoćnih građevinskih dozvola za oba plinovoda. Prema podacima o izvršenju ugovora, **do 31. listopada 2024., izvršeno je 97,7 % ugovorene vrijednosti, odnosno 315.980,00 eura (bez PDV-a).**

Savjetodavne usluge u procesu javne nabave za izgradnju magistralnih plinovoda Bosiljevo – Sisak DN 800/100, Kozarac – Sisak DN 800/100 i Zabok – Lučko DN 700/75

Plinacro je nabavu savjetodavnih usluga u procesu javne nabave za izgradnju magistralnih plinovoda Bosiljevo – Sisak DN 800/100, Kozarac – Sisak DN 800/100 i Zabok – Lučko DN 700/75 ugovorio s pružateljem usluge na temelju jedne ponude na rok od jedne godine, **upućivanjem narudžbenice 22. veljače 2024. u iznosu od 9.000,00 eura (bez PDV-a), u skladu s člankom 16. Pravilnika o provođenju jednostavne nabave Plinacroa.** Savjetodavne usluge odnose se na savjetovanje u pripremi postupaka javne nabave, izradu i/ili pregled DON-a, komentare i preporuke za poboljšanja, savjetovanje u postupku pregleda i ocjene ponuda, savjetovanje u žalbenim postupcima i druge savjetodavne usluge iz područja javne nabave. Nadalje, **predviđena je okvirna količina pružanja usluge savjetovanja od 30 sati za svaki od tri predmeta javne nabave izgradnje plinovoda.** Prema podacima o izvršenju ugovora, **do 31. listopada 2024., izvršeno je 11,1 % od ugovorene vrijednosti, odnosno 1.000,00 eura (bez PDV-a).**

PROVEDBA ULAGANJA C5.1. R2-I1 NABAVA OPREME ZA PREVENCIJU, DIJAGNOSTIKU I LIJEČENJE OSOBA OBOLJELIH OD RAKA

U tablici broj 9 dane su osnovne informacije o provedbi ulaganja C5.1. R2-I1 *Nabava opreme za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka*.

Tablica broj 9

Osnovne informacije o provedbi ulaganja C5.1. R2-I1 Nabava opreme za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka

Komponenta	C5 Zdravstvo
Podkomponenta	C5.1. Jačanje otpornosti zdravstvenog sustava
Tijelo nadležno za komponentu/ podkomponentu	Ministarstvo zdravstva
Provedbeno tijelo	Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije
Nositelj ulaganja/korisnik	Ministarstvo zdravstva
Ciljna skupina	onkološki pacijenti
Razdoblje provedbe	1. 2021. – 12. 2025.
Ulaganje obuhvaća sljedeće projekte/aktivnosti	Opremanje šest bolnica: – urediti/izgraditi prostorije/bunkere (osam) za smještaj radioterapijske opreme – nabava radioterapijske opreme: linearni akceleratori VMAT (17 kom), SBRT akceleratori (četiri kom) i simulatori CT-a (devet kom), HDR brahiterapija (četiri kom), dozimetrijska oprema (devet kom) i fiksacijska oprema (27 komada)
Povezane ključne etape i ciljne vrijednosti	jedna ciljna vrijednost
Procijenjeni trošak	84.942.597,39 eura
Vrsta financiranja	bespovratna sredstva

Izvor: NPOO

U nastavku teksta daju se informacije o tijelima koja sudjeluju u provedbi predmetnog ulaganja uz napomenu da su određena tijela (nadležno tijelo i provedbeno tijelo) zadužena i za provedbu i praćenje provedbe drugih reformi i ulaganja iz NPOO-a.

Tijela koja sudjeluju u provedbi ulaganja C5.1. R2-I1 Nabava opreme za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka

Nositelji provedbe ulaganja C5.1. R2-I1 Nabava opreme za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka je MIZ, koji je ujedno i korisnik bespovratnih sredstava za navedeno ulaganje. SAFU obavlja poslove Provedbenog tijela za navedeno ulaganje.

Nadležno tijelo – Ministarstvo zdravstva

Tijelo državne uprave nadležno za Komponentu C.5 Zdravstvo/podkomponenta C5.1. Jačanje otpornosti zdravstvenog sustava, kao i za ulaganje C5.1. R2-I1 Nabava opreme za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka je MIZ. **MIZ je nadležno tijelo za navedeno ulaganje, a ujedno i korisnik cjelokupnih sredstava namijenjenih za provedbu ulaganja.**

MIZ je, kao Tijelo državne uprave nadležno za Komponentu C5. Zdravstvo Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, dužan osigurati sredstva za provedbu projekata u okviru navedene komponente. Bespovratna sredstva dodjeljuju se prihvatljivim prijaviteljima putem potpisanih ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava za prihvatljive projekte u okviru izravnih dodjela te ograničenih poziva koje raspisuje **MIZ kao Tijelo državne uprave nadležno za Komponentu 5** te se navedena sredstva provjeravaju i odobravaju na temelju podnesenih ZNS-ova od strane korisnika koji su prije toga provjereni i odobreni od strane provedbenih tijela. U okviru NPOO-a, MIZ je nadležan za ostvarenje sedam ključnih etapa i 27 ciljnih vrijednosti (ukupno 34 pokazatelja) definiranih u NPOO-u, što obuhvaća deset reformi i 24 ulaganja.

Također, s obzirom na specifičnost projekata i aktivnosti koji se provode u okviru sustava javnog zdravstva, a koji će se financirati u okviru navedene komponente, **dio dodijeljenih sredstava namijenjen je za provedbu projekata u kojima je MIZ korisnik bespovratnih sredstava**, a dio za korisnike ograničenih i izravnih dodjela bespovratnih sredstava, od kojih su dio korisnici državnog proračuna (klinički bolnički centri, kliničke bolnice i županijske/opće bolnice), a dio korisnici proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Nastavno na navedeno, na proračunskim stavkama MIZ-a osigurana su financijska sredstva za provedbu projekata na izvoru financiranja 581 Mehanizam za oporavak i otpornost.

Postupanje nadležnih tijela u slučaju kada su ona ujedno i korisnik bespovratnih sredstava propisano je u Pravilu broj 1 (Zajedničko poglavlje) ZNP-a točka 6. DODJELA BESPOVRATNIH SREDSTAVA – KORISNICI NT te se ono provodi po pojednostavljenoj proceduri, kako slijedi:

- *Za takve projekte nije potrebno donositi odluku o financiranju niti zaključivati ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava unutar nadležnog tijela.*
- *Za svaku reformu i ulaganje za koje je Nadležno tijelo krajnji korisnik, Nadležno tijelo će internom odlukom definirati proračun projekta, razdoblje provedbe te ciljne vrijednosti i ključne etape, sve u skladu s Provedbenom odlukom Vijeća i Operativnim aranžmanima.*
- *U sustavu eNPOO se unose podaci u modul Poziv/Prijavni obrazac te se u sustavu agregiraju podaci za ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava, što su tehnički preduvjeti sustava da bi se moglo izvještavati o nastalim troškovima i napretku u ostvarenju ključnih etapa i ciljnih vrijednosti.*
- *Nadležna tijela su dužna pridržavati se svih načela i pravila kao i svi ostali korisnici NPOO-a kako je propisano u Zajedničkim nacionalnim pravilima 03 Upravljanje ugovorima o bespovratnim sredstvima.*

- *Nadležno tijelo podnosi ZNS u kojem prijavljuje sve nastale troškove u provedbi projekta, ostvarenim pokazateljima ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, izvještava o ukupnom napretku u provedbi. Uz ZNS se prilaže sva relevantna dokumentacija kojom se potvrđuju nastali i plaćeni troškovi, podaci o dobavljačima, izvoditeljima i podizvoditeljima radova, uz izvod iz Registra stvarnih vlasnika. ZNS potpisuje čelnik odnosno dužnosnik imenovan za provedbu reformi i ulaganja u nadležnosti Nadležnog tijela.*
- *U slučajevima kada su nadležna tijela delegirala poslove provedbenim tijelima, mogu zatražiti provjeru postupaka nabave i računa prije podnošenja ZNS-a u sustav eNPOO. U ovom slučaju nije potrebno odobrenje ZNS-a kao kod ostalih korisnika, već se smatra odobrenim podnošenjem ZNS-a u sustav eNPOO.*
- *ZNS-ovi po navedenim projektima su dio redovnih provjera NF-a i Tijela nadležnog za reviziju. Ako se utvrdi da sredstva nisu pravilno utrošena primjenjuju se sva pravila o povratima kao i za ostale korisnike.*

Prema očitovanju MFIN-a, nadležnim tijelima do sada nije bilo omogućeno postupati prema propisanoj proceduri s obzirom na to da sustav eNPOO nije podržavao takav unos podataka.⁷⁸ Nadogradnja sustava eNPOO kojom se omogućuje unos podataka za projekte u kojima su nadležna tijela ujedno i korisnici projekata završila je koncem listopada 2024., a KT i NF planiraju zajedničke radionice i unos podataka s pojedinim nadležnim tijelom kako bi se u sustav unijeli potrebni podaci.

Za provedbu NPOO-a, u MIZ-u nije ustrojena posebna ustrojstvena jedinica, već je, 28. ožujka 2022., donesena **Odluka o sustavu upravljanja i praćenju provedbe aktivnosti u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. MIZ-a.** Navedenom Odlukom uspostavljen je **koordinacijski tim u MIZ-u** koji je zadužen za operativno praćenje provedbe NPOO-a, a zadaće su mu koordinacija aktivnosti, poticanje pravovremene provedbe reformi i ulaganja, podrška ustrojstvenim jedinicama MIZ-a nadležnim za provedbu u otklanjanju prepreka i ubrzavanju procesa, objedinjavanje i obrada prikupljenih podataka te priprema izvješća o provedbi NPOO-a i izvješća vezanih za postizanje ključnih etapa i ciljnih vrijednosti. Koordinacijski tim čine četiri zaposlenika MIZ-a. Također, za pripremu i objavu poziva za dodjelu bespovratnih sredstava za provedbu ulaganja zadužena je **Služba za fondove EU**, odnosno određene su četiri osobe zadužene za: pripremu i pokretanje postupka dodjela, postupak ugovaranja te izvršavanje i upravljanje ugovorima o dodjeli bespovratnih sredstava, kao i horizontalne aktivnosti (uključujući planiranje sredstava za provedbu i izvještavanje o napretku). Nadalje, **u travnju 2022., donesena je Odluka o imenovanju čelnika tijela nadležnog za komponentu C5 Zdravstvo kojom se državni tajnik u MIZ-u imenuje nadležnim za navedeno.** **U siječnju 2023. donesena je prva izmjena Odluke o sustavu upravljanja i praćenju provedbe aktivnosti u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. Ministarstva zdravstva, a u svibnju 2023. donesena je druga izmjena.** Izmjene navedenih odluka, između ostalog, odnosile su se na izmjene osoba zaduženih za provedbu i izvršenje aktivnosti u zadanim rokovima u vezi s provedbom ulaganja **C5.1. R2-I1 Nabava opreme za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka.**⁷⁹ Prema očitovanju odgovornih osoba MIZ-a, trenutni administrativni kapaciteti MIZ-a dostatni su za provedbu aktivnosti iz NPOO-a.

⁷⁸ Navedeno je utvrđeno i u Sažetku revizije za 3. zahtjev za plaćanje u vezi s provedbom NPOO-a Tijela nadležnog za reviziju (ARPA) iz srpnja 2023.

⁷⁹ Prvom izmjenom za navedeno je zadužen načelnik Sektora za financijske poslove, a drugom izmjenom zadužena je načelnica Sektora za javnu nabavu u Upravi za financijske poslove i javnu nabavu.

U ožujku 2022., MIZ je sa SAFU-om potpisao Sporazum o delegiranim poslovima u sklopu komponente C5. Zdravstvo, podkomponente C5.1. Jačanje otpornosti zdravstvenog sustava za reformske mjere C5.1. R1. Unaprjeđenje učinkovitosti, kvalitete i dostupnosti zdravstvenog sustava, C5.1 R2. Uvođenje novog modela skrbi za ključne zdravstvene izazove, C5.1 R.4. Osiguranje financijske održivosti zdravstvenog sustava i C5.1. R.5. e-zdravstvo u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. — 2026. Navedenim Sporazumom utvrđene su obveze i odgovornosti Nadležnog tijela i Provedbenog tijela za poslove pripreme i provedbe postupaka dodjele bespovratnih sredstava, ugovaranja i praćenja provedbe projekata, upravljanja nepravilnostima u provedbi komponente C5. Zdravstvo u već naprijed spomenutim podkomponentama.

Člankom 6. Sporazuma određeno je koje poslove treba obavljati SAFU kao Provedbeno tijelo kada je MIZ Nadležno tijelo. Međutim, navedenim Sporazumom nije definirano postupanje SAFU-a u slučaju kada je MIZ korisnik bespovratnih sredstava. **Postupanje provedbenih tijela u slučaju kada je Nadležno tijelo ujedno i korisnik bespovratnih sredstava propisano je u Pravilu broj 1 (Zajedničko poglavlje) ZNP-a točka 6. DODJELA BESPOVRATNIH SREDSTAVA – KORISNICI NT te se ono provodi po pojednostavljenoj proceduri**, kako slijedi: *U slučajevima kada su nadležna tijela delegirala poslove provedbenim tijelima, mogu zatražiti provjeru postupaka nabave i računa prije podnošenja ZNS-a u sustav eNPOO. U ovom slučaju nije potrebno odobrenje ZNS-a kao kod ostalih korisnika, već se smatra odobrenim podnošenjem ZNS-a u sustav eNPOO.*

Ulaganje C5.1.R2-I1 Nabava opreme za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka

Vlada RH je, koncem prosinca 2021., donijela Odluku o donošenju Nacionalnog plana razvoja zdravstva za razdoblje od 2021. do 2027. godine (dalje u tekstu: NPRZ) te pripadajući Akcijski plan razvoja zdravstva za razdoblje od 2021. do 2025. godine (Narodne novine 147/21).⁸⁰ NPRZ podupire provedbu Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine (Narodne novine 13/21), koja, između ostalog, planira unaprjeđenje sustava zdravstvene zaštite te ishoda skrbi kao ključnog nacionalnog prioriteta⁸¹. Kao podloga za izradu NPRZ-a korišten je Nacionalni strateški okvir protiv raka do 2030.⁸², u kojem je navedeno da je rak drugi najčešći uzrok smrtnosti (nakon kardiovaskularnih bolesti) i odgovoran je za 27,0 % smrtnih slučajeva u RH u 2018.⁸³ Navedeno je, između ostalog, posljedica slabije dostupnosti kvalitetne onkološke skrbi, nedostatka radioterapijske i druge skupe i sofisticirane opreme, nedostatka multidisciplinarnosti u onkologiji, nedostatka kvalitetnih baza onkoloških podataka i kontrole kvalitete te u konačnici, nedovoljnog ulaganja u sve aspekte onkologije.⁸⁴ Prema **Nacionalnom strateškom okviru protiv raka do 2030.**, strateški cilj RH je poboljšanje zdravlja građana tijekom cijeloga života, smanjenje pojavnosti i smrtnosti od raka te produljenje i povećanje kvalitete života oboljelih od raka u RH na razinu zapadnoeuropskih zemalja. Boljom organizacijom liječenja i integracijom liječenja kroz nacionalnu mrežu s nabavom opreme za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka i provedbom strateških dokumenata, želi se unaprijediti sveobuhvatno praćenje, prevencija i liječenje malignih bolesti uz uključene i objedinjene mjere tercijarne prevencije i optimizaciju zdravstvene skrbi za onkološke bolesnike. Slijedom navedenog, **nabava opreme za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka uvrštena je kao jedno od ulaganja iz područja zdravstva u NPOO 2021. – 2026.** (Komponenta C5. Zdravstvo/podkomponenta C5.1. Jačanje otpornosti zdravstvenog sustava).

U prvotnoj verziji NPOO-a, iz 2021., navedeno je da je u RH organizirano pet radioterapijskih ustanova u četiri regionalna centra. Radioterapijski centri organizirani su u znanstveno-nastavnim ustanovama zbog kompleksnosti planiranja i provođenja radioterapijskog liječenja koje provodi radioterapijski tim. Radioterapijski centri su distribuirani tako da pokrivaju potrebe za radioterapijom onkoloških bolesnika iz svih regija RH⁸⁵. Nadalje, navedeno je i da je tada u RH u funkciji bilo 15 linearnih akceleratora, odnosno 3,5 uređaja na milijun stanovnika, što je RH svrstavalo u zemlje Europe koje su ispodprosječno opremljene. Prosječna starost linearnih akceleratora u RH, u navedenom razdoblju, bila je devet godina, a primjena suvremenih radioterapijskih tehnika na većini linearnih akceleratora nije bila moguća. U svrhu poboljšanja kvalitete radioterapije onkoloških bolesnika, **NPOO-om iz 2021., planirano je, između ostalog, nabaviti linearne akceleratore za najopterećenije radioterapijske ustanove uz preraspodjelu bolesnika unutar zagrebačke regije, razviti SBRT (stereotaksijska radioterapija – radiokirurgija) u dva centra s najviše bolesnika te nabaviti uređaje za brahiterapiju**⁸⁶.

⁸⁰ NPRZ je srednjoročni akt strateškog planiranja koji utvrđuje posebne ciljeve s osnovnim ciljem unaprjeđenja zdravstvenog sustava i zdravstvenih ishoda populacije.

⁸¹ U okviru strateškog cilja 5 Zdrav, aktivan i kvalitetan život

⁸² Hrvatski sabor ga je usvojio u prosincu 2020.

⁸³ Podaci o preživljavanju pokazuju da se RH nalazi na dnu ljestvice država EU-a, među pet država s najgorom stopom preživljavanja, osim kod djece, kod koje su stope preživljavanja usporedive sa stopama u EU-u. Vodeći je uzrok smrtnosti kod osoba mlađih od 65 godina te odgovoran za 50,0 % smrtnih slučajeva kod žena i 35,0 % kod muškaraca.

⁸⁴ Nacionalni strateški okvir protiv raka do 2030.

⁸⁵ Osječki centar (Slavonija i Baranja), splitski (Južna Hrvatska), riječki (Istra, Kvarner i Gorski kotar), zagrebački centri (središnja Hrvatska i grad Zagreb)

⁸⁶ Na temelju dotadašnjeg iskustva, dostupnih podataka o nabavi radioterapijske opreme, kao i informativnih ponuda, planirala se izgradnja 14 bunkera za smještaj linearnih akceleratora te nabava sljedeće radioterapijske opreme: linearni akceleratori VMAT (23 kom), linearni akceleratori SBRT (tri kom), HDR brahiterapija (pet kom), CT simulator (šest kom), radioterapijska mrežna oprema (šest kom), dozimetrijska oprema (šest kom), fiksacijska oprema (šest kom). Planirano je da se navedena radioterapijska oprema umreži u jedinstvenu, radioterapijsku mrežu institucija u RH čija bi

Slijedom navedenog, prema NPOO-u cilj ulaganja je osigurati optimalnu terapiju svim onkološkim bolesnicima u RH bez čekanja na liječenje, korištenjem modernih radioterapijskih tehnika uz optimalnu iskorištenost opreme i kontrolu kvalitete radioterapijskog procesa te na taj način poboljšati kvalitetu usluga i poboljšati zdravstvene ishode kod liječenja onkoloških pacijenata. Nositelj provedbe ulaganja je MIZ, a ciljna skupina su onkološki pacijenti. Vrijednost ulaganja je 84.942.597,39 eura, dok je predviđeno razdoblje provedbe do prosinca 2025.

U prosincu 2021. MIZ je donio **Odluku o osnivanju Povjerenstva za analizu stanja radioterapijske opreme u bolničkim zdravstvenim ustanovama u RH u svrhu znavljanja/nabave putem bespovratnih sredstava EU-a.** Na temelju provedene analize i donesenog **Zaključka Povjerenstva**, iz svibnja 2022., izrađena je procjena potreba za nabavu radioterapijske opreme u RH. Zdravstvene ustanove su, na zahtjev MIZ-a, u skladu s trenutnim raspoloživim kapacitetima opreme, osoblja i prostora iskazale plan nabave radioterapijske opreme za sljedeće desetogodišnje razdoblje. Procijenjena je potreba od jednog linearnog akceleratora na 180.000 stanovnika.⁸⁷ U **listopadu 2022.** objavljen je **javni poziv na sudjelovanje u pripremi postupaka javne nabave (opreme)** te su održane **tehničke konzultacije s ciljem istraživanja tržišta.** U **ožujku 2023.** donesena je **Odluka o konačnim potrebama radioterapijske opreme za početak postupka nabave radioterapijske opreme u RH,** koja je, na temelju dodatnih analiza, **izmijenjena u svibnju 2023.** Izmjenom navedene Odluke, a na temelju **Izvjestća o provedenom prethodnom savjetovanju,** iz ožujka 2023., sa zainteresiranim gospodarskim subjektima i **dodatne analize potreba zdravstvenih ustanova,** utvrđene su **konačne potrebe koje su dane u tablici broj 10.**

Tablica broj 10

Konačne potrebe za nabavom radioterapijske opreme

Redni broj	Zdravstvena ustanova	min. 1f VMAT akcelerator	min. 2f VMAT akcelerator	SBRT akcelerator	CT simulator	HDR Brahiterapija	Gradnja bunkera	Dozimetrijska oprema	Fiksacijska oprema
1.	OB Zadar	0	1	0	1	0	0	1	2
2.	KBC Osijek	1	1	1	1	1	2	1	4
3.	KBC Split	0	3	1	1	1	2	1	5
4.	KBC Zagreb	0	4	1	3	1	1	3	5
5.	KBC Sestre milosrdnice	1	4	0	2	1	2	2	7
6.	KBC Rijeka	0	2	1	1	0	1	1	4
UKUPNO		2	15	4	9	4	8	9	27

Izvor: Izmjena Odluke o konačnim potrebama radioterapijske opreme za početak postupka nabave radioterapijske opreme u Republici Hrvatskoj iz svibnja 2023.

Nakon dobivenih informativnih ponuda ključnih dobavljača, **vrijednost cjelokupnog ulaganja u Dodatku NPOO-a (iz studenoga 2023.) nije se promijenila, nego je broj određene vrste uređaja, u odnosu na inicijalno određeni broj, povećan ili smanjen.** Slijedom navedenog, utvrđeno je da će se isti cilj naveden u prvotnoj verziji NPOO-a iz 2021. (opremanje šest bolnica) postići na sljedeći način: izgradnjom osam bunkera te nabavom sljedeće radioterapijske opreme: linearni akceleratori VMAT (17 kom); SBRT akceleratori (4 kom); HDR brahiterapija (4 kom), simulatora CT-a (9 kom), komada dozimetrijske opreme (9 kom) i fiksacijske opreme (27 komada), kako je vidljivo u tablici broj 10.

uloga bila optimizacija (maksimalizacija) korištenja cjelokupne radioterapijske opreme te praćenje kontrole kvalitete radioterapijskog sustava i rezultata liječenja (osiguranje da se svi onkološki bolesnici u RH liječe jednako kvalitetno – optimalan regionalan razvoj).

⁸⁷ Zdravstvene ustanove su u skladu s trenutnim raspoloživim kapacitetima opreme, osoblja i prostora iskazale plan nabave radioterapijske opreme za sljedeće desetogodišnje razdoblje, a u skladu s Nacionalnim strateškim okvirom protiv raka, usvojenim u Hrvatskom saboru u prosincu 2020. Procijenjena je potreba od jednog linearnog akceleratora na 180.000 stanovnika.

Kako je već navedeno, postupanje nadležnih tijela u slučaju kada su ona ujedno korisnik bespovratnih sredstava (kao što je MIZ) propisano je u Pravilu 1 (Zajedničko poglavlje) ZNP-a točka 6. Dodjela bespovratnih sredstava – korisnici NT te se provodi po pojednostavljenoj proceduri. Iz navedenog razloga, nije donesena odluka o financiranju projekta niti je zaključen ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava, nego je MIZ, u srpnju 2023., donio Odluku o definiranju proračuna projekta, razdoblja provedbe te ciljne vrijednosti i ključne etape projekta, u skladu s Provedbenom odlukom Vijeća, Operativnim aranžmanima i ZNP-om. Prema navedenoj Odluci proračun projekta iznosi 95.036.371,00 euro, od čega će se 84.942.598,00 eura financirati iz Mehanizma za oporavak i otpornost, dok 10.093.773,00 eura predstavlja nedostatna sredstva koja je potrebno osigurati u Državnom proračunu. Od iznosa bespovratnih sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost (84.942.598,00 eura) za trošak uređenja/izgradnje prostorija/bunkera za smještaj radioterapijske opreme u zdravstvenim ustanovama (osam bunkera) izdvojiti će se 14.864.956,54 eura, a preostali iznos predviđen je za nabavu potrebne opreme.⁸⁸ Prema očitovanju službene osobe iz MIZ-a, od ukupno raspoloživih sredstava, do 31. listopada 2024., iskorištena su sredstva u iznosu od 6.913.463,86 eura (3.848.208,75 eura za opremu i 3.065.255,11 eura za izgradnju/uređenje prostorija/bunkera za prihvati opreme).

S obzirom na to da nadležnim tijelima do sada nije bilo omogućeno postupati prema propisanoj proceduri jer sustav eNPOO nije podržavao takav unos podataka, MIZ u eNPOO nije unio podatke u modul Poziv/Prijavni obrazac niti je kroz sustav izvještavao o nastalim troškovima u provedbi projekta, ostvarenim pokazateljima ključnih etapa i ciljnih vrijednosti ni ukupnom napretku u provedbi. Međutim, MIZ je na temelju ZNP-a i Sporazuma o delegiranim funkcijama od SAFU-a zatražio *ex-ante* provjeru postupka nabave opreme za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka linearni akceleratori i CT simulatori koju je SAFU i izvršio.

U kolovozu 2023. MIZ je pisanim putem zatražio potvrdu o osiguranju dovoljnog broja osposobljenog stručnog osoblja za rad na novoj medicinskoj opremi koja će biti instalirana 2025. u navedenim zdravstvenim ustanovama.⁸⁹ Slijedom navedenog, većina zdravstvenih ustanova je iskazala svoje potrebe za dodatnim zapošljavanjem zdravstvenih djelatnika (npr. liječnika specijalista, prvostupnika medicinske radiologije te fizičara) i raspisivanjem natječaja za dodjelu specijalizacija. MIZ je donio zaključak na temelju dobivenih odgovora zdravstvenih ustanova te odobrio zahtjeve zdravstvenih ustanova u svrhu učinkovite provedbe projekta.

Kako bi se provela zajednička provedba postupaka javne nabave, MIZ je sa zdravstvenim ustanovama/korisnicima (KBC Zagreb, KBC Split, KBC Rijeka, KBC Sestre milosrdnice, KB Dubrava i OB Zadar) sklopio Sporazumom o zajedničkoj provedbi određenih postupaka nabave u lipnju 2022. I. Dodatak navedenom Sporazumu donesen je u ožujku 2023., a II. Dodatak u studenome 2023. Sporazumom i dodacima Sporazumu navedene zdravstvene ustanove obvezale su se provesti postupke javne nabave za uređenje/izgradnju prostorija/bunkera za smještaj radioterapijske opreme te osigurati spremnost prostora za prihvati opreme, a MIZ se obvezao provesti postupke javne nabave opreme. Za nabavu opreme je utvrđena potreba provedbe tri otvorena postupka javne nabave, i to: postupak javne nabave linearnih akceleratora i CT simulatora, postupak javne nabave HDR brahiterapije i postupak javne nabave dozimetrijske i fiksacijske opreme. U tablicama broj 11 i 12 dani su podaci o izvršenju aktivnosti iz ugovora zaključenih nakon provedenih postupaka nabave.

⁸⁸ Drugi dodatak Sporazumu o zajedničkoj provedbi određenih postupaka nabave (iz studenoga 2023.)

⁸⁹ Navedenim se željelo osigurati optimalnu terapiju svim onkološkim bolesnicima u RH bez čekanja na liječenje, primjenom modernih radioterapijskih tehnika u cilju optimalne iskorištenosti opreme i kontrole kvalitete radioterapijskog procesa te na taj način poboljšati kvalitetu usluge i zdravstvenih ishoda u liječenju onkoloških pacijenata.

Tablica broj 11

Izvršenje aktivnosti u vezi s nabavom i prihvatom linearnih akceleratora i CT simulatora

Redni broj	Zdravstvena ustanova	Osiguran adekvatan prostor za prihvata uredaja		Obrazloženje	Linearni akceleratori												CT simulator										
		Gradnja bunkera (plan)	Priprema/uređenje postojećeg prostora (da/ne)		Planirani broj			Ugovor potpisan	Rok za puštanje u punu funkciju	Je li obavljena količinska primopredaja (da/ne)	Ako da, kada?	Je li održana edukacija prije puštanja u punu funkciju (da/ne)	Ako da, kada je održana edukacija?	Za koliko ljudi je održana edukacija ?	Je li obavljena primopredaja s puštanjem u punu funkciju (da/ne)	Ako da, kada?	Planiran i broj	Ugovor potpisan	Rok za puštanje u punu funkciju	Je li obavljena količinska primopredaja (da/ne)	Ako da, kada?	Je li održana edukacija prije puštanja u punu funkciju (da/ne)	Ako da, kada je održana edukacija?	Za koliko ljudi je održana edukacija?	Je li obavljena primopredaja s puštanjem u punu funkciju (da/ne)	Ako da, kada?	
					min. 1f VMAT akcelerator	min. 2f VMAT akcelerator	SBRT akcelerator																				
1.	OB Zadar	0	DA	np	0	1	0	29.1.2024.	29.1.2025.	DA (1 uredaj)	28.5.2024.	NE	Prema Ugovoru prva faza će biti održana prije primopredaje s puštanjem u punu funkciju	np	NE	np	1	3.6.2024.	29.1.2025.	DA (1 uredaj)	13.8.2024.	DA	10., 11. i 14.10.2024.	7	DA (1 uredaj)	29.10.2024.	
2.	KBC Osijek	2	NE	Priprema prostora je u tijeku, a spremnost prostora očekuje se do kraja	1	1	1	29.1.2024.	29.1.2025.	NE	np	np	np	NE	np	1	NE			np	np	np	np	NE	np		
3.	KBC Split	2	DA (2 uredaja)	Naknadno utvrđeni problem sa trafostanicom utjecao je na prolongaciju inicijalnih rokova	0	3	1	29.1.2024.	29.1.2025.	DA (2 uredaja)	30.4.2024.	NE	Prema Ugovoru prva faza će biti održana prije primopredaje s puštanjem u punu funkciju	np	NE	np	1			NE	np	np	np	np	NE	np	
4.	KBC Zagreb	1	NE	Priprema prostora je u tijeku, a spremnost prostora za prihvata 2 linearna akceleratora na lokaciji Rebro u postojećem adaptiranom prostoru očekuje se u prosincu 2024., za prihvata 1 linearnog akceleratora na lokaciji Petrova u siječnju 2025. te za prihvata 1 linearnog akceleratora na lokaciji Jordanovac u lipnju 2025. Izgradnja novog bunkera na lokaciji Rebro za smještaj 1 linearnog akceleratora očekuje se u srpnju 2025. Postupak nabave za izgradnju novog bunkera potrebno je ponoviti obzirom da u provedenom postupku nije zaprimljena ni jedna valjana ponuda.	0	4	1	29.1.2024.	29.1.2025.	NE	np	np	np	np	NE	np	3			NE	np	np	np	np	NE	np	
5.	KBC Sestre Milosrdnice	2	NE	Spremnost prostora na lokaciji Ilica (Klinika za tumore) za smještaj 2 linearna akceleratora prema trenutnim informacijama očekuje se u prvom kvartalu 2025. te 1 CT simulatora do kraja tekuće 2024., a na lokaciji Vinogradska za smještaj 3 linearna akceleratora i 1 CT simulatora kroz drugi i treći kvartal 2025.	1	4	0	29.1.2024.	29.1.2025.	NE	np	np	np	np	NE	np	2			NE	np	np	np	np	np	NE	np
6.	KBC Rijeka	1	DA (1 uredaj)	Priprema prostora je u tijeku, a spremnost prostora očekuje se do kraja tekuće 2024.	0	2	1	29.1.2024.	29.1.2025.	DA (1 uredaj)	22.8.2024.	DA (1 uredaj)	7-10.10.2024., 15-18-10.2024.	8	DA (1 uredaj)	11.10.2024.	1			NE	np	np	np	np	np	np	np
UKUPNO		8			2	15	4			4					1		9			1				1			

Izvor: revizorski tim prema podacima dobivenim od MIZ-a, stanje na 31. listopada 2024.

Tablica broj 12

Izvršenje aktivnosti u vezi s nabavom i prihvatom uređaja za HDR brahiterapiju

Redni broj	Zdravstvena ustanova	Osiguran adekvatan prostor za prihvata uređaja		Obrazloženje	HDR Brahiterapija								
		Gradnja bunkera (plan)	Priprema/ uređenje postojećeg prostora (da/ne)		Planirani broj	Ugovor potpisan	Rok za puštanje u punu funkciju	Rok za puštanje nakon Dodatka ugovoru	Je li obavljena količinska primopredaja (kada)	Obavljena edukacija prije puštanja u punu funkciju (da/ne)	Kada je obavljena edukacija	Za koliko ljudi je obavljena edukacija	Je li obavljena primopredaja s puštanjem u punu funkciju (kada)
1.	OB Zadar	0	np	np	0	np	np	np	np	np	np	np	np
2.	KBC Osijek	2	DA	np	1	22.12.2023.	22.9.2024.	np	DA (10.6.2024.)	DA	24.-29.6.2024.	medicinski fizičari, liječnici onkolozi, ginekolozi, radiološki tehnolozi i medicinske sestre	DA (23.7.2024.)
3.	KBC Split	2	NE	Naknadno utvrđeni problem sa trafostanicom utjecao je na prolongaciju inicijalnih rokova	1	22.12.2023.	16.9.2024.	22.5.2025.	NE	np	np	np	NE
4.	KBC Zagreb	1	DA	np	1	22.12.2023.	22.9.2024.	np	DA (19.6.2024.)	DA	10.-11.7., 16.-19.7.	9 11	DA (22.7.2024.)
5.	KBC Sestre Milosrdnice	2	NE	Postupak nabave za radove je dva puta poništen nakon čega se pristupilo pripremi izmjene tehničkih specifikacija, troškovnika i uvjeta za pokretanje s izmijenjenim opisom predmeta nabave u odnosu na poništene postupke javne nabave radova.	1	22.12.2023.	16.9.2024.	22.5.2025.	NE	np	np	np	NE
6.	KBC Rijeka	1	np	np	0	np	np	np	np	np	np	np	np
UKUPNO		8			4				2				2

Izvor: revizorski tim prema podacima dobivenim od MIZ-a, stanje na 31. listopada 2024.

Iz tablice broj 11 vidljivo je da je za šest zdravstvenih ustanova planirano nabaviti 21 linearni akcelerator te devet CT simulatora. Do 31. listopada 2024. obavljena je količinska primopredaja četiri linearna akceleratora (u tri zdravstvene ustanove), od kojih je samo jedan pušten u punu funkciju. Nadalje, do 31. listopada 2024. obavljena je količinska primopredaja jednog CT simulatora te je on pušten u punu funkciju. Iz tablice broj 12 vidljivo je da je za četiri zdravstvene ustanove planirano nabaviti četiri uređaja za HDR brahiterapiju. Do 31. listopada 2024. obavljena je količinska primopredaja dva uređaja za HDR brahiterapiju (u dvije zdravstvene ustanove) te su oba puštena u punu funkciju.

Državni ured za reviziju je kao uzorak za detaljnu provjeru odabrao postupak javne nabave opreme za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka linearni akceleratori i CT simulatori, ukupne procijenjene vrijednosti 54.509.461,28 eura (bez PDV-a).

Oprema za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka – linearni akceleratori i CT simulatori

MIZ je, na temelju članka 198., stavka 1. i 2. ZJN-a, 18. listopada 2022., održao sastanak – tehničke konzultacije s predstavnicima gospodarskih subjekata i predstavnicima struke s ciljem istraživanja tržišta za pripremu postupka javne nabave opreme za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka. Također, MIZ je putem svoje web stranice, u veljači 2023., uputio poziv svim zainteresiranim gospodarskim subjektima na dostavu tehničkih specifikacija CT simulatora koje imaju u ponudi, kao i poziv na dostavu informacija o minimalnim dimenzijama prostora koje su potrebne za smještaj najkompaktnijeg linearnog akceleratora kojeg imaju u ponudi.

S obzirom na to da su predstavnici gospodarskih subjekata iskazali brojne primjedbe i prijedloge⁹⁰, MIZ je izmijenio tehničke specifikacije i nacrt DON-a te, od 17. do 31. ožujka 2023., na temelju odredbi ZJN-a i Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi, proveo prethodno savjetovanje i u EOJN-u objavio DON, tehničku specifikaciju i troškovnik predmeta nabave te pozvao sve gospodarske subjekte da dostave svoje primjedbe i prijedloge. Tijekom prethodnog savjetovanja MIZ je, 29. ožujka 2023., organizirao sastanak s predstavnicima gospodarskih subjekata koji su se odazvali na javni poziv objavljen u okviru prethodnog savjetovanja. Slijedom navedenog, na temelju primjedbi i prijedloga predstavnika gospodarskih subjekata, DON je značajno izmijenjen te je provedeno još jedno prethodno savjetovanje od 23. svibnja do 1. lipnja 2023. Nakon objave rezultata drugog prethodnog savjetovanja, a prije objave postupka nabave, izvršena je ex-ante provjera nacrt DON-a od strane SAFU-a.

Poziv za nadmetanje u otvorenom postupku javne nabave objavljen je, u EOJN-u, 7. srpnja 2023., s rokom za dostavu ponuda 14. kolovoza 2023. Procijenjena vrijednost predmeta nabave iznosila je 54.509.461,28 eura (bez PDV-a).⁹¹ Prema DON-u, predmet javnog nadmetanja bila je oprema za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka za potrebe zdravstvenih ustanova na tercijarnoj i sekundarnoj razini zdravstvene zaštite s obvezom edukacije osoblja zdravstvenih ustanova/korisnika za rad s isporučenom opremom. Predmet nabave podijeljen je na sedam grupa predmeta nabave⁹², u skladu s odredbama članka 204. ZJN-a.

⁹⁰ Prema Zapisniku sa sastanka (tehničkih konzultacija), sastavljenom 17. ožujka 2023., zaprimljeno je 376 primjedbi i prijedloga predstavnika gospodarskih subjekata.

⁹¹ Procijenjena vrijednost predmeta nabave utvrđena je na temelju informativnih ponuda dobavljača.

⁹² Grupa 1 – Linearni akceleratori za KBC Sestre milosrdnice (5 kompleta), Grupa 2 – Linearni akceleratori za KBC Rijeka (3 kompleta), Grupa 3 – Linearni akceleratori za KBC Osijek (3 kompleta), Grupa 4 – Linearni akceleratori za KBC Split (4 kompleta), Grupa 5 – Linearni akceleratori za KBC Zagreb (5 kompleta), Grupa 6 – Linearni akcelerator za OB Zadar (1 komplet), Grupa 7 – CT simulator (9 kompleta).

Nadalje, u skladu s člankom 204., stavkom 4. ZJN-a, MIZ je, u odnosu na grupe 1 – 6 predmeta nabave, odredio maksimalan broj grupa koje se mogu dodijeliti jednom gospodarskom subjektu, i to na način da se istom gospodarskom subjektu mogu dodijeliti najviše četiri grupe predmeta nabave.⁹³

Javno otvaranje ponuda provedeno je 14. kolovoza 2023. Na temelju pregleda i ocjene ponuda, **31. listopada 2023.,** sastavljen je **Zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda.** Prema Zapisniku, za svaku grupu predmeta nabave pristigle su tri ponude. Nadalje, MIZ je utvrdio da je jedna od tri pristigle ponude, za svaku od grupa predmeta nabave, nepravilna jer ponuditelj nije dostavio jamstvo za ozbiljnost ponude te ih je, u skladu s odredbama članka 295. ZJN-a, odbio. Primjenom kriterija i pravila propisanih DON-om, zajednici ponuditelja koja je podnijela ekonomski najpovoljniju ponudu, dodijeljena je kombinacija grupa čiji zbroj predstavlja cjenovno najveći trošak za MIZ, a ne prelazi ograničenja od maksimalno četiri grupe u kojima je potrebno isporučiti ukupno maksimalno 12 linearnih akceleratora (grupe 1, 3 i 4), dok su grupe 2, 5 i 6 linearnih akceleratora dodijeljene drugorangiranoj zajednici ponuditelja. Nadalje, grupa 7 za nabavu CT simulatora je dodijeljena ponuditelju koji je podnio ekonomski najpovoljniju ponudu. U tablici broj 13 prikazani su podaci o dodijeljenim grupama predmeta nabave na temelju pregleda i ocjene ponuda.

Tablica broj 13

Rezultati postupka javne nabave

Grupe predmeta nabave	Procijenjena vrijednost (bez PDV-a) u eurima	Cijena odabrane ponude (bez PDV-a) u eurima
Grupa 1 – Linearni akceleratori za KBC Sestre milosrdnice	10.560.000,00	10.000.000,00
Grupa 2 – Linearni akceleratori za KBC Rijeka	7.920.000,00	6.506.357,00
Grupa 3 – Linearni akceleratori za KBC Osijek	7.920.000,00	6.460.000,00
Grupa 4 – Linearni akceleratori za KBC Split	10.032.000,00	7.950.000,00
Grupa 5 – Linearni akceleratori za KBC Zagreb	12.144.000,00	11.417.609,00
Grupa 6 – Linearni akcelerator za OB Zadar	2.112.000,00	1.995.281,00
Grupa 7 – CT simulatori	3.821.461,28	3.411.000,00 ⁹⁴
UKUPNO	54.509.461,28	47.740.247,00

Izvor: revizorski tim prema podacima iz EOJN-a

	zajednica ponuditelja kojoj su dodijeljene grupe 1, 3 i 4
	zajednica ponuditelja kojoj su dodijeljene grupe 2, 5 i 6
	ponuditelj kojem je dodijeljena grupa 7

⁹³ Četiri grupe se dodjeljuju primjenjujući sljedeće kriterije:

- pojedinom ponuditelju mogu biti dodijeljene maksimalno četiri grupe u kojima je potrebno isporučiti ukupno maksimalno 12 linearnih akceleratora
- naručitelj će navedene grupe dodijeliti na način da će ponuditelju koji je podnio ekonomski najpovoljniju ponudu za više od četiri grupe predmeta nabave dodijeliti maksimalno one četiri grupe u kojima je potrebno isporučiti ukupno maksimalno 12 linearnih akceleratora, a u kojima je ostvario najveći broj bodova s osnove ne cjenovnih kriterija (ukupni broj bodova s osnove zbroja bodova na temelju svih ne cjenovnih kriterija)
ako nakon primjenjivanja prethodna dva ograničenja još uvijek postoji više od jedne kombinacije mogućih grupa, naručitelj će dodijeliti ponuditelju onu kombinaciju grupa čiji zbroj ujedno predstavlja cjenovno najveći trošak za naručitelja, a ne prelazi ograničenja iz prethodne dvije točke.

⁹⁴ Nakon žalbenog postupka pred DKOM-om te ponovljenog pregleda i ocjene ponuda, MIZ je donio novu Odluku odabiru i slijedom navedenog, odabrao ponudu ponuditelja s cijenom ponude 5.220.000,00 eura (bez PDV-a).

Nakon donošenja odluka o odabiru, u studenome 2023., drugorangirana zajednica ponuditelja je izjavila žalbe DKOM-u na odluke o odabiru za grupe predmeta nabave 3 i 7. Rješenjima DKOM-a, od 5. prosinca 2023., žalba na Odluku o odabiru grupe 3 je odbijena kao neosnovana, dok je žalba za grupu 7 predmeta nabave usvojena, odnosno Odluka o odabiru je poništena te je predmet vraćen naručitelju na ponovni postupak. Slijedom navedenog, Vlada RH donijela je, 28. prosinca 2023., Odluku o pribavljanju nefinancijske imovine MIZ-a nabavom opreme za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka (samo za linearne akceleratora) za zdravstvene ustanove, radi provedbe ovog ulaganja. Na temelju ponovnog pregleda i ocjene ponuda MIZ je, 6. ožujka 2024., donio Odluku o odabiru drugorangirane zajednice ponuditelja s cijenom ponude 5.220.000,00 eura (bez PDV-a). Slijedom navedenog, izjavljena je žalba ponuditelja na novu Odluku o odabiru koja je Rješenjem DKOM-a, od 16. travnja 2024., odbijena kao neosnovana.

Ugovori o nabavi linearnih akceleratora između MIZ-a i odabranih zajednica ponuditelja za grupe predmeta nabave 1 – 6 zaključeni su 29. siječnja 2024. Prema odredbama Ugovora, krajnji rok za isporuku, montažu i puštanje u punu funkciju svih uređaja je 12 mjeseci od zaključenja Ugovora. Nadalje, MIZ je, 3. lipnja 2024., s odabranom zajednicom ponuditelja zaključio Ugovor o nabavi CT simulatora za grupu predmeta nabave 7. Prema odredbama Ugovora, krajnji rok za isporuku, montažu i puštanje u punu funkciju svih uređaja je 12 mjeseci od zaključenja Ugovora. Na temelju zaključenih ugovora o nabavi, do izrade drugog međuizvješća (studeneni 2024.), isporučena su dva linearna akceleratora KBC-u Split, jedan linearni akcelerator OB-u Zadar i jedan linearni akcelerator KBC-u Rijeka. Prema Zapisniku o primopredaji, linearni akcelerator u KBC-u Rijeka pušten je u funkciju 11. listopada 2024. Faktura za uređaj do izrade drugog međuizvješća još nije bila zaprimljena. Vlada RH donijela je 16. svibnja 2024. Odluku o pribavljanju imovine Ministarstva zdravstva nabavom opreme za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka (za CT simulatore) za zdravstvene ustanove, radi provedbe projekta C5.1.R-I1 iz Nacionalnog plana za opravak i otpornost.

Državni ured za reviziju je, u drugom međuizvješću (studeneni 2024.) utvrdio da, iako je ZNP-om propisana procedura koju nadležna tijela kada su ujedno i korisnici bespovratnih sredstava trebaju poštivati (unošenje podataka o provedbi projekta u eNPOO i izvještavanje o troškovima i provedbi), MIZ u eNPOO navedene podatke nije bio u mogućnosti unijeti zbog toga što navedeno nije bilo omogućeno u IT sustavu sve do konca listopada 2024.

Državni ured za reviziju je u drugom međuizvješću preporučio MFIN-u hitno provesti edukaciju nadležnih tijela koja su ujedno i korisnici bespovratnih sredstava u vezi s unosom potrebnih podataka u eNPOO kako bi se u eNPOO-u moglo pratiti izvršenje financijskih sredstava i provedbu samih projektnih aktivnosti. Nadalje, s obzirom na to da bi prema ZNP-u, ZNS-ovi po navedenim projektima trebali biti dio redovnih provjera Nacionalnog fonda i Tijela nadležnog za reviziju te bi se, ako se utvrdi da sredstva nisu pravilno utrošena, trebala primjenjivati sva pravila o povratima kao i za ostale korisnike, Državni ured za reviziju je u drugom međuizvješću preporučio MIZ-u, nakon provedene edukacije, što prije unijeti podatke o provedbi navedenog ulaganja kako bi nadležna tijela mogla izvršiti potrebne kontrole.

Do izrade konačnog izvješća preporuka još nije provedena te Državni ured za reviziju ostaje pri navedenoj preporuci.

PROVEDBA ULAGANJA C3.1. R1-I2 (C3.1. R1-I4 u Dodatku NPOO-a) IZGRADNJA, DOGRADNJA, REKONSTRUKCIJA I OPREMANJE OSNOVNIH ŠKOLA ZA POTREBE JEDNOSMJENSKOG RADA I CJELODNEVNE NASTAVE

U tablici broj 14 dane su osnovne informacije o provedbi ulaganja C3.1. R1-I2 (C3.1. R1-I4 u Dodatku NPOO-a) *Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave*.

Tablica broj 14

Osnovne informacije o provedbi ulaganja Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave

Komponenta	C3 Obrazovanje, znanost i istraživanje
Podkomponenta	C3.1. Reforma obrazovnog sustava
Tijelo nadležno za komponentu/ podkomponentu	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih
Nositelj provedbe	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih
Provedbeno tijelo	Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije
Ciljna skupina/korisnici	osnivači odgojno-obrazovnih ustanova, odgojno-obrazovne ustanove, učenici i roditelji te odgojno-obrazovni djelatnici
Razdoblje provedbe	7. 2021. – 8. 2026.
Ulaganje obuhvaća sljedeće aktivnosti	poduprijeti prelazak na cjelodnevnu nastavu u osnovnim školama u RH što uključuje izgradnju novih osnovnih škola i nadogradnju postojećih te izgradnju školskih sportskih dvorana, kako bi svi učenici osnovnih škola mogli pohađati cjelodnevnu nastavu
Povezane ključne etape i ciljne vrijednosti	dvije ciljne vrijednosti (70,0 % učenika u jednosmjenskoj nastavi, odnosno 100,0 % učenika u jednosmjenskoj nastavi)
Procijenjeni trošak	1.302.608.000,00 eura (302.608.000,00 eura bespovratna sredstva + 1.000.000.000,00 eura zajam)
Vrsta financiranja	bespovratna sredstva / zajam

Izvor: NPOO

U nastavku teksta daju se informacije o tijelima koja sudjeluju u provedbi predmetnog ulaganja uz napomenu da su određena tijela (nadležno tijelo i provedbeno tijelo) zadužena i za provedbu i praćenje provedbe drugih reformi i ulaganja iz NPOO-a.

Tijela koja sudjeluju u provedbi ulaganja C3.1. R1-I2 (C3.1. R1-I4 u Dodatku NPOO-a) Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave

Nositelji provedbe ulaganja C3.1. R1-I2 (C3.1. R1-I4 u Dodatku NPOO-a) Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave je MZOM, dok SAFU obavlja poslove Provedbenog tijela za navedeno ulaganje.

Nadležno tijelo – Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih

Tijelo državne uprave nadležno za Komponentu C.3 Obrazovanje, znanost i istraživanje /podkomponentu C3.1. Reforma obrazovnog sustava, kao i za ulaganje C3.1. R1-I2 (C3.1. R1-I4 u Dodatku NPOO-a) je MZOM. U okviru navedene komponente, MZOM je nadležan za provedbu pet reformi i devet investicija. MZOM je ujedno i Nadležno tijelo za ulaganje *Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave*. U MZOM-u ne postoji posebna ustrojstvena jedinica koja je nadležna samo za provedbu aktivnosti u vezi s mjerama iz NPOO-a. Djelatnici Službe za programe i projekte EU-a (u kojoj je zaposleno 14 djelatnika) zajedno s načelnikom Sektora za unapređenje sustava odgoja i obrazovanja pod kojim navedena Služba djeluje, osim na poslovima u vezi s provedbom mjera iz NPOO-a, u okviru komponente 3. *Obrazovanje, znanost i istraživanje*, obavljaju i poslove u vezi s provedbom aktivnosti iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova za razdoblje 2021. – 2027.⁹⁵ Prema pisanom očitovanju djelatnika MZOM-a, djelatnici Službe za programe i projekte EU-a do sada nisu radili na pripremi i provedbi Poziva u vezi infrastrukturnih ulaganja.

Odlukom o imenovanju članova tima za provedbu reformi i investicija NPOO-a u okviru navedene komponente C3 Obrazovanje, znanost i istraživanje i investicije R4-I1 Razvoj mreže seizmoloških podataka podkomponente C6.1., iz svibnja 2022., imenovani su članovi tima za provedbu reformi i ulaganja u funkciji nadležnog tijela od kojih su dva koordinatora, devet osoba zaduženo je za pripremu dodjele bespovratnih sredstava/praćenje provedbe reformskog procesa i ostvarenja ključnih pokazatelja postignuća, sedam osoba za praćenje provedbe projekata, osam osoba za sudjelovanje u izradi ugovora, planiranje proračunskih sredstava i plaćanje korisnicima te šest osoba za nepravilnosti, upravljanje rizicima te informiranje i vidljivost. Određene osobe imenovane su za više različitih funkcija, uz poštivanje načela razdvajanja funkcija.⁹⁶ Nakon odobrenog Dodatka NPOO-a, donesena je nova **Odluka o imenovanju članova tima za provedbu reformi i investicija NPOO-a u okviru navedene komponente 3 Obrazovanje, znanost i istraživanje i podkomponente 6.1: Obnova zgrada**. Navedenom Odlukom također su imenovane osobe za članove tima za provedbu reformi i ulaganja u funkciji nadležnog tijela od kojih su dva koordinatora, osam ih je zaduženo za provedbu reformskog procesa u okviru reforme C3.1.R1, deset osoba zaduženo je za pripremu poziva za dodjelu bespovratnih sredstava i pokretanje postupka dodjele, 14 osoba je zaduženo za dodjelu bespovratnih sredstava, izvršavanje i upravljanje ugovorima o dodjeli bespovratnih sredstava te osam osoba za rješavanje prigovora u postupcima dodjele bespovratnih sredstava, nepravilnosti, upravljanje rizicima te informiranje i vidljivost. Novom Odlukom su također određene osobe imenovane na više različitih funkcija, uz poštivanje načela razdvajanja funkcija.

⁹⁵ Služba je Posredničko tijelo razine 1 u sustavu upravljanja i kontrole korištenja Europskog socijalnog fonda plus u vezi s ciljem „Ulaganje za radna mjesta i rast“, u okviru programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027. Za višegodišnji financijski okvir 2021. – 2027. Služba preuzima i ulogu Posredničkog tijela razine 1 te obavlja delegirane funkcije u sustavu upravljanja i kontrole za provedbu programa iz područja konkurentnosti i kohezije u okviru Prioriteta 6., Specifičnog cilja 4(ii) Poboljšanje jednakog pristupa uključivim i kvalitetnim uslugama obrazovanja, osposobljavanja i cjeloživotnog učenja razvojem pristupačne infrastrukture, među ostalim jačanjem otpornosti obrazovanja na daljinu i obrazovanja putem interneta.

⁹⁶ Manje izmjene navedene Odluke donesene su u listopadu 2022.

Na poslovima pregleda idejnih rješenja/projekata i izdavanja suglasnosti u MZOM-u radi jedan zaposleni viši savjetnik i jedan vanjski suradnik, koji je angažiran na temelju Ugovora o djelu. Prema pisanom očitovanju predstavnika MZOM-a, povremeno se angažiraju i studenti arhitekture koji obavljaju administrativne poslove.

Provedbeno tijelo – Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije

Provedbeno tijelo za ulaganje C3.1. R1-I2 Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave je SAFU. Prema Sporazumu o delegiranim poslovima u sklopu komponente C3 Obrazovanje, znanost i istraživanje, C3.1. Reforma obrazovnog sustava u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. sklopljenom između MZOM-a i SAFU-a (iz svibnja 2022.), SAFU-u su povjerene sljedeće funkcije u vezi s podkomponentom C3.1.:

- u vezi s dodjelom bespovratnih sredstava i postupkom ugovaranja, SAFU priprema ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava
- u vezi s izvršavanjem i upravljanjem ugovorima o dodjeli bespovratnih sredstava, SAFU, između ostalog, priprema i odobrava izmjene i dopune ugovora, provjerava prihvatljivost troškova u zaprimljenim ZNS-ovima, provodi postupke utvrđivanja nepravilnosti i vodi Registar nepravilnosti, obavlja provjere na licu mjesta, priprema zahtjeve za povrat nepravilno utrošenih sredstava
- u vezi s horizontalnim aktivnostima, SAFU, između ostalog, dostavlja Nadležnom tijelu potrebne podatke za praćenje napretka i izvještavanju o ispunjavanju ciljnih vrijednosti i pokazatelja te podatke kojima raspolaže potrebne za pripremu Izjave o upravljanju, priprema potrebnu dokumentaciju za potrebu postupaka revizije te organizira edukacije za korisnike bespovratnih sredstava.

U skladu s odredbama članaka VIII. i XII. Odluke o sustavu upravljanja NPOO-om, **SAFU vrši funkciju provedbenog tijela u okviru više komponenti, odnosno obavlja poslove u vezi s upravljanjem ugovorima o dodjeli bespovratnih sredstava prema odredbama Sporazuma o delegiranim poslovima između tijela državne uprave nadležnih za komponentu/podkomponentu NPOO-a i provedbenih tijela.**

SAFU, osim uloge u sustavu upravljanja NPOO-om, ima ulogu i u provedbi kohezijskih fondova i drugih EU programa. Prema podacima iz Godišnjeg plana rada SAFU-a za 2024., SAFU u novom programskom razdoblju 2021. — 2027. obavlja ulogu Posredničkog tijela razine 2 u Operativnom programu Konkurentnost i kohezija, dok je u okviru provedbe programa iz područja teritorijalnih ulaganja i pravedne tranzicije SAFU-u dana uloga posredničkog tijela za provedbu operacija u kojima su korisnici bespovratnih sredstava obveznici primjene ZJN-a te uloga posredničkog tijela za odabir operacija za jedan od specifičnih ciljeva navedenog programa⁹⁷. Nadalje, u sustavu upravljanja i praćenja provedbe aktivnosti NPOO-a SAFU ima ulogu Provedbenog tijela za ukupno pet komponenti za 50 investicija⁹⁸. Također, potrebno je naglasiti i činjenicu da SAFU obnaša i ulogu neovisnog revizorskog tijela u okviru operacija koje su financirane iz Fonda solidarnosti te je pratio provedbu značajnog broja ugovorenih operacija koje su završile tijekom provedbe Fonda solidarnosti, ali je i nastavio pratiti provedbu određenog broja operacija i nakon isteka razdoblja prihvatljivosti troškova iz Fonda solidarnosti s obzirom na to da se provedba određenih ugovorenih operacija nastavlja financirati sredstvima NPOO-a.

⁹⁷ Specifični cilj 1iii

⁹⁸ Ukupna vrijednost navedenih investicija iznosi cca 1,9 mlrd. eura.

Prema sistematizaciji radnih mjesta u SAFU-u ne postoji posebna ustrojstvena jedinica nadležna samo za provedbu aktivnosti za mjere iz NPOO-a. U pisanom obrazloženju odgovornih osoba SAFU-a, navedeno je da svi uredi temeljnih poslova (nadležni i za poslove provedbe drugih EU programa) rade na provedbi aktivnosti u vezi s mjerama iz NPOO-a, u skladu s procedurama propisanim ZNP-om. **S obzirom na to da se realizacija većine mjera iz NPOO-a očekuje tijekom 2025. i 2026., u predstojećem razdoblju očekuje se značajno povećanje opsega aktivnosti SAFU-a kao Provedbenog tijela za mjere iz NPOO-a.** Slijedom navedenog, i na temelju definiranih funkcija koje SAFU obnaša u drugim EU programima, očekuje se značajno opterećenje administrativnih kapaciteta SAFU-a kako bi se mogle provesti sve propisane aktivnosti iz njegove nadležnosti. **U veljači 2024., SAFU je KT-u uputio prijedlog izmjena procedura propisanih ZNP-om za provedbu NPOO-a, s ciljem pojednostavljenja procesa.** Predložena izmjena ZNP-a trebala bi rezultirati smanjenjem uzorka za relevantne provjere koje provodi SAFU što bi trebalo rezultirati manjim radnim opterećenjem zaposlenika u uredima koji se bave temeljnim poslovima, a posebice u uredima za provjeru nabava, s obzirom na to da bi se, predloženom izmjenom ZNP-a, pojednostavile procedure i metodologija uzorkovanja kako bi se fokusiralo na financijski najznačajnije više rizične nabave.

Državni ured za reviziju je, u prvom međuizvješću (srpanj 2024.), utvrdio da u sustavu upravljanja i praćenja provedbe aktivnosti NPOO-a SAFU ima ulogu Provedbenog tijela za ukupno pet komponenti za 50 investicija te također obnaša ulogu neovisnog revizorskog tijela u okviru operacija koje su financirane iz Fonda solidarnosti (prati provedbu značajnog broja ugovorenih operacija koje su završile tijekom provedbe Fonda solidarnosti, ali je i nastavio pratiti provedbu određenog broja operacija i nakon isteka razdoblja prihvatljivosti troškova iz Fonda solidarnosti s obzirom na to da se provedba određenih ugovorenih operacija nastavlja financirati sredstvima NPOO-a). S obzirom na to da se realizacija većine aktivnosti iz NPOO-a (pa tako i ulaganja Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave, gdje SAFU na temelju Sporazuma o delegiranim poslovima potpisanim s MZOM-om ima ulogu Provedbenog tijela) očekuje tijekom 2025. i 2026., u predstojećem razdoblju značajno će se povećati opseg aktivnosti SAFU-a kao PT-a za mjere iz NPOO-a. Slijedom navedenog, utvrđen je rizik da za obavljanje svih trenutno definiranih aktivnosti SAFU-a (na temelju važeće verzije ZNP-a⁹⁹), a nakon povećanja obujma poslova u vezi s provedbom mjera iz NPOO-a, postojeći administrativni kapaciteti SAFU-a neće biti dostatni.

S obzirom na to da SAFU nema posebno sistematizirana radna mjesta za provedbu aktivnosti za mjere iz NPOO-a, već su svi uredi temeljnih poslova, koji rade na provedbi aktivnosti iz NPOO-a, nadležni i za poslove drugih EU programa te uzimajući u obzir činjenicu da je SAFU, kao Provedbeno tijelo, zadužen za 50 investicija, u vrijednosti oko 1,9 milijardi eura iz NPOO-a (čija se provedba većim dijelom očekuje tijekom 2025. i 2026.), kao i složenost procedura propisanih trenutno važećim ZNP-om, Državni ured za reviziju je, u prvom međuizvješću (srpanj 2024.), preporučio KT-u, u dogovoru sa SAFU-om i drugim nadležnim tijelima, u što kraćem roku pojednostaviti određene procedure iz nadležnosti provedbenih tijela, u svrhu ubrzanja provedbe mjera iz NPOO-a, a zadržavajući pritom kvalitetu obavljenih provjera.

Do izrade konačnog izvješća preporuka još nije provedena te Državni ured za reviziju ostaje pri navedenoj preporuci.

⁹⁹ Verzija 2.0. iz travnja 2022.

Ulaganje C3.1. R1-I2 (C3.1. R1-I4 u Dodatku NPOO-a) – Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave

Obrazovni sustav u RH je suočen s mnogobrojnim problemima. Obvezno osnovno obrazovanje traje osam godina i za godinu je manje od standarda EU-a te je broj nastavnih sati u osnovnim školama niži od prosjeka EU-a jer mnoge škole rade u smjenama zbog nedostatka infrastrukture.¹⁰⁰ Navedena problematika je detaljnije razrađena u NPOO-u u *Komponenti C3 – Obrazovanje, znanost i istraživanje/Podkomponenti C3.1. Reforma obrazovnog sustava*. **Navedena komponenta uključuje sveobuhvatnu reformu obrazovnog sustava čiji je cilj povećati pristup obrazovanju i kvalitetu obrazovanja na svim razinama obrazovanja. Nadalje, uključuje i komplementarna infrastrukturna ulaganja u digitalne infrastrukture ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, škola i visokih učilišta.** Aktivnostima koje su predviđene u okviru komponente želi se doprinijeti ispunjenju preporuka koje je EK uputio RH, u sklopu Europskog semestra¹⁰¹.

Državni ured za reviziju je za detaljniju provjeru provedbi aktivnosti iz navedene komponente odabrao **ulaganje C3.1. R1-I2 (C3.1. R1-I4 u Dodatku NPOO-a) – Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave. Cilj navedenog ulaganja je poduprijeti prelazak na cjelodnevnu nastavu u osnovnim školama u RH, što uključuje izgradnju novih osnovnih škola i nadogradnju postojećih, kako bi svi učenici osnovnih škola mogli pohađati cjelodnevnu nastavu.** Kao preduvjet za definiranje ciljeva predmetnog ulaganja RH je trebala poduzeti određene aktivnosti te donijeti/usvojiti različite strateške dokumente i napraviti procjenu potreba za ulaganjima u infrastrukturu, uzimajući u obzir kapacitete škola i demografska kretanja, a provedba navedenog je opisana u nastavku teksta.

Planiranje opsega ulaganja

Nacionalnim programom reformi (dalje u tekstu: NPR) za 2020. predviđeno je da se, do travnja 2021., usvoji Strateški okvir za uvođenje cjelodnevne nastave u osnovne škole, razradi model i eksperimentalni program cjelodnevne nastave te objavi poziv za sudjelovanje u eksperimentalnom programu cjelodnevne nastave. Tijekom priprema za izradu *Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine*¹⁰² (dalje u tekstu: NRS), Svjetska banka, koja je radila na izradi analitičkih podloga za taj strateški dokument, prepoznala je važnost rješavanja problema višesmjenske nastave u RH i uvođenja modela cjelodnevne nastave. Osim što je jedan od prioriteta u NRS-u postao osiguravanje jednakih uvjeta sustavnog odgoja i obrazovanja postupnim uvođenjem cjelodnevne nastave za učenike osnovnih škola, Svjetska banka je ponudila sklapanje ugovora o zajmu RH kojim bi se sufinanciralo osiguravanje infrastrukturnih uvjeta za izvođenje nastave u jednoj smjeni, u iznosu od 100 milijuna dolara. Svjetska banka napravila je procjenu cjelovite investicije prelaska učenika u jednu smjenu, a većina investicije prvotno se planirala financirati kroz PKK 2021. – 2027.

¹⁰⁰ Recommended annual instruction time in full-time compulsory education in Europe, 2018/19 (Eurydice - European Education and Culture Executive Agency)

¹⁰¹ EK je RH, u sklopu Europskog semestra predložio: provesti reformu sustava obrazovanja i poboljšati pristup obrazovanju i osposobljavanju na svim razinama te njihovu kvalitetu i relevantnost za tržište rada (iz 2019.) i promicati stjecanje vještina (iz 2020.); (EK predlaže, Vijeće EU-a usvaja).

¹⁰² Kao provedbeni dokument NRS-a RH do 2030. godine u području javnih politika za sektor odgoja i obrazovanja donesen je Nacionalni plan razvoja sustava obrazovanja za razdoblje do 2027. godine. Jedna od mjera je Infrastrukturna i organizacijska prilagodba odgojno-obrazovnog sustava i dijelova sustava – školskih ustanova za puno uvođenje cjelodnevne škole, a rok provedbe IV. kvartal 2027.

S obzirom na to da su 2021. počeli pregovori RH s EK-om o nacrtu NPOO-a i s obzirom na procijenjenu vrijednost ulaganja prelaska svih škola u jednu smjenu, RH je s EK dogovorila da se dio troškova financira iz NPOO-a, dok je drugi dio RH planirala financirati iz PKK 2021. – 2027. S obzirom na to da bi se u navedenom slučaju bespovratnim sredstvima EU-a financirala cjelovita investicija prelaska svih škola u jednu smjenu, revidiran je iznos u pregovorima o zajmu Svjetske banke s početnih 100 milijuna dolara na 25 milijuna eura zajma te je 2021. sklopljen *Ugovor o zajmu između Republike Hrvatske i Međunarodne banke za obnovu i razvoj za Projekt „Hrvatska: ususret održivom, pravednom i učinkovitom obrazovanju“*, kojim se financira eksperimentalna provedba cjelodnevne nastave u RH.¹⁰³

NPOO-om iz 2021. bilo je planirano financirati prelazak 70,0 % učenika osnovnih škola u nastavu u jednoj smjeni te je procijenjeni trošak ulaganja iznosio 302.608.003,00 eura. Predviđeno je ulaganje provoditi na lokalnoj/regionalnoj razini, odnosno da korisnici sredstava budu gradovi i/ili općine/županije (s ili bez projektnih partnera), odnosno da se prijavljuju na raspisane pozive za realizaciju infrastrukturnih projekata na njihovom području. MZOM je, na temelju već prikupljenih podataka o infrastrukturnim kapacitetima škola i veličini razrednih odjela te uzimajući u obzir demografska kretanja, trebao razraditi kriterije i objaviti poziv osnivačima za dogradnju i izgradnju škola. Poziv je prema prvotnom planu trebao biti objavljen koncem 2021. Predviđeno je da su, po odobrenju projekata, osnivači (korisnici) zaduženi za provedbu postupaka javne nabave i osiguranje pravovremene provedbe građevinskih radova.

U kontekstu uvođenja koncepta cjelodnevne škole s ciljem unapređenja i ujednačavanja kvalitete sustava odgoja i obrazovanja na cijelom prostoru RH, prethodno izrađene Normative za izgradnju i opremanje prostora osnovnih škola bilo je potrebno mijenjati, što podrazumijeva **omogućavanje adekvatnih prostornih uvjeta za dulji i raznovrsniji boravak djece u školama, provedbu novih pedagoških oblika i obrazovnih procesa te metoda učenja i podučavanja.** Između ostalog, posebna je pozornost posvećena dizajniranju prostora za nastavu tjelesne i zdravstvene kulture te se vodilo računa da su iskazane veličine dvorana s pratećim prostorima usklađene s uvjetima utvrđenim nastavnim planom i programom tog predmeta i standardima koji se propisuju u školstvu i sportu. Veličine iskazane u Normativima za izgradnju i opremanje prostora osnovnih škola predstavljaju prostorni minimum za adekvatno provođenje predviđenog programa, a zainteresirana lokalna/regionalna zajednica može planirati i veću površinu uz vlastita materijalna ulaganja.

Kako bi se cijela investicija prelaska svih škola u jednu smjenu što racionalnije provela, MZOM je sredstvima zajma Svjetske banke (u iznosu od 500.000,00 kuna, odnosno 66.361,40 eura) financirao izradu prijedloga novih *Normativa dimenzioniranja prostora osnovnih škola u Republici Hrvatskoj* koje su 2022. izradili stručnjaci Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Međutim, s obzirom na to da **EK nije odobrio mogućnost financiranja izgradnje/rekonstrukcije potrebne infrastrukture za prelazak u jednu smjenu sa 70,0 % učenika na 100,0 % učenika iz PKK 2021. – 2027., RH je predložila financiranje drugog dijela potrebnog ulaganja iz zajma NPOO-a te je navedeno obuhvatila *Dodatkom NPOO-a 2021. – 2026.***

¹⁰³ U ožujku 2022. donesen Zakon o potvrđivanju Ugovora o zajmu između Republike Hrvatske i Međunarodne banke za obnovu i razvoj za Projekt „Hrvatska: ususret održivom, pravednom i učinkovitom obrazovanju“; Zajmoprimac je RH, Zajmodavac je Međunarodna banka za obnovu i razvoj; rok otplate je 10,5 godina uz 5 godina počeka; kamatna stopa: 6-mj EURIBOR uvećan za promjenjivu kamatnu maržu; dospijeće polugodišnje; početna naknada iznosi 0,25 % od iznosa zajma i naknada na nepovučena sredstva iznosi 0,25 % godišnje.

Metodologiju za izračun troška za prelazak svih škola na rad u jednoj smjeni pripremila je Svjetska banka 2020.¹⁰⁴ te je, uzimajući u obzir početno stanje gdje je 40,0 % učenika već pohađalo jednosmjensku nastavu, utvrđeno da RH treba uložiti dodatnih 579.330.000,00 eura (prema tadašnjim cijenama) za osiguravanje kapaciteta od 2.552 učionice kako bi se jednosmjenskom nastavom obuhvatilo dodatnih 60,0 % učenika (svi učenici prešli bi u jednu smjenu). Ulaganjem u osnovne škole iz prvotnog NPOO-a bilo je predviđeno da će 30,0 % učenika više pohađati nastavu u jednoj smjeni, čime bi se dostigao pokazatelj iz NPOO-a od 70,0 % učenika u jednosmjenskoj nastavi. Slijedom navedenog, prvotnom verzijom NPOO-a trebalo se financirati 50,0 % potrebnog ulaganja, odnosno 289.665.000,00 eura za izgradnju/rekonstrukciju škola, uz dodatan iznos od 12.943.003,00 eura, koji je utvrđen kao potreban trošak za dogradnju ili izgradnju manjeg dijela školskih dvorana. **Time je ukupan procijenjeni trošak ulaganja iz prvog NPOO-a dosegnuo 302.608.003,00 eura, dok se potreban iznos za prelazak preostalih 30,0 % učenika u jednu smjenu trebao osigurati u okviru PKK 2021. – 2027.**

Početna procjena Svjetske banke iz 2020. o vrijednosti investicije je revidirana¹⁰⁵ prije izrade Dodatka NPOO-u, u skladu s promjenama tržišnih cijena te je investicija prelaska svih učenika u jednu smjenu i izgradnje dodatnih učionica proširena s izgradnjom pratećih sportskih dvorana koje prvotno nisu bile u značajnom iznosu predviđene za financiranje. Izračun potrebnih sredstava za prelazak preostalih 30,0 % učenika u jednosmjensku nastavu (da bi dostigli pokazatelj iz Dodatka NPOO-a od 100,0 % učenika u jednoj smjeni) slijedio je prvotni izračun Svjetske banke da su za prelazak svih učenika u jednu smjenu potrebne 2.552 učionice kao i dodatni trošak dogradnje kuhinja i blagovaonica u iznosu od 67.580.000,00 eura. Navedeno znači da je u preostalo ulaganje bilo potrebno uključiti polovicu iznosa za blagovaonice i kuhinje odnosno 33.790.000,00 eura, dok je za izračun troška izgradnje/dogradnje/rekonstrukcije 1.276 učionica (polovica od ukupno potrebnih 2.552 učionice), površina školskog prostora izračunata prema Normativima dimenzioniranja prostora osnovnih škola u RH koje je izradio Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu 2022., a iznosi 7,98 m² po učeniku, dok je najveći mogući broj učenika u razrednom odjelu za koji se dimenzionira prostor 28. Prema Pokazateljima troškova građenja Hrvatske komore arhitekata, iznos troškova građenja škola po m² bruto površine bez PDV-a u 2022. iznosio je do 1.931,00 euro. **Stoga je procjena ukupnog iznosa koji je potreban za prelazak dodatnih 30,0 % učenika u jednu smjenu 584.336.329,00 eura**¹⁰⁶. Procijenjeni trošak izgradnje dvorane prema Hrvatskoj komori arhitekata iznosi do 1.724,00 eura po m² bez PDV-a. Slijedom navedenog, **za 411 škola koje nemaju sportsku dvoranu, veličini dvorane koja im pripada i trošku po m², sredstva koja su potrebna za izgradnju sportskih dvorana iznose 430.877.596,00 eura.**

Uz već odobrena bespovratna sredstva u iznosu od 302.608.003,00 eura za prelazak svih učenika u jednu smjenu, RH su potrebna dodatna sredstva u iznosu od 584.336.329,00 eura za izgradnju i rekonstrukciju škola te 430.877.596,00 eura za izgradnju školskih sportskih dvorana.

Stoga je RH od EK-a, kroz Dodatak NPOO-u iz 2023., zatražila dodatna sredstva u obliku zajma u iznosu od 1.000.000.000,00 eura¹⁰⁷. Slijedom navedenog, opis ulaganja je Dodatkom NPOO-a proširen te sada uključuje izgradnju novih osnovnih škola i nadogradnju postojećih, uključujući sportsku infrastrukturu, s ciljem da se svim učenicima osnovnih škola omogući cjelodnevna nastava u jednoj smjeni. Financiranje zajmom od 1.000.000.000,00 eura namijenjeno je povećanju udjela učenika osnovnih škola koji pohađaju jednosmjenske škole sa 70,0 % planiranog u prvoj verziji NPOO-a iz 2021. na 100,0 % prema novoj verziji NPOO-a iz 2023.

¹⁰⁴ 619 osnovnih škola u RH radi u više smjena.

¹⁰⁵ 2022.

¹⁰⁶ (1.276 učionica x 28 učenika x 7,98 m² x 1.931,00 euro) + 33.790.000,00 eura za kuhinje i blagovaonice = 584.336.329,00 eura

¹⁰⁷ Razlika od cca 15 milijuna eura planira se financirati iz Državnog proračuna

Po ostvarenju ciljne vrijednosti od 70,0 % učenika u jednosmjenskoj nastavi RH može potraživati predviđena bespovratna sredstva u iznosu od 302.608.003,00 eura, dok će preostalih 1.000.000.000,00 eura u obliku zajma moći potraživati po ostvarenju ciljne vrijednosti od 100,0 % učenika u jednosmjenskoj nastavi. Nositelj provedbe ulaganja je MZOM, a ciljna skupina obuhvaćena ulaganjem su osnivači odgojno-obrazovnih ustanova, odgojno-obrazovne ustanove, učenici i roditelji te odgojno-obrazovni djelatnici.

Priprema poziva za dodjelu bespovratnih sredstava

Poziv za dodjelu bespovratnih sredstava **Izgradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne škole** objavio je MZOM 7. srpnja 2023.¹⁰⁸, a prijave su se počele zaprimati 7. kolovoza 2023. **Predmet poziva** je ulaganje u izgradnju, rekonstrukciju i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne škole, dok je **svrha (cilj) poziva** osigurati infrastrukturne i materijalne kapacitete za prelazak osnovnih škola u jednu smjenu i provođenje cjelodnevne škole (**omogućiti da 70,0 % učenika osnovnih škola pohađa nastavu u jednoj smjeni**). **Ukupan raspoloživi iznos bespovratnih sredstava za dodjelu u okviru ovog poziva iznosi 302.608.000,00 eura**. Najniži iznos bespovratnih sredstava koji se može dodijeliti pojedinom projektu iznosi 100.000,00 eura, a najviše je moguće dodijeliti 20.000.000,00 eura po projektu. Poziv se provodi kao otvoreni postupak u modalitetu trajnog poziva, a **predviđeni rok za podnošenje projektnih prijedloga je 31. srpnja 2024.** Potrebno je napomenuti da je prije prijave na poziv za dostavu projektnih prijedloga prijavitelj dužan **ishoditi suglasnost MZOM-a** da je idejno rješenje zahvata u prostoru osnovne škole u skladu s novodonesenim normativima. Navedena suglasnost se prilikom prijave na poziv prilaže kao dio potrebne dokumentacije. Prihvatljivi prijavitelji su **RH i/ili jedinice lokalne i/ili regionalne (područne) samouprave koji** u skladu s člankom 90., stavkom 2. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi **moгу biti osnivači škole**¹⁰⁹. Prijavitelj može prijaviti i provoditi projekt **samostalno ili u partnerstvu**, a partneri na projektu mogu biti: jedinice lokalne i/ili područne (regionalne) samouprave i/ili RH i/ili javne ustanove koje obavljaju djelatnost odgoja i obrazovanja i druge javne ustanove čiji je osnivač jedinica lokalne i/ili područne (regionalne) samouprave ili RH, a čije će se postojeće građevine ili zemljište koristiti za povećanje kapaciteta učionica za potrebe jednosmjenskog rada. Partnerstvo se dokazuje Sporazumom o partnerstvu. Pokazatelji poziva na dostavu projektnih prijedloga¹¹⁰ dani su u tablici broj 15.

Tablica broj 15

Pokazatelji poziva

Zajednički pokazatelj/Pokazatelj ostvarenja specifičan za poziv	Jedinica mjere	Opis i izvor provjere
RRFCI13 Kapacitet učionica osnovnih škola – zajednički pokazatelj	Broj	Kapacitet učionica u smislu maksimalnog broja mjesta u novim ili moderniziranim odgojno-obrazovnim ustanovama namijenjenim osnovnoškolskom obrazovanju za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne škole
Broj novih i/ili moderniziranih učionica – Pokazatelj ostvarenja specifičan za poziv	Broj	Broj novih i/ili moderniziranih učionica do završetka provedbe projekta

Izvor: 3. izmjena Poziva na dostavu projektnog prijedloga

¹⁰⁸ <https://fondovieu.gov.hr/pozivi?page=2&statusGroup=otvoreni>

¹⁰⁹ Narodne novine 87/08, 86/09, 92/10, 105/10 – ispravak, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12 – pročišćeni tekst, 94/13, 152/14, 7/17, 68/18, 98/19, 64/20, 151/22 i 156/23

¹¹⁰ Za potrebe praćenja postignuća projekta, prijavitelj je obavezan navesti u Prijavnom obrascu konkretne vrijednosti pokazatelja, koje će ostvariti provedbom projekta. Nužno je navesti doprinose za svaki navedeni pokazatelj. Uputa: pokazatelji se unose u Prijavnom obrascu koji je dostupan u elektroničkom obliku na portalu eNPOO <https://fondovieu.gov.hr>. Kao početna vrijednost se unosi 0, a kao ciljana vrijednost se unosi kapacitet učionica osnovnih škola i broj novih i/ili moderniziranih učionica koju će prijavitelj ostvariti do završetka provedbe projekta.

MZOM je objavio tri izmjene poziva koje nisu bile suštinske prirode, dok je 29. svibnja 2024. objavljena **četvrta izmjena poziva** na način da je **predmet poziva proširen** i sada se odnosi na ulaganje u izgradnju, rekonstrukciju i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne škole te **izgradnju i opremanje školskih sportskih dvorana** za potrebe cjelodnevne škole. Svrha poziva ostala je osigurati infrastrukturne i materijalne kapacitete za prelazak osnovnih škola u jednu smjenu i provođenje cjelodnevne škole (**omogućiti da 100,0 % učenika osnovnih škola pohađa nastavu u jednoj smjeni**). Slijedom navedenog, poziv je podijeljen u dvije grupe: GRUPA 1. *Izgradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne škole* i GRUPA 2. *Izgradnja i opremanje školskih sportskih dvorana za potrebe cjelodnevne škole, a pokazatelji poziva dani su u tablici broj 16.*

Tablica broj 16

Pokazatelji poziva nakon četvrte izmjene

Zajednički pokazatelj/Pokazatelj ostvarenja specifičan za poziv	Jedinica mjere	Opis i izvor provjere
RRFCI13 Kapacitet učionica osnovnih škola – zajednički pokazatelj	Broj	Kapacitet učionica u smislu maksimalnog broja mjesta u novim ili moderniziranim odgojno-obrazovnim ustanovama namijenjenim osnovnoškolskom obrazovanju za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne škole
Broj novih i/ili moderniziranih učionica – Pokazatelj ostvarenja specifičan za poziv	Broj	Broj novih i/ili moderniziranih učionica do završetka provedbe projekta
Broj novih školskih sportskih dvorana – Pokazatelj ostvarenja specifičan za poziv	Broj	Broj novih školskih sportskih dvorana do završetak provedbe projekta

Izvor: 4. izmjena Poziva na dostavu projektnog prijedloga

Prema uputi za prijavitelje¹¹¹, za grupu 1 nužno je navesti doprinos za sljedeće pokazatelje: Kapacitet učionica osnovnih škola i Broj novih i/ili moderniziranih učionica te, ako prijavitelj izgrađuje i školsku sportsku dvoranu, nužno je navesti pokazatelj: Broj novih školskih sportskih dvorana. Za grupu 2 nužno je navesti doprinos samo za pokazatelj: Broj novih školskih sportskih dvorana. **Ukupan raspoloživ iznos bespovratnih sredstava za dodjelu nakon četvrte izmjene poziva sada iznosi 1.302.608.000,00 eura za obje grupe, odnosno:**

- **GRUPA 1: ukupan raspoloživ iznos bespovratnih sredstava je 871.730.404,00 eura;** najniži iznos koji se može dodijeliti pojedinom projektu iznosi 100.000,00 eura, dok se najviše može dodijeliti 30.000.000,00 eura bespovratnih sredstava
- **GRUPA 2: ukupan raspoloživ iznos bespovratnih sredstava je 430.877.596,00 eura;** najniži iznos koji se može dodijeliti pojedinom projektu iznosi 100.000,00 eura, dok se najviše može dodijeliti 6.000.000,00 eura.

Poziv se i dalje provodi kao otvoreni postupak u modalitetu trajnog poziva **s novim krajnjim rokom podnošenja projektnih prijava do 31. ožujka 2025. u 23.59 ili do iskorištenja raspoloživih sredstava, ovisno što nastupi ranije.**

¹¹¹ 4. Izmjena – Upute za prijavitelje Izgradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne škole referentni broj: NPOO C3.1. R1-I2.01

Projektni prijavitelji (osnivači) izrađuju idejno rješenje uz koje MZOM-u podnose zahtjev za suglasnost o usklađenosti s Normativima dimenzioniranja prostora osnovnih škola u RH.¹¹² Zaposlenici unutar službe za financije MZOM-a analiziraju navedene zahtjeve zajedno s predloženim idejnim rješenjima te ih uspoređuju sa zadanim normativima i u slučaju zadovoljavanja svih kriterija, daju Suglasnost. Navedeni postupak uređen je Smjernicama za izradu dokumentacije u svrhu izdavanja suglasnosti na idejno rješenje/projekt ili glavni projekt zahvata u prostoru za osnovne škole kojim se definira zakonodavni okvir, kriteriji za izdavanje suglasnosti, popis potrebne dokumentacije te metodologija izračuna prihvatljivih troškova za potrebe poziva. **Nakon što je izdana Suglasnost, osnivač izrađuje glavni projekt i troškovnik te se prijavljuje na Poziv za dodjelu bespovratnih sredstava.** Ako osnivač udovoljava uvjetima iz navedenog Poziva, MZOM donosi Odluku o financiranju te se sklapa ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava između MZOM-a, korisnika (osnivača škola) i SAFU-a. Navedeni proces vidljiv je u grafičkom prikazu broj 12.

Grafički prikaz broj 12

Proces od izrade idejnog rješenja do provedbe projekta od strane korisnika

Izvor: MZOM

¹¹² Normativi dimenzioniranja prostora osnovnih škola u Republici Hrvatskoj usvojeni su i javno objavljeni 30. prosinca 2022.

Stanje provedbe predmetnog ulaganja

Za projektne prijedloge pristigle u okviru poziva na dodjelu bespovratnih sredstava Izgradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave MZOM je donio sljedeće Odluke u kolovozu 2023.:

- *Odluka o imenovanju tima za administrativnu provjeru i provjeru prihvatljivosti prijavitelja i partnera* kojom je imenovano osam članica tima/djelatnica MZOM-a (sedam djelatnica iz Službe za programe i projekte EU i jedna djelatnica Službe za kapitalne investicije i računovodstvo)
- *Odluka o osnivanju odbora za odabir projekta* koji ima zadaću izvršiti provjeru prihvatljivosti projekta i aktivnosti te ocijeniti projektne prijedloge u skladu s kriterijima Poziva, a sve prema Poslovniku o radu Odbora. Osam djelatnika MZOM-a su članovi odbora s pravom glasa (četiri djelatnika/ce iz Službe za programe i projekte EU i četiri djelatnice iz Službe za osnovnoškolski odgoj i obrazovanje) te tajnica Odbora kao članica bez prava glasa
- *Odluku o imenovanju osobe za provjeru postojanja sumnje na sukob interesa u postupku dodjele bespovratnih sredstava* koja vrši provjeru u skladu s propisanim pravilima i kontrolnom listom Poziva. Imenovana osoba je djelatnik Službe za programe i projekte EU.

Sredstva za investiciju Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave planirana su na aktivnosti K768067 Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave – NPOO (C3.1.R1-I2), u Državnom proračunu na sljedeći način:

- **Za 2024.: 56.407.193,00 eura;** izvor 581 Mehanizam za oporavak i otpornost (bespovratna sredstva)
- **Za 2025.: 150.000.000,00 eura;** izvor 581 Mehanizam za oporavak i otpornost (bespovratna sredstva), **300.000.000,00 eura,** 81 namjenski primitci od zaduživanja – 815 Namjenski primitak – NPOO (zajam)
- **Za 2026.: 86.246.598,00 eura;** izvor 581 Mehanizam za oporavak i otpornost (bespovratna sredstva), **100.000.000,00 eura,** 81 namjenski primitci od zaduživanja – 815 Namjenski primitak – NPOO (zajam).

Državni ured za reviziju je pripremio kratki upitnik u vezi s provedbom navedenog ulaganja kako bi od potencijalnih korisnika sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost tj. osnivača osnovnih škola u RH dobio uvid u status pripremljenosti projekata. Odgovore na upitnik osnivači škola mogli su dostaviti do 10. lipnja 2024. te se svi dalje prezentirani podaci odnose na navedeni datum. **Upitnik je upućen na 60 potencijalnih korisnika osnivača osnovnih škola** (županije, gradovi i općine) te su **zaprimiti odgovori od 43 korisnika.**

Rezultati upitnika pokazuju da je **97,7 % osnivača škola, koji su odgovorili na upitnik, upoznato s činjenicom da je MZOM, u srpnju 2023., objavio otvoreni poziv za dostavu projektnih prijedloga za izgradnju, rekonstrukciju i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne škole.** Na navedeni poziv planira se javiti **90,7 % osnivača škola koji su odgovorili na upitnik, a 88,4 % osnivača podnijelo je zahtjev za suglasnost o usklađenosti s Normativima MZOM-u.** Jedan osnivač može podnijeti jedan ili više zahtjeva za suglasnost na idejni projekt ovisno o broju škola/dvorana koje planira prijaviti za financiranje na navedeni poziv. **Da su već podnijeli projektnu prijavu (za jednu ili više škola/dvorana) potvrdilo je 38,5 % osnivača,** dok je kod preostalih osnivača još uvijek u tijeku priprema dokumentacije za planirane projekte. U uzorku koji je obuhvaćen upitnikom, **10,3 % osnivača došlo je do faze potpisivanja ugovora o bespovratnim sredstvima za financiranje projekta.**

Potencijalni korisnici, koji još nisu podnijeli projektne prijave, izjasnili su se da su u fazi čekanja dobivanja suglasnosti od MZOM-a, a na pitanje osnivačima da navedu koje im eventualne prepreke otežavaju pripremu projektne dokumentacije, navedeno je da postupak dobivanja suglasnosti od MZOM-a traje predugo (od tri mjeseca do godinu dana), što usporava izradu projektne dokumentacije i samim time daljnju realizaciju projekta.

Prema pismenom obrazloženju MZOM-a, neki od razloga za dugotrajnost postupka izdavanja suglasnosti na idejne projekte/idejna rješenja su sljedeći:

- **problemi u pripremi idejnih projekata/idejnih rješenja te drugih pripadajućih dokumenata** potrebnih za podnošenje zahtjeva od strane osnivača osnovnih škola – **odsustvo razvojnih dokumenata** kod većine podnositelja zahtjeva za suglasnost, tako da su brojni podneseni zahtjevi neprikladni
- nakon podnošenja zahtjeva za izdavanje suglasnosti, **dostavljeni idejni projekti/idejna rješenja prolaze nekoliko koraka usuglašavanja** između stručnih službi MZOM-a, podnositelja zahtjeva i projekatanta, što dodatno produljuje vrijeme obrade zahtjeva – osnivači osnovnih škola u nekim slučajevima izdaju neprecizne programske zadatke projektantima ili zadatke te ne svedu idejne projekte/rješenja u granice Normativa prostora i opreme, pa je potrebno njihovo prilagođavanje realnim razvojnim i financijskim okolnostima, što se najčešće rješava u stručnim službama MZOM-a
- **postupak provjere i utvrđivanja prihvatljivosti troškova financiranja iz NPOO-a zahtjeva pregled i ocjenu ukupnog prostora svake škole**, što znači da se ne pregledava/usuglašava samo novi dio prostora škole, već i postojeći dio građevine škole (njegova adekvatnost u odnosu na Normative prostora i opreme) – posljedično osnivači škola često odustaju od idejnih projekata pokušavajući pronaći najprikladnije rješenje za sebe te na taj način produžuju postupak
- **ponekad nedovoljno iskustvo nadležnog projektanta** može značajno otežati postupak usuglašavanja idejnih projekata/idejnih rješenja
- **nedovoljan broj diplomiranih inženjera arhitekture u službi MZOM-a** – objavom javnog poziva za financiranje iz NPOO-a, **višekratno je u kratkom roku porastao broj zahtjeva**, što nije praćeno novim zapošljavanjem.

Do 20. lipnja 2024. MZOM je od potencijalnih korisnika zaprimio 273 zahtjeva za suglasnost na dostavljeno idejno rješenje, od čega je 100 zahtjeva odobreno, odnosno 36,6 %, a ostali su u procesu odobrenja. Na temelju odobrenih zahtjeva za suglasnost, na poziv za dostavu projektnih prijedloga, do 20. lipnja 2024., prijavilo se 18 prijavitelja te je doneseno šest odluka o financiranju za deset škola za koje su potpisani ugovori o bespovratnim sredstvima. **Nakon dostave prvog međuzvješća (srpanj 2024.) Državni ured za reviziju utvrdio je da se u MZOM-u sporo rješavaju zahtjevi za suglasnost na dostavljeno idejno rješenje jer navedeno obavlja nedostatan broj djelatnika te je dao preporuku da MZOM, u suradnji s drugim nadležnim tijelima, osigura dostatan broj administrativnih kapaciteta kako bi se izdavanje suglasnosti ubrzalo.**

Podaci dobiveni od MZOM-a pokazuju da je, do 31. listopada 2024., MZOM od potencijalnih korisnika zaprimio 357 zahtjeva za suglasnost na dostavljeno idejno rješenje, od čega je 220 zahtjeva odobreno, odnosno 61,6 %, a ostali su u procesu odobrenja. Na temelju odobrenih zahtjeva za suglasnost, na poziv za dostavu projektnih prijedloga, do 31. listopada 2024., prijavila su se 52 prijavitelja te je doneseno deset odluka o financiranju za 29 škola od čega su za 16 škola potpisani ugovori o bespovratnim sredstvima. **Navedeno pokazuje pozitivan trend (ubrzanje) u rješavanju zahtjeva za suglasnost, a slijedom navedenog i napredak u broju škola za koje je odobreno financiranje.** Podaci o potpisanim ugovorima dani su u tablici broj 17.

Tablica broj 17

Popis ugovorenih projekata iz Poziva na dostavu projektnih prijedloga *Izgradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne škole*

Redni broj	Referentni broj projektnog prijedloga	Korisnik	Partneri	Naziv projekta	Lokacija provedbe (županija)	Kratki opis projekta	Ukupna bespovratna sredstva (euri)	Datum potpisa ugovora
1.	NPOO.C3.1.R1-I2.01.0002	DUBROVAČKO- NERETVANSKA ŽUPANIJA	Općina Konavle	Izgradnja i opremanje Osnovne škole Cavtat	Dubrovačko-neretvanska županija	U okviru projekta planirana je izgradnja nove škole Osnovne škole Cavtat i nove školske sportske dvorane za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne škole.	14.057.002,53	21.10.2023. Raskid ugovora 5. 9. 2024. na zahtjev korisnika zbog rasta iznosa sufinanciranja Dubrovačko neretvanske županije nakon provedenih postupaka javne nabave uslijed rasta cijena građevinskih radova i opreme
2.	NPOO.C3.1.R1-I2.01.0003	KARLOVAČKA ŽUPANIJA	Osnovna škola "Slava Raškaj"	Dogradnja zgrade Osnovne škole "Slava Raškaj" Ozalj, radi provedbe jednosmjenskog rada sa školskom sportskom dvoranom	Karlovačka županija	U okviru projekta planirana je dogradnja Osnovne škole "Slava Raškaj" Ozalj i izgradnja nove školske sportske dvorane za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne škole.	6.093.706,35	5. 1. 2024.
3.	NPOO.C3.1.R1-I2.01.0004	GRAD SAMOBOR	n/p	Rekonstrukcija i dogradnja zgrade za odgoj i obrazovanje - osnovna škola	Zagrebačka županija	U okviru projekta planirana je rekonstrukcija objekta druge namjene i izgradnja nove školske sportske dvorane za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne škole u Osnovnoj školi Bogumila Tonija u Samoboru.	9.783.404,41	10. 1. 2024.
4.	NPOO.C3.1.R1-I2.01.0005	VARAŽDINSKA ŽUPANIJA	Osnovna škola Ivana Kukuljevića Sakcinskog	Rekonstrukcija i dogradnja OŠ Ivana Kukuljevića Sakcinskog u Ivancu	Varaždinska županija	U okviru projekta planirana je rekonstrukcija postojećeg dijela škole i dogradnja Osnovne škole Ivana Kukuljevića Sakcinskog za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne škole.	5.607.289,49	29. 1. 2024.
5.	NPOO.C3.1.R1-I2.01.0006	GRAD PULA - POLA	Osnovna škola Šijana Pula	Dogradnja OŠ Šijana	Istarska županija	U okviru projekta planirana je dogradnja Osnovne škole Šijana za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne škole.	3.196.408,08	25. 3. 2024.

6.	NPOO.C3.1.R1-I2.01.0007	ISTARSKA ŽUPANIJA	Općina Svetvinčenat Osnovna škola Svetvinčenat	Rekonstrukcija i dogradnja školske zgrade i izgradnja školske sportske dvorane Osnovne škole Svetvinčenat za potrebe uvođenja jednosmjenske nastave	Istarska županija	U okviru projekta planirana je dogradnja Osnovne škole Svetvinčenat i izgradnja nove sportske dvorane za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne škole.	3.723.989,20	18.3.2024.
7.	NPOO.C3.1.R1-I2.01.0009	VARAŽDINSKA ŽUPANIJA	Osnovna škola Petrijanec	Rekonstrukcija i dogradnja školske zgrade i sportske dvorane Područne škole Strmec Podravski	Varaždinska županija	U okviru projekta planirana je dogradnja i rekonstrukcija školskog prostora Područne škole Strmec Podravski te izgradnja nove sportske dvorane za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne škole.	2.684.331,03	12.3.2024.
8.	NPOO.C3.1.R1-I2.01.0010	VARAŽDINSKA ŽUPANIJA	Osnovna škola Petrijanec	Rekonstrukcija i dogradnja školske zgrade i sportske dvorane Područne škole Nova Ves Petrijanečka	Varaždinska županija	U okviru projekta planirana je dogradnja i rekonstrukcija školskog prostora Područne škole Nova Ves Petrijanečka te izgradnja nove sportske dvorane za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne škole.	1.281.380,19	12.3.2024.
9.	NPOO.C3.1.R1-I2.01.0011	GRAD DUBROVNIK	N/P	Rekonstrukcija, dogradnja i opremanje Osnovne škole Mokošica	Dubrovačko-neretvanska županija	U okviru projekta planirana je dogradnja Osnovne škole Mokošica za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne škole.	10.093.680,21	27.3.2024.
10.	NPOO.C3.1.R1-I2.01.0013	GRAD SAMOBOR	Osnovna škola Milana Langa	Izgradnja sportske dvorane i dogradnja OŠ Milan Lang, Bregana	Zagrebačka županija	U okviru projekta planirana je dogradnja Osnovne škole Milan Lang i izgradnja sportske dvorane za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne škole.	4.935.009,94	13.5.2024.
11.	NPOO.C3.1.R1-I2.01.0014	PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA	Grad Kastav	Izgradnja Područne škole Rešetari, Osnovne škole Milan Brozović u Kastvu	Primorsko-goranska županija	U okviru projekta planirana je izgradnja i opremanje nove građevine Područne škole Rešetari i izgradnja školske sportske dvorane za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne škole.	17.908.126,71	19.8.2024.

12.	NPOO.C3.1.R1-I2.01.0015	GRAD BJELOVAR	N/P	Izgradnja Područne škole Sjever i školske sportske dvorane	Bjelovarsko-bilogorska županija	U okviru projekta planirana je izgradnja Područne škole Sjever (IV. OŠ Bjelovar) i izgradnja školske sportske dvorane za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne škole.	19.222.385,24	19.8.2024.
13.	NPOO.C3.1.R1-I2.01.0017	GRAD SLAVONSKI BROD	Osnovna škola Đuro Pilar	Rekonstrukcija i dogradnja građevine Osnovne škole Đuro Pilar u Slavonskom Brodu	Brodsko-posavska županija	U okviru projekta planirana je rekonstrukcija i dogradnja Osnovne škole Đuro Pilar za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne škole.	1.778.431,27	19.8.2024.
14.	NPOO.C3.1.R1-I2.01.0018	GRAD KRIŽEVCI	Osnovna škola Ljudevita Modeca Križevci	Izgradnja i opremanje područnog odjela osnovne škole u Križevcima	Koprivničko-križevačka županija	U okviru projekta planirana je dogradnja Osnovne škole Ljudevita Modeca Križevci za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne škole.	15.029.221,71	20.8.2024.
15.	NPOO.C3.1.R1-I2.01.0019	GRAD VINKOVCI	Osnovna škola Ivana Mažuranića	Dogradnja, rekonstrukcija i opremanje Osnovne škole Ivana Mažuranića Vinkovci	Vukovarsko-srijemska županija	U okviru projekta planirana je rekonstrukcija i dogradnja Osnovne škole Ivana Mažuranića Vinkovci za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne škole.	1.705.605,25	20.8.2024.
16.	NPOO.C3.1.R1-I2.01.0020	OSJEČKO- BARANJSKA ŽUPANIJA	Osnovna škola Bilje	Rekonstrukcija i dogradnja OŠ Bilje za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne škole	Osječko-baranjska županija	U okviru projekta planirana je dogradnja Osnovne škole Bilje za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne škole.	661.862,75	20.8.2024.
UKUPNO:							103.704.831,83	

Izvor: MZOM, podaci na 31. listopada 2024.

Iz tablice broj 17 vidljivo je da je, **do 31. listopada 2024., ukupno potpisano 16 ugovora o bespovratnim sredstvima**. Međutim, u rujnu 2024. jedan ugovor o bespovratnim sredstvima je raskinut. **Slijedom navedenog, vrijednost 15 potpisanih ugovora o bespovratnim sredstvima iznosi 103.704.831,83 eura, odnosno 8,0 % ukupno raspoloživih sredstava (1.302.608.000,00 eura)**. Usporedbe radi, **do 20. lipnja 2024. (prije izrade prvog međuzvješća)**, ukupno je bilo **potpisano deset ugovora o bespovratnim sredstvima u vrijednosti od 61.456.201,43 eura, odnosno 4,7 % ukupno raspoloživih sredstava**.

S obzirom na to da se četvrtom izmjenom Poziva za dodjelu bespovratnih sredstava Izgradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne škole znatno povećao iznos raspoloživih sredstava s prvotno raspoloživih 302.608.000,00 eura na 1.302.608.000,00 eura, a da je, do 20. lipnja 2024.¹¹³, MZOM od potencijalnih korisnika (osnivača osnovnih škola) zaprimio 273 zahtjeva za suglasnost na dostavljeno idejno rješenje, od čega je tek 100 zahtjeva bilo odobreno (36,6 %), Državni ured za reviziju je u prvom međuizvješću (srpanj 2024.) utvrdio opravdani rizik da svi zainteresirani prijavitelji neće stići dostaviti projektne prijedloge do definiranog roka za podnošenje projektnih prijedloga (31. ožujka 2025.). Nadalje, prvim međuizvješćem, utvrđeno je da se, na temelju već odobrenih zahtjeva za suglasnost na poziv na dostavu projektnih prijedloga, do 20. lipnja 2024., prijavilo tek 18 prijavitelja na temelju čega je doneseno šest odluka o financiranju za ukupno deset škola za koje su potpisani ugovori o bespovratnim sredstvima u vrijednosti od 61.456.201,43 eura, odnosno tek 4,7 % ukupno raspoloživih sredstava (20,3 % u odnosu na iznos raspoloživih sredstava iz prvog poziva – 302.608.000,00 eura).

Slijedom navedenog, prvim međuizvješćem je utvrđeno da se do konca ožujka 2025., do kada je poziv otvoren, očekuje rast broja zahtjeva te će, uz do tada neriješene zahtjeve, trebati rješavati sve novo zaprimljene zahtjeve, dok je na poslovima pregleda idejnih rješenja/projekata i izdavanja suglasnosti u MZOM-u radio samo jedan zaposleni viši savjetnik i jedan vanjski suradnik angažiran na temelju Ugovora o djelu te su se povremeno angažirali studenti arhitekture koji su obavljali administrativne poslove.

Slijedom navedenoga, Državni ured za reviziju je prvim međuizvješćem utvrdio da administrativni kapaciteti u MZOM-u nisu dostatni za dovoljno brzo izdavanje suglasnosti potencijalnim korisnicima kako bi oni, do konca ožujka 2025., pravovremeno podnijeli svoje projektne prijave te nakon toga i uspješno proveli same projekte¹¹⁴ (proveli postupak ugovaranja, postupak nabave i izgradnju/rekonstrukciju/opremanje škola). Osim nedovoljnih administrativnih kapaciteta u MZOM-u, koji se odnose na izdavanje suglasnosti, prvim međuizvješćem utvrđen je i manjak kapaciteta u Službi za programe i projekte EU koja, osim rada na poslovima vezanim uz provedbu mjera iz NPOO-a, u okviru komponente 3. Obrazovanje, znanost i istraživanje, obavlja i poslove u vezi s provedbom aktivnosti iz ESI fondova¹¹⁵ za razdoblje 2021. – 2027. te postoji rizik da će zbog velikog broja očekivanih projektnih prijava na ovaj Poziv i pozive u vezi s drugim EU programima radna opterećenost nadilaziti postojeće administrativne kapacitete.

Državni ured za reviziju je, u prvom međuizvješću (srpanj 2024.), preporučio MZOM-u da, u suradnji s drugim nadležnim tijelima, osigura dostatne administrativne kapacitete kako bi se ubrzalo izdavanje suglasnosti i omogućila prijava potencijalnih korisnika (osnivača škola) na raspisani poziv za dostavu projektnih prijedloga do definiranog roka te se time iskoristio maksimalni mogući dio raspoloživih sredstava za izgradnju, rekonstrukciju i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne škole.

Tijekom provedbe revizije, a nakon izrade prvog međuizvješća u kojem je navedena problematika prezentirana MZOM-u i KT-u, MZOM je u suradnji s Upravom Arhitektonskog fakulteta u Zagrebu dogovorio suradnju s nekoliko mlađih zaposlenika Fakulteta (asistenata) koji sudjeluju u pregledu i obradi dostavljenih idejnih rješenja/projekata i/ili glavnih projekata škola čime se ubrzala procedura izdavanja potrebnih suglasnosti.

¹¹³ Posljednji ažurirani podaci

¹¹⁴ Dovršetak projekata – izgradnja/dogradnja/opremanje škola, odnosno ispunjenje ciljne vrijednosti od 100,0 % učenika u jednosmjenskoj nastavi treba biti izvršeno do 30. lipnja 2026.

¹¹⁵ Europski strukturni i investicijski fondovi

Tako je, do 31. listopada 2024., MZOM od potencijalnih korisnika (osnivača osnovnih škola) zaprimio 357 zahtjeva za suglasnost na dostavljeno idejno rješenje, od čega je 220 zahtjeva odobreno (61,6 %) te su se, po odobrenju zahtjeva za suglasnost, na poziv na dostavu projektnih prijedloga prijavila 52 prijavitelja, na temelju čega je doneseno deset odluka o financiranju za 29 škola za koje su potpisani ugovori o bespovratnim sredstvima u vrijednosti od 103.704.831,83 eura.

Iako je MZOM, postupanjem po preporuci Državnog ureda za reviziju, uspio ubrzati proces odobravanja suglasnosti, Državni ured za reviziju je mišljenja da i dalje postoji opravdani rizik da zainteresirani prijavitelji neće stići dostaviti sve projektne prijedloge do definiranog roka za podnošenje projektnih prijedloga (31. ožujka 2025.) i/ili da se neće stići provesti planirani projekti pa time niti iskoristiti ukupno raspoloživa sredstva (bespovratna sredstva + zajam) do sredine 2026. (kada završava provedba NPOO-a), s obzirom na to da je, do 31. listopada 2024., ugovoreno tek 8,0 % ukupno raspoloživih sredstava (34,3 % raspoloživih bespovratnih sredstava) za izgradnju/dogradnju 29 osnovnih škola/sportskih dvorana od 619 osnovnih škola u RH koje rade u više smjena, odnosno 411 škola koje nemaju sportsku dvoranu.

FINANCIJSKI PODACI

EK prati uspješnost država članica u korištenju sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost kroz ostvarenje reformskih i investicijskih pokazatelja. **RH je za provedbu aktivnosti iz NPOO-a definirala ukupno 436 pokazatelja (170 reformskih i 266 investicijskih)** o čijoj provedbi izvještava EK i na temelju kojih EK odobrava isplatu raspoloživih sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost. Navedeni pokazatelji povezani su s ostvarenjem ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, a RH je u NPOO-u (nakon izmjena) definirala **ukupno 196 ključnih etapa i 239 ciljnih vrijednosti**. Iz Mehanizma za oporavak i otpornost, RH kroz NPOO, planira ukupno financirati **157 ulaganja i 78 reformi** kroz **pet komponenti i jednu inicijativu**:

- Gospodarstvo
- Javna uprava, pravosuđe i državna imovina
- Obrazovanje, znanost i istraživanje
- Tržište rada i socijalna zaštita
- Zdravstvo i
- Obnova zgrada (inicijativa).

Korištenje raspoloživih sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost temelji se na **uspješnosti**, odnosno na **ostvarenju definiranih reformskih i investicijskih pokazatelja** povezanih s dostizanjem utvrđenih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti. Po **ostvarenju reformskih i investicijskih pokazatelja, odnosno definiranih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, vlade država članica dostavljaju EK-u zahtjeve za plaćanje** (do dva puta godišnje). EK navedene zahtjeve ocjenjuje kako bi provjerio jesu li ostvareni reformski i investicijski pokazatelji, odnosno ključne etape i ciljne vrijednosti te, **u slučaju pozitivne ocjene, državama članicama isplaćuje iznose** utvrđene u provedbenim odlukama Vijeća Europske unije i operativnim sporazumima potpisanim između država članica i EK-a.

Slijedom navedenog, **RH je, do konca listopada 2024., EK-u poslala pet ZZP-ova kroz koje je potraživala ukupno 4,5 milijardi eura za ostvarenje ukupno 157 pokazatelja** (96 reformskih i 61 investicijski). EK je **pozitivno ocijenio navedene ZZP-ove** te je RH isplatila **100,0 % potraživanog iznosa**.

Državni ured za reviziju obavio je **komparativnu analizu podataka o uspješnosti RH u ostvarenju reformskih i investicijskih pokazatelja planiranih NPOO-om** pa time i u iskorištavanju sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost, u odnosu na druge države članice EU-a. Podaci o ostvarenim reformskim i investicijskim pokazateljima svih država članica (do konca listopada 2024.) dani su u tablici broj 18.

Tablica broj 18

Indeks ostvarenja pokazatelja (reformskih i investicijskih) prema državama članicama EU-a

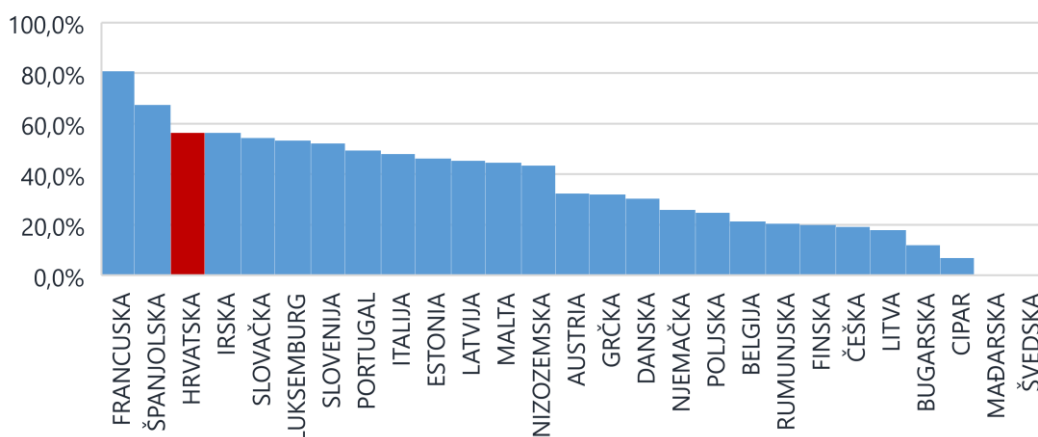
REDNI BROJ	DRŽAVA ČLANICA	BROJ POKAZATELJA PLANIRANIH U NPOO-u			BROJ OSTVARENIH POKAZATELJA			INDEKS OSTVARENJA POKAZATELJA %		
		REFORMSKI	INVESTICIJSKI	UKUPNO	REFORMSKI	INVESTICIJSKI	UKUPNO	REFORMSKI	INVESTICIJSKI	UKUPNO
	1	2	3	4=2+3	5	6	7=5+6	8=5/2*100	9=6/3*100	10=7/4*100
1.	AUSTRIA	71	107	178	23	21	44	32,4	0,0	24,7
2.	BELGIJA	56	174	230	12	7	19	21,4	4,0	8,3
3.	BUGARSKA	133	188	321	16	6	22	12,0	0,0	6,9
4.	CIPAR	116	166	282	8	6	14	6,9	3,6	5,0
5.	ČEŠKA	125	216	341	24	41	65	19,2	19,0	19,1
6.	DANSKA	23	70	93	7	36	43	30,4	0,0	46,2
7.	ESTONIA	54	79	133	25	22	47	46,3	0,0	35,3
8.	FINSKA	45	98	143	9	11	20	20,0	0,0	14,0
9.	FRANCUSKA	47	134	181	38	94	132	80,9	0,0	72,9
10.	GRČKA	162	219	381	52	55	107	32,1	25,1	28,1
11.	HRVATSKA	170	266	436	96	61	157	56,5	22,9	36,0
12.	IRSKA	39	79	118	22	18	40	56,4	0,0	33,9
13.	ITALIJA	183	435	618	88	143	231	48,1	32,9	37,4
14.	LATVIJA	64	165	229	29	23	52	45,3	0,0	22,7
15.	LITVA	173	45	218	31	6	37	17,9	13,3	17,0
16.	LUKSEMBURG	30	32	62	16	10	26	53,3	0,0	41,9
17.	MAĐARSKA	178	190	368	0	0	0	0,0	0,0	0,0
18.	MALTA	92	44	136	41	12	53	44,6	0,0	39,0
19.	NIZOZEMSKA	46	86	132	20	10	30	43,5	0,0	22,7
20.	NJEMAČKA	50	94	144	13	23	36	26,0	0,0	25,0
21.	POLJSKA	133	189	322	33	5	38	24,8	2,6	11,8
22.	PORTUGAL	87	376	463	43	62	105	49,4	16,5	22,7
23.	RUMUNJSKA	224	294	518	46	24	70	20,5	8,2	13,5
24.	SLOVAČKA	103	119	222	56	16	72	54,4	0,0	32,4
25.	SLOVENIJA	69	136	205	36	28	64	52,2	20,6	31,2
26.	ŠPANJOLSKA	197	398	595	133	48	181	67,5	12,1	30,4
27.	ŠVEDSKA	21	36	57	0	0	0	0,0	0,0	0,0

Izvor: revizorski tim prema podacima EK-a (https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/milestones_and_targets.html?lang=en), podaci na 31. listopada 2024.

Iz tablice broj 18 vidljivo je da je **RH od planiranih 436 pokazatelja** (170 reformskih i 266 investicijskih), **do konca listopada 2024., uspješno ostvarila 157 pokazatelja** (96 reformskih i 61 investicijski), **odnosno 36,0 % pokazatelja planiranih NPOO-om** (56,5 % reformskih i 22,9 % investicijskih). U nastavku je prikazana uspješnost RH u ostvarenju planiranih pokazatelja, u odnosu na druge države članice EU-a.

Grafički prikaz broj 13

Ostvarenje reformskih pokazatelja prema državama članicama EU-a

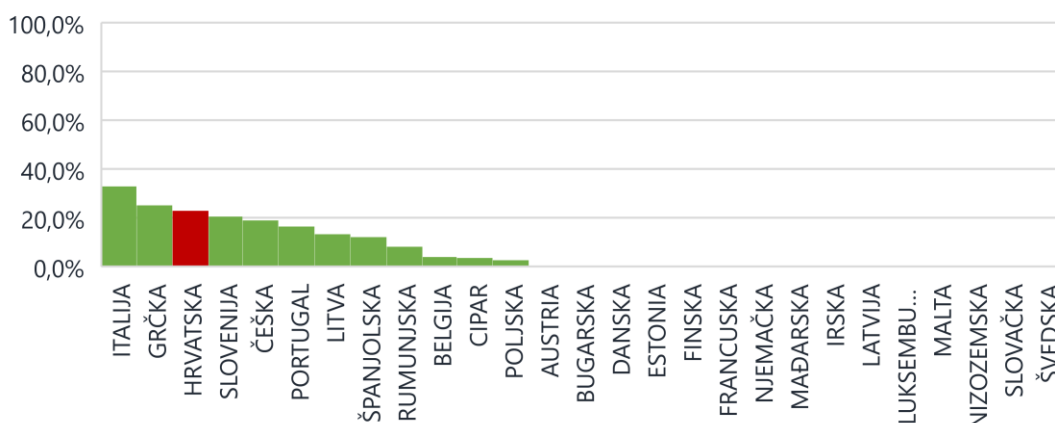

Izvor: revizorski tim prema podacima EK-a (https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/milestones_and_targets.html?lang=en), podaci na 31. listopada 2024.

Iz grafičkog prikaza broj 13 vidljivo je da je **RH, po ostvarenju reformskih pokazatelja, na trećem mjestu**, od ukupno 27 država članica.

Grafički prikaz broj 14

Ostvarenje investicijskih pokazatelja prema državama članicama EU-a

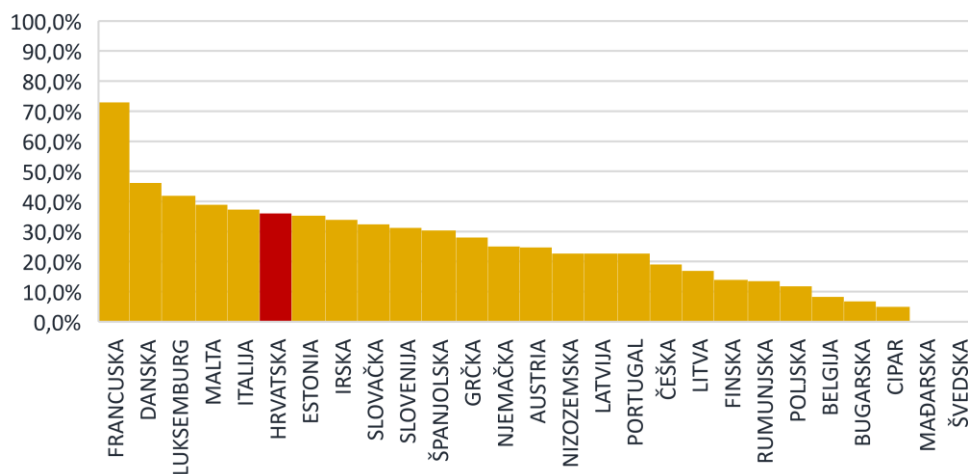

Izvor: revizorski tim prema podacima EK-a (https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/milestones_and_targets.html?lang=en), podaci na 31. listopada 2024.

Iz grafičkog prikaza broj 14 vidljivo je da je **RH, po ostvarenju investicijskih pokazatelja, također na trećem mjestu**, od ukupno 27 država članica.

Grafički prikaz broj 15

Ostvarenje reformskih i investicijskih pokazatelja prema državama članicama EU-a

Izvor: revizorski tim prema podacima EK-a (https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/milestones_and_targets.html?lang=en), podaci na 31. listopada 2024.

Iz grafičkog prikaza broj 15 vidljivo je da je RH, po ostvarenju ukupnog broja pokazatelja (reformskih i investicijskih), na šestom mjestu, od ukupno 27 država članica.

S obzirom na to da se državama članicama financijska sredstva iz Mehanizma za oporavak i otpornost isplaćuju po ispunjenju definiranih pokazatelja (nakon pozitivne ocjene EK-a), u tablici broj 19 dani su podaci o iskorištenosti sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost za sve države članice.

Tablica broj 19

Iskorištenost sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u državama članicama EU-a

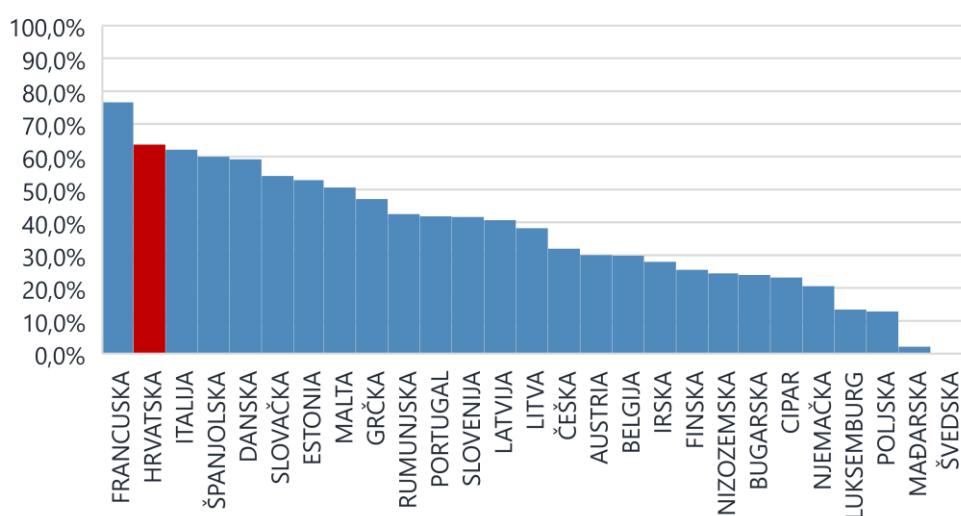
REDNI BROJ	DRŽAVA ČLANICA	RASPOLOŽIVO U EURIMA			PLAĆENO U EURIMA			INDEKS ISKORIŠTENOSTI SREDSTAVA %		
		BESPOVRATNA SREDSTVA	ZAJAM	UKUPNO	BESPOVRATNA SREDSTVA	ZAJAM	UKUPNO	BESPOVRATNA SREDSTVA	ZAJAM	UKUPNO
	1	2	3	4=2+3	5	6	7=5+6	8=5/2*100	9=6/3*100	10=7/4*100
1.	AUSTRIA	3.961.000.000,00	0,00	3.961.000.000,00	1.192.042.751,00	0,00	1.192.042.751,00	30,1	0,0	30,1
2.	BELGIJA	5.034.000.000,00	264.000.000,00	5.298.000.000,00	1.503.836.032,00	43.000.000,00	1.546.836.032,00	29,9	16,3	29,2
3.	BUGARSKA	5.689.000.000,00	0,00	5.689.000.000,00	1.368.912.911,00	0,00	1.368.912.911,00	24,1	0,0	24,1
4.	CIPAR	1.020.000.000,00	200.000.000,00	1.220.000.000,00	236.666.020,00	26.041.600,00	262.707.620,00	23,2	13,0	21,5
5.	ČEŠKA	8.409.000.000,00	818.000.000,00	9.227.000.000,00	2.692.038.932,00	0,00	2.692.038.932,00	32,0	0,0	29,2
6.	DANSKA	1.626.000.000,00	0,00	1.626.000.000,00	964.440.173,00	0,00	964.440.173,00	59,3	0,0	59,3
7.	ESTONIA	953.000.000,00	0,00	953.000.000,00	504.786.293,00	0,00	504.786.293,00	53,0	0,0	53,0
8.	FINSKA	1.949.000.000,00	0,00	1.949.000.000,00	498.799.377,00	0,00	498.799.377,00	25,6	0,0	25,6
9.	FRANCUSKA	40.270.000.000,00	0,00	40.270.000.000,00	30.868.355.783,00	0,00	30.868.355.783,00	76,7	0,0	76,7
10.	GRČKA	18.220.000.000,00	17.728.000.000,00	35.948.000.000,00	8.590.368.167,00	9.620.502.632,00	18.210.870.799,00	47,1	54,3	50,7
11.	HRVATSKA	5.787.000.000,00	4.254.000.000,00	10.041.000.000,00	3.691.876.241,00	795.903.810,00	4.487.780.051,00	63,8	18,7	44,7
12.	IRSKA	1.154.000.000,00	0,00	1.154.000.000,00	323.803.933,00	0,00	323.803.933,00	28,1	0,0	28,1
13.	ITALIJA	71.780.000.000,00	122.602.000.000,00	194.382.000.000,00	44.673.885.175,00	68.794.851.337,00	113.468.736.512,00	62,2	56,1	58,4
14.	LATVIJA	1.969.000.000,00	0,00	1.969.000.000,00	801.000.000,00	0,00	801.000.000,00	40,7	0,0	40,7
15.	LITVA	2.315.000.000,00	1.552.000.000,00	3.867.000.000,00	886.021.418,00	470.287.700,00	1.356.309.118,00	38,3	30,3	35,1
16.	LUKSEMBURG	241.000.000,00	0,00	241.000.000,00	32.374.175,00	0,00	32.374.175,00	13,4	0,0	13,4
17.	MAĐARSKA	6.512.000.000,00	3.918.000.000,00	10.430.000.000,00	140.102.744,00	779.491.042,00	919.593.786,00	2,2	19,9	8,8
18.	MALTA	328.000.000,00	0,00	328.000.000,00	166.350.849,00	0,00	166.350.849,00	50,7	0,0	50,7
19.	NIZOZEMSKA	5.441.000.000,00	0,00	5.441.000.000,00	1.332.776.071,00	0,00	1.332.776.071,00	24,5	0,0	24,5
20.	NJEMAČKA	30.325.000.000,00	0,00	30.325.000.000,00	6.245.861.430,00	0,00	6.245.861.430,00	20,6	0,0	20,6
21.	POLJSKA	25.277.000.000,00	34.541.000.000,00	59.818.000.000,00	3.249.755.907,00	8.137.400.350,00	11.387.156.257,00	12,9	23,6	19,0
22.	PORTUGAL	16.325.000.000,00	5.891.000.000,00	22.216.000.000,00	6.839.070.031,00	1.653.823.957,00	8.492.893.988,00	41,9	28,1	38,2
23.	RUMUNJSKA	13.566.000.000,00	14.942.000.000,00	28.508.000.000,00	5.779.872.673,00	3.625.497.405,00	9.405.370.078,00	42,6	24,3	33,0
24.	SLOVAČKA	6.408.000.000,00	0,00	6.408.000.000,00	3.471.782.704,00	0,00	3.471.782.704,00	54,2	0,0	54,2
25.	SLOVENIJA	1.613.000.000,00	1.072.000.000,00	2.685.000.000,00	672.504.860,00	426.219.429,00	1.098.724.289,00	41,7	39,8	40,9
26.	ŠPANJOLSKA	79.854.000.000,00	83.160.000.000,00	163.014.000.000,00	47.962.541.300,00	340.000.000,00	48.302.541.300,00	60,1	0,4	29,6
27.	ŠVEDSKA	3.446.000.000,00	0,00	3.446.000.000,00	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0

Izvor: revizorski tim prema podacima EK-a (https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/milestones_and_targets.html?lang=en), podaci na 31. listopada 2024.

Iz tablice broj 19 vidljivo je da je RH od 10.041.000.000,00 eura ukupno raspoloživih sredstava za provedbu reformi i investicija iz NPOO-a, do 31. listopada 2024., EK uplatio 4.487.780.051,00 euro (3.691.876.241,00 euro bespovratnih sredstava + 795.903.810,00 eura zajma). Time je RH, do 31. listopada 2024., iskoristila 44,7 % ukupno raspoloživih sredstava (63,8 % bespovratnih sredstava i 18,7 % zajma). U nastavku je prikazana uspješnost RH u iskorištavanju sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost, u odnosu na druge države članice EU-a.

Grafički prikaz broj 16

Iskorištenost raspoloživih bespovratnih sredstava prema državama članicama EU-a

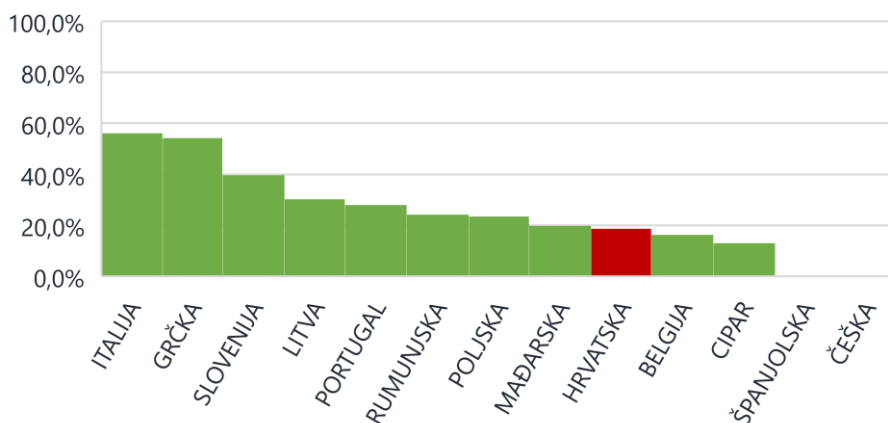

Izvor: revizorski tim prema podacima EK-a (https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/milestones_and_targets.html?lang=en), podaci na 31. listopada 2024.

Iz grafičkog prikaza broj 16 vidljivo je da je RH, po iskorištenosti raspoloživih bespovratnih sredstava na drugom mjestu, od ukupno 27 država članica.

Grafički prikaz broj 17

Iskorištenost raspoloživog zajma prema državama članicama EU-a

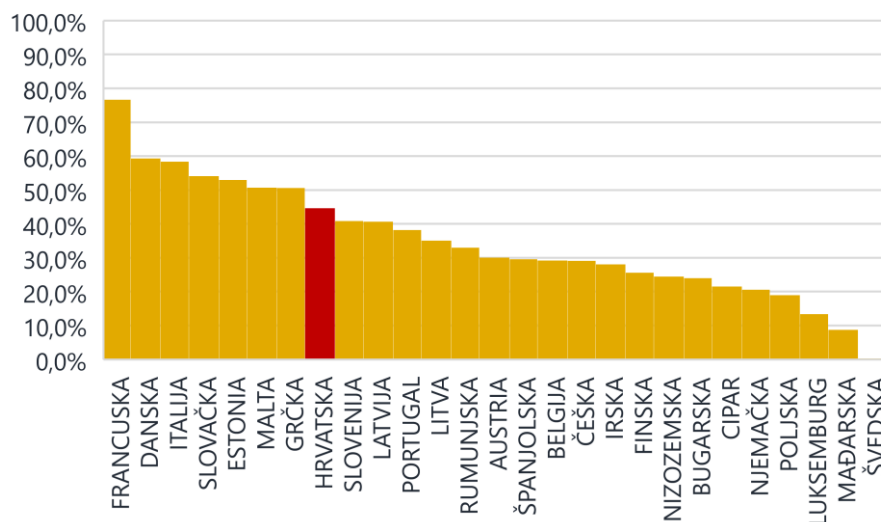

Izvor: revizorski tim prema podacima EK-a (https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/milestones_and_targets.html?lang=en), podaci na 31. listopada 2024.

Iz grafičkog prikaza broj 17 vidljivo je da je **RH, po iskorištenosti zajma koji joj je EK stavio na raspolaganje na devetom mjestu**, od ukupno 13 država članica koje su kroz svoje nacionalne planove zatražile zajam od EK-a za financiranje dijela planiranih aktivnosti.

Grafički prikaz broj 18

Iskorištenost ukupno raspoloživih sredstava prema državama članicama EU-a

Izvor: revizorski tim prema podacima EK-a (https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/milestones_and_targets.html?lang=en), podaci na 31. listopada 2024.

Iz grafičkog prikaza broj 18 vidljivo je da je **RH, po iskorištenosti ukupno raspoloživih sredstava (bespovratna sredstva + zajam) iz Mehanizma za oporavak i otpornost na osmom mjestu**, od ukupno 27 država članica.

Ocjena učinkovitosti

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti *Korištenje sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u Republici Hrvatskoj*. **Predmet revizije** bile su aktivnosti u vezi s korištenjem sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u RH za ostvarenje ciljeva NPOO-a. Revizijom se obuhvatilo ostvarenje ključnih etapa i ciljnih vrijednosti do konca listopada 2024. koji su definirani u NPOO-u, korištenje sredstava isplaćenih na temelju odobrenih zahtjeva za plaćanje te provedba ulaganja odabranih za revizijski uzorak. Državni ured za reviziju je za detaljnu provjeru odabrao **tri projekta od iznimne važnosti za RH** koja su ujedno i vrijednosno najznačajnija ulaganja unutar komponenti Gospodarstvo, Obrazovanje, znanost i istraživanje te Zdravstvo: *Povećanje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku te jačanje plinske infrastrukture; Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave i Nabava opreme za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka*. Nadalje, obavljanjem predmetne revizije, između ostalog, ocijenila se uspješnost prilagodbe sustava upravljanja i kontrole u provedbi mjera, odnosno reformi i ulaganja u sklopu Mehanizma za oporavak i otpornost, kao i dodjela i korištenje sredstava iz navedenog Mehanizma do konca listopada 2024.

Osnovni cilj revizije bio je ocijeniti učinkovitost korištenja sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u RH u provedbi reformi i ulaganja iz NPOO-a na temelju uvida u primjenu strateškog, pravnog i institucionalnog okvira, analize podataka o statusu ostvarenja ključnih etapa i ciljnih vrijednosti iz NPOO-a te na temelju analize dokumentacije o provedbi ulaganja izabranih za revizijski uzorak, provjere relevantnih financijskih podataka o korištenju sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost te načina izvještavanja. **Drugi ciljevi revizije** bili su provjeriti i analizirati propise/dokumente koji definiraju strateški, pravni i institucionalni okvir; provjeriti funkcioniranje tijela u sustavu upravljanja i praćenja provedbe NPOO-a i raspodjelu poslova u nadležnim tijelima (subjektima revizije) te ocijeniti obavljaju li poslove određene strateškim, pravnim i institucionalnim okvirom; provjeriti djelotvornost i pravovremenost napretka u provedbi reformi i ulaganja predviđenih NPOO-om, odnosno provjeriti ostvarenje ključnih etapa i ciljnih vrijednosti definiranih NPOO-om; ocijeniti efikasnost tijela nadležnih za provedbu ulaganja (projekata) iz uzorka; ocijeniti efikasnost nadležnih tijela u korištenju sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost te provjeriti način na koji nadležna tijela prate provedbu NPOO-a i izvještavaju o tome.

Na temelju provedenih postupaka revizije **Državni ured za reviziju je utvrdio** da su uspostavljeni strateški, pravni i institucionalni okviri, odnosno da su određene institucije i tijela RH za provedbu aktivnosti iz NPOO-a, međutim **utvrđene su manje slabosti i propusti kod uspostave pravnog i institucionalnog okvira koje bitno ne utječu na ostvarenje utvrđenih reformi i ulaganja u vezi s korištenjem sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost**. Utvrđeno je da određena **tijela (subjekti revizije) ne postupaju u potpunosti u skladu s pojedinim zadanim ulogama i odgovornostima** (npr. utvrđen je nedostatak specifičnih znanja i iskustava potrebnih za provođenje određenih funkcija navedenih tijela te nedostatak administrativnih kapaciteta za obavljanje pojedinih propisanih funkcija i zadaća), međutim to bitno ne utječe na ostvarenje reformskih i investicijskih pokazatelja. Provedba mjera iz NPOO-a za sada ne odstupa od planirane dinamike, ali su **utvrđeni problemi u provedbi određenih aktivnosti na temelju kojih je utvrđen rizik da određene ciljne vrijednosti definirane NPOO-om neće biti ostvarene u predviđenom roku** (odnosi se na ciljnu vrijednost za ulaganje iz uzorka *Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave* - 100,0 % učenika u jednosmjenskoj nastavi).

Nadalje, RH je uspješna u ostvarenju definiranih reformskih i investicijskih pokazatelja pa time i u povlačenju sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost (iznad prosjeka EU-a). Slijedom navedenog, provedba aktivnosti u vezi s korištenjem sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u RH, za ostvarenje ciljeva NPOO-a, **ocjenjuje se kao učinkovita pri čemu su potrebna određena poboljšanja.**

S obzirom na primjenu novog agilnog metodološkog pristupa Državnog ureda za reviziju, subjektima su tijekom provedbe revizije dane preporuke na temelju nalaza utvrđenih u dva međuizvješća (dostavljena subjektima revizije u srpnju i studenome 2024.). Subjekti revizije su otklanjanju određenih nedostataka pristupili već tijekom provedbe revizijskih postupaka te su neke od danih preporuka, do izrade ovog izvješća, provedene.

U tablici u nastavku naveden je popis preporuka koje je Državni ured za reviziju dao subjektima revizije (u dva međuizvješća) te su prikazani podaci o statusu njihove provedbe.

Tablica broj 20

**Popis preporuka koje je Državni ured za reviziju dao subjektima revizije (u dva međuizvješća)
i podaci o statusu njihove provedbe do izrade ovog izvješća**

Međuizvješće	Preporuka	Subjekt revizije	Rok za provedbu	Provedeno u tijeku revizije (da/ne/djelomično)
Prvo međuizvješće (srpanj 2024.)	U suradnji s drugim nadležnim tijelima, osigurati dostatne administrativne kapacitete kako bi se ubrzalo izdavanje suglasnosti o usklađenosti s Normativima za izgradnju i opremanje prostora osnovnih škola, što bi omogućilo prijavu potencijalnih korisnika (osnivača škola) na raspisani poziv za dostavu projektnih prijedloga do definiranog roka te se time iskoristio maksimalni mogući dio raspoloživih sredstava za izgradnju, rekonstrukciju i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevnih škole.	MZOM	rujan 2024.	DA
	U što kraćem roku pojednostaviti određene procedure u ZNP-u iz nadležnosti PT-ova, u svrhu ubrzavanja provedbe mjera iz NPOO-a, a zadržavajući pritom kvalitetu obavljenih provjera.	MFIN (u dogovoru s provedbenim tijelima)	prvotno konac 2024. (rok pomaknut na početak 2025.)	NE
	Internim aktom utvrditi prikladno vrijeme potrebno za provedbu revizijskih aktivnosti koje ARPA treba imati na raspolaganju od ostvarenja pokazatelja i dostupnosti potpune dokumentacije do završetka konačnog revizijskog izvješća koje se kao Sažetak revizija podnosi uz ZZP.	ARPA (u dogovoru s KT-om)	15. rujna 2024.	DA
	Omogućiti ARPA-i pristup IT sustavu FENIX kako bi mogla usporediti podatke unesene u sustav eNPOO i sustav FENIX.	MFIN	konac kolovoza 2024.	DA
Drugo međuizvješće (studenj 2024.)	Osigurati dostatne administrativne kapacitete s iskustvom u provedbi EU projekata te osnažiti postojeće kroz edukaciju i/ili, uz suglasnost MZOZT-a, produžiti trajanje Sporazuma o suradnji za obavljanje poslova između MINGO-a i MZOZT-a kojim je uspostavljena privremena suradnja do konca 2024., a sve u cilju pravovremene i kvalitetne provedbe aktivnosti planiranih NPOO-om.	MINGO	konac prosinca 2024. /konac siječnja 2025.	NE
	Nastavno na rezultate provedenih analiza radne opterećenosti za 2024. i 2025. u kojima je utvrđen manjak djelatnika na razini cijelog FZOEU-a, poduzeti aktivnosti za osiguranje dostatnih kapaciteta za provedbu potrebnih aktivnosti u vezi s provedbom NPOO-a, s obzirom na to da se u narednom razdoblju očekuje znatno veći broj aktivnosti koje će se morati obavljati tijekom 2025. i posebno 2026. kao posljednje godine provedbe NPOO-a.	FZOEU	30. rujna 2025.	NE
	Iako su državnim proračunom RH za 2023. osigurana sredstva za provedbu početnih aktivnosti u vezi s proširenjem kapaciteta LNG terminala, u što kraćem roku, objaviti poziv na dostavu projektnog prijedloga i potpisati ugovor o bespovratnim sredstvima kako bi korisniku bila osigurana dostatna sredstva za provedbu preostalih planiranih aktivnosti u predviđenom roku.	MINGO	konac siječnja 2025.	DJELOMIČNO*
	Hitno provesti edukaciju nadležnih tijela koja su ujedno i korisnici bespovratnih sredstava u vezi s unosom potrebnih podataka u eNPOO kako bi se u eNPOO-u moglo pratiti izvršenje financijskih sredstava i provedbu samih projektnih aktivnosti.	MFIN	konac prosinca 2024.	NE
	S obzirom na to da bi prema ZNP-u, ZNS-ovi po navedenim projektima trebali biti dio redovnih provjera NF-a i Tijela nadležnog za reviziju te bi se, ako se utvrdi da sredstva nisu pravilno utrošena, trebala primjenjivati sva pravila o povratima kao i za ostale korisnike, nakon provedene edukacije MFIN-a o načinu unošenja podataka u eNPOO, što prije unijeti podatke o provedbi navedenog ulaganja kako bi nadležna tijela mogla izvršiti potrebne kontrole.	MIZ	30 dana od edukacije koju će provesti MFIN (konac prosinca 2024.)	NE
	Provesti analizu potreba za tijela u sustavu u vezi s korištenjem ARACHNE alata i prema rezultatima planirati održavanje edukacija (češće održavanje edukacija, veći broj polaznika, naprednije razine korištenja alata itd.).	MFIN	konac prosinca 2024.	DJELOMIČNO**

* U očitovanju na nacrt objedinjenog izvješća MINGO je naveo kako je 19. prosinca 2024. objavljen Javni poziv „Povećanje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku“.

** Tijekom provedbe revizije, a nakon izrade drugog međuizvješća (studenj 2024.) u kojem je navedena problematika prezentirana Koordinacijskom tijelu kao jednom od subjekata revizije, MFIN je izradio i dostavio svim tijelima u sustavu upitnik na temelju čijih će rezultata, i prema potrebi, organizirati dodatne odgovarajuće edukacije u vezi korištenja ARACHNE-a.

Izvor: revizorski tim prema podacima dobivenim od subjekata revizije

Iz tablice broj 20 vidljivo je da je **Državni ured za reviziju subjektima dao ukupno deset preporuka (u dva pripremljena međuizvješća) te da su subjekti revizije, do pripreme ovog izvješća, uspješno proveli tri preporuke, dvije su djelomično provedene, dok je pet preporuka još preostalo za provesti u cijelosti. Slijedom navedenog, subjekti revizije trebaju, prema nalazima Državnog ureda za reviziju provesti još sljedeće preporuke:**

- U što kraćem roku pojednostaviti određene procedure u Zajedničkim nacionalnim pravilima iz nadležnosti provedbenih tijela, u svrhu ubrzavanja provedbe mjera iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, a zadržavajući pritom kvalitetu obavljenih provjera. *(Ministarstvo financija u suradnji s provedbenim tijelima)*
- Osigurati dostatne administrativne kapacitete s iskustvom u provedbi EU projekata te osnažiti postojeće kroz edukaciju i/ili, uz suglasnost Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije, produžiti trajanje Sporazuma o suradnji za obavljanje poslova između Ministarstva gospodarstva i Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije kojim je uspostavljena privremena suradnja do konca 2024., a sve u cilju pravovremene i kvalitetne provedbe aktivnosti planiranih Nacionalnim planom oporavka i otpornosti. *(Ministarstvo gospodarstva)*
- Nastavno na rezultate provedenih analiza radne opterećenosti za 2024. i 2025. u kojima je utvrđen manjak djelatnika na razini cijelog Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, poduzeti aktivnosti za osiguranje dostatnih kapaciteta za provedbu potrebnih aktivnosti u vezi s provedbom Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, s obzirom na to da se u narednom razdoblju očekuje znatno veći broj aktivnosti koje će se morati obavljati tijekom 2025. i posebno 2026. kao posljednje godine provedbe Nacionalnog plana oporavka i otpornosti. *(Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost)*
- Iako su državnim proračunom Republike Hrvatske za 2023. osigurana sredstva za provedbu početnih aktivnosti u vezi s proširenjem kapaciteta LNG terminala i u prosincu 2024. objavljen je poziv na dostavu projektnog prijedloga, potrebno je, u što kraćem roku, potpisati ugovor o bespovratnim sredstvima kako bi korisniku bila osigurana dostatna sredstva za provedbu preostalih planiranih aktivnosti u predviđenom roku. *(Ministarstvo gospodarstva)*
- Hitno provesti edukaciju nadležnih tijela koja su ujedno i korisnici bespovratnih sredstava u vezi s unosom potrebnih podataka u eNPOO kako bi se moglo pratiti izvršenje financijskih sredstava i provedbu samih projektnih aktivnosti. *(Ministarstvo financija)*
- S obzirom na to da bi prema Zajedničkim nacionalnim pravilima, zahtjevi za nadoknadom sredstava po projektima trebali biti dio redovnih provjera Nacionalnog fonda i Tijela nadležnog za reviziju te bi se, ako se utvrdi da sredstva nisu pravilno utrošena, trebala primjenjivati sva pravila o povratima kao i za ostale korisnike, nakon provedene edukacije Ministarstva financija o načinu unošenja podataka u eNPOO, što prije unijeti podatke o provedbi navedenog ulaganja kako bi nadležna tijela mogla izvršiti potrebne kontrole. *(Ministarstvo zdravstva)*
- Prema rezultatima analize potreba za tijela u sustavu u vezi s korištenjem ARACHNE alata, planirati održavanje edukacija npr. češće održavanje edukacija, veći broj polaznika, naprednije razine korištenja alata itd. *(Ministarstvo financija)*

Državni ured za reviziju mišljenja je da je provedba preporuka tijekom revizije već pridonijela otklanjanju određenih nedostataka i propusta u sustavu upravljanja i praćenja provedbe aktivnosti u okviru NPOO-a te da će se, uz provedbu preostalih preporuka, povećati učinkovitost korištenja sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u RH.

OČITOVANJE SUBJEKATA REVIZIJE

Očitovanje Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije

SAFU se očitovao na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti Korištenje sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u Republici Hrvatskoj te nema primjedbi. SAFU u svom očitovanju navodi da je suglasan s činjenicama navedenim u predmetnom Izvješću u dijelu koji je relevantan za SAFU.

Očitovanje Agencije za reviziju sustava provedbe programa Europske unije

ARPA se očitovala na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti Korištenje sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u Republici Hrvatskoj te nema primjedbi na dostavljeni Nacrt izvješća. ARPA u svom očitovanju navodi da je suglasna s činjenicama navedenim u predmetnom Izvješću te smatra da će provedba preporuka iz Izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti imati pozitivan utjecaj na korištenje i upravljanje sredstvima raspoloživim iz Mehanizma za oporavak i otpornost u RH.

Očitovanje LNG Hrvatska d.o.o.

LNG Hrvatska se očitovao na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti Korištenje sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u Republici Hrvatskoj te nema primjedbi na dostavljeni Nacrt izvješća. LNG Hrvatska u svom očitovanju navodi da je suglasan s činjenicama navedenim u predmetnom Izvješću te potvrđuje točnost svih navoda sadržanih u Izvješću koji se odnose na LNG Hrvatska.

Očitovanje Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost

FZOEU se očitovao na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti Korištenje sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u Republici Hrvatskoj te nema primjedbi na dostavljeni Nacrt izvješća ni na danu preporuku. FZOEU prihvaća preporuku Državnog ureda za reviziju da poduzme aktivnosti za osiguranje dostatnih kapaciteta za provedbu potrebnih aktivnosti iz svoje nadležnosti, s obzirom na rezultate provedene analize radne opterećenosti za 2024. i 2025. koje su pokazale određeni manjak djelatnika u FZOEU-u. U svom očitovanju FZOEU navodi da su izrađene analize radne opterećenosti za 2025., 2026. i 2027. koje obuhvaćaju sva četiri operativna programa u kojima su FZOEU-u delegirane funkcije. Navodi da u 2025. analiza pokazuje isti broj potrebnih djelatnika kao i u 2024. (potreban je broj od 80 djelatnika kako bi se obavile sve delegirane funkcije kroz sva četiri operativna programa). Trenutno su u Posredničkom tijelu zaposlena 72 djelatnika te se, s obzirom na prirodu posla, mijenja broj potrebnih zaposlenika po odjelima i operativnim programima. FZOEU navodi da kontinuirano, po potrebi, uključuje djelatnike iz drugih odjela PT-a, a ponekad i drugih sektora te pri tome pazi na načelo razdvajanja funkcija.

Također, u očitovanju se navodi da je analiza rađena na temelju trenutno dostupnih podataka o broju poziva, prijavitelja, sklopljenih ugovora o bespovratnim sredstvima, broju sekundarnih ugovora o nabavi, predviđenom broju ZNS-ova, provjera na licu mjesta, prijava sumnji na nepravilnost i drugih aktivnosti PT-a. FZOEU će, za dio potrebnih administrativnih kapaciteta, objaviti natječaj za zapošljavanje novih djelatnika određenih struka, a u skladu s potrebama prikazanim u analizi radne opterećenosti, dok će preostali dio potrebnih djelatnika osigurati internom preraspodjelom iz drugih sektora i službi FZOEU-a.

Očitovanje Plinacroa d.o.o.

Plinacro se očitovao na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti Korištenje sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u Republici Hrvatskoj te nema primjedbi na dostavljeni Nacrt izvješća. Plinacro u svom očitovanju navodi da je suglasan s činjenicama navedenim u Izvješću u dijelu koji je relevantan za Plinacro.

Očitovanje Ministarstva zdravstva

MIZ se očitovao na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti Korištenje sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u Republici Hrvatskoj te nema primjedbi na dostavljeni Nacrt izvješća. MIZ prihvaća preporuku Državnog ureda za reviziju da, nakon provedene edukacije MFIN-a, što prije unese podatke o provedbi ulaganja C5.1. R2-I1 *Nabava opreme za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka* kako bi nadležna tijela mogla izvršiti potrebne kontrole, s obzirom na to da bi prema ZNP-u, ZNS-ovi po navedenim projektima trebali biti dio redovnih provjera Nacionalnog fonda i Tijela nadležnog za reviziju te bi se, ako se utvrdi da sredstva nisu pravilno utrošena, trebala primjenjivati sva pravila o povratima kao i za ostale korisnike. MIZ u svom očitovanju navodi da će unijeti podatke o provedbi ulaganja u sustav eNPOO u roku od 30 dana nakon provedene edukacije MFIN-a.

Očitovanje Ministarstva gospodarstva

MINGO se očitovao na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti Korištenje sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u Republici Hrvatskoj te nema primjedbi na dostavljeni Nacrt izvješća. U svom očitovanju MINGO navodi da je 19. prosinca 2024. objavljen Javni poziv „Povećanje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku“.

Očitovanje Ministarstva financija

MFIN se očitovao na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti Korištenje sredstava raspoloživih iz Mehanizma za oporavak i otpornost u Republici Hrvatskoj te nema primjedbi na dostavljeni Nacrt izvješća.

POPIS KRATICA

ARPA	Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije
DKOM	Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave
DON	Dokumentacija o nabavi
EK	Europska komisija
EOJN	Elektronički oglasnik javne nabave
ESI fondovi	Europski strukturni i investicijski fondovi
EU	Europska unija
FZOEU	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
GFO	Gospodarski i financijski odbor
HBOR	Hrvatska banka za obnovu i razvitak
HEP	Hrvatska elektroprivreda
HERA	Hrvatska energetska regulatorna agencija
MFIN	Ministarstvo financija
MINGO	Ministarstvo gospodarstva
MIZ	Ministarstvo zdravstva
MZOM	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih
MZOZT	Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije
NF	Nacionalni fond
NPOO	Nacionalni plan oporavka i otpornosti
NPR	Nacionalni program reformi
NPRZ	Nacionalni plan razvoja zdravstva za razdoblje od 2021. do 2027.
NRS	Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine
PKK	Program konkurentnosti i kohezije 2021. – 2027.
RH	Republika Hrvatska
RRF	Recovery and Resilience Facility
SAFU	Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije
VFO	Višegodišnji financijski okvir
ZJN	Zakon o javnoj nabavi
ZNP	Zajednička nacionalna pravila
ZNS	Zahtjev za nadoknadom sredstava
ZZP	Zahtjev za plaćanje